

Haninge
kommun

Kommunstyrelsens protokoll

2017-01-30

Plats och tid	KS-salen Utö Måndag 2017-01-30, kl. 15.30
Beslutande	Meeri Wasberg, ordförande (S) Petri Salonen, 1:e vice ordförande (C) Martina Mossberg, 2:e vice ordförande (M) Göran Svensson (S) Maria Fägersten (S) Mikko Svensson (S) Annett Haaf (S) Annica Hjerling (MP) Mehmet Coksürer (MP) Michael Fridebäck (M) Tobias Hammarberg (L) Pia Lublin (L) Marie Litholm (KD) Kennerth Valtersson (SD) Sven Gustafsson (M), tjänstgörande ersättare för Alexandra Anstrell (M)
Ersättare	Barbro Nordgren (S) Margareta Bernhardsson (S) Nafi Cilgin (V) Sara Sixten (M) Sedat Dogru (M) Christian Lindefjärd (SD)
Övriga deltagande	Bengt Svenander, kommundirektör Jörn Karlsson, ekonomidirektör Anna Clara Stenvall, sekreterare

Justeringens
plats och tid

2017-02-08

Paragrafer

1 - 25

Sekreterare

Anna Clara Stenvall

Ordförande

Meeri Wasberg (S)

Justerare

Martina Mossberg (M)

ANSLAG/BEVIS

Justeringen av kommunstyrelsens protokoll tillkännages genom anslag. Datum då anslaget sätts upp och tas ned framgår nedan.

Beslutande organ	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum	2017-01-30
Datum då anslaget sätts upp	2017-02-01 avseende § 18, 19 och 23 2017-02-09 avseende § 1-17, 20-21, 24-25
Datum då anslaget tas ned	2017-02-24 avseende § 18, 19 och 23 2017-03-03 avseende § 1-17, 20-21, 24-25
Förvaringsplats för protokollet	Kansliet

Underskrift

Anna Clara Stenvall, sekreterare

Innehållsförteckning

	Ärende	Sida
§ 1	Val av justerare	7
§ 2	Förslag om öppet sammanträde	8
§ 3	Nya medborgarförslag	9
§ 4	Medborgarförslag: Vegetarisk dag som standard för ledamöter och kommunalt anställda	10
§ 5	Bemyndigande till socialnämnden att lämna kommunal hyresgaranti	12
§ 6	Antagande av biblioteksplan Haninge kommun 2017-2021	15
§ 7	Förtydligande av Haninge kommuns borgen till Tornberget Fastighetsförvaltnings AB	17
§ 8	Motion från Samuel Skånberg (V) om kollektivavtalsliknande villkor i upphandling	19
§ 9	Motion från Pia Lublin (L) om stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar	22
§ 10	Motion från Marie Litholm (KD) om att utreda förutsättningarna för att möjliggöra bostäder vid fastigheten Söderbymalm	25
§ 11	Motion från Joachim Krylborn (KD) om byggande av ungdomsbostäder på fastigheten Söderbymalm 3:466 i Handen.....	27
§ 12	Uppföljning av intern kontroll 2016	29
§ 13	Internkontrollplan 2017	31
§ 14	Granskning av kommunens budgetprocess och prognossäkerhet - svar på revisionskrivelse.....	33
§ 15	Granskning av kommunens arbete med näringslivsfrågor - svar på revisionskrivelse.....	35
§ 16	Uppföljning av äldre- och vårdnämndens åtgärdsplan	38
§ 17	Den regionala stadskärnan Haninge – uppföljning av handlingsplan 2016.....	41
§ 18	Remiss: Samråd för anläggande väg 259 Tvärförbindelse Södertörn i Huddinge, Botkyrka och Haninge kommun, Stockholms län	43
§ 19	Remiss: Samråd om ny översiktsplan för Stockholms stad.....	47
§ 20	Gudö 3:101-103 och 3:167, planbesked.....	49
§ 21	Del av Stav 1:38, Lillgården, uppdrag om planändring.....	51

§ 22	Ledamotsinitiativ från Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD): Begäran om att revisorerna granskar försäljning av delar av fastigheterna Ribby 2:399 och Ribby 1:448 (KS § 259 2016).....	52
§ 23	Nominering av borgerliga vigsselförrättare.....	54
§ 24	Meddelanden.....	55
§ 25	Delegationsbeslut.....	57

§ 1 Val av justerare

Förslag till beslut

1. Martina Mossberg (M) väljs till justerare.

Kommunstyrelsens beslut

1. Martina Mossberg (M) väljs till justerare.
-

§ 2 Förslag om öppet sammanträde

Sammanfattning

Enligt kommunstyrelsens reglemente § 28 bör nämnden ha öppet sammanträde vid behandling av medborgarförslag om förslaget är av allmänt intresse. Det åligger även kommunstyrelsen att enligt § 13 i samma reglemente att besluta om öppna sammanträden. Det föreslås därför att kommunstyrelsens sammanträde är öppet under de paragrafer som behandlar inkomna medborgarförslag.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsens sammanträde är öppet för allmänheten under paragraferna som behandlar inkomna medborgarförslag.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsens sammanträde är öppet för allmänheten under paragraferna som behandlar inkomna medborgarförslag.
-

§ 3 Nya medborgarförslag

Sammanfattning

När ett medborgarförslag har överlämnats från kommunfullmäktige för beslut ska förslagsställaren erbjudas möjlighet att presentera sitt medborgarförslag för kommunstyrelsen inför vidare beredning av ärendet.

Några nya medborgarförslag har inte överlämnats från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen.

Dnr KS 2016/299

§ 4 Medborgarförslag: Vegetarisk dag som standard för ledamöter och kommunalt anställda

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit angående vegetarisk dag som standard för ledamöter och kommunalt anställda. Förslagsställaren föreslår att ”kommunen inför vegetarisk dag som standard för verksamhet där mat serveras till kommunalt anställda samt ledamöter av kommunens nämnder och kommunfullmäktige, och att kött därmed enbart serveras till dem som aktivt valt det”.

Av medborgarförslaget framgår att förslagsställaren inte avser lunchmåltider och matservering vid skolor och äldreboenden utan andra sammanhang där mat äts i samband med kommunal verksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Att införa en vegetarisk dag, i enlighet med förslagsställarens yrkande, är svårt att genomföra eftersom sammanträden och möten inte sker på vissa bestämda dagar. Kommunens olika beslutande församlingar har var och en sitt eget schema för sina sammanträden och andra möten.

Kommunstyrelseförvaltningen noterar att ett exakt ordagrant medborgarförslag behandlades av kommunstyrelsen 2015-03-30, § 64. Kommunstyrelsen konstaterade då att förslaget är svårt att genomföra av de skäl som anges ovan.

Kommunstyrelseförvaltningen har inte funnit några nya omständigheter som ändrar denna bedömning.

Förvaltningen noterar också att Haninge kommun arbetar aktivt med att förbättra den måltidsverksamhet som avser t ex lunchmåltider och matservering vid skolor och äldreboenden. Arbetet har lett till en kraftig ökning av inköp av ekologiska livsmedel och ett ökat utbud av vegetariska maträtter.

Underlag för beslut
- Medborgarförslaget

Överläggningar i kommunalrådsberedningen

Martina Mossberg (M) yrkar med instämmande av Tobias Hammarberg (L), Marie Litholm (KD) och Kennerth Valtersson (SD) att medborgarförslaget ska avslås.

Meeri Wasberg (S) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag till beslut.

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut; Socialdemokraternas yrkande om bifall till kommunalrådsberedningens förslag samt avslagsyrkandet från Moderaterna, Liberalerna Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen beslutar

1. Medborgarförslaget anses besvarat.

Kommunstyrelsens beslut

1. Medborgarförslaget anses besvarat.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Förslagsställaren

Dnr KS 2016/595

§ 5 Bemyndigande till socialnämnden att lämna kommunal hyresgaranti

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Socialnämnden beslutade 2016-12-14, § 199, att hemställa hos kommunfullmäktige att bemyndiga socialnämndens att lämna hyresgaranti till enskilda personer enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter § 6.

Med hyresgaranti menas att kommunen garanterar hyresinbetalningarna för en privatperson under en viss period i syfte att underlätta personens möjligheter att få ett eget bostadskontrakt.

Socialnämnden anser att möjligheten att lämna hyresgaranti är ett bra verktyg för att underlätta för att vissa personer får ett eget hyreskontrakt. Garantin skulle öka möjligheten för de personer som bor i socialförvaltningens genomgångslägenheter att komma vidare till egen bostad.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har varit med i socialförvaltningens beredning av ärendet. Kommunjuristen har konstaterat att socialnämndens befogenheter om att besluta om hyresgarantier ingår i socialnämndens reglemente 1 § 3 p. Hyresgarantier omfattas dock inte av kommunens borgenspolicy och att det framgår av borgenspolicyen att det är kommunfullmäktige som beslutar om borgensförbindelser. Därför bör kommunfullmäktige besluta om socialnämnden skall bemyndigas att tillämpa 2 kap 6 § inom vissa givna ramar.

Socialförvaltningen bedömer att det i dagsläget är ca tio personer som kan bli aktuella för beslut om hyresgaranti. Kommunstyrelseförvaltningen anser att kommunfullmäktige skall besluta om en borgensram för den totala hyresgarantin som socialnämnden får besluta om. Efter samråd med

socialförvaltningen föreslår kommunstyrelseförvaltningen att borgensramen för hyresgarantierna totalt är 2 mnkr. Det innebär att ca 30-50 hyresgarantier på 6 månadshyror kan rymmas inom denna borgensram, beroende på hyresnivåerna. Då varaktigheten på en hyresgaranti är minst 2 år så kommer kommunens hyresgaranti i enskilda fall löpande att upphöra. Då finns det möjligheter att inom ramen besluta om nya garantier. Eventuella infrianden av hyresgarantin kommer att hanteras av socialnämnden.

I övrigt har kommunstyrelsen inget att erinra mot socialnämndens förslag och förslår kommunfullmäktige att besluta bemyndiga socialnämnden att enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, 2 kap. 2 §, lämna hyresgaranti till enskilda personer inom en borgensram på totalt 2 mnkr.

Underlag för beslut

- Protokoll socialnämnden 2016-12-14, § 199
- Tjänsteskrivelse socialförvaltningen 2016-12-07 – Möjlighet för Haninge kommun att lämna kommunal hyresgaranti, samt tillägg i socialnämndens delegationsordning
- Kommunjuristens utlåtande 2016-10-13
- Boverkets broschyr Kommunal hyresgaranti – möjlighet till eget boende

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar:

1. Socialnämnden bemyndigas att enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, 2 kap. 2 §, lämna hyresgaranti till enskilda personer inom en borgensram på totalt 2 mnkr.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) yrkar med instämmande av Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) bifall till eget förslag (bilaga).

Petri Salonen (C) begär ajournering. Sammanträdet ajourneras kl. 15.42.

Sammanträdet återupptas kl. 15.49.

Meeri Wasberg (S) yrkar att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; Socialdemokraternas yrkande om återremiss samt yrkandet om bifall till eget förslag från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att ärendet återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen.

Kommunstyrelsens beslut

1. Ärendet återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Tobias Hammarberg (L), Pia Lublin (L) och Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Socialnämnden

För kännedom: Ekonomiavdelningen

Dnr KS 2016/601

§ 6 Antagande av biblioteksplan Haninge kommun 2017-2021

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Enligt bibliotekslagen ska varje kommun ha en biblioteksplan. Haninge kommuns nuvarande biblioteksplan antogs av kommunfullmäktige 2005 och reviderades 2008. Nu har kultur- och fritidsnämnden arbetat fram ett förslag till ny biblioteksplan som är tänkt att ersätta den tidigare efter beslut av kommunfullmäktige.

Kultur- och fritidsnämnden påbörjade arbetet med den nya biblioteksplanen i mars 2015. Bibliotekens tre verksamhetschefer och en grupp med personalrepresentanter har varit delaktiga i framtagandet av planen. Gymnasie- och grundskolecheferna har varit delaktiga i de delar av planen som rör skolan och skolbibliotek. Även kommunens minoritetssamordnare har deltagit i arbetet. Förslaget till biblioteksplan var på remiss under perioden 2015-12-18 – 2016-03-31 och remissvar inkom från kommunens övriga nämnder samt från tre föreningar. Den föreslagna biblioteksplanen har reviderats utifrån de synpunkter som inkom i remissvaren och kultur- och fritidsnämnden beslutade 2016-12-14, § 117, att lämna planen till kommunfullmäktige för beslut.

Den föreslagna biblioteksplanen beskriver både läget för biblioteken i Haninge och biblioteken på ett nationellt plan. Ett antal utvecklingsområden för biblioteken i Haninge föreslås och ett aktivt arbete med statistik och nyckeltal föreslås påbörjas i och med att den nya biblioteksplanen börjar gälla.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit del av den föreslagna biblioteksplanen och konstaterar att arbetet med statistik och nyckeltal som föreslås påbörjas är positivt. Dock noterar kommunstyrelseförvaltningen att nyckeltalet ”Total utlåning (ej e-böcker) per invånare” på s. 11 i den föreslagna planen skiljer sig

från ett av måtten på ”Meningsfull fritid” i Mål och budget 2017-2018, där utlåningen mäts inklusive e-böcker.

Kultur- och fritidsförvaltningen anger att anledningen till att nyckeltalet skiljer sig från måttet i Mål och budget 2017-2018 är att statistik hämtas från Kungliga biblioteket som separerar statistik över fysiskt bestånd och elektroniskt bestånd. För att kunna inhämta statistiken och för att möjliggöra jämförelser med andra bibliotek i landet behöver nyckeltalet alltså mätas enligt Kungliga bibliotekets definition.

Måttet enligt Mål och budget 2017-2018 kommer att följas upp i den ordinarie budgetuppföljningen. Kommunstyrelseförvaltningen har härutöver inget att tillföra och föreslår att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kultur- och fritidsnämndens förslag.

Underlag för beslut

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-12-14, § 117
- Förslag till biblioteksplan för Haninge kommun 2017-2021

Kommunrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige beslutar

1. Biblioteksplan för Haninge kommun 2017-2021 antas.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) hemställer om att få lämna ett särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger. Kennerth Valtersson (SD) instämmer i det särskilda yttrandet från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige beslutar

1. Biblioteksplan för Haninge kommun 2017-2021 antas.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kultur- och fritidsnämnden

För kännedom: Samtliga nämnder

Justerare

Utdragsbestyrkande

Dnr KS 2016/592

§ 7 Förtydligande av Haninge kommuns borgen till Tornberget Fastighetsförvaltnings AB

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

I samband med kommunfullmäktiges beslut 2016-06-20, § 243, om Mål och Budget 2018-2019 så fastställde kommunfullmäktige en borgensram på 2 900 mnkr till Tornberget. Beslutet i kommunfullmäktige var:

- En borgensram för Tornberget till totalt 2 900 mnkr medges.

Sedan dess har kreditinstitut, bland andra Kommuninvest, påpekat att de vill ha en tydligare beslutstext i borgensbeslutet.

Kommunstyrelseförvaltningen har därför tagit fram en ny beslutstext till borgensbeslut för Tornberget som är avstämd med kreditinstituten. Texten lyder enligt följande:

Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå en borgensram om 2 900 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader för Tornberget Fastighetsförvaltnings AB:s låneförpliktelser.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen anser att i sak är inget förändrat. Den tidigare textens andemening har varit i princip som den nya texten och kommunens risk i borgensbeslutet är densamma som tidigare. För denna risk tar kommunen, sedan tidigare beslut, ut en borgensavgift på 0,5 procent per år för den utnyttjade delen av borgensramen.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge kommun ingår, såsom för egen skuld en borgensram om 2 900 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader för Tornberget Fastighetsförvaltnings AB:s låneförpliktelser.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge kommun ingår, såsom för egen skuld en borgensram om 2 900 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader för Tornberget Fastighetsförvaltnings AB:s låneförpliktelser.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom:

Dnr KS 2016/151

§ 8 Motion från Samuel Skånberg (V) om kollektivavtalsliknande villkor i upphandling

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Samuel Skånberg (V) har i rubricerad motion föreslagit att Haninge kommun inför Vita jobb-modellen i Haninge kommuns upphandlingspolicy. Motionen har remitterats till Södertörns upphandlingsnämnd för yttrande.

Södertörns upphandlingsnämnd beslutade föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen. Detta med hänvisning till att riksdagen förväntas ta ställning till regeringens förslag avseende implementering av EU:s upphandlingsdirektiv i svensk lagstiftning. Nämnden anser att det därför inte finns tillräckligt bärande skäl till varför Vita jobb-modellen ska införas. Ett införande av denna modell skulle kräva stora arbetsinsatser till liten nytta av såväl fackförvaltningar som Upphandling Södertörn, och resurserna måste koncentreras till implementering av EU:s upphandlingsdirektiv.

Förvaltningens synpunkter

Sedan Södertörns upphandlingsnämnd lämnade sitt yttrande har riksdagen tagit ställning till förslaget avseende implementeringen av EU:s upphandlingsdirektiv i svensk lag. Den 30 november 2016 sa riksdagen i huvudsak ja till regeringens förslag om nya lagar kring offentlig upphandling.

De nya lagarna utgår från tvingande EU-regler som utvecklar den reglering som nu gäller för upphandling. Miljöhänsyn, sociala hänsyn och arbetsrättsliga hänsyn ges ökat utrymme.

Förändringarna börjar gälla 1 januari 2017.

Riksdagen sa dock nej till de delar av förslaget som handlar om att myndigheter vid behov ska ställa krav på arbetstid, lön och semester för leverantörernas personal. Enligt regeringens förslag skulle sådana krav ställas i upphandlingens slutfas men riksdagen

anser att det kommer vara svårt att genomföra i praktiken och att det kommer föra med sig oönskade konsekvenser. Bland annat skulle många små företag få svårare att vara med i upphandlingsprocesser.

Riksdagen sa också nej till regeringens förslag om att ge upphandlande myndigheter rätt att ställa krav på att företagen ska erbjuda sina anställda försäkringar och tjänstepension. Riksdagen anser att det riskerar att missgynna svenska företag då reglerna inte är lika långtgående inom EU-rätten.

I underlaget till upphandlingsnämnden har förvaltningen varit försiktigt positiv till ”Vita jobbmodellen”, men samtidigt belyst frågan kring kunskap och resurser för ett genomförande. För att ställa kollektivavtalsliknande villkor och arbeta i enlighet med Vita jobb-modellen krävs kunskap och resurser för kravställande och uppföljning av ställda krav.

Sedan tidigare har kommunfullmäktige, i samband med att kommuns upphandlingspolicy antogs, 2014-05-12, § 92, uppdragit till Södertörns upphandlingsnämnd att när EU-direktivet har implementerats i svensk lagstiftning göra en översyn av upphandlingspolicyen. Nu har riksdagen tagit detta beslut även om inte alla delar är med. Det innebär att kommunstyrelseförvaltningen kommer att påbörja arbetet med att uppdatera kommunens upphandlingspolicy och tillhörande riktlinjer med anledning av riksdagens beslut. I samband med detta kommer också förvaltningen att titta på ”Vita jobbmodellen” för att se om delar av den skulle kunna införas och hur en tillämpning av modellen i så fall skulle kunna se ut.

Underlag för beslut

- Protokoll Södertörns upphandlingsnämnd 2016-10-24 § 32
- Motionen

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) yrkar att motionen avslås.

Marie Litholm (KD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag till beslut.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och avslagsyrkandet från Moderaterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag till beslut.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Södertörns upphandlingsnämnd

För kännedom: Ekonomiavdelningen

Dnr KS 2016/248

§ 9 Motion från Pia Lublin (L) om stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Pia Lublin (L) har inkommit med motionen Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar. Motionären anför att föreningslivet har en viktig roll att spela i integrationen av nyanlända och att så kallade föreningslotsar skulle kunna göra det lättare för den gruppen att komma in i föreningslivet och på så sätt bli mer delaktiga i samhället. Föreningslotsar är personer som på ideell basis kontaktar och introducerar nyanlända för föreningar som matchar personens intressen. Lotsen ska också följa med den nyanlända till aktiviteten för att underlätta och överkomma språkhinder och eventuella andra hinder som kan uppstå. En viktig del av integrationen är att skapa kontakt, få ett nätverk samt våga delta. Motionären anför vidare att ekonomi inte ska vara ett hinder för att delta i aktiviteter. Motionären föreslår med anledning av detta att medlemsavgifter under de två första åren bekostas av kommunen, att utrustning tillhandahålls via Sportoteket, att flyktingmottagningen i Haninge och Arbetscentrum får i uppgift att fråga alla nyanlända om fritidsintressen samt att kultur- och fritidsnämnden avsätter medel till Föreningsrådet i Haninge för att upprätta en verksamhet med föreningslotsar bestående av frivilliga medborgare.

Motionen har remitterats till kultur- och fritidsnämnden och socialnämnden.

I remissyttrandet från kultur- och fritidsnämnden framgår att nämnden ställer sig bakom kultur- och fritidsförvaltningens förslag om att utreda frågan vidare i samverkan med socialförvaltningen. Vidare skriver kultur- och fritidsförvaltningen att fritidsgårdarna i kommunen redan idag arbetar i den riktning som motionen föreslår

samt att ett extra bidrag för inkludering av nyanlända möjliggör prova-på-verksamhet.

Även socialnämnden ställer sig bakom socialförvaltningens förslag att utreda frågan vidare, tillsammans med kultur-och fritidsförvaltningen. I yttrandet från socialnämnden framgår att socialförvaltningen anser att föreningslotsar skulle kunna ha en viktig roll för nyanlända och underlätta kontakten med föreningslivet. Socialförvaltningen menar dock att när det gäller förslaget om att kommunen ska bekosta medlemsavgifter under två år så bör detta ställas mot andra ekonomiskt utsatta gruppers behov av fritidsaktiviteter.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av de inkomna remissvaren föreslår kommunstyrelseförvaltningen att kultur-och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden, utreda förutsättningarna för att införa föreningslotsar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast 2017-04-30.

Underlag för beslut

- Motionen
- Socialnämndens beslut 2016-10-25 § 150, inkl tjänsteskrivelse
- Kultur-och fritidsnämndens beslut 2016-10-26, 1 95, inkl tjänsteskrivelse

Kommunrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kultur-och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden, utreda förutsättningarna för att införa föreningslotsar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast 2017-04-30.
2. Motionen anses bifallen med hänvisning till utredningsuppdraget.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) och Marie Litholm (KD) yrkar bifall till eget förslag (bilaga) innebärande att motionen ska anses besvarad.

Kennerth Valtersson (SD) yrkar att motionen ska avslås.

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag, eget förslag från Moderaterna och Kristdemokraterna samt avslagsyrkande från Sverigedemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige beslutar

1. Kultur-och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden, utreda förutsättningarna för att införa föreningslotsar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast 2017-04-30.
2. Motionen anses bifallen med hänvisning till utredningsuppdraget.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M) och Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kultur- och fritidsnämnden

För kännedom: Socialnämnden

Dnr KS 2016/209

§ 10 Motion från Marie Litholm (KD) om att utreda förutsättningarna för att möjliggöra bostäder vid fastigheten Söderbymalm

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Motionären föreslår att kommunstyrelsen ska ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att Ankarets behandlingshem kan omvandlas alternativt ändras till bostäder i någon form.

Förvaltningens synpunkter

Stockholms läns landsting som äger fastigheten Söderbymalm 3:241, har i augusti 2016 ansökt om planbesked för att möjliggöra en större bostadsexploatering inom fastigheten där befintlig byggnad planeras rivas. Befintlig detaljplan medger inte bostäder inom fastigheten.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslog positivt planbesked, men att planarbetet ska göras samtidigt med att detaljplan tas fram för markområdet norr om fastigheten, där del av marken i ytterligare nio år är upplåten för tillfälliga ungdomsbostäder.

Kommunstyrelsen beslutade 2016-12-12, § 334, ge positivt planbesked. I planbeskedet ingår att en ny detaljplan bedöms vara klar 2025.

Frågan om omvandling av fastigheten har således bejakats som en följd av landstingets ansökan om planbesked. Ett detaljplanearbete kommer att genomföras. Ett förslag till planuppdrag kommer på sedvanligt sätt att behandlas av kommunstyrelsen. Något ytterligare uppdrag till kommunstyrelsen behövs enligt kommunstyrelseförvaltningens mening inte.

Underlag för beslut

- Motionen

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut; kommunalrådsberedningens, och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Motionären

Dnr KS 2015/409

§ 11 Motion från Joachim Krylborn (KD) om byggande av ungdomsbostäder på fastigheten Söderbymalm 3:466 i Handen

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

I motionen föreslås att kommunstyrelsen får i uppdrag att möjliggöra uppförande av ungdomsbostäder för Söderbymalm 3:466 med tidsbegränsat bygglov avseende ett markområde som framgår av kartbilaga till motionen. Markområdet ägs av kommunen, är skogsbevuxet samt är i gällande detaljplan avsett för kontor.

Förvaltningens synpunkter

I motionen nämns att ”stora delar av denna fastighet är tänkt att utgöra en markreserv för byggandet av ett nytt kommunhus om behov skulle uppstå i framtiden”. Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att kommunfullmäktige 2014-06-09, § 119, har godkänt en förlängning av hyreskontraktet för nuvarande kommunhus t o m 2029-06-30. Fullmäktige gjorde vid ärendets behandling inget uttryckligt ställningstagande till användningen av ”reservtomten”. Kommunstyrelseförvaltningen uppfattar det dock som orimligt att denna tomt skulle utgöra reserv för ett nytt kommunhus i ytterligare 12 år (15 år vid tiden för hyreskontraktets förlängning).

I det förslag till stadsutvecklingsplan som är föremål för samråd fram till mars 2017 är detta centrala område tänkt för permanenta bostäder, förskolor mm. Avsikten är att påbörja ett detaljplanearbete senast under 2018, vilket skulle medge byggstart under 2020. Kommunstyrelseförvaltningen anser det därför olämpligt att bygga ungdomsbostäder med tillfälliga bygglov och därmed försena byggstart av permanenta bostäder, förskolor mm. i minst sju år.

Förvaltningen noterar vidare att kommunen 2015 upplät ett icke planlagt markområde söder om Örnens väg för 180 tillfälliga

ungdomsbostäder under 10 år. I arbetet med att hitta intresserade byggherrar framkom att upplåtelse tiden måste vara i närheten av 10 år för att ett sådant projekt ska vara ekonomiskt realiserbart till rimliga hyror. Detta har bekräftats även för det kommande projektet med ca 60 tillfälliga bostäder vid Häggvägen i samma område, för vilket kommunstyrelsen har godkänt hyresavtal genom beslut 2016-12-12, § 329.

Mot ovanstående bakgrund anser kommunstyrelseförvaltningen att det i motionen föreslagna uppdraget till kommunstyrelsen inte skall ges.

Underlag för beslut

- Motionen.

Kommunalrådsberedningen

Med hänsyn till yttrandet och för tydlighets vinnande föreslår kommunalrådsberedningen att motionen avslås.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) hemställer om att få lämna ett gemensamt särskilt yttrande, vilket kommunstyrelsen medger.

Kennerth Valtersson (SD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut; kommunalrådsberedningens, och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Expedieras: Akt
För verkställighet:
För kännedom: Motionären

Dnr KS 2016/590

§ 12 Uppföljning av intern kontroll 2016

Sammanfattning

En god internkontroll kännetecknas av att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv, att informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, att regler och riktlinjer följs samt att möjliga risker ringas in, bedöms och förebyggs.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att upprätthålla en god internkontroll. Nämnderna har själva det yttersta ansvaret för internkontrollen inom sina ansvarsområden. Utifrån en riskanalys beslutade kommunstyrelsen 2016-02-01, § 20, godkänna en intern kontrollplan för 2016 för kommunstyrelsen. En uppföljning av internkontrollen har nu gjorts av samtliga kontrollmoment och resultatet redovisas i bilagda tjänsteutlåtande.

Uppföljningen visar att kommunstyrelsen har fungerande rutiner för samtliga kontrollmoment utom för riskklassning. Ett arbete pågår med riskklassning av information i alla förvaltningar och intentionen med kontrollmomentet föreslås finnas med även i 2017 års internkontrollplan.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2016-12-19 - Uppföljning av internkontroll kommunstyrelsen 2016
- Internkontrollplan kommunstyrelsen 2016

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppföljningen av intern kontrollplan 2016 godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

1. Uppföljningen av intern kontrollplan 2016 godkänns.

Expedieras: Akt
För verkställighet: Ekonomiavdelningen
För kännedom: Övriga avdelningar inom
kommunstyrelseförvaltningen

Dnr KS 2016/591

§ 13 Internkontrollplan 2017

Sammanfattning

Alla nämnder ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. En intern kontrollplan skall bidra till:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.

Den interna kontrollplanen skall ses som ett hjälpmedel för att uppnå de uppsatta målen för verksamheten. Regler för internkontroll finns i kommunens reglemente för intern kontroll.

Sedan 2014 har ansvaret för den kommungemensamma internkontrollen varit en del av uppdraget för den förvaltningsövergripande gruppen Styrning, Intern kontroll, Kvalitet (SIKK). En delegation från gruppen arbetar med internkontrollen. Samordning sker av ekonomidirektörens stab. Gruppen har berett 2017 års internkontrollplan avseende de kommungemensamma kontrollmomenten.

I kommunstyrelseförvaltningens förslag till internkontrollplan 2017 finns flera kommungemensamma kontrollmoment som kommer att genomföras i samtliga nämnder.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2016-12-20, Förslag till internkontrollplan för kommunstyrelsen 2017
- Förslag till kommunstyrelsens internkontrollplan 2017

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsens internkontrollplan 2017 godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsens internkontrollplan 2017 godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Övriga avdelningar inom
kommunstyrelseförvaltningen

Dnr KS 2016/546

§ 14 Granskning av kommunens budgetprocess och prognossäkerhet - svar på revisionskrivelse

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning av huruvida kommunens budgetprocess fungerar på ett tillfredsställande sätt, är uppbyggd av realistiska antaganden och beräkningar, och som därmed möjliggör en effektiv och ändamålsenlig verksamhets- och ekonomistyrning utifrån fullmäktiges mål.

Sammanfattningsvis är bedömningen att kommunens budgetprocess fungerar på ett i huvudsak tillfredsställande sätt. Planeringsförutsättningar som ges är anpassade efter kommunens organisatoriska förutsättningar. Antaganden och beräkningar som budgeten baseras på är i stort realistiska och ger förutsättningar för att genomföra en verksamhet i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag.

Revisionen anser att budgethållningen på nämndnivå har varit förhållandevis god. Budgetprocessen är integrerad i kommunens styrmodell och hanteras i den tillämpade mål- och budgetprocessen. Regler för ekonomistyrning framgår av Mål och budget. Den grundläggande ansvarsfördelningen inom ramen för den tillämpade budgetprocessen är i princip tydlig. Det finns en etablerad struktur för budgetuppföljning och hantering av avvikelser.

Det finns dock förbättringsområden och av det som framkommit i granskningen lämnar EY rekommendationer till kommunen.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag till svar på revisionens rekommendationer och föreslår att det blir kommunstyrelsens svar på revisionsrapporten.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2016-12-14 – Svar på revisionsrapport avseende granskning av kommunens budgetprocess och prognossäkerhet
- Revisionskrivelse 2016-10-26 - Granskning av kommunens budgetprocess och prognossäkerhet
- Revisionsrapport 2016 - Granskning av kommunens budgetprocess och prognossäkerhet

Kommunrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till svar på revisionsrapporten godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till svar på revisionsrapporten godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Revisionen

Dnr KS 2016/545

§ 15 Granskning av kommunens arbete med näringslivsfrågor - svar på revisionskrivelse

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har Ernst & Young genomfört en granskning av kommunens näringslivsarbete. Granskningen har redovisats genom en granskningsrapport innehållande bland annat ett antal rekommendationer till förbättringar för kommunens näringslivsarbete. Revisorernas sammanhållna bedömning är att det finns ett strategiskt arbete i kommunen avseende näringslivsfrågor, som huvudsakligen är ändamålsenligt.

Granskningsrapporten har överlämnats till kommunstyrelsen. Revisorerna önskar få svar angående vilka åtgärder kommer att vidtas.

Förvaltningens synpunkter

Under 2016 har kommunstyrelseförvaltningen, genom näringslivsstaben, arbetat med att ta fram en ny näringslivsstrategi (NLS). Förslaget till den nya näringslivsstrategin är under remiss till kommunens nämnder m fl fram till 2017-03-31. Därefter kommer strategin att föras fram till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut, före sommaren 2017. Den nya NLS kan ses som en konsolidering av näringslivsinslag i övriga styrdokument (besöksnäringsstrategi, kulturpolitiskt program, policy för främjande av sociala företag, mm). Strategin anger kommunens långsiktiga vision och målsättningar i fråga om näringslivets utveckling och tillväxt. Hur och när olika insatser görs formuleras i handlingsplaner och i de kommunala nämndernas årliga mål- och budgetdokument. NLS ska därigenom genomsyra kommunens olika förvaltningar. Detta ger även möjlighet för en mer sammanhållen analys och uppföljning samt underlättar avrapportering av näringslivsarbetet.

För att säkerställa en förvaltningsöverskridande samverkan avseende näringslivsfrågor pågår ett arbete med att ta fram en övergripande handlingsplan. Handlingsplanen syftar även till att

utveckla och förbättra kommunens myndighetsutövning samt till att förbättra service och bemötande utifrån företagsperspektiv. Under 2017 planeras ett antal gemensamma utbildningar och aktiviteter i samarbete med SBA och SKL.

En viktig del i förvaltningsöverskridande samverkan är även bildandet av ”Företagsgruppen” för att ta sig an större etableringsärenden och för att säkerställa att kommunen bemöter sådana ärenden så effektivt och professionellt som möjligt. Företagsgruppens arbete kommer att utvecklas under 2017 genom bland annat fastlagda och regelbundna tider för möten. I den framtagna etableringsstrategin finns klara och tydliga riktlinjer för vilka etableringar som prioriteras och hur en effektiv etableringsprocess genomförs.

Revisorernas synpunkter och rekommendationer om tydliga och ändamålsenliga indikatorer för näringslivsarbetet har förvaltningen åtgärdat och utvecklat redan nu, under arbetet med verksamhetsplaneringen för 2017.

Underlag för beslut

- Revisionskrivelse 2016-10-26
- Ernst & Young, revisionsrapport avseende granskning av kommunens arbete med näringslivsfrågor

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter godkänns som svar till revisorerna.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) hemställer om att lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger. Kennerth Valtersson (SD) instämmer i det särskilda yttrandet från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter godkänns som svar till revisorerna.

Expedieras: Akt
För verkställighet:
För kännedom: Revisorerna

Dnr KS 2016/594

§ 16 Uppföljning av äldrenämndens åtgärdsplan

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2015-05-11, § 106, att en externt utförd genomlysning av äldreförvaltningen skulle genomföras. I februari 2016 bereddes äldrenämnden tillfälle att yttra sig över rapporten. I samband med detta redovisades ett åtgärdsprogram från äldreförvaltningen utifrån genomförd genomlysning. Redan 2015-05-21 hade dock beslut tagits i äldrenämnden om genomförande av ett åtgärdsprogram.

Då kommunstyrelsen, 2016-04-04, § 85, behandlade rapporten från genomlysningen och förvaltningens kommentarer till rapporten, beslutades att kommunstyrelseförvaltningen skulle återkomma till kommunstyrelsen med en uppföljning av de insatta åtgärderna i äldrenämnden, vid kommunstyrelsens första sammanträde 2017.

En uppföljning av åtgärdsplanen har nu genomförts och äldrenämnden beslutade 2016-11-23, § 137, att godkänna rapporten.

Den totala ekonomiska effekten av genomförda åtgärder bedöms för 2016 vara cirka 17,8 mnkr. Den tillkommande effekten 2017 beräknas vara 7,6 mnkr.

Förvaltningens synpunkter

Av de totalt 33 åtgärds punkterna är det främst två genomförda åtgärder som genererar omfattande besparingseffekter: Översynen av resursfördelningsmodeller beräknas ge en besparingseffekt 2016 på cirka 13,5 mnkr. Besparingseffekten 2017 beräknas bli ytterligare 7 mnkr. Det är framför allt avskaffandet av ersättning utifrån vårdresursmätning som genererar denna effekt.

Den andra åtgärden som genererat en större besparingseffekt är översynen av avgifterna för insatserna. Genom denna åtgärd har intäkterna ökat med 2,5 mnkr på årsbasis. Övriga beslutade åtgärder har haft betydelse för kvalitet och utförande men har mer begränsade effekter för den totala resursförbrukningen.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att även om det bara är två åtgärder som fått större ekonomiska effekter så är det värdefullt att åtgärdsplanen är genomförd och i vissa delar fortfarande pågår. En åtgärd som ännu inte är genomförd som kan påverka resursåtgången är införandet av tid- och insatsregistering för utförd tid i hemtjänsten.

Kommunstyrelseförvaltningen kommer att följa utvecklingen av de åtgärder som återstår och uppföljningen av dessa kommer att ske i den månatliga uppföljningen av ekonomin till kommunstyrelsen. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att bifogad uppföljning av åtgärdsplanen godkänns.

Underlag för beslut

- Äldrenämndens protokoll 2016-11-23, § 137
- Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande 2016-10-27 – Genomlysning av äldreomsorgen i Haninge kommun – effekter av genomförda åtgärdsprogram

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppföljningen av åtgärdsplanen godkänns.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) yrkar bifall till eget förslag (bilaga) innebärande att en andra beslutspunkt läggs till där äldrenämnden åläggs att leverera en slutrapport första kvartalet 2018.

Meeri Wasberg (S) och Kennerth Valtersson (SD) yrkar bifall till det egna förslaget från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut; det egna förslaget från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens beslut

1. att uppföljningen av åtgärdsplanen godkänns.

-
2. att äldrenämnden levererar en slutrapport över effekterna av de beslutade åtgärder som beslutats med anledning av genomlysningen av äldreförvaltningens verksamheter. Åtterrapporering ska ske första kvartalet 2018.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Äldrenämnden

Dnr KS 2016/585

§ 17 Den regionala stadskärnan Haninge – uppföljning av handlingsplan 2016

Sammanfattning

Handlingsplan 2016 för den regionala stadskärnan Haninge redovisar de aktiviteter som bedrivs i samarbetet mellan Haninge kommun och sju fastighetsägare i centrumsamverkan. Grunden till samarbetet regleras i ett samverkansavtal som finns mellan kommunen och aktörerna sedan våren 2014. Kommunstyrelsen godkände handlingsplanen i februari 2016 (KS 2016-02-01 § 26) Handlingsplanen innehåller fem målområden. Detta är en uppföljning med redovisning av arbetet som genomförts under 2016. I huvudsak har arbetet handlat om:

Inom ramen för centrumsamverkan har det producerats mycket under 2016. Varumärket har testats i en pilotstudie, samverkan med fastighetsägarna har utvärderats och utredningar, analyser och arkitektstöd har köpts in för att kommunstyrelsen i november skulle kunna fatta beslut om en stadsutvecklingsplan för stadskärnan. Kommunen har certifierats för sitt arbete med kvällsekonomin. Totalt har drygt 500 personer deltagit i någon av alla de aktiviteter som har genomförts och uppskattningsvis 1 000 personer har besökt projektkontoret i Haninge centrum.

Ett förslag till handlingsplan för utveckling av den regionala stadskärnan 2017 är under utformning och kommer att redovisas till kommunstyrelsen i februari 2017.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat bifogad uppföljning av arbete enligt rubr handlingsplan.

Underlag för beslut

- Handlingsplan för den regionala stadskärnan 2016
- Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-12-13, ”Uppföljning av handlingsplan 2016 för den regionala stadskärnan Haninge”

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppföljningen godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

1. Uppföljningen godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Stadsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, grund- och förskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, socialnämnden och äldrenämnden

Dnr KS 2016/543

§ 18 Remiss: Samråd för anläggande väg 259
Tvärförbindelse Södertörn i Huddinge,
Botkyrka och Haninge kommun, Stockholms
län

Sammanfattning

Trafikverket planerar för nybyggnad av en vägförbindelse, Tvärförbindelse Södertörn, väg 259 mellan E4/E20 och väg 73 för att binda samman de regionala stadskärnorna Kungens kurva/Skärholmen, Flemingsberg och Haninge centrum. Vägen syftar till att ge en sammanhållen väg tvärs över Södertörn i syfte att skapa förutsättningar för smidigare arbetspendling, regional utveckling, utveckling av kollektivtrafiken samt säkrare transporter för människor och gods i södra Stockholmsregionen. I planeringen ingår också att utreda ett regionalt cykelstråk mellan stadskärnorna, samt att förbättra tillgänglighet och säkerhet för oskyddade gång- och cykeltrafikanter. Trafikverkets tidplan medger en byggstart år 2020 och ett öppnande av vägen tidigast år 2026.

Trafikverket avser att under våren 2017 välja lokaliseringalternativ av Tvärförbindelse Södertörn. I remissmissivet efterfrågar Trafikverket synpunkter på de tre kvarvarande föreslagna korridorerna. Svarstiden har förlängts till 1 feb 2017.

Förvaltningens synpunkter

Haninge kommun är angelägen om att Tvärförbindelse Södertörn kommer till stånd snarast. Denna är en saknad länk i det regionala trafiksystemet och nödvändig för att regionen ska utvecklas.

Tvärförbindelse Södertörn bidrar till att stärka Haninge som regional stadskärna och förbättra kollektivtrafikförbindelserna mellan de regionala stadskärnorna Haninge och Kungens Kurva-Skärholmen via Flemingsberg.

Kommunen förordar, som i tidigare remissvar, den norra korridoren. Detta för att det är den genaste sträckningen med tydlig

koppling mellan de regionala stadskärnorna Haninge, Flemingsberg och Kungens Kurva-Skärholmen.

Kommunen ställer sig också bakom det Södertörns gemensamma remissvaret till Trafikverket.

- Utformning av trafikplatserna i Haninge

I Haninge kommun växer företagsområdet Albyberg fram i anslutning till väg 73 och Tvärförbindelse Södertörn. Inriktningen på området är industri som inte är störande för omgivningen, lättare verksamheter samt kontor och utbildning. Området får med Tvärförbindelse Södertörn god kontakt med E4an i väster och Norviks hamn i söder och kan därmed serva stora delar av regionen med ny företagsmark i bra läge. Detta kräver en högklassig förbindelse och utformning av trafikplatserna som har den kapacitet som behövs.

Kommunen vill poängtera att trafikplatsen mellan Jordbro och den regionala stadskärnan behöver utformas så att barriäreffekter minskas för att möjliggöra ett attraktivt gång- och cykelstråk mellan de båda områdena. Jordbro är ett område som med rätt utformad trafikplats kan knytas till den växande stadskärnan med utökad service och bostäder och därmed bli en del av denna som kan nås på gång- och cykelavstånd.

Det är vidare av stor betydelse att trafikplatserna utformas på sådant sätt att det ekologiska spridningssambandet mellan Hanveden och Tyresta kan utvecklas. Sörmlandsleden passerar i dag under väg 259 i en mindre tunnel. Utöver passagens betydelse för rekreation och friluftsliv, är det viktigt att den utformas på sådant sätt att den kan användas även av viltet.

- Cykel

Det regionala cykelstråket bör samordnas med väg 259 för att sträckningen ska bli så gen som möjlig mellan de regionala stadskärnorna.

- Nya trafikprognoser

På sidan 39 och kapitel 4.5.3 beskrivs Haninge kommun och dess utveckling i framtiden. Här vill vi förtydliga att Haninge kommun har en ny gällande Översiktsplan 2030 med utblick mot 2050 som

antogs i november 2016. Stads kärnan i Handen och nya stadsdelen Vega utvecklas och förtätas med ytterligare 7 000 bostäder till 2030 och med 10 000 bostäder till 2050 vilket ger totalt ca 17 000 nya bostäder i stads kärnan och Vega till 2050. Nya verksamheter och service tillkommer också. Detta innebär att stads kärnan inklusive Vega får ca 60 000 invånare år 2050. Delar av texten i avsnitt 4.5.3. behöver därför ses över och uppdateras.

- Vattenmiljö

På s. 116 och kapitel ”Delsträcka 5” står att ”Allmän dricksvattentäkt, skyddsområde eller vattenförekomster förekommer inte inom korridorerna”. Men då grundvattenförekomsten Jordbromalm är belägen i anslutning till korridoren är det viktigt att skydd mot grundvattenförorening från t ex saltning och olyckor säkerställs så att miljö kvalitetsnormerna följs.

- Klimat och energi

På sid 46 i kapitlet 4.10.10 bör det nämnas att vägtrafiken står för uppskattningsvis 50 % av växthusutsläppen i länet (källa nationella emissionsdatabasen, 2016)

- Luftkvalitet

Kartorna på sid 136 behöver ses över med hänsyn till nya beräkningar.

- Miljö och folkhälsomål

Haninge kommun håller på att arbeta fram ett nytt klimat- och miljöpolitisk program som ska ersätta Strategi för ekologisk hållbarhet. Övriga gällande styrdokument är Klimat- och energistrategin, Naturvårdsplan och Vattenplan. Texten på sid 156, kap 12.3 behöver uppdateras i vissa delar.

Underlag för beslut

- Inbjudan till samråd för anläggande av väg 259 Tvärförbindelse Södertörn i Huddinge, Botkyrka och Haninge kommun, Stockholms län, 2016-11-21

- Södertörns kommunernas synpunkter på samrådshandlingen Tvärförbindelse Södertörn TRV 2015/71169, daterad 2016-12-15

- Samrådshandling, hämtas från Trafikverkets hemsida
<http://www.trafikverket.se/tvarforbindelsesodertorn>

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Södertörnskommunernas gemensamma remissvar och kommunstyrelseförvaltningens synpunkter godkänns och utgör Haninge kommuns remissvar.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) hemställer om att få lämna ett särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger.

Kommunstyrelsens beslut

1. Södertörnskommunernas gemensamma remissvar och kommunstyrelseförvaltningens synpunkter godkänns och utgör Haninge kommuns remissvar.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Trafikverket, Södertörnskommunerna (Botkyrka, Huddinge, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö) Berit Pettersson, Helene Olofsson och Kent Lindgren

Dnr KS 2016/521

§ 19 Remiss: Samråd om ny översiktsplan för Stockholms stad

Sammanfattning

Haninge kommun har fått Stockholms stad samrådsförslag till ny översiktsplan på remiss fram till 2017-01-31.

”Översiktsplan för Stockholm – samrådsförslag” ligger till grund för samrådet. Till samrådshandlingarna hör även de två bilagorna ”Riksintressen enligt miljöbalken” och ”Konsekvensbeskrivning”. Planförslaget utgår från den inriktning som Stockholms stad har antagit i ”Vision 2040 – ett Stockholm för alla” och struktureras utifrån fyra mål för stadsbyggandet; En växande stad, En sammanhängande stad, God offentlig miljö och En klimatsmart och tålig stad.

Planförslaget innehåller en utbyggnadsstrategi i fyra delar som ska styra stadsutvecklingen mot stadens vision. Strategin säger att den centrala stadens attraktionskraft ska användas som en resurs för hela Stockholm. Stadsbyggandet ska fokusera kring de tre områdena Farsta, Skärholmen och Kista. Strategin säger även att alla delar av staden ska utvecklas med värdeskapande kompletteringar och att staden ska tillvarata den långsiktiga stadsutvecklingspotentialen för att säkerställa en hållbar utveckling. Mindre omfattande stadsbyggnadsinsatser ska ses ur ett helhetsperspektiv så att inte framtida mer omfattande stadsbyggnadsinsatser försvåras.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen hänvisar till bilagd tjänsteskrivelse daterad 2016-12-07.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse om remiss av ny översiktsplan för Stockholm, samrådsförslag, 2016-12-07.

- Översiktsplan för Stockholm, samrådsförslag
<http://vaxer.stockholm.se/globalassets/tema/oversiktsplanen/uppdatering-av-op/oversiktplan-stockholm-samradsforslag.pdf>
- Riksidressen enligt miljöbalken, bilaga till samrådsförslag
<http://vaxer.stockholm.se/globalassets/tema/oversiktsplanen/uppdatering-av-op/oversiktsplan-for-stockholm-samradsforslag---riksidressen.pdf>
- Konsekvensbeskrivning, bilaga till samrådsförslag
<http://vaxer.stockholm.se/globalassets/tema/oversiktsplanen/uppdatering-av-op/konsekvensbeskrivning-sockholms-stads-op-2016.pdf>

Kommunrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter utgör Haninge kommuns yttrande i ärendet.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter utgör Haninge kommuns yttrande i ärendet.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stockholms stad

För kännedom: Peter Jemtbring, Berit Pettersson, Mirja Thårlin och Erik Andersson.

Dnr KS 2016/598

§ 20 Gudö 3:101-103 och 3:167, planbesked

Sammanfattning

Sökanden önskar planändring för att möjliggöra 11 nya avstyckningar inom fastigheterna. I Haninge kommuns översiktsplan 2030 är området utpekad som gles stadsbygd och ligger inte inom någon utpekad förtättningszon.

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer med hänsyn till terrängförhållanden, miljöaspekter, gatustandard och långt avstånd till kommunal service att det inte är lämpligt med förtätning inom fastigheterna.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen instämmer i stadsbyggnadsförvaltningens bedömning och tillstyrker negativt planbesked.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningens underlag daterat 2016-11-21.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Sökanden ges i besked att kommunen inte kommer att arbeta fram en ny detaljplan för Gudö 3:101-103 och 3:167.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Sven Gustafsson (M) och Marie Litholm (KD) yrkar med instämmande av Kennerth Valtersson (SD) bifall till eget förslag (bilaga) från Moderaterna och Kristdemokraterna innebärande att kommunen ska arbeta fram en detaljplan.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och det egna förslaget från Moderaterna och Kristdemokraterna med instämmande av Sverigedemokraterna. Ordföranden ställer de två förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens beslut

1. Sökanden ges i besked att kommunen inte kommer att arbeta fram en ny detaljplan för Gudö 3:101-103 och 3:167.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Marie Litholm (KD) och Kennerth Valtersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stadsbyggnadsförvaltningen

För kännedom:

Dnr KS 2016/597

§ 21 Del av Stav 1:38, Lillgården, uppdrag om planändring

Sammanfattning

Stadsbyggnadsförvaltningen anhåller om planuppdrag för att ändra en mindre del av gällande detaljplan D236. Syftet är att möjliggöra bostadsparkering på en mindre del av den yta där gällande detaljplan anger skola och hälsovård. Behovet har uppstått under pågående genomförande av detaljplanen.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot önskad planändring och tillstyrker planuppdrag.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningens underlag daterat 2016-11-29.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en ändring, som medger bostadsparkering, av detaljplan för del av Stav 1:38, Lillgården, i Tungelsta.

Kommunstyrelsens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en ändring, som medger bostadsparkering, av detaljplan för del av Stav 1:38, Lillgården, i Tungelsta.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stadsbyggnadsnämnden

För kännedom:

Dnr KS 2016/588

§ 22 Ledamotsinitiativ från Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD): Begäran om att revisorerna granskar försäljning av delar av fastigheterna Ribby 2:399 och Ribby 1:448 (KS § 259 2016)

Sammanfattning

Rubr ledamotsinitiativ innehåller ett förslag om att kommunstyrelsen skall framföra en begäran till revisorerna om att granska kommunstyrelsens beslut om försäljning av delar av fastigheterna Ribby 2:399 och Ribby 1:448. Det beslut som avses fattades av kommunstyrelsen 2016-09-26, § 259.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att kommunstyrelsens nämnda beslut har överklagats av ett antal kommunmedlemmar. Såsom förvaltningen förstår överklagandena görs det bl a gällande att verksamheten på Ribby förskola, som ligger på grannfastigheten, kommer att drabbas på ett negativt sätt, att försäljningspriset varit lägre än marknadspris, att köpeavtalet inte skulle ha undertecknats av parterna förrän efter kommunstyrelsens beslut samt att beslutet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt och därför borde ha fattats av kommunfullmäktige. Med anledning av överklagandena har kommunstyrelsen 2016-12-12, § 322, avgivit ett yttrande i målet till förvaltningsrätten i Stockholm. Ärendet är nu under handläggning där.

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att de frågor som nu prövas av förvaltningsrätten i allt väsentligt är samma frågor som i ledamotsinitiativet föreslås granskas av revisorerna. Förvaltningen ser ingen anledning att kommunstyrelsen skall medverka till att samma frågor utreds av två instanser parallellt. De frågor som nämns i ledamotsinitiativet kommer att besvaras i förvaltningsrättens kommande dom.

Underlag för beslut

- Kommunstyrelsens protokoll 2016-12-12, § 347

- Ledamotsinitiativet, daterat 2016-12-12

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen beslutar

1. Ledamotsinitiativet föranleder ingen åtgärd.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) yrkar med instämmande av Tobias Hammarberg (L), Marie Litholm (KD) och Kennerth Valtersson (SD) bifall till ledamotsinitiativet.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och bifallsyrkandet från Moderaterna, Liberalerna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens beslut

1. Ledamotsinitiativet föranleder ingen åtgärd.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Tobias Hammarberg (L), Marie Litholm (KD) och Kennerth Valtersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Dnr KS 2017/5

§ 23 Nominering av borgerliga vigselförrättare

Sammanfattning

Länsstyrelsen förordnar vigselförrättare efter nominering från kommunen.

Följande nomineringar har inkommit till kansliet från Socialdemokraterna:

Christina Andersson

Annelie Johansson Borg (ny)

Underlag för beslut

- Motivering för nominering av vigselförrättare Christina Andersson och Annelie Johansson Borg, 2016-12-16

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen beslutar

1. Christina Andersson föreslås som borgerlig vigselförrättare.
2. Annelie Johansson Borg föreslås som borgerlig vigselförrättare.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kommunstyrelsens beslut

1. Christina Andersson föreslås som borgerlig vigselförrättare.
2. Annelie Johansson Borg föreslås som borgerlig vigselförrättare.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kansliet

För kännedom: Länsstyrelsen i Stockholms län (meddelas även de nominerades kontaktuppgifter), de nominerade, förtroendemannaregistret

Dnr KS 2017/24

§ 24 Meddelanden

Sammanfattning

Om inget annat anges finns meddelandena hos sekreteraren.

Cirkulär 16:55 från SKL: Krav på förnyelse av vissa inskrivningar i fastighetsregistret

Cirkulär 16:56 från SKL: Överenskommelse om lön och anställningsvillkor för räddningstjänstpersonal i beredskap med Svenska Kommunalarbetarförbundet, Vision samt Brandmännens Riksförbund

Cirkulär 16:62 från SKL: Vårdprisindex (VPI)

Cirkulär 16:64 från SKL: Redovisningsfrågor 2016 och 2017

Cirkulär 16:65 från SKL: Budgetförutsättningar för åren 2016-2020

Cirkulär 16:66 från SKL: Skydd för s.k. visselblåsare

Cirkulär 16:67 från SKL: Turordning vid arbetsbrist och tidig lokal omställning

Cirkulär 16:68 från SKL: Ändring i diskrimineringslagen - aktiva åtgärder nya bestämmelser från den 1 januari 2017

Cirkulär 16:69 från SKL: Huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor m.m. – HÖK 16 – med OFRs förbundsområde Hälso- och sjukvård

Cirkulär 16:70 från SKL: Hyreshöjning fr.o.m. den 1 januari 2017 för lokaler med avtal knutna till konsumentprisindex, KPI

Cirkulär 16:71 från SKL: Underlag för renhållningsordningens föreskrifter för avfallshantering

Cirkulär 16:72 från SKL: Slutligt utfall av 2015 års kommunala fastighetsavgift samt prognos för åren 2016 och 2017

Cirkulär 16:73 från SKL: Kompletterande kommentar angående extratjänster och kompetenslyft

Protokoll från stadsbyggnadsnämndens plan- och byggutskott
2016-12-07: § 152 Namngivning, nya och ändrade vägnamn inom
Haningeterrassen

Minnesanteckningar från pensionärsrådets sammanträde 2016-12-
14

Revisionskrivelse och rapport – granskning av kvalitet i förskolan

Medborgarlöfte Haninge kommun - avtal mellan polisen och
Haninge kommun 2016-12-22

Kommunrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen beslutar

1. Meddelandena läggs till handlingarna.

Kommunstyrelsens beslut

1. Meddelandena läggs till handlingarna.
-

Dnr KS 2017/25

§ 25 Delegationsbeslut

Sammanfattning

Enligt 6 kap § 35 kommunallagen ska delegationsbeslut redovisas till styrelsen.

Kommunstyrelsens ordförande redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Kommundirektören redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Utbildningsförvaltningens chef redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Exploateringschefen redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Delegationsbesluten läggs till handlingarna.

Kommunstyrelsens beslut

1. Delegationsbesluten läggs till handlingarna.
-

Dnr KS 2015/520

§ 1 Val av justerare

Förslag till beslut

1. Martina Mossberg (M) väljs till justerare.

Kommunstyrelsens beslut

1. Martina Mossberg (M) väljs till justerare.
-

§ 2 Förslag om öppet sammanträde

Sammanfattning

Enligt kommunstyrelsens reglemente § 28 bör nämnden ha öppet sammanträde vid behandling av medborgarförslag om förslaget är av allmänt intresse. Det åligger även kommunstyrelsen att enligt § 13 i samma reglemente att besluta om öppna sammanträden. Det föreslås därför att kommunstyrelsens sammanträde är öppet under de paragrafer som behandlar inkomna medborgarförslag.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsens sammanträde är öppet för allmänheten under paragraferna som behandlar inkomna medborgarförslag.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsens sammanträde är öppet för allmänheten under paragraferna som behandlar inkomna medborgarförslag.
-

Nya medborgarförslag

Sammanfattning

När ett medborgarförslag har överlämnats från kommunfullmäktige för beslut ska förslagsställaren erbjudas möjlighet att presentera sitt medborgarförslag för kommunstyrelsen inför vidare beredning av ärendet.

Några nya medborgarförslag har inte överlämnats från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen.

Dnr KS 2016/299

§ 4 Medborgarförslag: Vegetarisk dag som standard för ledamöter och kommunalt anställda

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit angående vegetarisk dag som standard för ledamöter och kommunalt anställda. Förslagsställaren föreslår att ”kommunen inför vegetarisk dag som standard för verksamhet där mat serveras till kommunalt anställda samt ledamöter av kommunens nämnder och kommunfullmäktige, och att kött därmed enbart serveras till dem som aktivt valt det”.

Av medborgarförslaget framgår att förslagsställaren inte avser lunchmåltider och matservering vid skolor och äldreboenden utan andra sammanhang där mat äts i samband med kommunal verksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Att införa en vegetarisk dag, i enlighet med förslagsställarens yrkande, är svårt att genomföra eftersom sammanträden och möten inte sker på vissa bestämda dagar. Kommunens olika beslutande församlingar har var och en sitt eget schema för sina sammanträden och andra möten.

Kommunstyrelseförvaltningen noterar att ett exakt ordagrant medborgarförslag behandlades av kommunstyrelsen 2015-03-30, § 64. Kommunstyrelsen konstaterade då att förslaget är svårt att genomföra av de skäl som anges ovan.

Kommunstyrelseförvaltningen har inte funnit några nya omständigheter som ändrar denna bedömning.

Förvaltningen noterar också att Haninge kommun arbetar aktivt med att förbättra den måltidsverksamhet som avser t ex lunchmåltider och matservering vid skolor och äldreboenden. Arbetet har lett till en kraftig ökning av inköp av ekologiska livsmedel och ett ökat utbud av vegetariska maträtter.

Underlag för beslut
- Medborgarförslaget

Överläggningar i kommunalrådsberedningen

Martina Mossberg (M) yrkar med instämmande av Tobias Hammarberg (L), Marie Litholm (KD) och Kennerth Valtersson (SD) att medborgarförslaget ska avslås.

Meeri Wasberg (S) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag till beslut.

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut; Socialdemokraternas yrkande om bifall till kommunalrådsberedningens förslag samt avslagsyrkandet från Moderaterna, Liberalerna Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen beslutar

1. Medborgarförslaget anses besvarat.

Kommunstyrelsens beslut

1. Medborgarförslaget anses besvarat.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Förslagsställaren

2016-06-15

Från: no_reply@haninge.se
Skickat: den 15 juni 2016 08:12
Till: haningekommun
Ämne: Medborgarförslag

Diariern KS 2016/299

Arende: Medborgarförslag angående vegetarisk dag som standard för ledamöter och kommunalt anställda
Forslag:

Datum 20160613

Enligt Jordbruksverket ligger idag köttkonsumtionen i Sverige på 86 kilo per invånare och år, vilket är 50 % mer än för bara 20 år sedan. Svenskarna har aldrig tidigare i historien konsumerat så mycket kött som vi gör nu, och trenden är uppåtgående. Vi äter 25 % mer kött än vad Livsmedelsverket rekommenderar, och myndigheten uppmanar oss nu till att minska intaget. Hög köttkonsumtion är sammanlänkad med betydligt ökad risk för en stor mängd sjukdomar, som är kostsamma för samhället. Samtidigt har vi mer säkra belägg nu än någonsin tidigare för hur omfattande köttproduktionen driver på klimatförändringarna. 2010 släppte Förenta Nationernas Miljöprogram (UNEP) en rapport där det konstaterades att världens höga konsumtion av kött är ohållbar ur miljösynpunkt. Med den kunskap vi har är det nu hög tid för oss att bryta trenden. Kampen mot klimathot och miljöförstöring står i direkt konflikt med dagens köttkonsumtion.

Ett sätt att på kommunal nivå minska köttätandet är att göra det till ett val, så att det inte sker slentrianmässigt. När kommunen anordnar någon verksamhet där mat ingår, så är det alltid maträtter innehållande animalier som är norm och grundalternativet. Det som är sämst ur klimatsynpunkt sanktioneras således av kommunen. De deltagare som väljer bort kött från sin kost är därför i nuläget tvungna att aktivt höra av sig i förväg. Detta medborgarförslag föreslår istället att de som vill äta kött får själva önska specialkost. Alla som vill äta kött i den kommunala verksamheten kommer även i fortsättningen att kunna välja kött. Men förhoppningen är att kommunalt anställda samt ledamöter i fullmäktige och nämnder reflekterar mer över sina matvanor, och för miljöns skull avstår från kött vid fler tillfällen än i dagsläget.

Med ett bifall av förslaget tydliggörs att köttkonsumtion är ett val, för var och en att aktivt ta ställning i. Vi tror att vana beslutsfattare som ofta förespråkar valfrihet kommer att ha lätt att göra detta lilla val. Detta förslag gäller enbart i de sammanhang där det äts mat i samband med kommunal verksamhet. Mer specifikt, skink- eller köttbullsmackor under möten, samt exempelvis eventuella julbord i kommunens regi. Den föreslagna policyn reglerar inte vad människor äter till lunch. Inte heller täcker förslaget Måltidsservice verksamhet beträffande skolor eller äldreomsorg. Dock skulle det vara önskvärt att en utredning gjordes kring utökning av denna policy till att i framtiden även gälla Måltidsservice menyplanering, efter det att Lunds beslutsfattare har visat vägen.

Yrkande:

Att kommunen inför en vegetarisk dag som standard för verksamhet där mat serveras till kommunalt anställda samt ledamöter av kommunens nämnder och kommunfullmäktige, och att kött därmed enbart serveras till dem som aktivt valt det.

Med vänliga hälsningar

Dnr KS 2016/595

§ 5 Bemyndigande till socialnämnden att lämna kommunal hyresgaranti

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Socialnämnden beslutade 2016-12-14, § 199, att hemställa hos kommunfullmäktige att bemyndiga socialnämnden att lämna hyresgaranti till enskilda personer enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter § 6.

Med hyresgaranti menas att kommunen garanterar hyresinbetalningarna för en privatperson under en viss period i syfte att underlätta personens möjligheter att få ett eget bostadskontrakt.

Socialnämnden anser att möjligheten att lämna hyresgaranti är ett bra verktyg för att underlätta för att vissa personer får ett eget hyreskontrakt. Garantin skulle öka möjligheten för de personer som bor i socialförvaltningens genomgångslägenheter att komma vidare till egen bostad.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har varit med i socialförvaltningens beredning av ärendet. Kommunjuristen har konstaterat att socialnämndens befogenheter om att besluta om hyresgarantier ingår i socialnämndens reglemente 1 § 3 p. Hyresgarantier omfattas dock inte av kommunens borgenspolicy och att det framgår av borgenspolicyen att det är kommunfullmäktige som beslutar om borgensförbindelser. Därför bör kommunfullmäktige besluta om socialnämnden skall bemyndigas att tillämpa 2 kap 6 § inom vissa givna ramar.

Socialförvaltningen bedömer att det i dagsläget är ca tio personer som kan bli aktuella för beslut om hyresgaranti.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att kommunfullmäktige skall besluta om en borgensram för den totala hyresgarantin som socialnämnden får besluta om. Efter samråd med

socialförvaltningen föreslår kommunstyrelseförvaltningen att borgensramen för hyresgarantierna totalt är 2 mnkr. Det innebär att ca 30-50 hyresgarantier på 6 månadshyror kan rymmas inom denna borgensram, beroende på hyresnivåerna. Då varaktigheten på en hyresgaranti är minst 2 år så kommer kommunens hyresgaranti i enskilda fall löpande att upphöra. Då finns det möjligheter att inom ramen besluta om nya garantier. Eventuella infrianden av hyresgarantin kommer att hanteras av socialnämnden.

I övrigt har kommunstyrelsen inget att erinra mot socialnämndens förslag och förslår kommunfullmäktige att besluta bemyndiga socialnämnden att enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, 2 kap. 2 §, lämna hyresgaranti till enskilda personer inom en borgensram på totalt 2 mnkr.

Underlag för beslut

- Protokoll socialnämnden 2016-12-14, § 199
- Tjänsteskrivelse socialförvaltningen 2016-12-07 – Möjlighet för Haninge kommun att lämna kommunal hyresgaranti, samt tillägg i socialnämndens delegationsordning
- Kommunjuristens utlåtande 2016-10-13
- Boverkets broschyr Kommunal hyresgaranti – möjlighet till eget boende

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar:

1. Socialnämnden bemyndigas att enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, 2 kap. 2 §, lämna hyresgaranti till enskilda personer inom en borgensram på totalt 2 mnkr.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) yrkar med instämmande av Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) bifall till eget förslag (bilaga).

Petri Salonen (C) begär ajournering. Sammanträdet ajourneras kl. 15.42.

Sammanträdet återupptas kl. 15.49.

Meeri Wasberg (S) yrkar att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; Socialdemokraternas yrkande om återremiss samt yrkandet om bifall till eget förslag från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att ärendet återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen.

Kommunstyrelsens beslut

1. Ärendet återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Tobias Hammarberg (L), Pia Lublin (L) och Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Socialnämnden

För kännedom: Ekonomiavdelningen

Eget förslag

§ 5

Kommunstyrelsen

2017-01-30

Bemyndigande till socialnämnden att lämna kommunal hyresgaranti

Haninge ska vara en kommun där invånarna tar ansvar för sina egna liv. Det stöd som kommunen är ålagd att ge enskilda individer ska vara förenat med motsvarande krav på att den enskilde gör allt för att bidra till sin egen försörjning. Kommunen ansvarar inte för att enskilda människor ska få en egen bostad med besittningsrätt och kraven för att erbjudas ett genomgångboende är restriktiva. Särskilda riktlinjer för handläggning av genomgångboende är fastställda av socialnämnden 2014.

Kommunala hyresgarantier ger en möjlighet att underlätta för enskilda att komma in på bostadsmarknaden. Människor som har betalningsförmåga men av olika skäl har svårt att själva få teckna ett förstahandskontrakt, tex de som har boende genom socialnämndens boendekedja. Stockholmsregionen lider av akut bostadsbrist och ett stort antal människor konkurrerar om bostäderna och en tillämpning av kommunala bostadsgarantier får inte leda till att en del grupper gynnas framför andra. Om kommunala hyresgarantier ska bli aktuella måste de därför omfattas riktlinjer som ställer höga krav på den enskilde.

I det fall kommunfullmäktige ska besluta om att erbjuda kommunala hyresgarantier måste först förslag till riktlinjer och rutiner tas fram. Det är oerhört viktigt att kommunen har goda kontrollrutiner för hur de kommunala hyresgarantierna sköts. Riktlinjerna ska stödja sig på de villkor som lämnas i Förordning (2007:623) om statligt bidrag för kommunala hyresgarantier. En kommunal hyresgaranti ska inte utöka socialtjänstens bostadsförsörjningsansvar generellt eller för särskilda grupper. Kommunen ska inte heller ta en större risk med skattebetalarnas pengar än vad som är motiverat med gällande lagstiftning. Därför ska riktlinjerna även ställa krav på att den enskilde inte uppbär eller bedöms behöva uppbära försörjningsstöd, eller liknande offentlig försörjning under den tid kommunen erbjuder hyresgaranti. Riktlinjerna ska också innehålla krav på återbetalning av hyreskostnaden i det fall att hyresgarantin löser ut i det enskilda fallet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att återremittera ärendet med uppdrag till socialnämnden att ta fram förslag till riktlinjer för kommunal hyresgaranti innan ärendet åter tas upp för beslut.

Martina Mossberg (M)

Tobias Hammarberg (L)

Marie Litholm (KD)

Dnr SN 2016/282

§ 199 Möjlighet för Haninge kommun att lämna kommunal hyresgaranti, samt tillägg i socialnämndens delegationsordning

Sammanfattning

Socialnämnden beslutade 30 augusti 2016 (§122) att ge socialförvaltningen i uppdrag att se över möjligheten att lämna kommunal hyresgaranti.

Med hyresgaranti menas att kommunen garanterar att hyresinbetalningarna för en privat person under en viss period i syfte att underlätta personens möjligheter att få ett eget bostadskontrakt.

Förvaltningen anser att möjligheten att lämna hyresgaranti är ett bra verktyg för att underlätta för att vissa personer får ett eget hyreskontrakt. Garantin skulle öka möjligheten för de personer som bor i socialförvaltningens genomgångslägenheter att komma vidare till egen bostad.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse – Tillägg i socialnämndens delegationsordning – rätten att lämna kommunal hyresgaranti
- Kommunjuristens utlåtande
- Boverkets broschyr Kommunal hyresgaranti – möjlighet till eget boende

Förslag till beslut

1. Socialnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att bemyndiga socialnämndens att lämna hyresgaranti till enskilda personer enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter § 6.
2. Beslutet gäller under förutsättningar att kommunfullmäktige bifaller socialnämndens hemställan och bemyndigas socialnämndens individutskott att lämna

hyresgaranti till enskilda enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter § 6.

Arbetsutskottets förslag till socialnämnden

1. Socialnämndens arbetsutskott överlämnar ärendet till socialnämnden utan eget ställningstagande.

Överläggningar i socialnämnden

Magnus Malmberg (SD) yrkar avslag mot förslaget.

Petri Salonen (C) yrkar bifall till socialförvaltningens förslag.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut:

Socialförvaltningens förslag och avslagsyrkande mot

förvaltningens förslag från Magnus Malmberg (SD).

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att socialnämnden beslutar i enlighet med socialförvaltningens förslag.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att bemyndiga socialnämndens att lämna hyresgaranti till enskilda personer enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter § 6.
2. Beslutet gäller under förutsättningar att kommunfullmäktige bifaller socialnämndens hemställan och bemyndigas socialnämndens individutskott att lämna hyresgaranti till enskilda enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter § 6.
3. Magnus Malmberg (SD) yrkar avslag mot förvaltningens förslag.

Reservationer

Magnus Malmberg (SD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunfullmäktige

För kännedom: Avdelningen Vuxen

Möjlighet för Haninge kommun att lämna kommunal hyresgaranti, samt tillägg i socialnämndens delegationsordning

Sammanfattning

Socialnämnden beslutade 30 augusti 2016 (§122) att ge socialförvaltningen i uppdrag att se över möjligheten att lämna kommunal hyresgaranti.

Med hyresgaranti menas att kommunen garanterar att hyresinbetalningarna för en privat person under en viss period i syfte att underlätta personens möjligheter att få ett eget bostadskontrakt.

Förvaltningen anser att möjligheten att lämna hyresgaranti är ett bra verktyg för att underlätta för att vissa personer får ett eget hyreskontrakt. Garantin skulle öka möjligheten för de personer som bor i socialförvaltningens genomgångslägenheter att komma vidare till egen bostad.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse – Tillägg i socialnämndens delegationsordning – rätten att lämna kommunal hyresgaranti
- Kommunjuristens utlåtande
- Boverkets broschyr Kommunal hyresgaranti - – möjlighet till eget boende

Förslag till beslut

1. Socialnämnden hemställer hos kommunfullmäktige att bemyndiga socialnämnden att lämna hyresgaranti till enskilda personer enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter § 6.
2. Under förutsättning att kommunfullmäktige bifaller socialnämndens hemställan, bemyndigas socialnämndens individutskott att lämna hyresgaranti till enskilda enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter § 6.

Siw Lideståhl
Månsson

Ingrid

Förvaltning
Socialförvaltningen

Avdelning
Kansliet

Handläggare
Xerxes Fallah, Lokalcontroller

Dokumenttyp
Tjänsteskrivelse

Diarienummer
SN 2016/282

Sida
2 (7)

förvaltningschef

avdelningschef

Bakgrund

Det finns möjlighet för kommuner att ställa ekonomisk garanti för att underlätta för enskilda personer att få en egen bostad.

Haninge kommun har inte tidigare ställt sådan garanti. Socialnämnden beslutade 30 augusti 2016 (§122) att ge socialförvaltningen i uppdrag att se över möjligheten att lämna hyresgaranti.

Gällande lagstiftning

Kommuner har möjlighet att ställa ekonomisk garanti för att underlätta för enskilda personer att få en egen bostad.

För att en kommun ska kunna göra det krävs att det är fråga om en permanent bostad med hyresrätt och att det enskildes behov av bostad inte kan tillgodoses på annat sätt.¹

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen Vuxen. Samråd har skett med ekonomiavdelningen, lokalförsörjningsenheten och Haninge bostäder.

Synpunkter från kommunjuristen och ekonomiavdelningen har inhämtats.

Förvaltningens synpunkter

Bostadsbrist

Stockholmsregionen befinner sig i en tillväxtfas och det har lett till en svår bostadsbrist i hela regionen och stor konkurrens om de bostäder som finns. Detta har lett till att vissa personer har svårt att komma in på bostadsmarkanden.

Det gäller bland annat ungdomar som ska flytta ut hemifrån, personer som har skulder samt nyanlända.

Sedan 1 mars 2016 är kommunerna skyldiga att ge bostad till de flyktingar som får uppehållstillstånd och blir anvisade av migrationsverket till respektive kommun. Lagen slår fast att vid fördelningen av anvisningar mellan kommuner skall hänsyn tas till kommunens arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek,

¹ Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter § 6

sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn, samt omfattningen av asylsökande som vistas i kommunen. Bostadssituationen beaktas inte vid fördelningen. Nyanlända kommer framöver att anvisas till kommuner där det finns goda etableringsförutsättningar. Samtidigt är bostadsbristen i storstadslänen är stor.

Detta betyder för Haninge kommun att kommunen är skyldig att tillhandahålla bostäder åt 253 personer som anvisats under 2016. Haninges kommunal för 2017 är 359 personer. Till det bör det tilläggas att femtital ensamkommande barn som idag för närvarande är placerade i HVB hem eller motsvarande kommer att fylla 18 år och bedöms klara självständigt boende och behöver därmed ett eget boende.

Andra handsuthyrning - Genomgångslägenheter

Socialnämnden har inget generellt bostadsförsörjningsansvar enligt socialtjänstlagen (eller LSS). De grupper som får sociala kontrakt från förvaltningen är personer som har olika typer av sociala problem, har funktionsnedsättning, är brottsoffer eller är nyanländ.

I dessa fall använder förvaltningen sig av andra-handsuthyrning. Det går till på så sätt att lokalförsörjningsenheten tecknar förstahandskontraktet och som socialförvaltningen sedan kan hyra ut i andra hand till den enskilde under en begränsad period i form av en insats enligt socialtjänstlagen.

Socialnämndens ansvarar för hyresinbetalningarna samt återställande av bostaden. Socialnämnden står helt för den ekonomiska risken. Den enskilde betalar hyran till socialförvaltningen.

Rätten att bo i bostaden prövas kontinuerligt enligt socialtjänstlagen. Målet är att den enskilde ska skaffa sig egen bostad så fort som möjligt. I vissa fall kan den enskilde ta över kontraktet från kommunen.

Boverkets bidrag för kommunal hyresgaranti

Kommunala hyresgarantier infördes den 1 juli 2007. Det innebär en möjlighet för kommuner att ställa ut hyresgarantier för personer som har ekonomisk förmåga att betala kostnaderna för ett boende men

som ändå har svårt att få en bostad med besittningsskydd. Kommunala hyresgarantier är ett frivilligt åtagande för kommunerna och är ett verktyg som kommunen kan använda för att uppfylla sitt bostadsförsörjningsansvar.

De kommuner som lämnar en kommunal hyresgaranti enligt lagen får ett statligt bidrag från Boverket. Bidraget är på 5 000 kronor från för varje gång kommunen lämnar en sådan garanti till en person eller ett hushåll.

För att Boverket ska bevilja bidraget krävs att:

- Den eller de för vilka hyresgarantierna lämnas har fått ett eget förstahandskontrakt på en hyresrätt. Avtalet ska vara tillsvidare.
- Garantibeloppet motsvarar minst sex månadshyror. Garantibelopp är det belopp som kommunen kan ytterst bli skyldig att betala. Det hindrar inte att kommunen åtar sig ett högre garantibelopp än sex månadshyror.

Exempel:

Om månadshyran är 5 000 kronor blir garantibeloppet 30 000 kronor. (5 000 kronor X 6 månader=30 000 kronor). Om hyresgästen missköter inbetalning av hyran blir kommunen aldrig tvungen att betala mer än 30 000 kronor.

- Garantin ska gälla under en period av minst två år. Efter två år är kommunen inte längre bunden av garantin. Det finns inget som hindrar att kommunen i vissa fall lämnar en längre garantiperiod än två år.

Exempel:

Om kommunen lämnar garantin 1 januari 2017 och beslutar att den ska gälla i två år så upphör den att gälla efter 1 januari 2019. Om hyresgästen missköter inbetalning efter 1 januari 2019 blir kommunen aldrig tvungen att infria garantin.

- Den enskilde bedöms ha ekonomiska förutsättningar att utan försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen kunna betala hyran och klara sig försörjning i övrigt.

Förvaltningen anser att möjligheten att lämna hyresgaranti är ett bra verktyg för att underlätta för att vissa personer får ett eget hyreskontrakt. Garantin skulle öka möjligheten för de personer som bor i socialförvaltningens genomgångslägenheter att komma vidare till egen bostad och därmed frigöra lägenheter i boendepoolen.

Förvaltningen anser att en summa på 5 000 kronor kan täcka insatsens administrationskostnader.

Förvaltningen bedömer att de flesta som kan komma att bli aktuella för kommunal hyresgaranti är nyanlända. Denna målgrupp har generellt inga sociala svårigheter att klara eget boende samtidigt som de flesta är självförsörjande genom den etableringsersättning de får från Försäkringskassan. Bedömningen i dagsläget är att cirka tio personer kan bli aktuella för beslut om hyresgaranti.

Socialförvaltningens förslag

Enligt socialnämndens reglemente § 1 p 3 omfattar nämndens verksamhet Individ- och familjeomsorg, det vill säga ekonomiskt bistånd, råd och stöd till enskilda, barn och familjer, vård av unga eller missbrukare i enlighet med socialtjänstlagen, lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga, lagen om vård av missbrukare och övriga författningar.

Möjlighet att lämna kommunal hyresgaranti står dock inte skrivet i socialnämndens reglemente. För att socialnämnden ska kunna lämna sådan garanti förutsätts ett bemyndigande från kommunfullmäktige.

Förvaltningen föreslår nämnden att hemställa hos kommunfullmäktige att bemyndiga socialnämnden att lämna hyresgaranti till enskilda enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter § 6.

Om kommunfullmäktige bifaller socialnämndens hemställan anser förvaltningen att socialnämndens individutskott är en lämplig delegat för att besluta om hyresgaranti i enskilda fall.

Garantibeloppet bör inte omfatta ett belopp som motsvarar fler än sex månadshyror, samt att garantin inte bör gälla under längre än två år. I händelse av att den enskilde inte kan betala hyran blir socialförvaltningen ålagd att i enlighet med garantin betala

hyresskulden, upp till sex månadshyror. Garantin infrias med stöd av socialtjänstlagen 4 kap 2 §.

Innan beslut i det enskilda ärendet fattas ska ärendet utredas av socialförvaltningen om det är lämpligt att sådan garanti lämnas. Av utredningen ska framgå en bedömning i det enskilda fallet om huruvida risk finns att socialförvaltningen blir tvungen att infria garantin.

Förvaltningen kommer att följa upp i vilken omfattning det kommer att bli aktuellt med att lämna hyresgaranti. Därefter kommer förvaltningen överväga behovet att ta fram förslag på riktlinjer för bedömning och utredning.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunfullmäktige

För kännedom: Avdelningen vuxen

Hyresgaranti

Reglering

Enligt lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter **2 kap. 6 §** får kommuner lämna enskilda hushåll ekonomiskt stöd i syfte att minska deras kostnader för att skaffa eller inneha en permanentbostad.

Kommuner får också ställa säkerhet för att ett avtal om hyra av en bostadslägenhet fullgörs i syfte att enskilda hushåll ska få en permanentbostad med hyresrätt som är förenad med rätt till förlängning, om det enskilda hushållets behov av en sådan bostad inte kan tillgodoses på annat sätt.

I **1 kap. 4 § första stycket** stadgas att det som anges i 2 kap. 6–8 och 10 §§ inte inskränker de skyldigheter som kommunen har enligt socialtjänstlagen.

I förordning (2007:623) om statligt bidrag för kommunala hyresgarantier anges att det utgår statsbidrag om 5 000 kr till kommuner som beviljar borgen enligt de kriterier som anges i förordningen, och som ansöker om det hos Boverket.

Enligt kommunens borgenspolicy får kommunen gå i borgen för föreningar och organisationer som verkar inom eller för kommunen. Stöd i form av borgen får endast ges för sådan verksamhet som kommunen kompetensenligt skulle kunna bedriva i egen regi. Kommunfullmäktige beslutar om nya kommunala borgensåtaganden.

I socialnämndens reglemente 1 § 3 p anges att nämndens verksamhet omfattar individ- och familjeomsorg, dvs ekonomiskt bistånd, råd och stöd till enskilda, barn och familjer, vård av unga eller missbrukare i enlighet med SoL, LVU, LVM och övriga författningar.

Synpunkter

Av ovan nämnda redogörelse kan man dra slutsatsen att en ”hyresgaranti” kan beviljas av kommunen endast med stöd i lagen om vissa kommunala befogenheter. Kommunen kan välja att bevilja borgen efter ansökan av enskilda i enlighet med förordning om statligt bidrag för kommunala hyresgarantier och få statligt bidrag för det. Kommunen kan också välja att bevilja hyresgarantier som inte uppfyller kriterierna i förordningen och då gå miste om statsbidragen. Oavsett vilket, så kan man tolka socialnämndens reglemente så att hyresgarantier ingår i socialnämndens uppgifter.

Med hänsyn till att frågan om hyresgarantier inte omfattas av kommunens borgenspolicy, att den är av principiell beskaffenhet samt att det enligt borgenspolicyen är kommunfullmäktige som ska besluta om borgensförbindelser så bör denna fråga beslutas i fullmäktige. Fullmäktige kan bemyndiga socialnämnden att tillämpa 2 kap 6 § inom vissa givna ramar.

Görel Wentz

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Kommunal hyresgaranti

– möjlighet till eget boende

För dig som hyresgäst

Du som har ekonomiska förutsättningar att betala hyra men ändå saknar ett eget boende har möjlighet att söka en kommunal hyresgaranti. Du kanske har en projektanställning i stället för en tillsvidareanställning och på grund av detta får du inget eget hyreskontrakt även om du har en löpande inkomst och ekonomi att klara av hyran. Den kommunala hyresgarantin blir en extra säkerhet för hyresvärden och kan därför bidra till att du som sökande får ett eget hyreskontrakt på en bostad.

Vilka krav ställs

Vid ansökan gör kommunen en behovsprövning för att se att du har ekonomiska förutsättningar att klara av att betala för bostaden. Kommunen tittar på hela din ekonomi och eventuella skulder och betalningsanmärkningar. I behovsprövningen kontrolleras även att du inte har eget boende i dag samt att du inte skulle få tillgång till ett eget boende utan en kommunal hyresgaranti.

Hyresgarantins omfattning

Hyresgarantin omfattar minst sex månadshyror. Garantin ska gälla under minst två år. Varje kommun kan sedan välja om de vill utöka garantin ytterligare. Varje kommun har även rätt att välja hur de vill utforma det borgensåtagande som en hyresgaranti innebär. Hyresgarantin innebär inte att du som hyresgäst kan låta bli att betala hyran. Om hyresgarantin måste utnyttjas har kommunen rätt att i efterhand kräva tillbaka skulden av dig. Med andra ord kvarstår ditt betalningsansvar. Det är upp till varje kommun att besluta om hur hyresgarantin ska kunna nyttjas samt vilka återbetalningsskyldigheter som ska gälla.

Ansökan

Du ansöker om en kommunal hyresgaranti hos din kommun. Vid ansökan görs en behovsprövning och sedan beslutar kommunen om du kan få en hyresgaranti.

För att veta om din kommun erbjuder hyresgarantier, hur det fungerar samt för att ansöka om en kommunal hyresgaranti, vänligen vänd dig till din kommun.

För dig som hyresvärd

Möjlighet för nya hyresgäster

Många gånger kan de som söker en bostad klara av hyresbetalningarna utan några problem men ändå uppfyller de inte riktigt de krav du som hyresvärd ställer på till exempel fast inkomst. Med hjälp av en kommunal hyresgaranti kan du få en extra säkerhet och på så sätt möjlighet att erbjuda lägenheter till en större kundkrets.

Ansökan

En kommunal hyresgaranti är ett stöd till hyresgästen. Om det finns en potentiell hyresgäst där du ser ett behov av en hyresgaranti bör du meddela den potentiella hyresgästen detta och personen får i sin tur sedan ansöka om hyresgarantin hos kommunen.

Mer information

För mer information om kommunen erbjuder kommunal hyresgaranti samt information om hur den fungerar, vänligen vänd dig till kommunen där fastigheten finns.

Vad är kommunala hyresgarantier?

En kommunal hyresgaranti är ett borgensåtagande från kommunens sida som omfattar en hyresgästs skyldighet att betala hyra. Syftet med en kommunal hyresgaranti är att ge stöd till hushåll som har ekonomisk förmåga att klara kostnaderna för ett eget boende men som trots detta har svårighet att etablera sig på bostadsmarknaden och få en hyresrätt med besittningsskydd.

De kommuner som lämnar kommunala hyresgarantier enligt lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter kan enligt förordningen (2007:623) om statligt bidrag för kommunala hyresgarantier få ett statligt bidrag på 5 000 kronor. Det statliga bidraget administreras av Boverket.

Ansökan om en kommunal hyresgaranti görs till den kommun där bostaden finns. Vid ansökan om en kommunal hyresgaranti görs en behovsprövning. Den kommunala hyresgarantin är ett frivilligt åtagande för kommunen.

För kommuner

En kommunal hyresgaranti är ett borgensåtagande från kommunens sida som omfattar en hyresgästs skyldighet att betala hyra. En kommun får, enligt lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter, ställa ut en hyresgaranti för ett enskilt hushåll, om hyresgarantin innebär att hushållet får en hyresbostad med besittningsrätt och hyresgarantin är en förutsättning för att hyresgästen ska få hyra bostaden.

Statligt bidrag

En kommun som lämnar en kommunal hyresgaranti kan enligt förordningen (2007:623) om statligt bidrag för kommunala hyresgarantier få ett statligt bidrag på 5 000 kronor per garanti. Bidraget administreras av Boverket. Bidraget gäller för garantier utfärdade efter den 30 juni 2007.

Behovsprövning

För att det statliga bidraget ska utgå för den kommunala hyresgarantin krävs att kommunen gjort en behovsprövning. Prövningen ska visa att hushållet inte får bostad utan garantin men har ekonomiska förutsättningar att klara av kostnaden för bostaden.

Infriande

Kommunen kan välja vad som ska ingå i åtagandet med en kommunal hyresgaranti, hur borgensåtagandet ska vara utformat samt hur regressrätt och eftergift ska hanteras. För att det statliga bidraget ska utgå för hyresgarantin måste garantibeloppet omfatta minst sex månadshyror. Garantin ska gälla under minst två år. Kommunen kan lämna hyresgaranti för större belopp och/eller längre tid.

Utbetalning av bidrag

Vid utfärdande av en kommunal hyresgaranti är turordningen enligt följande:

1. Intresseanmälan från kommunen till Boverket
2. Boverket fördelar del av ramanslag
3. Kommunen utfärdar garantier inom fördelad ram
4. Kommunen ansöker om bidrag
5. Boverket beslutar
6. Boverket betalar ut bidrag

► Mer information om hur kommunen söker bidrag och får del av det ramanslag som är avsatt per år finns på www.boverket.se. Där finns också en vägledning för handläggare av hyresgarantier.

Ordlista

Borgensåtagande: Ett löfte om att betala en skuld för någon annan om denne inte betalar.

Besittningsskydd: En hyresgästs rätt till förlängning av sitt hyreskontrakt.

Regressrätt: Rätt för den som betalat ett belopp för annans räkning att återkräva pengarna.

Eftergift: Den som är återbetalningsskyldig kan under vissa omständigheter ändå slippa

betala tillbaka delar av eller hela sin skuld.

Ramanslag: De statliga ekonomiska medel som finns tillgängliga för ett specifikt syfte.

Box 534, 371 23 Karlskrona
Besök Karlskrona: Drottninggatan 18
Besök Stockholm: Norrlandsgatan 11
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se

Boverket och Statens bostadskreditnämnd, BKN, är sedan den 1 oktober 2012 en myndighet. Den kommunala hyresgarantin, som tidigare var en del av BKN:s verksamhet, administreras numera av Boverket.

Antagande av biblioteksplan Haninge kommun 2017-2021

Sammanfattning

Enligt bibliotekslagen ska varje kommun ha en biblioteksplan. Haninge kommuns nuvarande biblioteksplan antogs av kommunfullmäktige 2005 och reviderades 2008. Nu har kultur- och fritidsnämnden arbetat fram ett förslag till ny biblioteksplan som är tänkt att ersätta den tidigare efter beslut av kommunfullmäktige.

Kultur- och fritidsnämnden påbörjade arbetet med den nya biblioteksplanen i mars 2015. Bibliotekens tre verksamhetschefer och en grupp med personalrepresentanter har varit delaktiga i framtagandet av planen. Gymnasie- och grundskolecheferna har varit delaktiga i de delar av planen som rör skolan och skolbibliotek. Även kommunens minoritetssamordnare har deltagit i arbetet. Förslaget till biblioteksplan var på remiss under perioden 2015-12-18 – 2016-03-31 och remissvar inkom från kommunens övriga nämnder samt från tre föreningar. Den föreslagna biblioteksplanen har reviderats utifrån de synpunkter som inkom i remissvaren och kultur- och fritidsnämnden beslutade 2016-12-14, § 117, att lämna planen till kommunfullmäktige för beslut.

Den föreslagna biblioteksplanen beskriver både läget för biblioteken i Haninge och biblioteken på ett nationellt plan. Ett antal utvecklingsområden för biblioteken i Haninge föreslås och ett aktivt arbete med statistik och nyckeltal föreslås påbörjas i och med att den nya biblioteksplanen börjar gälla.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit del av den föreslagna biblioteksplanen och konstaterar att arbetet med statistik och nyckeltal som föreslås påbörjas är positivt. Dock noterar kommunstyrelseförvaltningen att nyckeltalet ”Total utlåning (ej e-böcker) per invånare” på s. 11 i den föreslagna planen skiljer sig från ett av måtten på ”Meningsfull fritid” i Mål och budget 2017-2018, där utlåningen mäts *inklusive* e-böcker.

Kultur- och fritidsförvaltningen anger att anledningen till att nyckeltalet skiljer sig från måttet i Mål och budget 2017-2018 är att

statistik hämtas från Kungliga biblioteket som separerar statistik över fysiskt bestånd och elektroniskt bestånd. För att kunna inhämta statistiken och för att möjliggöra jämförelser med andra bibliotek i landet behöver nyckeltalet alltså mätas enligt Kungliga bibliotekets definition.

Måttet enligt Mål och budget 2017-2018 kommer att följas upp i den ordinarie budgetuppföljningen. Kommunstyrelseförvaltningen har härutöver inget att tillföra och föreslår att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kultur- och fritidsnämndens förslag.

Underlag för beslut

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-12-14, § 117
- Förslag till biblioteksplan för Haninge kommun 2017-2021

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Biblioteksplan för Haninge kommun 2017-2021 antas.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Niklas Näslund
Kanslichef

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kultur- och fritidsnämnden

För kännedom: Samtliga nämnder

Dnr KOFN 2015/165

§ 117 Biblioteksplan för Haninge kommun 2017-2021

Sammanfattning

I bibliotekslagen står att varje kommun ska ha en biblioteksplan. Haninge kommuns nuvarande biblioteksplan togs fram 2005 och reviderades 2008. Nu ska en ny biblioteksplan antas och därför har ett förslag till biblioteksplan tagits fram. Biblioteksplanen ersätter den tidigare efter att ha antagits i kommunfullmäktige.

Arbetet påbörjades i mars 2015. I framtagandet av biblioteksplanen har bibliotekens tre verksamhetschefer och en grupp med personalrepresentanter varit delaktiga. Gymnasie- och grundskolechef har varit delaktiga i de delar av planen som rör skolan och skolbibliotek. Kommunens minoritetssamordnare har varit delaktig. Förslag till ny biblioteksplan har varit på remiss mellan 2015-12-18 och 2016-03-31. Förvaltningen har fått in svar från övriga kommunala nämnder och tre föreningar. Efter detta har biblioteksplanen reviderats utifrån inkomna synpunkter och redaktionella ändringar har gjorts.

Förvaltningens synpunkter

Förslaget till biblioteksplan beskriver läget idag för biblioteken i Haninge och för biblioteken på ett nationellt plan. Ett antal utvecklingsområden för biblioteken i Haninge föreslås. Även ett aktivt arbete med statistik och nyckeltal föreslås påbörjas i och med den nya biblioteksplanen.

Underlag för beslut

- Biblioteksplan för Haninge kommun 2017-2021.

Förslag till beslut

1. Biblioteksplan för Haninge kommun 2017-2021 godkänns och sänds till kommunfullmäktige för beslut.

Arbetsutskottets förslag till nämnden

Arbetsutskottet önskar att det på sid. 3 i planen tydligare framgår att beskrivningen av antalet bibliotek i Haninge är en

beskrivning utifrån hur det ser ut 2017. Efter att detta reviderats kan biblioteksplan för Haninge kommun 2017-2021 godkännas och sändas till kommunfullmäktige för beslut.

Ordförande meddelar att Birgitta Ahlgren (MP) har lämnat mötet och Gunilla Fredlund (S) träder in i hennes ställe.

Propositionsordning

Christer Erlandsson (S) och Pia Lublin (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag efter revidering.

Nämndens beslut

1. Förvaltningen har reviderat planen utifrån arbetsutskottets synpunkter. Biblioteksplan för Haninge kommun 2017-2021 godkännas av kultur- och fritidsnämnden och sänds till kommunfullmäktige för beslut.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Haninge kommun

Biblioteksplan för Haninge kommun

2017 - 2021

Kultur- och fritidsförvaltningen, Utveckling och stöd
2016-11-16

Innehåll

Inledning	2
Haninge kommun – vision och verksamhetsidé	3
Biblioteken i Haninge	3
Biblioteket – samhällets vardagsrum	4
Lärandet i centrum	4
Media	5
Det livslånga lärandet och bibliotekens läsfrämjande arbete	6
Skolbibliotek	7
Prioriterade målgrupper	7
Barn och ungas läsning och språkutveckling	8
Hur når biblioteken ut?	9
Samverkan	9
Kunskap och information	10
Digital delaktighet	11
Nyckeltal och uppföljning	12
Utvecklingsområden för biblioteken i Haninge kommun	12
Förteckning över styrdokument och källor	13

Biblioteksplan för Haninge kommun 2017 – 2021

Inledning

Biblioteksplanen är ett strategiskt dokument för långsiktig utveckling av Haninge kommuns biblioteksverksamhet och avser perioden 2017-2021. Uppföljning görs regelbundet i delårs- och årsredovisningar och biblioteksplanen ska revideras senast 2021. Biblioteksplanen utgör grund för verksamhetsplaner där konkreta åtgärder formuleras.

Biblioteksplanen är formulerad med stöd av nationella och internationella styrdokument och riktlinjer för den kommunala biblioteksverksamheten:

- Bibliotekslagen (2013:801)
- Skollagen(2010:800)
- Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade(LSS)
- UNESCO:s och IFLA:s folk- och skolboksmanifest
- FN:s konvention om barnets rättigheter
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Enligt bibliotekslagen (2013:801) ska alla kommuner ha en biblioteksplan för sin verksamhet och biblioteken ska i det allmänna biblioteksväsendet verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken ska också främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. Biblioteksplanen anknyter till interna styrdokument:

- Kulturpolitiska programmet
- Lätt och rätt för alla
- Riktlinjer för fjärrlån
- Medieurvalsprinciper
- Riktlinjer för bemötande

Haninge kommun – vision och värdegrund

Haninge ska vara en attraktiv och inkluderande kommun som drivs av viljan att alltid bli bättre. Här ska personer med olika bakgrund och ambitioner ges möjlighet att utvecklas och förverkliga sina drömmar. Barn och unga i Haninge ska ha framtidstro och förberedas för framgångsrika liv. Haninge kommuns värdegrund präglas av långsiktigt hållbar utveckling med fokus på människa och samhälle.

Vid årsskiftet 2015/2016 hade Haninges kommun 83 866 invånare. År 2024 väntas enligt befolkningsprognosen invånarantalet ha växt till drygt 90 000. Alla åldrar förväntas öka under perioden och främst antal tonåringar och personer i åldern 75-85 år. Ett aktivt arbete med stadsutveckling pågår i Haninge där tre stora utvecklingsprojekt är aktuella: Haningeterassen i Handen, den nya stadsdelen Vega och den nya företagsparken Albyberg. Antalet grundskolebarn väntas öka från 9 200 till 10 800 under de kommande tio åren. En ökad befolkning och byggande av nya bostadsområden leder till volymökning av alla verksamheter, ett ökat besöksunderlag för biblioteken och utökade behov av biblioteksrum.

Biblioteken i Haninge

Biblioteken i Haninge består 2017 av fyra bibliotek - i Brandbergen, Handen, Jordbro och Västerhaninge, en bokbuss och ett mindre bibliotek på Ornö.

Biblioteken i Haninge:

- är öppna, närvarande och inkluderande med fokus på mångfald och tillgänglighet
- följer invånaren genom livet
- är platser där mötet mellan människor och mötet med information, lärande, kunskap, litteratur och läslust står i centrum
- är en verksamhet som gör skillnad i invånarens vardag

Bokbussen är en resurs för hela kommunen men har sin "hemmastation" på biblioteket i Handen. Bokbussen kompletterar övriga bibliotek och besöker platser utan fast bibliotek och verksamheten riktar sig i första hand till yngre barn samt till äldre och personer med funktionsnedsättning. Alla bibliotek har sin egen karaktär beroende på vilket område de befinner sig i, vilka målgrupper de ska rikta sig till och vilka besökare som kommer till

biblioteket. De olika biblioteken kompletterar varandra och erbjuder invånaren en bredd i kompetens, ansvarsområden och media.

Biblioteket i Brandbergen är ett integrerat folk- och skolbibliotek och har därför dagligt öppethållande för Brandbergsskolan.

Biblioteken – samhällets vardagsrum

Biblioteket är ett offentligt rum som är öppet på lika villkor för alla, oavsett den enskildes ekonomi, etnicitet, ålder, religiösa eller politiska övertygelser. I dagens samhälle har biblioteken en särskild funktion som kulturell mötesplats och demokratisk arena. Biblioteket förmedlar litteratur, främjar läsning och är ett stöd för olika former av bildning och utbildning genom att vara en arena för människors fria kunskapsökande. Biblioteket svarar för informationsförmedling till individer och grupper i olika delar av samhället och är en kulturinstitution som arbetar med till exempel utställningar och programverksamhet. Med rötter i folkbildningen är folkbiblioteket en viktig aktör för skolans arbete och informationsförsörjningen till olika delar av samhället.

Litteraturförmedling och läsfrämjande står i fokus på biblioteken genom den kunskap som personalen innehar och förmedlar och genom att tillhandahålla mediet. Biblioteken fungerar ofta även som informationscentral och medborgarkontor och är stöd för olika former av utbildning.

Bibliotekens betydelse för integration och delaktighet och för nyanlända att etablera sig i samhället är central. Biblioteket tillhandahåller media på olika språk och är en viktig mötesplats t.ex. på språkcaféer som finns på flera bibliotek i Haninge.

Biblioteksverksamheten i Haninge är en helhet där de samlade resurserna kan tillgodose invånarens biblioteksbehov och ska vara till för alla samtidigt som varje individs behov ska kunna tillgodoses så långt som möjligt. Bibliotekens verksamhet ska vara i balans mellan efterfrågan och de riktlinjer som finns.

Lärandet i centrum

Biblioteken i Haninge är en central plats där det livslånga lärandet står i centrum – här finns plats för studier och möjlighet att inhämta information genom olika media, tidningar och tidskrifter. På biblioteken finns tillgång till dator, skrivare, kopiator och scanner. Bibliotekens digitala tjänster finns tillgängliga dygnet runt, där kan invånarna t ex söka och beställa böcker, låna e-böcker och boka dator.

Förutom olika media erbjuds också annan verksamhet och många andra tjänster, både inom och utanför ordinarie öppettider för allmänheten, såsom:

- Läx- och språkhjälp i samarbete med externa aktörer och föreningslivet.
- Sago- och sångstunder
- Teaterföreställningar
- Bio för de minsta
- Lov- och helgaktiviteter för barn och unga
- Litterära evenemang
- Klassbesök
- Läsecirklar
- Bokprat
- Advokatsamfundets jourverksamhet
- Särskild verksamhet riktad till äldre och till personer med funktionsnedsättning

En samtida, föränderlig omvärld gör att synen på bibliotekets verksamhet vidgas och förändras och därigenom uppstår behov av metodutveckling för att mäta besökares/deltagares upplevelser på nya sätt. Den litteraturförmedlande verksamheten är kvalitativ och kan inte enbart mätas i antal utlån eller besök. Nyckeltal är ett sätt att dels jämföra verksamheter med andra kommuner och dels att följa utveckling över tid där konkreta mål sätts upp för verksamheten.

Bokbussen kompletterar biblioteken och prioriterar platser utan fast bibliotek. Bokbussen besöker ett trettiotal förskolor och familjedaghem, ett antal dagliga verksamheter och gruppboenden och äldreboenden och träffpunkter för äldre. Utöver detta finns även allmänna hållplatser även om bokbussens fokus är förskolor i kommunens ytterområden, vuxna personer med funktionsnedsättning inom Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, (LSS)-verksamheten och äldre.

Media

Enligt bibliotekslagen ska folkbibliotekens utbud av medier och tjänster präglas av allsidighet och kvalitet. Biblioteken ska ha ett aktuellt, brett och kvalitativt utbud av böcker. Vid inköptas hänsyn till Haninge biblioteks principer för medieurl. Förutom media på svenska erbjuds tillgång till ett aktuellt och relevant utbud av litteratur på minoritetsspråken och på de språk som finns representerade i kommunen. För att tillgodose besökarens önskemål finns möjlighet till samverkan med andra svenska bibliotek t ex genom fjärrlån av media. E-böcker är en viktig del av bibliotekens mediautbud och är ett komplement till tryckt media

som möjliggör att fler kan läsa på sina villkor oavsett förutsättningar. Medieområdet utvecklas snabbt och den digitala utvecklingen påverkar bibliotekens verksamhet och ställer krav på bibliotekens förmåga att utveckla nya tjänster och tillgängliggöra innehåll.

Det livslånga lärandet och bibliotekens läsfrämjande arbete

Det livslånga lärandet är ett mål i Haninge kommuns kulturpolitiska program, som även omfattar biblioteken. Bibliotekens läsfrämjande uppdrag är centralt i verksamheten. Ett väl utvecklat språk och breda referensramar är förutsättningar för att människor ska kunna delta i demokratiska processer och det offentliga samtalet.

Läsning stärker språkförståelse och fantasi, utgör grund för mycket av annan inläring och för det livslånga lärandet. För att uppmuntra till läsning är det betydelsefullt att barn och unga tidigt får möta litteratur. Alla nyfödda och alla fyraåringar i Haninge får en gåvobok av biblioteket i samverkan med BVC. En omfattande verksamhet för målgruppen barn och unga bedrivs t ex med sagostunder, teaterföreställningar och bokprat. Alla elever i förskoleklass eller årskurs 1 erbjuds en introduktion på biblioteket. I vissa årskurser erbjuds också bokpresentationer för att ytterligare stimulera läslusten.

Samverkan med föreningar, fritidsgårdar och skola är särskilt viktigt i arbetet med att nå ungdomar och unga vuxna. Delaktighet och angelägenhet är viktiga ledord i läsfrämjande arbete. Biblioteken ska ha särskilt fokus på unga vuxna med funktionsnedsättning som kan behöva stöd och hjälp för att ta steget från skolan vidare till ett läsande vuxenliv. Ytterligare stöd för läsning kan också behövas vidare i livet för denna målgrupp.

Biblioteken i Haninge erbjuder målgruppen äldre anpassade medier, tekniska hjälpmedel och tillgång till ny teknik för att öka den digitala tillgängligheten. "Boken kommer"-service ges till personer som av ålders- eller hälsoskäl inte själva har möjlighet att besöka biblioteken i kommunen. På biblioteket i Handen finns det en särskild talboksinformation som ger service till medborgare i hela kommunen. För äldreboenden och träffpunkter finns möjlighet att få depositioner av böcker, andra medier, lån av minneslådor med olika teman och besök av bokbussen. I samarbete med äldreomsorgen och andra aktörer anordnas aktiviteter riktade till äldre personer.

Skolbibliotek

Grund- och förskole samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för att samtliga elever ska ha tillgång till skolbibliotek i enlighet med skollagen (2010:800). Folkbiblioteken ska vara ett komplement till skolbiblioteken. Samverkan och organiserat samarbete mellan folkbibliotek och skola syftar till att stödja den enskilda elevens kunskapsprocess och läsutveckling där folkbiblioteken är en kompletterande resurs till skolan.

Gränsdragningen mellan skol- och folkbibliotek är särskilt tydlig i vissa fall, såsom vid nedladdning av talböcker till elever eller skolklassers behov av klassuppsättningar eller större mängd böcker.

I Haninge erbjuder folkbiblioteken alla elever i förskoleklass eller årskurs 1 en introduktion på biblioteket och alla elever erbjuds bibliotekskort. I vissa årskurser (för närvarande årskurs 3 och 6) erbjuds också bokpresentationer för att ytterligare stimulera läslusten. Övriga årskurser har möjlighet att regelbundet komma på besök för att låna och lämna böcker.

Prioriterade målgrupper – bibliotek för alla

Bibliotekslagen betonar att folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och lyfter fram prioriterade målgrupper; personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål än svenska och de invånare som brukar de nationella minoritetsspråken; finska, samiska, meänkieli, romani chib och jiddisch.

Mångspråk och nationella minoritetsspråk

Biblioteken ska erbjuda litteratur och media på de nationella minoritetsspråken och andra efterfrågade språk samt i verksamheten ta hänsyn till de invånare som har ett annat modersmål än svenska. I Haninge biblioteks medieurvalsprinciper står:

Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt flerspråkigheten i kommunen. Biblioteket ska tillhandahålla litteratur på andra språk än svenska, på lättläst svenska och vid behov erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken. Haninge är förvaltningsområde för det finska språket, vilket ska avspeglas i medieurvalet.

Mångspråk och kulturell mångfald är en stor tillgång och utmaning och ska återspeglas på folkbiblioteken. För att nå de prioriterade grupperna ska folkbiblioteken samverka med

andra kommunala verksamheter, organisationer, föreningslivet, folkbildning och andra aktörer.

Biblioteken utgör en viktig del av möjligheten till integration, då många nyanlända vänder sig till biblioteket för att få hjälp och samhällsinformation.

Tillgänglighet för alla besökare

I Haninge arbetar alla kommunala verksamheter utifrån styrdokumentet "Lätt och rätt för alla", som fastställer hur kommunen ska arbeta utifrån FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Utöver detta ska varje bibliotek ha en tillgänglighetsplan.

Biblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade efter användarnas behov och förutsättningar. Alla bibliotek i Haninge strävar efter att göra lokaler och information tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Samtliga bibliotek erbjuder medier och tekniska hjälpmedel anpassade för målgruppen. Ny teknik används för att öka den digitala tillgängligheten i biblioteksverksamheten.

Dagliga verksamheter och gruppboenden erbjuder besök av bokbussen och kan också beställa temalådor. Den uppsökande biblioteksverksamheten är beroende av god samverkan med Socialförvaltningen för att kunna nå målgruppen och därmed gemensamt uppfylla Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Biblioteken anordnar och deltar också i olika aktiviteter anpassade för målgruppen och samverkar med andra förvaltningar, folkbildning och föreningsliv i arbetet med att nå personer med funktionsnedsättning.

Barn- och ungas läsning och språkutveckling

Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga för att främja språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar. Biblioteken i Haninge arbetar kontinuerligt med samsyn kring litteratur och aktiviteter för barn och ungdomar i egna, gemensamma och regionala nätverk. Samverkan mellan bibliotek, skola, andra verksamheter i kommunen och föreningsliv möjliggör att biblioteken når fler barn och ungdomar i hela Haninge.

På biblioteken ska barn och unga:

- mötas av respekt
- mötas av personal som tar hänsyn till att det finns många olika familjekonstellationer, språk, kulturer, religion
- mötas av ett rikt, varierat och aktuellt utbud av olika medier

- erbjudas att använda bibliotekets resurser
- mötas av ett bibliotek som är en del av samhällets nätverk när det gäller språkutveckling, kulturarv, kulturupplevelser och eget skapande
- mötas av ett bibliotek som lägger grunden till det livslånga lärandet tillsammans med skola, förskola, föräldrar och andra aktörer
- stimuleras till nyfikenhet och läslust, muntligt berättande och eget skrivande

I övrigt ska biblioteken vara en fristad och mötesplats för barn och unga och bidra till att stärka deras utveckling till aktiva, demokratiska samhällsmedborgare. Biblioteken ska aktivt söka upp barn och ungdomar i olika miljöer och arbeta för att användandet av biblioteket inte ska begränsas av ekonomiska hinder.

Hur når biblioteken ut?

Biblioteken i Haninge har ett mångfacetterat utbud och en ambition att ge besökare god service. Angelägenheten med verksamheten för invånarna är viktig att kontinuerligt utveckla och kommunicera. Genom attraktiva och tillgängliga biblioteksmiljöer ska fler invånare uppleva dessa som inspirerande platser att söka sig till. Folkbiblioteken ska vara en viktig del av kulturlivet och en mötesplats för olika målgrupper med fokus på allmänhetens behov.

Bibliotekens verksamhet ska fortsätta att utvecklas både gällande arbetssätt och genom att hitta nya vägar till att erbjuda litteratur och annan service för Haninges invånare. I en demokrati är det angeläget att nå människor ur alla tvärsnitt i civilsamhället. Utvärdering och metoder för marknadsföring och kommunikation ska återkommande analyseras och utvecklas. Biblioteken ska ges möjlighet att arbeta aktivt med uppföljning och utvärdering för bästa nyttjande av resurser och utvecklingsmöjligheter.

Samverkan

Biblioteken i kommunen ska komplettera varandras insatser för att gemensamt kunna erbjuda alla invånare olika bibliotekstjänster av hög kvalitet genom hela livet. En väl fungerande samverkan mellan olika typer av bibliotek förutsätter en samsyn om bibliotekens olika roller och uppdrag.

Samverkan är centralt i bibliotekens arbete, både internt mellan biblioteken i kommunen men också med andra bibliotek i regionen och landet. Detta rör oftast det dagliga arbetet såsom rutiner, koordination av vissa tjänster, erfarenhetsutbyte, kompetens- och

biblioteksutveckling. Utöver denna samverkan finns också ett väl utbyggt samarbete med andra aktörer, inom kultur- och fritidsförvaltningen, inom övriga förvaltningar och med utomstående och kommersiella aktörer. Dessa är bland andra:

- Skolor
- Förskolor
- Fritidsgårdar
- Kulturverksamheten
- Barnvårdscentraler
- Vuxenutbildningar
- Föreningar (t ex Röda Korset)
- Studieförbund/Folkbildning
- Näringsliv
- Seniorverksamhet

Kunskap och information

Biblioteken i Haninge ska ha en gemensam plattform som möjliggör den allra bästa och mest likvärdiga servicen, oavsett vilket bibliotek invånaren besöker. En del av den plattformen är de riktlinjer för bemötande som finns för biblioteken i Haninge. Det är viktigt för att säkra mångfacetterade bibliotekstjänster av hög kvalitet att bibliotekens medarbetare träffas över Haninge kommuns områdesgränser för kunskapsutbyte och utveckling.

Det som ingår i bibliotekspersonalens roll är bland annat att göra urval, organisera och systematisera information, identifiera och avgränsa frågeställningar och värdera källor. Med läsandet i centrum vägleder och stimulerar personalen besökaren genom god litteraturkännedom och litteraturförmedling där läslusten är i centrum.

Biblioteken ska vara angelägna för alla och samtidigt för var och en vilket ställer krav på att biblioteken alltid ska vara en del av samtiden. Den snabba utvecklingen av informationsområdet och medielandskapet ger bibliotekens yrkesroller ett delvis förnyat innehåll och ställer nya krav på vidareutveckling av medarbetarnas kompetens och även krav på helt nya kompetenser. Samtidigt är det viktigt att verksamheter som under lång tid har varit hörnstenar i bibliotekspolitiken som till exempel den sociala biblioteksverksamheten, den uppsökande och den läsfrämjande verksamheten inte trängs undan.

Digital delaktighet

Folkbiblioteken ska enligt Bibliotekslagen verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet. Digital delaktighet och god läsförmåga är grundläggande för ett demokratiskt samhälle. En viktig uppgift för Haninges bibliotek är att bidra till att utveckla invånarnas språkliga och digitala kompetens och att arbeta med medie- och informationskunnighet (MIK). Informationssamhället och medialandskapet förändras snabbt och alltmer information, litteratur och andra kulturyttringar skapas, lagras och förmedlas i allt högre omfattning digitalt. En stor del av samhälls- och kulturdebatten förs via sociala medier och utbud av e-böcker, e-tidskrifter och annat e-material ökar. Vårt samhälle står idag inför ett antal utmaningar med koppling till demokrati och delaktighet. För många är internet den viktigaste informationskällan medan andra ännu står vid sidan av. Behovet av kritiskt granskande och aktiv källkritik har aldrig varit så stort som nu. Biblioteken behöver få möjlighet att utveckla och anpassa sin verksamhet för att kunna möta användarnas behov och förväntningar och bidra till att öka den digitala delaktigheten.

I takt med att nya tjänster erbjuds på biblioteken ställs nya krav på en kontinuerlig kompetensutveckling för bibliotekspersonal kring teknik samt en välfungerande och modern IT-miljö.

Nyckeltal och uppföljning

I denna biblioteksplan har fyra nyckeltal identifierats som särskilt intressanta att följa utvecklingen för. Dessa har även fått målvärden vilket gör att de kan fungera som indikatorer som används för att följa upp arbetet med biblioteksplanen. Nyckeltal kan även användas för att jämföra verksamheter i olika kommuner med varandra eller för att följa den egna utvecklingen över tid. Redovisning av nyckeltal ska kompletteras med information om faktorer som påverkat utvecklingen av talen. Verktyg för uppföljning som på olika sätt kan komma att komplettera användandet av nyckeltal kan vara t ex brukarundersökningar, fokusgrupper, invånarenkäter.

Nyckeltal med målvärde:

- Antal barnutlån per barn - ska öka från 9,1 till 10
- Andel nyförvärv per invånare – ska öka från 0,12 till 0,2 (om budget tillåter)
- Total utlåning (ej e-böcker) per invånare – ska öka från 4,0 till 6,0
- Antal aktiva låntagare per invånare – ska öka från 22% till 30 %

Utvecklingsområden för biblioteken i Haninge

- *Nya sätt att nå ut till fler*
Bibliotekets utbud och tjänster ska vara väl kända bland invånare och inom kommunens verksamheter. Biblioteken ska vara tillgängliga och attraktiva miljöer som upplevs som inspirerande platser för människor att söka sig till.
- *Uppföljning och utvärdering*
Att aktivt arbeta med uppföljning och utvärdering för bättre nyttjande av resurser, t ex med arbete med nyckeltal, analys av statistik och brukarundersökningar.
Att arbeta för samverkan mellan biblioteken och andra aktörer.
- *Prioriterade grupper*
Skapa förutsättningar för arbete för och med prioriterade grupper, både avseende medieutbud och i andra sammanhang.
- *Interkulturella möten*
Vidareutveckla och stärka arbetet med interkulturella möten och mångspråkighet.
- *Öka IT-kompetens*
Utveckla och bredda medarbetarnas digitala kompetens inom de områden där biblioteken tillhandahåller tjänster.

Förteckning över styrdokument

Nationella styrdokument

- **Bibliotekslagen 2013:801**
http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/sfs_sfs-2013-801/
- **Skollagen 2010:800, 2 kap. 36§**
https://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Skollag-2010800_sfs-2010-800/
- **Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), 9e§**
https://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Lag-1993387-om-stod-och-ser_sfs-1993-387/
- **FN:s konvention om barnets rättigheter**
<https://unicef.se/barnkonventionen/>
- **FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning**
<http://www.mfd.se/funktionshinderspolitik/fn-konventionen/>

Internationella dokument

- Bibliotekens internationella manifest
<http://www.biblioteksforeningen.org/wp-content/uploads/2014/03/BIBLIOTEKENS-INTERNATIONELLA-MANIFEST-WEBB.pdf>

Interna styrdokument

- Kulturpolitiska programmet
- Lätt och rätt för alla
- Riktlinjer för fjärrlån
- Medieurvalsprinciper
- Riktlinjer för bemötande

Förteckning övriga källor

Sara Ahlryd, Lotta Vigur, Joacim Hansson, *Biblioteken och de nationella minoriteterna*, Avdelningen för biblioteks- och informationsvetenskap, Linnéuniversitetet och Svensk biblioteksförening, 2010

Bibliotekerne er en god forretning, artikel ur Politiken, 20150119

<http://politiken.dk/kultur/boger/ECE2516652/bibliotekerne-er-en-god-forretning/>

Biblioteksplan 2.0, Kungliga biblioteket 2013

Biblioteksplaner – från bibliotekslag till biblioteksplan, Svensk biblioteksörening 2005
Fakta om bibliotek 2011, Svenska biblioteksörening
Olle Findahl och Pamela Davidsson, Svenskarna och internet, Internetstiftelsen i Sverige, 2015
Nyckeltal 1.0, Kungliga biblioteket 2013
Olika syn på saken, Svensk Biblioteksörening rapport 2011:2
Svenskarna och internet 2016, IIS (Internetstiftelsen i Sverige) undersökning av svenskarnas internetvanor
Ett urval svenska biblioteksplaner
Skolverket

Dnr KS 2016/592

§ 7 Förtydligande av Haninge kommuns borgen till Tornberget Fastighetsförvaltnings AB

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

I samband med kommunfullmäktiges beslut 2016-06-20, § 243, om Mål och Budget 2018-2019 så fastställde kommunfullmäktige en borgensram på 2 900 mnkr till Tornberget. Beslutet i kommunfullmäktige var:

- En borgensram för Tornberget till totalt 2 900 mnkr medges.

Sedan dess har kreditinstitut, bland andra Kommuninvest, påpekat att de vill ha en tydligare beslutstext i borgensbeslutet.

Kommunstyrelseförvaltningen har därför tagit fram en ny beslutstext till borgensbeslut för Tornberget som är avstämd med kreditinstituten. Texten lyder enligt följande:

Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå en borgensram om 2 900 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader för Tornberget Fastighetsförvaltnings AB:s låneförpliktelser.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen anser att i sak är inget förändrat. Den tidigare textens andemening har varit i princip som den nya texten och kommunens risk i borgensbeslutet är densamma som tidigare. För denna risk tar kommunen, sedan tidigare beslut, ut en borgensavgift på 0,5 procent per år för den utnyttjade delen av borgensramen.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge kommun ingår, såsom för egen skuld en borgensram om 2 900 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader för Tornberget Fastighetsförvaltnings AB:s låneförpliktelser.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige beslutar

1. Haninge kommun ingår, såsom för egen skuld en borgensram om 2 900 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader för Tornberget Fastighetsförvaltnings AB:s låneförpliktelser.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom:

Dnr KS 2016/151

§ 8 Motion från Samuel Skånberg (V) om kollektivavtalsliknande villkor i upphandling

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Samuel Skånberg (V) har i rubricerad motion föreslagit att Haninge kommun inför Vita jobb-modellen i Haninge kommuns upphandlingspolicy. Motionen har remitterats till Södertörns upphandlingsnämnd för yttrande.

Södertörns upphandlingsnämnd beslutade föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen. Detta med hänvisning till att riksdagen förväntas ta ställning till regeringens förslag avseende implementering av EU:s upphandlingsdirektiv i svensk lagstiftning. Nämnden anser att det därför inte finns tillräckligt bärande skäl till varför Vita jobb-modellen ska införas. Ett införande av denna modell skulle kräva stora arbetsinsatser till liten nytta av såväl fackförvaltningar som Upphandling Södertörn, och resurserna måste koncentreras till implementering av EU:s upphandlingsdirektiv.

Förvaltningens synpunkter

Sedan Södertörns upphandlingsnämnd lämnade sitt yttrande har riksdagen tagit ställning till förslaget avseende implementeringen av EU:s upphandlingsdirektiv i svensk lag. Den 30 november 2016 sa riksdagen i huvudsak ja till regeringens förslag om nya lagar kring offentlig upphandling.

De nya lagarna utgår från tvingande EU-regler som utvecklar den reglering som nu gäller för upphandling. Miljöhänsyn, sociala hänsyn och arbetsrättsliga hänsyn ges ökat utrymme.

Förändringarna börjar gälla 1 januari 2017.

Riksdagen sa dock nej till de delar av förslaget som handlar om att myndigheter vid behov ska ställa krav på arbetstid, lön och semester för leverantörernas personal. Enligt regeringens förslag skulle sådana krav ställas i upphandlingens slutfas men riksdagen

anser att det kommer vara svårt att genomföra i praktiken och att det kommer föra med sig oönskade konsekvenser. Bland annat skulle många små företag få svårare att vara med i upphandlingsprocesser.

Riksdagen sa också nej till regeringens förslag om att ge upphandlande myndigheter rätt att ställa krav på att företagen ska erbjuda sina anställda försäkringar och tjänstepension. Riksdagen anser att det riskerar att missgynna svenska företag då reglerna inte är lika långtgående inom EU-rätten.

I underlaget till upphandlingsnämnden har förvaltningen varit försiktigt positiv till "Vita jobbmodellen", men samtidigt belyst frågan kring kunskap och resurser för ett genomförande. För att ställa kollektivavtalsliknande villkor och arbeta i enlighet med Vita jobb-modellen krävs kunskap och resurser för kravställande och uppföljning av ställda krav.

Sedan tidigare har kommunfullmäktige, i samband med att kommuns upphandlingspolicy antogs, 2014-05-12, § 92, uppdragit till Södertörns upphandlingsnämnd att när EU-direktivet har implementerats i svensk lagstiftning göra en översyn av upphandlingspolicyn. Nu har riksdagen tagit detta beslut även om inte alla delar är med. Det innebär att kommunstyrelseförvaltningen kommer att påbörja arbetet med att uppdatera kommunens upphandlingspolicy och tillhörande riktlinjer med anledning av riksdagens beslut. I samband med detta kommer också förvaltningen att titta på "Vita jobbmodellen" för att se om delar av den skulle kunna införas och hur en tillämpning av modellen i så fall skulle kunna se ut.

Underlag för beslut

- Protokoll Södertörns upphandlingsnämnd 2016-10-24 § 32
- Motionen

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) yrkar att motionen avslås.

Marie Litholm (KD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag till beslut.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och avslagsyrkandet från Moderaterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag till beslut.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Södertörns upphandlingsnämnd

För kännedom: Ekonomiavdelningen

Dnr SUN 2016/39

§ 32 Motion från Samuel Skånberg (V) om kollektivavtalsliknande villkor i upphandling

Sammanfattning

Samuel Skånberg (V) har i rubricerad motion föreslagit att Haninge kommun inför Vita jobb-modellen i Haninge kommuns upphandlingspolicy. Motionen har remitterats till Södertörns upphandlingsnämnd för yttrande.

Förvaltningens synpunkter

Vita jobb är en modell som tillämpas i flera kommuner, bl a Malmö, Göteborg och Stockholm. Modellen tillämpas i dagsläget främst vid upphandling av entreprenader inom markanläggning och byggnation. Som modell är Vita jobb prövad och i förvaltningsdomstol funnen förenlig med lag. Frågan om huruvida ombud har rätt att följa upp å kommunens vägnar har i särskild ordning prövats av Konkurrensverket och funnits förenlig med svensk lagstiftning.

Vita jobb-modellen syftar till att säkerställa att leverantörens anställda vid utförandet av uppdrag i enlighet med kontraktet, erhåller sociala villkor lägst enligt branschens krav och gällande arbetsrättslig lagstiftning och att leverantören och dess underleverantörer i alla led betalar erforderliga skatter samt sociala avgifter och således inte tillämpar svart arbetskraft. Vad gäller kravställande på skatter och sociala avgifter finns givetvis motsvarande krav i dag.

Upphandling Södertörn är positiva till införandet av kollektivavtalsliknande villkor (enligt Vita jobb-modellen) i Haninge kommuns upphandlingspolicy, men vill samtidigt belysa frågan kring kunskap och resurser för genomförande. Malmö kommun har till sin kommunstyrelse föreslagit att upphandlingsenheten i Malmö tillförs två resurser för genomförandet av modellen. För att ställa kollektivavtalsliknande villkor och arbeta i enlighet med Vita jobb-modellen krävs kunskap och resurser för kravställande och uppföljning av ställda krav. Upphandling Södertörn anser att det är viktigt att kunskap och

resurser för kravställande säkerställs i egen regi. Uppföljning kan dock ske antingen i egen regi eller genom ombud, exempelvis berörda fackförbund eller genom anlitade konsulter såsom revisionsbyråer. Oavsett hur modellen för uppföljning utformas är det jätteviktigt att uppföljning sker för att säkerställa att leverantören lever upp till ställda krav. Vid ett införande av kollektivavtalsliknande villkor (Vita jobb-modellen) bör tillämpningen av modellen samt aktuella krav prövas och beslutas i varje enskild upphandling.

Underlag för beslut

- Motion om kollektivavtalsliknande villkor (Vita Jobb-modellen)

Förslag till beslut

Södertörns upphandlingsnämnd beslutar

1. Remissyttrandet godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen i Haninge kommun.

Överläggningar i Södertörns upphandlingsnämnd

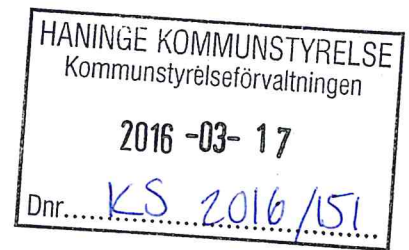
Kjell Bjerrehorn (L) yrkar med instämmande av Harry Bouveng (M) och Raymond Svensson (C) att nämnden ska föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen. Detta med hänvisning till att riksdagen inom kort förväntas ta ställning till regeringens förslag avseende implementering av EU:s upphandlingsdirektiv i svensk lagstiftning. Det finns därför inga tillräckligt bärande skäl till varför Vita jobb-modellen ska införas. Ett införande av denna modell skulle kräva stora arbetsinsatser till liten nytta av såväl fackförvaltningar som Upphandling Södertörn, och resurserna måste koncentreras till implementering av EU:s upphandlingsdirektiv.

Södertörns upphandlingsnämnds beslut

1. Kommunfullmäktige föreslås avslå motionen med hänvisning till vad nämnden anfört ovan.

Expedieras: Akt

För kännedom: Kommunstyrelsen (Haninge kommun)

VÄNSTERPARTIET

Motion till Haninge kommunfullmäktige

om kollektivavtalsliknande villkor i upphandling

Den offentliga upphandlingen omfattar idag mer än 600 miljarder kronor per år. Genom att ställa krav på miljöpåverkan, social hållbarhet och goda arbetsvillkor så kan den offentliga sektorn göra en stor skillnad.

När fokus på en offentlig upphandling enbart fokuserar på lägsta pris och inte kvalitet och goda arbetsvillkor så kommer företag som inte tar socialt ansvar att premieras framför de företag som har bättre arbetsvillkor för sina anställda.

Enligt en Novus-undersökning, beställd av TCO, tycker 63 procent att det är mycket viktigt att stat och kommun ställer krav på att leverantörer erbjuder sina anställda lika bra villkor som andra i branschen. Ytterligare 27 procent tycker det är ganska viktigt. Opinionstödet för att ställa krav på bra arbetsvillkor är starkt.

En tidigare motion om att införa krav på kollektivavtal i upphandlingspolicyn i Haninge har lagts. Den röstades inte igenom med hänvisning till ett EU-direktiv och implementeringen av direktivet i Sverige.

Däremot går det att ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor och ändå följa EU-rätten.

Malmö stad arbetar med sociala hänsyn och arbetsvillkor i upphandlingar. De använder sig av Vita Jobb-modellen.

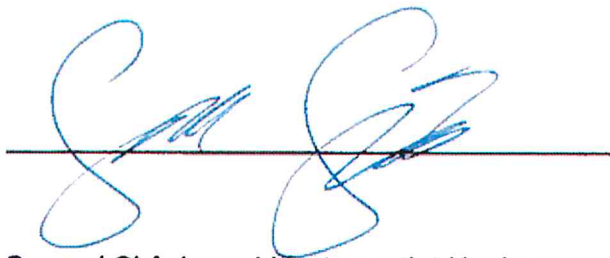
Vita Jobb-modellen innebär att kommunen och dess leverantörer lever upp till följande krav

- En skyldighet för leverantören att till alla anställda i upphandlingen ge sociala villkor lägst enligt branschens krav och i arbetsrättslig lagstiftning.
- Att svartarbete vid leveransen av tjänsterna är förbjudet.
- Att leverantören ansvarar för dessa förpliktelser i alla underleverantörsled.
- Att överträdelse kan medföra hävning av hela avtalet och skadestånd.

Stockholm kommer också att testa Vita Jobb-modellen.

Vänsterpartiet Haninge föreslår därför kommunfullmäktige besluta

att införa Vita Jobb-modellen i Haninge kommuns upphandlingspolicy

A handwritten signature in blue ink is written over a solid horizontal black line. The signature is stylized and appears to be 'S Skånberg'.

Samuel Skånberg, Vänsterpartiet Haninge

Dnr KS 2016/248

§ 9 Motion från Pia Lublin (L) om stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Pia Lublin (L) har inkommit med motionen Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar. Motionären anför att föreningslivet har en viktig roll att spela i integrationen av nyanlända och att så kallade föreningslotsar skulle kunna göra det lättare för den gruppen att komma in i föreningslivet och på så sätt bli mer delaktiga i samhället. Föreningslotsar är personer som på ideell basis kontaktar och introducerar nyanlända för föreningar som matchar personens intressen. Lotsen ska också följa med den nyanlända till aktiviteten för att underlätta och överkomma språkhinder och eventuella andra hinder som kan uppstå. En viktig del av integrationen är att skapa kontakt, få ett nätverk samt våga delta. Motionären anför vidare att ekonomi inte ska vara ett hinder för att delta i aktiviteter. Motionären föreslår med anledning av detta att medlemsavgifter under de två första åren bekostas av kommunen, att utrustning tillhandahålls via Sportoteket, att flyktingmottagningen i Haninge och Arbetscentrum får i uppgift att fråga alla nyanlända om fritidsintressen samt att kultur- och fritidsnämnden avsätter medel till Föreningsrådet i Haninge för att upprätta en verksamhet med föreningslotsar bestående av frivilliga medborgare.

Motionen har remitterats till kultur- och fritidsnämnden och socialnämnden.

I remissyttrandet från kultur- och fritidsnämnden framgår att nämnden ställer sig bakom kultur- och fritidsförvaltningens förslag om att utreda frågan vidare i samverkan med socialförvaltningen. Vidare skriver kultur- och fritidsförvaltningen att fritidsgårdarna i kommunen redan idag arbetar i den riktning som motionen föreslår

samt att ett extra bidrag för inkludering av nyanlända möjliggör prova-på-verksamhet.

Även socialnämnden ställer sig bakom socialförvaltningens förslag att utreda frågan vidare, tillsammans med kultur-och fritidsförvaltningen. I yttrandet från socialnämnden framgår att socialförvaltningen anser att föreningslotsar skulle kunna ha en viktig roll för nyanlända och underlätta kontakten med föreningslivet. Socialförvaltningen menar dock att när det gäller förslaget om att kommunen ska bekosta medlemsavgifter under två år så bör detta ställas mot andra ekonomiskt utsatta gruppers behov av fritidsaktiviteter.

Förvaltningens synpunkter

Mot bakgrund av de inkomna remissvaren föreslår kommunstyrelseförvaltningen att kultur-och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden, utreda förutsättningarna för att införa föreningslotsar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast 2017-04-30.

Underlag för beslut

- Motionen
- Socialnämndens beslut 2016-10-25 § 150, inkl tjänsteskrivelse
- Kultur-och fritidsnämndens beslut 2016-10-26, 1 95, inkl tjänsteskrivelse

Kommunrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kultur-och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden, utreda förutsättningarna för att införa föreningslotsar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast 2017-04-30.
2. Motionen anses bifallen med hänvisning till utredningsuppdraget.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M) och Marie Litholm (KD) yrkar bifall till eget förslag (bilaga) innebärande att motionen ska anses besvarad.

Kennerth Valtersson (SD) yrkar att motionen ska avslås.

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag, eget förslag från Moderaterna och Kristdemokraterna samt avslagsyrkande från Sverigedemokraterna. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kultur-och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden, utreda förutsättningarna för att införa föreningslotsar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast 2017-04-30.
2. Motionen anses bifallen med hänvisning till utredningsuppdraget.

Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M) och Marie Litholm (KD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kultur- och fritidsnämnden

För kännedom: Socialnämnden

Eget förslag

§ 9

Kommunstyrelsen

2017-01-30

Kristdemokraterna

Motion från Pia Lublin (L) om stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Föreningslivet och framför allt idrottsrörelsen bidrar i hög grad till integrationen i Sverige. Vi ser inget hinder i att kommunen uppmärksammar detta genom stöd till föreningarna och framför allt uppskattning. Samarbetet med föreningslivet bygger på respekt för det ideella arbete som framför allt idrottsrörelsen bidrar med och att kommunen är lyhörd för föreningarnas behov av t ex träningstider. Vi har dessvärre sett att detta samarbete fungerat sämre i Haninge under de senaste två åren. Haninge är en kommun som har satt upp målet att bli Sveriges bästa idrottskommun och det är till största delen våra föreningar som kan hjälpa oss att bidra till detta mål. Mot denna bakgrund är det av största vikt att ett införande av föreningslotsar inte upplevs som en börda för föreningarna. För att förslaget ska kunna lyckas krävs alla andra åtaganden från kommunen fullföljs och att samarbetet med idrottsrörelsen blir bättre.

Haninge ska vara en kommun där invånarna tar ansvar för sina egna liv. Det ekonomiska stöd som kommunen är ålagd att ge enskilda individer ska vara förenat med motsvarande krav på att den enskilde gör allt för att bidra till sin egen försörjning. Bidrag till enskilda invånare ska ha ett tydligt stöd i lagstiftningen och kommunen ska inte bidra till att grupper ställs mot varandra eller generellt gynna särskilda grupper. Det finns enskilda och familjer i kommunen som trots ansträngningar lever under sämre ekonomiska förutsättningar. Att utöver det stöd som kommunen är skyldig att ge enligt socialtjänstlagen, ge långvariga bidrag till enskilda individer för att de tillhör en särskild grupp är inte acceptabelt. Det skulle dessutom uppfattas som stötande för många av våra invånare. Därför är förslaget att kommunen ska betala medlemsavgift för nyanlända under två år inte aktuellt. Kommunalrådsberedningens förslag till beslut är otydligt i denna del och kan uppfattas som ett bifall till samtliga förslag i motionen. En motion ska behandlas utifrån de förslag som ställs i motionen. Att utelämna ett förslag och ge ett utredningsuppdrag för andra förslag innebär inte att motionen bifalls

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. att första förslagsatsen i motionen avslås
2. att andra och tredje förslagsatsen i motionen anses besvarade
3. Kultur-och fritidsnämnden får i uppdrag att, i samråd med socialnämnden, utreda förutsättningarna för att införa föreningslotsar. Utredningsuppdraget ska redovisas senast 2017-04-30.

Martina Mossberg (M)

Marie Litholm (KD)

Motion

Till kommunfullmäktige

Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Haninge är en kommun med höga ambitioner när det gäller kultur- och idrottsverksamhet för barn, unga och vuxna. Föreningslivet och civilsamhället har en viktig roll i samhället för integrationen av de nyanlända. Det är av största betydelse att de nyanlända kommer in och blir en del av samhället och gemenskapen. Samtidigt finns det flera hinder för dem att komma in och delta i, och vara en del i föreningslivet.

Haninge behöver en strategi för integrationen i samhället ur ett helhetsperspektiv. Flyktingmottagning är direkt kopplad till arbetscentrum när det gäller utbildning, arbete, bostad. När det gäller att bli delaktig i samhället, få en meningsfull fritid och känna gemenskap krävs samarbete. Länken mellan de nyanlända, kommunen och föreningslivet måste utvecklas och underlättas. Den saknade länken kan vara föreningslotsar. Föreningslotsar är personer som kontaktar och följer de nyanlända till föreningarna. Föreningarnas verksamheter bidrar till integrationen genom att skapa möten mellan människor utifrån ett intresse eller engagemang. De nyanlända ges med föreningslotsar bättre möjligheter till aktivitet och integration i samhället.

Redan vid första kontakten mellan kommunen och de som erhållit uppehållstillstånd bör frågan om fritidsintressen ställas. Uppgifterna lämnas till utsedda föreningslotsar. Dessa stöttar och introducerar våra nya medborgare i den första kontakten med föreningar med syfte att minska hindren. En viktig del av integrationen är att skapa kontakt, få ett nätverk samt våga delta och att rätta ut eventuella oklarheter.

Det andra steget gäller det konkreta mötet med föreningsverksamheten. Det finns hinder kring språk, speciellt för barn är det viktigt att föräldrarna följer med och föreningslotsen kan ge stöd när det gäller språk, traditioner, demokrati och hur föreningslivet fungerar. Allt för att underlätta och undanröja hinder för fortsatt deltagande.

Det finns ett tredje problem och det är det ekonomiska, det kostar pengar att delta i idrott. Kommunen har som mål att ekonomi inte ska hindra barn från att delta i föreningsverksamhet.

För en bättre integration i det svenska samhället föreslår Liberalerna:

- De första två årens medlemsavgifter betalas av kommunen och den utrustning som behövs bör Sportoteket kunna bistå med.
- Haninges flyktingmottagning och Arbetscentrum får i uppgift att fråga alla nyanlända om vilka fritidsintressen de har.
- Kultur- och Fritidsnämnden avsätter medel till Föreningsrådet i Haninge för att upprätta en verksamhet med föreningslotsar bestående av frivilliga medborgare i kommunen.

Haninge den 4 maj 2016

Pia Lublin (L)

Dnr SN 2016/201

§ 150 Svar på motion från Pia Lublin (L) om stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Sammanfattning

Pia Lublin (L) har inkommit med en motion om att inrätta föreningslotsar för att stärka och utveckla länken mellan nyanlända och föreningslivet. Motionären menar att föreningslivet och civilsamhället har en viktig roll i integrationen av nyanlända. Föreningslotsarnas roll blir att kontakta och följa nyanlända till föreningar samt att ge stöd när det gäller bland annat språk, traditioner och hur föreningslivet fungerar. Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget och ser gärna att frågan utreds vidare tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse – Svar på motion – Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar (L)
- Motion – Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar (L)

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Arbetsutskottets förslag till socialnämnden

1. Socialnämndens arbetsutskott överlämnar ärendet till socialnämnden utan eget ställningsstagande.

Överläggningar i socialnämnden

Magnus Malmberg (SD) yrkar avslag till motionen.

Petri Salonen (C) yrkar bifall socialförvaltningens förslag.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut:
Socialförvaltningens förslag och avslag till motionen från
Magnus Malmberg (SD).

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att
socialnämnden beslutar i enlighet med socialförvaltningens förslag.

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som
sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Reservationer

1. Magnus Malmberg (SD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelsens förvaltning

För kännedom: Avdelningschef Vuxen

Svar på motion – Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar (L)

Sammanfattning

Pia Lublin (L) har inkommit med en motion om att inrätta föreningslotsar för att stärka och utveckla länken mellan nyanlända och föreningslivet. Motionären menar att föreningslivet och civilsamhället har en viktig roll i integrationen av nyanlända. Föreningslotsarnas roll blir att kontakta och följa nyanlända till föreningar samt att ge stöd när det gäller bland annat språk, traditioner och hur föreningslivet fungerar. Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget och ser gärna att frågan utreds vidare tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse – Svar på motion – Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar (L)
- Motion – Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar (L)

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Siw Lideståhl
Månsson
förvaltningschef

Ingrid
avdelningschef

Bakgrund

Pia Lublin (L) har inkommit med en motion om att inrätta föreningslotsar för att stärka och utveckla länken mellan nyanlända och föreningslivet. Motionären menar att föreningslivet och civilsamhället har en viktig roll i integrationen av nyanlända. För att underlätta för nyanlända att komma i kontakt med föreningslivet och få större möjligheter till en meningsfull fritid föreslås att en verksamhet med föreningslotsar inrättas. Föreningslotsarnas roll blir att kontakta och följa nyanlända till föreningar samt att ge stöd när det gäller bland annat språk, traditioner och hur föreningslivet fungerar. Motionären menar även att ekonomi inte ska utgöra ett hinder att delta i föreningsverksamhet.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta:

- Att de första två årens medlemsavgifter betalas av kommunen och den utrustning som behövs bör Sportoteket kunna bistå med.
- Att Haninges flyktningmottagning och Arbetscentrum får i uppgift att fråga alla nyanlända om vilka fritidsintressen de har.
- Att kultur- och fritidsnämnden avsätter medel till Föreningsrådet i Haninge för att upprätta en verksamhet med föreningslotsar bestående av frivilla medborgare i kommunen.

Socialnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över motionen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kansliet i samråd med berörda avdelningar inom socialförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser mycket positivt på den föreslagna motionen och menar att föreningslotsar skulle kunna spela en viktig roll i arbetet med att underlätta för nyanlända att komma i kontakt med föreningslivet och civilsamhället. Att tillfråga nyanlända om deras fritidsintressen och vidarebefordra denna information till en föreningslots medför ingen större arbetsbelastning för

förvaltningen. Detta under förutsättning att det finns etablerade kontaktvägar och att föreningslotsens uppdrag är tydligt.

Vad gäller målgruppen menar förvaltningen att även ensamkommande ungdomar, både asylsökande och de med uppehållstillstånd, bör omfattas av föreningslotsverksamheten. Detta då dessa unga ofta saknar kontaktnätverk i samhället och har ett stort behov av en meningsfull fritid. I utredningen av ensamkommande ungdomar ingår det redan idag att ställa frågor om fritidsintressen. Ensamkommande ungdomar som bor på HVB eller stödboende har en kontaktperson på boendet som bland annat har i uppdrag att ge stöd om den unge vill delta i en förening. Störst behov av föreningslotsar har därför de ensamkommande som bor i släktinghem eller i familjehem.

Beträffande förslaget om att de två första årens medlemsavgifter i föreningar ska bekostas av kommunen menar förvaltningen att detta bör utredas vidare. De nyanländas behov av ekonomiskt stöd för föreningsverksamhet bör i så fall diskuteras i förhållande till andra ekonomiskt utsatta gruppers behov av fritidsaktiviteter. Från och med 1 januari 2016 är även bestämmelsen om fritidspeng avskaffad i socialtjänstlagen, då fritidspengen enbart beviljades för aktiviteter som var regelbundna och ledarledda. Riksdagen beslutade istället att avsätta medlen till en generell förstärkning av det ekonomiska biståndet för barnfamiljer i form av höjd riksnorm för försörjningsstöd. Detta för att möjliggöra ett bredare val av fritidsaktiviteter för barn och unga. Den kompensation genom statliga medel som kommunerna har mottagit för fritidspengen har därmed upphört från och med årsskiftet. I det fall att frågan om att kommunen ska bekosta medlemsavgifterna blir aktuell bör det därmed tydliggöras vilken nämnd som ska ansvara för denna kostnad.

Sammanfattningsvis ställer sig förvaltningen positiv till förslaget om föreningslotsar och ser gärna att frågan utreds vidare tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelsens förvaltning

För kännedom: Avdelningschef Vuxen

Dnr KOFN 2016/109

§ 95 Motion från (L) om stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Sammanfattning

Liberalerna skriver i motionen att föreningslivet har en viktig roll i samhället för integration av nyanlända. Det är av största vikt att nyanlända blir en del av samhället och gemenskapen samtidigt som man ser flera hinder för att de nyanlända ska kunna komma in, delta i och vara en del i föreningslivet.

För att få en bättre integration i det svenska samhället föreslår därför Liberalerna:

- De första två årens medlemsavgifter betalas av kommunen och den utrustning som behövs bör Sportoteket kunna bistå med.
- Hanninges flyktningmottagning och Arbetscentrum får i uppgift att fråga alla nyanlända om vilka fritidsintressen de har.
- Kultur- och fritidsnämnden avsätter medel till Föreningsrådet i Hanninge att upprätta en verksamhet med föreningslotsar bestående av frivilliga medborgare i kommunen.

Förvaltningens synpunkter

Det kan, som beskrivs i motionen, vara dyrt att delta i föreningsverksamhet och här ser vi fler grupper som har samma behov av låga deltagaravgifter som de nyanlända. Kultur- och fritidsförvaltningen ser gärna att kommunen strävar mot att möjliggöra att ingen tvingas avstå från föreningsverksamhet på grund av ekonomiska förhinder.

Föreningsrådet skulle kunna verka, med hjälp av och i samarbete med kommunen, men uttrycker behov av både finansiellt stöd och personella resurser från kommunen för att nå en hållbar och fungerande verksamhet.

I uppbyggnaden av ett Sportotek, där man ska kunna låna utrustning, sker dialog med eventuella samarbetspartners. Huruvida det kommer kunna täcka behovet är oklart då idén bygger på att frivilliga skänker

utrustning till verksamheten. Vi ser att sportotekverksamheten bör utredas efter ett år för att se hur verksamheten fungerar och om syftet uppnåtts.

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar i dag i samma riktning mot det som motionen föreslår. Fritidsgårdarna arbetar på ett förmedlande sätt och det extra bidraget för inkludering av nyanlända möjliggör för prova på-verksamhet och en första kontakt med föreningslivet. Socialförvaltningen arbetar med "Kompis Sverige" som matchar kompisar och samarbetar såväl lokalt som regionalt och det finns framskridna planer på en mottagningsbyrå där man skulle kunna koppla en volontärkedja med personer som möter upp nyanlända och ger information och erbjuder olika aktiviteter och kontakter.

Kultur- och fritidsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget och ser gärna att frågan utreds vidare tillsammans med socialförvaltningen.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse 2016-10-17 - Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar.

- Motion - stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar.

Förslag till beslut

1. Förvaltningens yttrande godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Arbetsutskottets förslag till nämnden

1. Förvaltningens yttrande godkänns efter föreslagen och yttrandet överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Särskilda yttranden

Pia Lublin (L) och Joakim Goding (M) anhåller om att få lämna ett särskilt yttrande. Nämnden medger att yttrandet läggs till protokollet. Se bilaga 1.

Mary Vel (KD) anhåller om få lämna ett särskilt ersättaryttrande. Nämnden medger att yttrandet läggs till protokollet. Se bilaga 2.

Nämndens beslut

1. Förvaltningens yttrande godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Expedieras: Akt, kommunstyrelseförvaltningen

För verkställighet:

För kännedom: Klas Sandberg

Justerare

Utdragsbestyrkande

Särskilt yttrande

Till kultur- och fritidsnämnden 2016-10-26

§ ⁹⁵~~93~~ Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Inför arbetet med Föreningslotsar vill jag understryka följande:

- Motionens grundläggande intention är att kontakterna ska etableras så snart det är möjligt utan onödig fördröjning. Inkludering ska starta dag 1 i Hanninge.
- Föreningslotsarnas uppdrag och engagemang är avgörande för att de nyanlända snabbt får kontakt med föreningslivet och ett konkret stöd vid introduktionen i föreningsgemenskapen
- Medlemsavgifterna kan utgöra ett hinder för deltagande. Förvaltningen har, enligt motionssvaret, en ambition och strävan att avgifterna inte ska utgöra ett hinder för deltagande. Trots denna försäkran är frågan om avgift av största betydelse. Vi önskar att medlen destinerade till inkludering utnyttjas för att göra det möjligt att delta i föreningslivets verksamheter.
- Utbyggnad av Sportoteken underlättar deltagande i verksamheter som kräver utrustning och vi ser fram mot en fortsatt utveckling i samarbete med föreningslivet.
- Prova-på-verksamhet är mycket betydelsefull för de första kontakterna med den aktuella verksamheten. Det kräver ett väl utvecklat samarbete med föreningsrådet och respektive förening.

Ambitionen är att inkludering av en nyanländ Hanningebo ska starta dag 1 och därmed är vår ambition att utredningsarbetet med socialförvaltningen sker med hög prioritet.

Handen den 25 oktober 2016

Pia Lublin (L)

Joakim Goding (M)

Kristdemokraterna

Ersättaryttrande

Till kultur- och fritidsnämnden 2016-10-26

§ 93 Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Inför arbetet med Föreningslotsar vill jag understryka följande:

- Motionens grundläggande intention är att kontakterna ska etableras så snart det är möjligt utan onödig fördröjning. Inkludering ska starta dag 1 i Haninge.
- Föreningslotsarnas uppdrag och engagemang är avgörande för att de nyanlända snabbt får kontakt med föreningslivet och ett konkret stöd vid introduktionen i föreningsgemenskapen
- Medlemsavgifterna kan utgöra ett hinder för deltagande. Förvaltningen har, enligt motionssvaret, en ambition och strävan att avgifterna inte ska utgöra ett hinder för deltagande. Trots denna försäkran är frågan om avgift av största betydelse. Vi önskar att medlen destinerade till inkludering utnyttjas för att göra det möjligt att delta i föreningslivets verksamheter.
- Utbyggnad av Sportoteken underlättar deltagande i verksamheter som kräver utrustning och vi ser fram mot en fortsatt utveckling i samarbete med föreningslivet.
- Prova-på-verksamhet är mycket betydelsefull för de första kontakterna med den aktuella verksamheten. Det kräver ett väl utvecklat samarbete med föreningsrådet och respektive förening.

Ambitionen är att inkludering av en nyanländ Haningebo ska starta dag 1 och därmed är vår ambition att utredningsarbetet med socialförvaltningen sker med hög prioritet.

Mary Vel (KD)

Utveckling och stöd
Klas Sandberg

Kultur- och fritidsnämnden

Yttrande remiss: Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Sammanfattning

Liberalerna skriver i motionen att föreningslivet har en viktig roll i samhället för integration av nyanlända. Det är av största vikt att nyanlända blir en del av samhället och gemenskapen samtidigt som man ser flera hinder för att de nyanlända ska kunna komma in, delta i och vara en del i föreningslivet.

För att få en bättre integration i det svenska samhället föreslår därför Liberalerna:

- De första två årens medlemsavgifter betalas av kommunen och den utrustning som behövs bör Sportoteket kunna bistå med.
- Haninges flyktingmottagning och Arbetscentrum får i uppgift att fråga alla nyanlända om vilka fritidsintressen de har.
- Kultur- och fritidsnämnden avsätter medel till Föreningsrådet i Haninge att upprätta en verksamhet med föreningslotsar bestående av frivilliga medborgare i kommunen.

Det kan, som beskrivs i motionen, vara dyrt att delta i föreningsverksamhet och här ser vi fler grupper som har samma behov av låga deltagaravgifter som de nyanlända. Kultur- och fritidsförvaltningen ser gärna att kommunen strävar mot att möjliggöra att ingen tvingas avstå från föreningsverksamhet på grund av ekonomiska förhinder.

Föreningsrådet skulle kunna verka, med hjälp av och i samarbete med kommunen, men uttrycker behov av både finansiell stöd och personella resurser från kommunen för att nå en hållbar och fungerande verksamhet.

I uppbyggnaden av ett Sportotek, där man ska kunna låna utrustning, sker dialog med eventuella samarbetspartners. Huruvida det kommer kunna täcka behovet är oklart då idén bygger på att frivilliga skänker utrustning till verksamheten. Vi ser att sportotekverksamheten bör utredas efter ett år för att se hur verksamheten fungerar och om syftet uppnåtts.

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar i dag i samma riktning mot det som motionen föreslår. Fritidsgårdarna arbetar på ett förmedlande sätt och det extra bidraget för inkludering av nyanlända möjliggör för prova på-verksamhet och en första kontakt med föreningslivet. Socialförvaltningen arbetar med ”Kompis Sverige” som matchar kompisar och samarbetar såväl lokalt som regionalt och det finns framskridna planer på en mottagningsbyrå där man skulle kunna koppla en volontärkedja med personer

som möter upp nyanlända och ger information och erbjuder olika aktiviteter och kontakter.

Kultur- och fritidsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget och ser gärna att frågan utreds vidare tillsammans med socialförvaltningen.

Underlag för beslut

- Motion: Stöd föreningslivets engagemang för integration genom föreningslotsar

Förslag till beslut

1. Förvaltningens yttrande godkänns och överlämnas till kommunstyreförvaltningen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Maria Lindeberg
Förvaltningschef

Lotta Gusterman
Chef Utveckling och stöd

Expedieras: Akt, Kommunstyrelseförvaltningen
För verkställande:
För kännedom: Klas Sandberg

Bakgrund

Liberalerna skriver i motionen att både föreningslivet har en viktig roll i samhället för integration av nyanlända. Det är av största vikt att nyanlända blir en del av samhället och gemenskapen samtidigt som man ser flera hinder för att de nyanlända ska kunna komma in, delta i och vara en del i föreningslivet.

I motionen skriver Liberalerna att Haninge behöver en strategi för integration ur ett helhetsperspektiv. Flyktingmottagning är direkt kopplad till arbetscentrum när det gäller utbildning, arbete och bostad men för att bli delaktig i samhället, få en meningsfull fritid och känna gemenskap krävs samarbete mellan kommunen och föreningslivet. Föreningslotsar skulle kunna vara länken mellan de nyanlända och föreningslivet. De skulle kunna kontakta och följa de nyanlända till föreningarna och bidra till integrationen genom att skapa möten mellan människor.

Föreningslotsarna skulle också kunna ge stöd kring språk, traditioner, demokrati och hur föreningslivet fungerar. Ett problem är att det kan vara kostsamt att delta i föreningsverksamhet och kommunen har som mål att ekonomi inte ska hindra barn från att delta i föreningsverksamhet.

För att få en bättre integration i det svenska samhället föreslår därför Liberalerna:

- De första två årens medlemsavgifter betalas av kommunen och den utrustning som behövs bör Sportoteket kunna bistå med.
- Haninges flyktingmottagning och Arbetscentrum får i uppgift att fråga alla nyanlända om vilka fritidsintressen de har.
- Kultur- och fritidsnämnden avsätter medel till Föreningsrådet i Haninge att upprätta en verksamhet med föreningslotsar bestående av frivilliga medborgare i kommunen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kultur- och fritidsförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Motionen beskriver vikten av att nyanlända integreras i samhället och att civilsamhället har en viktig roll i integrationen. Kultur och fritidsförvaltningen ställer sig positiva till intentionen i förslaget.

Försök med ”lotsliknande” verksamheter har tidigare prövats för föreningar med verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Erfarenheten är att föreningarna inte har kapacitet att verka som lotsar då de behöver lägga all sin kraft på den ordinarie verksamheten. Däremot visade intresseföreningar och frivilligorganisationer intresse. Föreningsrådet skulle kunna verka, med hjälp av och i samarbete med kommunen, men uttrycker behov av både finansiellt stöd och personella resurser från kommunen för att nå en hållbar och fungerande verksamhet.

Det kan, som beskrivs i motionen, vara dyrt att delta i föreningsverksamhet och här ser vi fler grupper som har samma behov av låga deltagaravgifter som de nyanlända. Kultur- och fritidsförvaltningen ser gärna att kommunen strävar mot att möjliggöra att ingen tvingas avstå från föreningsverksamhet på grund av ekonomiska förhinder.

Sportoteket, där man ska kunna låna utrustning, är under uppbyggnad men huruvida det skulle kunna täcka behovet är oklart då idén bygger på att frivilliga skänker utrustning till verksamheten.

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar i dag i samma riktning mot det som motionen föreslår. Fritidsgårdarna arbetar på ett förmedlande sätt och det extra bidraget för inkludering av nyanlända möjliggör för prova på-verksamhet och en första kontakt med föreningslivet. Socialförvaltningen arbetar med ”Kompis Sverige” som matchar kompisar och samarbetar såväl lokalt som regionalt och det finns framskridna planer på en mottagningsbyrå där man skulle kunna koppla en volontärkedja med personer som möter upp nyanlända och ger information och erbjuder olika aktiviteter och kontakter.

Kultur- och fritidsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget och ser gärna att frågan utreds vidare tillsammans med socialförvaltningen.

Dnr KS 2016/209

§ 10 Motion från Marie Litholm (KD) om att utreda förutsättningarna för att möjliggöra bostäder vid fastigheten Söderbymalm

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Motionären föreslår att kommunstyrelsen ska ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att Ankarets behandlingshem kan omvandlas alternativt ändras till bostäder i någon form.

Förvaltningens synpunkter

Stockholms läns landsting som äger fastigheten Söderbymalm 3:241, har i augusti 2016 ansökt om planbesked för att möjliggöra en större bostadsexploatering inom fastigheten där befintlig byggnad planeras rivas. Befintlig detaljplan medger inte bostäder inom fastigheten.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslog positivt planbesked, men att planarbetet ska göras samtidigt med att detaljplan tas fram för markområdet norr om fastigheten, där del av marken i ytterligare nio år är upplåten för tillfälliga ungdomsbostäder.

Kommunstyrelsen beslutade 2016-12-12, § 334, ge positivt planbesked. I planbeskedet ingår att en ny detaljplan bedöms vara klar 2025.

Frågan om omvandling av fastigheten har således bejakats som en följd av landstingets ansökan om planbesked. Ett detaljplanearbete kommer att genomföras. Ett förslag till planuppdrag kommer på sedvanligt sätt att behandlas av kommunstyrelsen. Något ytterligare uppdrag till kommunstyrelsen behövs enligt kommunstyrelseförvaltningens mening inte.

Underlag för beslut

- Motionen

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Litholm (KD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut; kommunalrådsberedningens, och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen anses besvarad.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Motionären

Motion till kommunfullmäktige

HANINGE KOMMUNSTYRELSE
Kommunstyrelseförvaltningen

2016 -04- 18

KS 2016/209

Utred förutsättningarna för att möjliggöra bostäder vid fastigheten Söderbymalm 3:241

Sveriges kommuner spelar en nyckelroll i att ta fram detaljplanelagd mark. Haninge ska ha en aktiv mark- och planpolitik i syfte för att möjliggöra fler bostäder. Haninge och Sverige som land står inför stora utmaningar framöver vad gäller att öka antalet bostäder. Inte minst finns behov av tillfälliga boenden i väntan på möjligheten att skaffa ett eget långsiktigt boende.

På fastigheten Söderbymalm 3:241 bedrivs psykiatrisk verksamhet vid Ankarets behandlingshem. Landstingsfullmäktige beslutade den 15 mars att ändra kategoritillhörighet på fastigheten Söderbymalm 3:241 från att vara en strategisk fastighet till att nu bli en marknadsfastighet, i syfte för att möjliggöra en försäljning av fastigheten. Lokalerna i Ankarets behandlingshem bedöms inte vara långsiktigt lämpliga för nuvarande verksamhet och Stockholms läns sjukvårdsområde nyttjar endast cirka 50 % av lokalytan.

Vi vill från Kristdemokraternas sida mot bakgrund av ovanstående, att Haninge kommun ska utreda förutsättningarna om Ankarets behandlingshem på fastigheten Söderbymalm 3:241 kan omvandlas alternativt ändras till bostäder i någon form.

Till exempel har socialnämnden ofta behov av ett första boende i en boendekedja. Ankaret skulle kunna utgöra ett enklare boende som kan användas antingen som träningsboende eller ett tillfälligt boende. Istället för att köpa in bostadsrätter skulle Ankaret kunna bli ett alternativ. Med tanke på flyktingsituationen som har präglat Haninge under det senaste året, så kan man även se över möjligheterna till att fastigheten skulle kunna användas till flyktbostäder. Lokalerna kanske även är lämpliga att omvandla till student- eller ungdomsbostäder med enklare standard för att hålla nere hyresnivån. Ankaret skulle kunna omvandlas till en variation med allt från korridorboende, i form av rum med dusch/wc och tillgång till gemensamma ytor, till små lägenheter. Möjligheterna är många och det behöver inte nödvändigtvis ske i kommunal regi.

Förslag till beslut

- 1. kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda förutsättningarna om Ankarets behandlingshem på fastigheten Söderbymalm 3:241 kan omvandlas alternativt ändras till bostäder i någon form.**

För Kristdemokraterna

Marie Litholm (KD)

Gruppledare i kommunfullmäktige

Dnr KS 2015/409

§ 11 Motion från Joachim Krylborn (KD) om byggande av ungdomsbostäder på fastigheten Söderbymalm 3:466 i Handen

Ärende till kommunfullmäktige

Sammanfattning

I motionen föreslås att kommunstyrelsen får i uppdrag att möjliggöra uppförande av ungdomsbostäder för Söderbymalm 3:466 med tidsbegränsat bygglov avseende ett markområde som framgår av kartbilaga till motionen. Markområdet ägs av kommunen, är skogsbevuxet samt är i gällande detaljplan avsett för kontor.

Förvaltningens synpunkter

I motionen nämns att ”stora delar av denna fastighet är tänkt att utgöra en markreserv för byggandet av ett nytt kommunhus om behov skulle uppstå i framtiden”. Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar att kommunfullmäktige 2014-06-09, § 119, har godkänt en förlängning av hyreskontraktet för nuvarande kommunhus t o m 2029-06-30. Fullmäktige gjorde vid ärendets behandling inget uttryckligt ställningstagande till användningen av ”reservtomten”. Kommunstyrelseförvaltningen uppfattar det dock som orimligt att denna tomt skulle utgöra reserv för ett nytt kommunhus i ytterligare 12 år (15 år vid tiden för hyreskontraktets förlängning).

I det förslag till stadsutvecklingsplan som är föremål för samråd fram till mars 2017 är detta centrala område tänkt för permanenta bostäder, förskolor mm. Avsikten är att påbörja ett detaljplanearbete senast under 2018, vilket skulle medge byggstart under 2020. Kommunstyrelseförvaltningen anser det därför olämpligt att bygga ungdomsbostäder med tillfälliga bygglov och därmed försena byggstart av permanenta bostäder, förskolor mm. i minst sju år.

Förvaltningen noterar vidare att kommunen 2015 upplät ett icke planlagt markområde söder om Örnens väg för 180 tillfälliga

ungdomsbostäder under 10 år. I arbetet med att hitta intresserade byggherrar framkom att upplåtelse tiden måste vara i närheten av 10 år för att ett sådant projekt ska vara ekonomiskt realiserbart till rimliga hyror. Detta har bekräftats även för det kommande projektet med ca 60 tillfälliga bostäder vid Häggvägen i samma område, för vilket kommunstyrelsen har godkänt hyresavtal genom beslut 2016-12-12, § 329.

Mot ovanstående bakgrund anser kommunstyrelseförvaltningen att det i motionen föreslagna uppdraget till kommunstyrelsen inte skall ges.

Underlag för beslut

- Motionen.

Kommunalrådsberedningen

Med hänsyn till yttrandet och för tydlighets vinnande föreslår kommunalrådsberedningen att motionen avslås.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) hemställer om att få lämna ett gemensamt särskilt yttrande, vilket kommunstyrelsen medger.

Kennerth Valtersson (SD) yrkar bifall till kommunalrådsberedningens förslag.

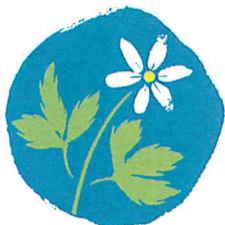
Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut; kommunalrådsberedningens, och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

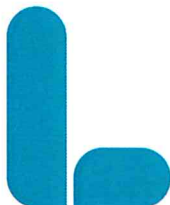
Kommunfullmäktige beslutar

1. Motionen avslås.

Expedieras: Akt
För verkställighet:
För kännedom: Motionären

Kristdemokraterna

Liberalerna

Särskilt yttrande

Kommunstyrelsen

2017-01-30

§ 11 – Motion från Joachim Krylborn (KD) om byggande av ungdomsbostäder på fastigheten Söderbymalm 3:466 i Handen.

Motionen utgår från att det finns en fastighet som hittills utgjort markreserv för byggnation av ett nytt kommunhus. En reservplan som kan behöva tas i bruk då kommunen idag är hyresgäster och inom ett antal år på nytt ska förhandla om hyresnivån för det som idag används som kommunhus. En sådan plan behövs ur ett förhandlingsperspektiv. Med hänsyn till skattebetalarna ska kommunen inte heller sätta sig i en situation där kommunen kan bli tvungen att köpa mark för ett nytt kommunhus om hyresalternativet av någon anledning inte längre är aktuellt i framtiden.

Att det i framtida stadsutvecklingsplaner finns önskemål att bebygga Söderbymalm 3:466 med bostäder är förstäeligt för detta attraktiva och centrala läge. Men att stå utan ett ekonomiskt försvarbart alternativ som reservplan för ett kommunhus i centrala Haninge är inte acceptabelt.

Marie Litholm (KD)

Tobias Hammarberg (L)

Motion till kommunfullmäktige

**Byggnad av ungdomsbostäder på fastigheten
Söderbymalm 3:466 i Handen.**

Kristdemokraternas ståndpunkt är att utpekad markyta enligt bifogad kartbeskrivning på fastigheten Söderbymalm 3:466 i Handen ska utredas i syfte för att uppföra ungdomsbostäder. Stora delar av denna fastighet är tänkt att utgöra en markreserv för byggandet av ett nytt kommunhus om behov skulle uppstå i framtiden. Därför är detta markområde särskilt lämpligt i syfte för att uppföra ungdomsbostäder med tidsbegränsat bygglov.

På fastigheten Söderbymalm 3:466 i Handen finns det en markyta som är belägen vid gamla Nynäsvägen, placerad söder om Marinens väg samt norr om Arkens väg, (se bifogad karta). På detta markområde vill Kristdemokraterna möjliggöra uppförande av ungdomsbostäder med tidsbegränsat bygglov. Denna markyta är cirka 10 500 kvadratmeter. Detta markområde är utpekad som lämpligt för byggande av kontor, handel och bostäder.

Bolag med inriktning mot byggande av modulbostäder uppskattar att det går att bygga ungefär 100 stycken ungdomsbostäder som uppgår till 25 kvadratmeter vardera inom detta markområde. I dessa beräkningar ingår brandgata på 10 meter som oftast är praxis vid byggande av modulbostäder. Hyresnivån för en modulbostad motsvarande 25 kvadratmeter beräknas att kosta runt 4000 kr i månaden. Det tar 6 månader att uppföra modulbostäderna.

Under senare år har ett antal företag etablerats som erbjuder modulbostäder för studenter. Modulbostäderna kan lätt byggas ihop och enkelt monteras ner om och när förutsättningarna förändras. Det är angeläget att Haninge kommun är aktiva i sin markplanering och kan erbjuda tidsbegränsade bygglov för modulbostäder åt ungdomar på mark som för tillfället står outnyttjad. Enligt dagens regelverk kan tidsbegränsade bygglov ges om 5 + 5 år.

Det är viktigt att ha i beaktande att ungdomar och studenter är en målgrupp som i regel har begränsad köpkraft. Därför är det angeläget att utveckla innovativa lösningar kring ungdomsbostäder som kan erbjudas till rimliga kostnader. Detta är viktiga parametrar att belysa i det kommande förberedelse- och utredningsarbetet av ungdomsbostäder på fastigheten Söderbymalm 3:466.

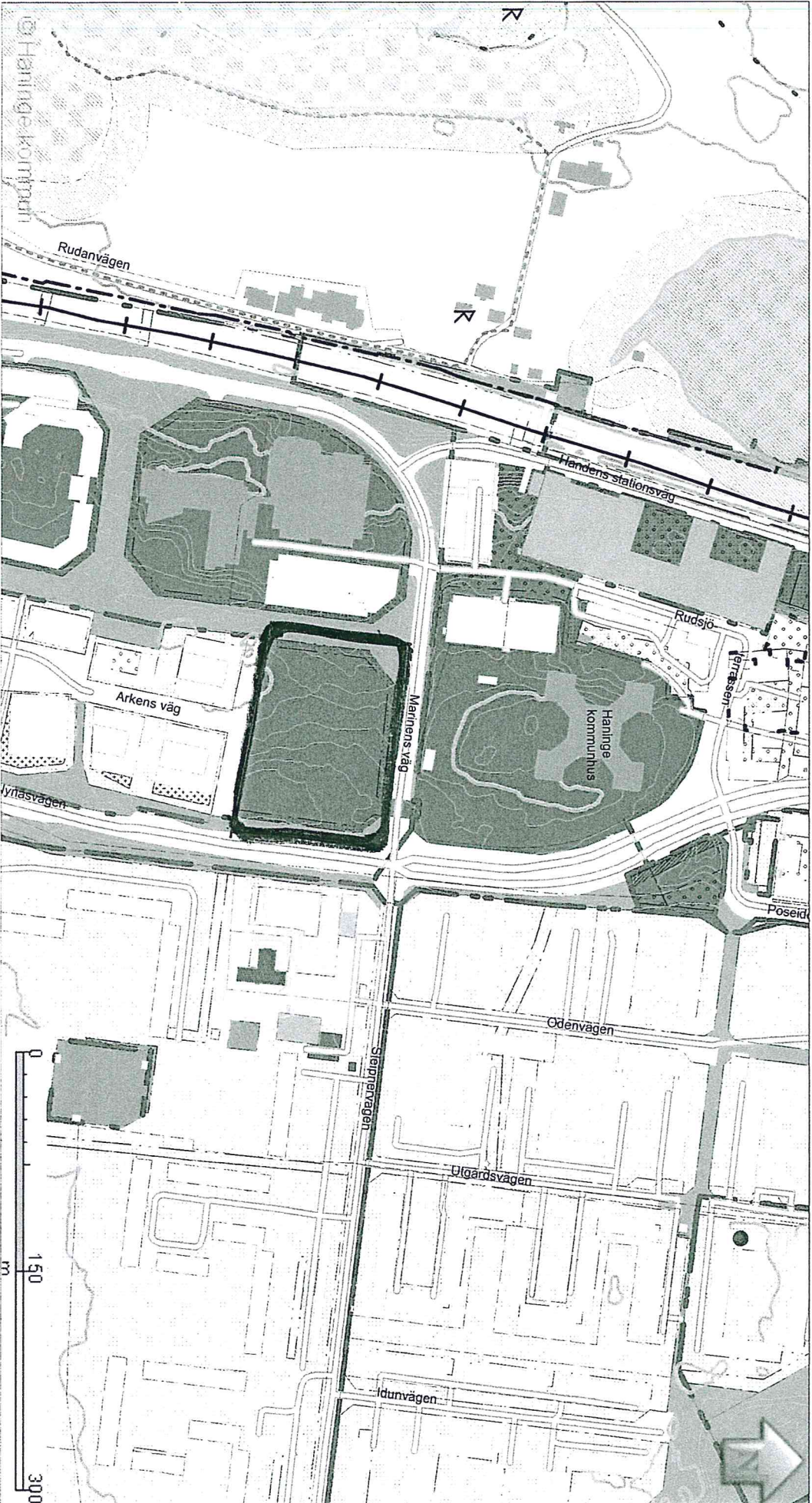
Kristdemokraterna föreslår därför

att kommunstyrelsen får i uppdrag att möjliggöra uppförande av ungdomsbostäder för Söderbymalm 3:466 med tidsbegränsat bygglov avseende utpekad markområdet enligt bifogad kartbeskrivning.

Motion till kommunfullmäktige

Joachim Krylborn (KD), ledamot i kommunfullmäktige

OBS! Kartan osäker beträffande gränslägen. Höjdsystem: RH2000.

Skala: 1:4000

Dnr KS 2016/590

§ 12 Uppföljning av intern kontroll 2016

Sammanfattning

En god internkontroll kännetecknas av att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv, att informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, att regler och riktlinjer följs samt att möjliga risker ringas in, bedöms och förebyggs.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att upprätthålla en god internkontroll. Nämnderna har själva det yttersta ansvaret för internkontrollen inom sina ansvarsområden. Utifrån en riskanalys beslutade kommunstyrelsen 2016-02-01, § 20, godkänna en intern kontrollplan för 2016 för kommunstyrelsen. En uppföljning av internkontrollen har nu gjorts av samtliga kontrollmoment och resultatet redovisas i bilagda tjänsteutlåtande.

Uppföljningen visar att kommunstyrelsen har fungerande rutiner för samtliga kontrollmoment utom för riskklassning. Ett arbete pågår med riskklassning av information i alla förvaltningar och intentionen med kontrollmomentet föreslås finnas med även i 2017 års internkontrollplan.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2016-12-19 - Uppföljning av internkontroll kommunstyrelsen 2016
- Internkontrollplan kommunstyrelsen 2016

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppföljningen av intern kontrollplan 2016 godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

1. Uppföljningen av intern kontrollplan 2016 godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Övriga avdelningar inom
kommunstyrelseförvaltningen

Uppföljning av internkontroll kommunstyrelsen 2016

Bakgrund

En god internkontroll kännetecknas av att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv, att informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, att regler och riktlinjer följs samt att möjliga risker ringas in, bedöms och förebyggs. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att upprätthålla en god internkontroll. Nämnderna har själva det yttersta ansvaret för internkontrollen inom sina ansvarsområden. Utifrån en riskanalys beslutade kommunstyrelsen 2016-02-01, § 20, godkänna en intern kontrollplan för 2016 för kommunstyrelsen. En uppföljning av internkontrollen har nu gjorts av samtliga kontrollmoment och resultatet redovisas nedan.

Uppföljning av internkontrollplanen

Ökar antalet köp med företagskort i förhållande till uppstart av nytt inköpssystem?

Riskanalysen inför internkontrollplanen 2016 bedömde att det i samband med införande av ett nytt inköps- och fakturahanteringssystem i mars 2016 kunde finnas risk för ökad användning av företagskort för att förenkla inköpen i verksamheterna. Denna farhåga har inte bekräftats i undersökningen. Jämförelser har gjorts med alla inköp 2014 och 2015 motsvarande tidsperioder. Resultatet visar att antal köp med företagskort inte har ökat i samband med att inköpssystemet infördes. Inte heller de totala inköpen gjorda med företagskort har ökat.

Har nämnderna systemdokumentation för sina verksamhetssystem?

Tre frågor skickades till nämndernas IT-strateger. Det var om verksamhetskritiska system i förvaltningen är identifierade, om dokumenterade rutiner finns och om beroenden mellan systemen finns fastställda. I kommunstyrelsen är svaret ja på samtliga frågor. Samtliga nämnder har dokumenterade rutiner.

Finns riskklassning för verksamhetssystemen?

Riskklassning har inte genomförts av något verksamhetssystem. En aktivitet som startar under hösten inom kommunen är riskklassning av information. En del i detta är riskklassning av kommunstyrelseförvaltningens system och förvaltningen kommer att testa klassningsmodellen för verksamhetsspecifika system.

Finns dokumenterade rutiner för diarieföring?

Rutiner för diarieföring har undersökts genom intervjuer med registratorer i samtliga nämnder. Två frågor har ställts: Finns dokumenterade rutiner för diarieföring? och Finns backup för registrator?

I kommunstyrelsen fungerar rutinerna i form av dokumenthanteringsplan och egna lathundar. Backup finns. Vid frånvaro av registrator har andra förvaltningars registratorer hjälpt till över förvaltningsgränserna. Från sommaren 2016 har kansliet förstärkt sina resurser inom området.

Förslag till beslut

Uppföljningen visar att kommunstyrelseförvaltningen har fungerande rutiner för samtliga kontrollmoment utom för riskklassning. Där pågår ett arbete med riskklassning av information i alla förvaltningar och intentionen med kontrollmomentet föreslås finnas med även i 2017 års internkontrollplan. Utifrån detta förslår kommunstyrelseförvaltningen kommunstyrelsen besluta

1. Uppföljningen av intern kontrollplan 2016 godkänns

Bengt Svenander
kommundirektör

Jörn Karlsson
ekonomidirektör

INTERNKONTROLLPLAN 2016 Kommunstyrelsen

Process/rutin	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Metod	Uppföljning
Målkategori: Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet				
Inköpssystem, nya rutiner	Ökar antalet köp med företagskort i förhållande till uppstart av nytt inköpssystem?	Internkontrollgruppen. Uppföljning sker gemensamt för alla nämnder	Komplett undersökning antal inköp med företagskort i förhållande till tidigare år	Uppföljning och rapport till delår 2. Uppföljning och rapport till ÅR
Målkategori: Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten				
Systemdokumentation IT	Har nämnderna systemdokumentation för sina verksamhetssystem?	Internkontrollgruppen. Uppföljning sker gemensamt för alla nämnder	Kontroll med IT-strateger	Uppföljning till delår 2, rapport i delår 2 samt i ÅR
IT information	Finns riskklassning för verksamhetssystemen?	Internkontrollgruppen. Uppföljning sker gemensamt för alla nämnder	Kontroll med IT-strateger	Uppföljning till delår 2, rapport i delår 2 samt i ÅR
Målkategori: Efterlevnad av lagar, föreskrifter, riktlinjer				
Diarieföring	Finns dokumenterade rutiner för diarieföring?	Internkontrollgruppen. Uppföljning sker gemensamt för alla nämnder	Intervjuer med nämndkanslier	Uppföljning till delår 2, rapport i delår 2 samt i ÅR

Dnr KS 2016/591

§ 13 Internkontrollplan 2017

Sammanfattning

Alla nämnder ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. En intern kontrollplan skall bidra till:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.

Den interna kontrollplanen skall ses som ett hjälpmedel för att uppnå de uppsatta målen för verksamheten. Regler för internkontroll finns i kommunens reglemente för intern kontroll.

Sedan 2014 har ansvaret för den kommungemensamma internkontrollen varit en del av uppdraget för den förvaltningsövergripande gruppen Styrning, Intern kontroll, Kvalitet (SIKK). En delegation från gruppen arbetar med internkontrollen. Samordning sker av ekonomidirektörens stab. Gruppen har berett 2017 års internkontrollplan avseende de kommungemensamma kontrollmomenten.

I kommunstyrelseförvaltningens förslag till internkontrollplan 2017 finns flera kommungemensamma kontrollmoment som kommer att genomföras i samtliga nämnder.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2016-12-20, Förslag till internkontrollplan för kommunstyrelsen 2017
- Förslag till kommunstyrelsens internkontrollplan 2017

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsens internkontrollplan 2017 godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsens internkontrollplan 2017 godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Övriga avdelningar inom
kommunstyrelseförvaltningen

Förslag till internkontrollplan för kommunstyrelsen 2017

1. Sammanfattning

Alla nämnder ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Den interna kontrollplanen skall ses som ett hjälpmedel för att uppnå de uppsatta målen för verksamheten.

Förvaltningen redovisar uppföljningen av internkontrollplanen 2016 i ett eget ärende. Flera rutiner som kontrollerats 2016 kommer inte att föreslås i internkontrollplanen 2017. Flera nya kommungemensamma kontrollmoment ligger i internkontrollplanen för 2017.

2. Bakgrund

Alla nämnder ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. En intern kontrollplan skall bidra till:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer mm.

Den interna kontrollplanen skall ses som ett hjälpmedel för att uppnå de uppsatta målen för verksamheten.

Regler för internkontroll finns i kommunens reglemente för intern kontroll¹.

3. Ärendets beredning

Sedan 2014 har ansvaret för den kommungemensamma internkontrollen varit en del av uppdraget för den förvaltningsövergripande gruppen Styrning, Intern kontroll, Kvalitet (SIKK). En delegation från gruppen arbetar med internkontrollen. Samordning sker av ekonomidirektörens stab. Gruppen har

¹ <http://www.haninge.se/sv/Kommun-och-politik/Styrdokument/Forfattningssamling/Reglementen-regler-och-arbetsordning/>

berett 2017 års internkontrollplan avseende de kommungemensamma kontrollmomenten.

4. Internkontroll 2017

4.1 Genomförd väsentlighets- och riskanalys

Vid riskanalysen har SKLs fyrfältsmall använts och risker har satts upp i fälten låt vara, observera eller prioritera, utifrån hur hög sannolikhet och hur allvarlig konsekvens risken innebär. Risker som hamnat i fältet ”prioritera” föreslås vara med i internkontrollplanen 2017. I fälten för ”observera” finns risker som omhändertas eller bevakas på annat sätt och inte behöver tas med i internkontrollplanen. I fältet ”låt vara”, har risken bedömts som att momentet inte behöver beaktas i årets internkontrollarbete.

SKL modell för riskanalys

Mycket allvarlig konsekvens	OBSERVERA		PRIORITERA	
Allvarlig konsekvens				
Kännbar konsekvens	LÅT VARA		OBSERVERA	
Obefintlig konsekvens				
	Mycket låg sannolikhet	Låg sannolikhet	Hög sannolikhet	Mycket hög sannolikhet

Kommungemensam riskanalys

I den kommungemensamma riskanalysen, med representanter från alla förvaltningar, diskuterades i år HR- och IT- frågor. Detta utmynnade i fem kommungemensamma internkontrollmoment som kommer att finnas med i samtliga nämnders och kommunstyrelsens internkontrollplaner.

Följande risker föreslås kontrolleras i samtliga nämnder 2017:

- Förvaltningsplan på förvaltningarna – informationsklassning
- Finns kontinuitetsplaner upprättade?
- Organisation för styrning och ledning i IT-strategin
- Kompetensbaserad rekrytering – har chefer fått utbildning?
- Registrering av frånvaro i Heroma

I det pågående arbetet med förvaltningsplaner utifrån informationssäkerhetspolicyn kommer internkontrollgruppen att kontrollera om delmålen i informationssäkerhetspolicyn uppnås.

Det finns risker i IT-säkerheten om inte backup (kontinuitetsplaner) finns för informationstillgångarna i verksamheterna.

Inom organisationen för styrning och ledning i den nya IT strategin, åläggs förvaltningarna att vidta vissa åtgärder. Internkontrollgruppen kommer att kontrollera detta 2017.

Felaktiga rekryteringar utgör en risk i kommunens verksamheter. Internkontrollgruppen kommer att undersöka rutinerna för kompetensbaserad rekrytering, bl a om chefer fått relevant utbildning i detta.

Genom att sjukfrånvaro ska registreras på två ställen, både till företagshälsovården och i lönesystemet, finns en risk att uppgifterna inte kommer att stämma.

Kommunstyrelseförvaltningens riskanalys

I kommunstyrelseförvaltningens riskanalys den 18 november 2016, deltog både enhetschefer och handläggare. Enbart verksamheter som hanteras av kommunstyrelseförvaltningen diskuterades.

Följande risker har hög sannolikhet och allvarliga konsekvenser och behöver prioriteras. De föreslås ingå i 2017 års internkontrollplan för kommunstyrelsen:

- Diarieföring i verksamheterna
- Rutiner för utbetalning av ersättningar till förtroendevalda
- I-pad beståndet i nämnderna, register för innehåll samt hantering vid utbyte av ledamöter
- Rutiner för löptider på hyresavtal

Diarieföring på den centrala nivån i nämnden kontrollerades i internkontrollplanen 2016. Det finns rutiner och diarieföringen fungerar väl. Viss problematik kan dock finnas ute på avdelningarna. Det är oklart om rutiner finns och om de följs och detta kommer att kontrolleras.

Det finns risk för felaktiga utbetalningar till förtroendevalda eftersom rutinerna för detta inte följer gängse löneutbetalningsrutiner. Rutiner finns men oklart hur de fungerar.

Vid byte av nämndledamöter i kommunstyrelsen finns risker vid hanteringen av de i-pads som ska överlämnas till ny ledamot. Kontrollmomentet innebär att kontrollera vilka rutiner som finns för detta.

Lokalkostnaderna är en av de stora kostnaderna i kommunen. Det är viktigt att avtalstider för hyresavtal följs så att inga hyresavtal förlängs i onödan. Finns rutiner för detta?

Följande risker bedömdes behöva observeras och kan hanteras på annat sätt:

Inkludering av minoriteter

Inomhusmiljön i kommunhuset

Risker i ekonomisystemet kopplat till behörigheter

Felaktiga budskap kan spridas via sociala medier

Passerkort till kommunhuset

Verksamhetssystem som inte kan kommunicera

Mycket är samlat i ett system (Hypergene), sårbarhet

Dokument och mallar

Personaladministration vid avslut och anställning

Projektarbete och projektstyrning enhetligt och effektivt?

Tillgänglighet av kommunens kommunikation

Följande risk bedöms ligga i fältet för låt vara:

Uppföljning/implementering av styrdokument (ett tjänstemannaarbete pågår)

4.2 Förslag till ny internkontrollplan 2017

I kommunstyrelseförvaltningens förslag till internkontrollplanen 2017 finns de processer och rutiner som bedöms behöva kontrolleras under året.

Internkontrollplanen 2017 innehåller även rutiner och processer som berör samtliga nämnder.

4.3 Uppföljning och återrapportering

Redovisning av uppföljning till kommunstyrelsen sker i samband med delårsuppföljning 2 och vid årsbokslut enligt förslag till kommunstyrelsens internkontrollplan 2017.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

INTERNKONTROLLPLAN 2017 Kommunstyrelsen

Process/rutin	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Metod	Uppföljning
Målkategori: Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet				
Registrering av frånvaro	Registreras sjukfrånvaro korrekt i Heroma och till Falck FHV?	Internkontrollgruppen gör gemensam uppföljning för alla nämnder	Stickprov	Delår 2, ÅR
Utbetalning av arvoden till förtroendevalda	Fungerar rutinerna för administration av arvodesutbetalningar till förtroendevalda?	Ekonomiavdelning stab, kansliet	Intervjuer och undersökning	ÅR
Administration av i-pad i kommunstyrelsen	Finns rutiner för administration av i-pad vid förändringar av ledamöter ex vid val?	Ekonomiavdelning stab, kansliet	Undersökning	ÅR
Hyesavtal, löptider	Finns rutiner för hantering av hyresavtal så att inte avtal förlängs av misstag?	Ekonomiavdelningen, staben	Undersökning	Delår 2, ÅR
Målkategori: Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten				
Informationssäkerhet	Är delmålen i informations-säkerhetspolicyn ¹ uppnådda i förvaltningarna?	Internkontrollgruppen gör gemensam uppföljning för alla nämnder	Enkät	ÅR

¹ År 2016 skulle 4 av 10 delmål vara klara. Internkontrollen avser de mål som ska vara klara 2017

Kontinuitetsplaner	Finns backupplan för informations-tillgångarna i verksamheterna?	Internkontrollgruppen gör gemensam uppföljning för alla nämnder	Enkät	ÅR
Målkategori: Efterlevnad av lagar, föreskrifter, riktlinjer				
Kompetensbaserad rekrytering	Har alla chefer fått utbildning i kompetensbaserad rekrytering?	Internkontrollgruppen gör gemensam uppföljning för alla nämnder	Intervjuer ²	Delår 2, ÅR
Organisation för styrning och ledning i IT strategin	Har förvaltningarna vidtagit de åtgärder de är ålagda att göra enligt IT strategin?	Internkontrollgruppen gör gemensam uppföljning för alla nämnder	Enkät	ÅR
Diarieföring i verksamheterna	Vilka rutiner finns för diarieföring i förvaltningen?	Ekonomiavdelningen, stab	Intervjuer inom avdelningarna KSF	Delår 2, ÅR

² Intervjuer sker i första hand med HR avdelningen

Dnr KS 2016/546

§ 14 Granskning av kommunens budgetprocess och prognossäkerhet - svar på revisionskrivelse

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning av huruvida kommunens budgetprocess fungerar på ett tillfredsställande sätt, är uppbyggd av realistiska antaganden och beräkningar, och som därmed möjliggör en effektiv och ändamålsenlig verksamhets- och ekonomistyrning utifrån fullmäktiges mål.

Sammanfattningsvis är bedömningen att kommunens budgetprocess fungerar på ett i huvudsak tillfredsställande sätt. Planeringsförutsättningar som ges är anpassade efter kommunens organisatoriska förutsättningar. Antaganden och beräkningar som budgeten baseras på är i stort realistiska och ger förutsättningar för att genomföra en verksamhet i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag.

Revisionen anser att budgethållningen på nämndnivå har varit förhållandevis god. Budgetprocessen är integrerad i kommunens styrmodell och hanteras i den tillämpade mål- och budgetprocessen. Regler för ekonomistyrning framgår av Mål och budget. Den grundläggande ansvarsfördelningen inom ramen för den tillämpade budgetprocessen är i princip tydlig. Det finns en etablerad struktur för budgetuppföljning och hantering av avvikelser.

Det finns dock förbättringsområden och av det som framkommit i granskningen lämnar EY rekommendationer till kommunen.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag till svar på revisionens rekommendationer och föreslår att det blir kommunstyrelsens svar på revisionsrapporten.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 2016-12-14 – Svar på revisionsrapport avseende granskning av kommunens budgetprocess och prognossäkerhet
- Revisionskrivelse 2016-10-26 - Granskning av kommunens budgetprocess och prognossäkerhet
- Revisionsrapport 2016 - Granskning av kommunens budgetprocess och prognossäkerhet

Kommunrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till svar på revisionsrapporten godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelseförvaltningens förslag till svar på revisionsrapporten godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Revisionen

Karin Reschke

Kommunstyrelsen

Svar på revisionsrapport avseende granskning av kommunens budgetprocess och prognossäkerhet

Bakgrund

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning av huruvida kommunens budgetprocess fungerar på ett tillfredsställande sätt, är uppbyggd av realistiska antaganden och beräkningar, och som därmed möjliggör en effektiv och ändamålsenlig verksamhets- och ekonomistyrning utifrån fullmäktiges mål.

Sammanfattningsvis är bedömningen att kommunens budgetprocess fungerar på ett i huvudsak tillfredsställande sätt. Planeringsförutsättningar som ges är anpassade efter kommunens organisatoriska förutsättningar. Antaganden och beräkningar som budgeten baseras på är i stort realistiska och ger förutsättningar för att genomföra en verksamhet i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag.

Revisionen anser att budgethållningen på nämndnivå har varit förhållandevis god. Budgetprocessen är integrerad i kommunens styrmodell och hanteras i den tillämpade mål- och budgetprocessen. Regler för ekonomistyrning framgår av Mål och budget. Den grundläggande ansvarsfördelningen inom ramen för den tillämpade budgetprocessen är i princip tydlig. Det finns en etablerad struktur för budgetuppföljning och hantering av avvikelser.

Det finns dock, enligt revisorerna, förbättringsområden och av det som framkommit i granskningen lämnar E&Y följande rekommendationer till kommunen:

- ✓ Den volymbaserade resursfördelningsmodell som används för beräkning av ramar bör definieras och dokumenteras.
- ✓ Utveckla och definiera reglerna i Mål och budget för ekonomi- och verksamhetsstyrning.

- ✓ Utveckla budgetprocessen genom att definiera ansvar och roller samt aktiviteter. Budgetprocessen bör förtydligas, dokumenteras och fastställas.
- ✓ Kommunstyrelsen bör besluta om budgetförutsättningarna.
- ✓ Utveckla förutsättningar för styrning av kostnadseffektiviteten.
 - Krav på kostnadsreduceringar (effektiviseringar) bör om möjligt riktas specifikt till respektive nämnd.
- ✓ Skapa utrymme i beredningsprocessen av Mål och budget för möten och dialog mellan kommunstyrelse, nämnder och verksamhet.
- ✓ Utveckla dialogen/kommunikationen i kommundirektörens förvaltningschefsgrupp kring budgetförutsättningar vid genomförandet av mål- och budgetprocessen.

Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter

Revisorernas rekommendationer har gåtts igenom och nedan finns kommunstyrelseförvaltningens svar på revisionens rekommendationer.

- ✓ Den volymbaserade resursfördelningsmodell som används för beräkning av ramar bör definieras och dokumenteras.

Modellen är dokumenterad såtillvida att den sparas varje år, även föregående års resursfördelning finns kvar och används som utgångspunkt kommande år. Däremot saknas en skriftlig dokumentation för hur modellen tillämpas och vilka parametrar som bedöms i den initiala beredningen av ramfördelning. Allt som sker efter och utöver denna beredning är politisk ambition och kan eller bör därför inte definieras eller dokumenteras.

Kommunstyrelseförvaltningen kommer att ta fram en skriftlig dokumentation om hur modellen fungerar.

- ✓ Utveckla och definiera reglerna i Mål och budget för ekonomi- och verksamhetsstyrning.

Revisorerna skriver följande i rapporten *"I Mål och budget finns ett särskilt avsnitt för ekonomi- och verksamhetsstyrning. Av reglerna framgår att nämnder har ett ekonomiskt ansvar som sträcker sig längre än det enskilda budgetåret och ska enligt grundprincipen föra med sig hela över- eller underskott, utifrån givna förutsättningar, till kommande verksamhetsår. Kriterier för enligt vilka utgångspunkter som fullmäktige bedömer om en resultatöverföring är rimlig relaterad till hur nämndens över- eller underskott uppstått, framgår dock inte."*

Rekommendationen ovan förmodas syfta till att det i regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning inte framgår kriterier för hur fullmäktige bedömer rimligheten i resultatöverföring mellan budgetår med utgångspunkt i hur

nämndernas under- eller överskott har uppstått. Fem andra kriterier framgår dock i reglementet, vilka bör ses som överordnade det förtydligande som efterfrågas av revisionen. Dessa övriga kriterier syftar till att säkerställa att resultatöverföring endast kan ske under de förutsättningar som tydligt anges. Resultatöverföring kan endast vara aktuell om kommunen som helhet har motsvarande ekonomiskt utrymme i nästa års budget för att bevilja resultatöverföring. Resultatöverföring får inte tas i anspråk i kommande års budget förrän fullmäktige har fattat beslut om resultatöverföring, vilket sker i april månad kommande år. Det innebär att nämnderna inte kan ta årets resultat i anspråk för att hantera kommande års budget. Vidare finns ett kriterie i reglementet som styr att beviljad resultatöverföring (överskott) inte får användas för verksamhet som bidrar till att nämndens rambehov ökar kommande år.

Detta sammantaget innebär att fullmäktige alltid har rätt att besluta om den resultatöverföring som kommunen totalt sett kan hantera utifrån kommande års resultatmål och budget samt utifrån den politiska viljan. Det innebär därför också att behovet av ytterligare kriterier som styr hur fullmäktige ska bedöma rimligheten i resultatöverföring av de över- och underskott som uppstått är underordnade. Det skulle till och med kunna vara missledande om sådana kriterier skulle upprättas, eftersom det oavsett rimligheten i över- och underskotten är möjligt att förutsättningarna i överordnade kriterier inte är helt eller delvis uppfyllda.

När nämnderna skrivit fram önskemål om resultatöverföring gör kommunstyrelseförvaltningen en bedömning utifrån ett rimlighetsperspektiv som tar hänsyn till hur över- eller underskottet har uppstått, vilken stäms av med den politiska kommunledningen. Fullmäktige fattar beslut om resultatöverföring med utgångspunkt i rimlighetsbedömningen tillsammans med övriga styrande kriterier och utifrån eventuella andra politiska ambitioner.

I revisorernas samlade bedömning under rubrik 10.5.1 i rapporten skriver de: *” I ekonomistyrreglerna definieras framförallt förvaltningschefens ansvar inför nämnden. Den adresserar också förvaltningsledningen som ansvarig för att åtgärder vidtas då budgetavvikelser prognosticeras på avdelnings-/enhetsnivå. Vår bedömning är att det är positivt att regler för ekonomistyrning framgår av Mål och budget men anser att de bör utvecklas och förtydligas. Det är en fördel om t.ex. ansvaret för ekonomin och budgethållning definieras för samtliga nivåer i organisationen som har ett budgetansvar. Ett alternativ kan vara att i särskild ordning fastställa riktlinjer för verksamhets- och ekonomistyrning.”*

Förvaltningschef är ytterst ansvarig för sin förvaltning och därmed ytterst ansvarig för att budget hålls samt rapporteringsskyldig till nämnd vid ekonomisk obalans, vilket framgår i regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning. Att förvaltningsledning-/chef utpekats som ytterst ansvarig innebär inte att de i sina roller ska initiera eller bereda

åtgärdsförslag eller handlingsplaner. Processen för budgetuppföljning och prognos säkerställer att information och åtgärder bearbetas "underifrån", där varje budgetansvarig chef har ett ansvar, för slutlig bedömning och beslut av förvaltningsledning-/chef. Bedömningen som revisorerna gjort är att det finns en etablerad struktur och organisation för budgetuppföljning och hantering av budgetavvikelser.

I regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning framgår att varje nämnd beslutar om delegationsordning och attestreglemente årligen, för att säkerställa styrning av ansvar och befogenheter gällande verksamhet och ekonomi. Attestreglementet ska vara anpassat till nämndens organisation och ekonomistyrning.

Ett exempel på i särskild ordning fastställda riktlinjer är "Riktlinjer för chefer i Haninge kommun", framtagna av och förankrade hos kommunens chefer samt fastställda av kommundirektören. I riktlinjerna finns förtydliganden kring varje chefs verksamhets- och ekonomiansvar.

- ✓ Utveckla budgetprocessen genom att definiera ansvar och roller samt aktiviteter. Budgetprocessen bör förtydligas, dokumenteras och fastställas.

I sin rapport skriver revisorerna att *"Den fördelning av ansvar och roller som gäller i den tillämpade processen för beredning av budget är tydliga. Den bedömningen styrks av de intervjuer som genomförts."* Samtidigt skriver man att *"ansvar och roller för olika aktiviteter i processen bör definieras och lägga in i en tydlig processbeskrivning av mål- och budgetprocessen"*. Trots att en ny budgetprocess beslutades i kommunstyrelsen den 26 september och att revisorerna haft tillgång till underlagen för beslutet, har man i granskningen valt att i sin bedömning bortse från de förändringar som vidtagits innan slutrapportens färdigställande. I granskningen utgår man från budgetprocessen 2016-2017.

I samband med beredning av ny budgetprocess 2018-2019 dokumenterades ansvar, roller och aktiviteter. Underlagen låg som bilagor till tjänsteskrivelsen, vilken godkändes inklusive bilagor av kommunstyrelsen i september. Bilagorna till ärendet om ny budgetprocess 2018-2019 innehåller i ena bilagan en tidplan för hela budgetprocessen fördelad över perioden för samtliga aktiviteter. För varje aktivitet framgår även ansvar på övergripande nivå. Den andra bilagan är en dokumentation av innehåll för varje aktivitet, vad som görs och hur underlagen inhämtas eller bereds med utgångspunkt i tidplanen. Budgetprocessen är därmed utvecklad, förtydligad, dokumenterad och fastställd. Dock kvarstår ett förtydligande för under vilka former möten och frågor ska hanteras under beredningstiden från mars månad och framåt. Kommunstyrelsen gav dock kommunledningen i uppdrag att återkomma

med tidpunkt och omfattning för ekonomikonferens eller motsvarande innan årsskiftet 2016/2017. Kommunstyrelsen har, 2016-12-12, § 338, beslutat om aktiviteter, en ekonomikonferens och nämndsamråd, som kommer att genomföras under mars månad.

- ✓ Kommunstyrelsen bör besluta om budgetförutsättningarna.

Nytt inför budgetprocessen 2018 är att det är den politiska ledningen som skickar ut budgetdirektiven, som vi nu kallar dokumentet. Tidigare har det varit kommunstyrelseförvaltningen, efter samråd med den politiska kommunledningen, som har stått som avsändare. Ett beslut av kommunstyrelsen skulle ta cirka tre veckor extra i tidplanen i en redan snäv tidsram. Vem som skall besluta om budgetdirektiven är en politisk bedömning och med beslut om budgetprocessen 2018 är bedömningen att det är den politiska kommunledningen som skall göra det.

- ✓ Utveckla förutsättningar för styrning av kostnadseffektiviteten.
 - Krav på kostnadsreduceringar (effektiviseringar) bör om möjligt riktas specifikt till respektive nämnd.

Kostnadseffektivitet

Revisorerna konstaterar i sin samlade bedömning under rubrik 10.5.1 att *"Skillnaden mellan den faktiska pris- och lönekostnadsökningen och den uppräknings som ges är lika med kravet på kostnadsreducering. I den meningen innehåller budgetförutsättningarna generella krav kostnadsreducering eller "effektivisering".* I de budgetförutsättningar för 2016-2017 samt 2017-2018 som man utgår ifrån, finns uttalat att förvaltningarna ska genomlysna flera variabler för effektivisering än bara kostnadsreducering. Kommunstyrelseförvaltningen noterar att revisorerna endast talar om effektivisering av kostnadssidan. Man nämner ingenting om översyn av intäktssidan eller andra möjliga variabler för effektivare verksamhet. Hela resonemanget utgår från att reducera kostnader och revisorerna använder en modell för att åskådliggöra en enligt dem önskvärd process för detta. Kostnadsreducering ska enligt modellen ske *"genom ett medvetet och systematiskt arbete för att effektivisera verksamheten. Detta förutsätter att det har gjorts analyser vilka har identifierat inom vilka verksamheter som det finns potentialer till kostnadsförbättringar".* Detta är en del i vad varje förvaltning/nämnd åläggs att genomlysna i sin beredning av budgetförslag inför ekonomikonferensen i mars, men med utgångspunkt i översyn av samtlig verksamhet samt möjliga samverkansområden över förvaltningsgränser. I budgetdirektiven inför budget 2018-2019 (lik- som inför tidigare års budgetförutsättningar) får förvaltningar/nämnder följande uppdrag inför beredning av förslag till budget:

- All verksamhet ska prövas, utifrån ett effektiviseringsperspektiv där man tar konstruktiv ställning till vad som kan göras med utgångspunkt

i föreslagen ram och där man lyfter fram vad som kan göras bättre och utvecklas framåt samt vilka samarbeten som ger mer eller bättre verksamhet.

- Intäktssidan ska analyseras utifrån samma perspektiv och med samma noggrannhet som kostnadssidan.
- Effektiviseringar, verksamhetsförändringar eller andra åtgärder som kommer att krävas för att verksamheten skall kunna rymmas inom den föreslagna driftbudgetramen ska tydligt beskrivas.
- Risker och osäkerheter som kan komma att förändra och påverka de sammanställda och redovisade budgetförutsättningarna för 2018 och 2019 i såväl positiv som negativ riktning ska belysas.
- Analys och redogörelse för följande faktorer utifrån dess driftbudgetpåverkan ska göras: volymförändringar, lokaler, investeringar, personal, kvalitetshöjande förändringar och IT som stöd för verksamheten.
- Prioriteringar ska tydligt åskådliggöras i förhållande till föreslagen budgetram och med utgångspunkt i redovisning av punkterna ovan, samt tydligt beskriva konsekvenser och effektiviseringar. Prioritering ska tydligt delas upp och sammanställas i särskild anvisad mall enligt följande:
 - områden för opåverkbara faktorer, redan beslutade åtgärder, lagar, etc.
 - områden inom vilka faktorerna kan betraktas som opåverkbara men som det inte finns specifika beslut kring.
 - områden för påverkbara faktorer som rör utvecklingsbehov, högre eller nya mål, höjd ambitionsnivå

I kommunledningens föreslagna ramar för 2018 har det gjorts en prioritering redan initialt i processen, där grund- och förskolenämnden har prioriterats i resursfördelningen. Det har därmed inte lagts generella besparingskrav i resursfördelningen. Kommunstyrelseförvaltningens bedömning är att det under processen även bedrivs ett medvetet och systematiskt arbete för att effektivisera verksamheten, där analyser identifierar inom vilka verksamheter som det finns potentialer till effektiviseringar – såväl på kostnadssidan som på intäktssidan, enligt beskrivningen ovan.

Preliminär/föreslagen ram i förhållande till beslutad ram i Mål och budget

Ett konstaterande som revisorerna gör är att det sker förändringar mellan budgetförutsättningarnas preliminära ramar och ramarna i Mål och budget och att det under beredningsprocessen sker förändringar av både kostnads- och intäktsramen. De skriver att *”En konsekvens av de förändringar som sker är att kravet på kostnadsreducering/effektivisering inte i praktiken blir lika stort som det framstår i budgetförutsättningarna.”*

Kommunstyrelseförvaltningen noterar att det på motsvarande sätt skulle kunna inträffa att kostnadsreduceringar/effektivisering i praktiken blir större än vad som framgår av budgetförutsättningar/budgetdirektiv. Från tidpunkten för budgetförutsättningar/budgetdirektiv kommer två-tre ytterligare skatteunderlagsprognoser och en vårproposition, vilka kan komma att påverka intäktssidan positivt eller negativt jämfört med den prognos som ligger till grund för budgetförutsättningar/direktiv i det initiala skedet. Efter genomlysning av verksamheternas förutsättningar, effektiviseringsmöjligheter eller utmaningar enligt föregående rubricering ovan, är det även fullt rimligt att information framkommer från förvaltningar/nämnder som inte var kända vid tidpunkten för budgetförutsättningar/budgetdirektiv.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att det är fullt rimligt att göra anpassningar av ramar utifrån eventuella förändrade förutsättningar under budgetprocessens gång, innan fullmäktige fastställer Mål och budget i juni.

Budgetjusteringar under innevarande år

Även budgetjusteringar under innevarande år behandlas i förhållandevis stor omfattning i rapporten, där revisorerna uttrycker en risk som här bemöts under rubriceringen om styrning och kostnadseffektivitet.

I rapporten står att "Det finns olika motiv som förklaring till att budgetjusteringar görs under året. Samtidigt kan det innebära en styrningsrisk i den meningen att givna förutsättningar i budgeten inte blir tillräckligt styrande då möjligheten finns att budgeten kan ändras under året. Enligt vår bedömning bör det finnas tydliga kriterier för när budgetjusteringar kan bli aktuellt."

I mål och budgets ekonomistyrningsregler står det att de budgetramar som fullmäktige fattar beslut om utgör gräns för kommunens ekonomiska resurser samt att tilläggsanslag i princip inte kommer att beviljas. Tydligare än så kan det inte bli. Om man ser till de senaste tre åren (den tidsperiod som granskningen omfattar) har samtliga budgetjusteringar haft en tydlig koppling till organisatoriska, verksamhetsknutna eller volymmässiga förändringar i förhållande till beslutad budget. Inte vid något tillfälle har en nämnd kompenserats utifrån grunder som kan sägas bero på att förutsättningarna inte varit tillräckligt styrande eller för att möjligheten att ändra budget finns.

Budgetjusteringar hanteras i särskild ordning eller i samband med ärenden som delårs- eller bokslut. Budgetjusteringar föregås alltid av en beredning där nämnderna fattat beslut i respektive nämnd när det rör sig om budgetjusteringar mellan nämnder. Budgetjusteringar som påverkar kommunens resultat, det vill säga när justeringen påverkar fullmäktiges reserv, alternativt finansieras av en förbättrad prognos på intäktssidan (skatteintäkterna), föregås av omfattande genomlysning eller utredning av berörd verksamhet, organisation eller volymer. Varje budgetjustering hanteras i särskild ordning och utifrån särskilda skäl. Det vore olämpligt att

i ekonomistyrningsreglerna ange kriterier för budgetjustering, eftersom grundprincipen är att inga budgetjusteringar kommer att beviljas. Att det utan förutbestämda kriterier för budgetjusteringar skulle vara en styrningsrisk finns inga exempel som antyder.

- ✓ Skapa utrymme i beredningsprocessen av mål och budget för möten och dialog mellan kommunstyrelse, nämnder och verksamhet.

Det finns per definition det utrymme för möten och dialog i beredningsprocessen som den politiska kommunledningen beslutar om. I och med beslutet om ny budgetprocess 2018-2019, fattat av kommunstyrelsen i september 2016, har det tidsmässiga utrymmet utökats med cirka två månader. Kommunstyrelsen har, 2016-12-12, § 338, beslutat om möten och dialog med nämnderna, en ekonomikonferens och nämndsamråd, som kommer att genomföras under mars månad.

- ✓ Utveckla dialogen/kommunikationen i kommundirektörens förvaltningschefsgrupp kring budgetförutsättningar vid genomförandet av mål- och budgetprocessen.

Det är den politiska kommunledningen som beslutar om budgetdirektiven varför dialog/kommunikation i kommundirektörens ledningsgrupp (KDLG) endast kan ske på informativ nivå. Ekonomidirektören har under beredningen av budgetdirektiven informerat övriga i KDLG om arbetets gång. Inga prioriteringar görs i KDLG då budgetdirektiven är politiskt styrda. Kommunstyrelseförvaltningen bidrar på uppdrag av den politiska kommunledningen med sammanställande av innehåll samt beräkningar för, av politiken, önskade scenarier. Inom ramen för mål- och budgetprocessen 2018-2019 hanterar kommunstyrelseförvaltningen, under februari till mars, nämndernas förslag till budget. Underlaget sammanställs och kommer att analyseras av kommundirektörens ledningsgrupp innan det överlämnas till den politiska kommunledningen.

Underlag för beslut

- Revisionsrapport 2016 "Granskning av kommunens budgetprocess och prognossäkerhet"

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- 1 Kommunstyrelseförvaltningens svar på revisionsrapporten godkänns.

Bengt Svenander
Kommundirektör

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör

Till Kommunstyrelsen

Granskning av kommunens budgetprocess och prognossäkerhet

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning av huruvida kommunens budgetprocess fungerar på ett tillfredsställande sätt, är uppbyggd av realistiska antaganden och beräkningar, och som därmed möjliggör en effektiv och ändamålsenlig verksamhets- och ekonomistyrning utifrån fullmäktiges mål.

Bedömningen är att kommunens budgetprocess fungerar på ett i huvudsak tillfredsställande sätt. Antaganden och beräkningar som budgeten baseras på är i stort realistiska vad gäller budgeten för 2016 och ger förutsättningar att genomföra en verksamhet i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag. Någon samlad beskrivning av budgetprocessen finns inte där aktiviteter samt roller och ansvar beskrivs.

Vår bedömning är att det är positivt att regler för ekonomistyrning framgår av Mål & Budget men anser att de bör utvecklas och förtydligas. Riktlinjer/regler för verksamhets- och ekonomistyrning bör fastställas i särskild ordning.

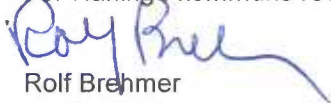
Vi har noterat att det i vissa fall är en stor skillnad mellan preliminära ramar och beslutade ramar i Mål & Budget. Transparensen kring vilka förändringar som sker under beredningsprocessen bör öka. Även under verksamhetsåret sker förändringar av ramarna då fullmäktige kan besluta om resultatöverföring och ramförändringar. Det finns olika motiv som förklaring till att budgetjusteringar görs under året. Samtidigt innebär det en styrningsrisk i den meningen att givna förutsättningar i budgeten inte blir tillräckligt styrande, d.v.s. att tillräckliga åtgärder inte vidtas för budgethållning, då möjligheten finns att budgeten kan ändras under året. Enligt vår bedömning bör det finnas tydliga kriterier för när budgetjusteringar kan bli aktuella.

Med utgångspunkt från det som framkommit i granskningen lämnas följande rekommendationer:

- Den volymbaserade resursfördelningsmodell som används för beräkning av ramar bör definieras och dokumenteras.
- Utveckla och definiera reglerna i Mål & Budget för ekonomi- och verksamhetsstyrning.
- Utveckla budgetprocessen genom att definiera ansvar och roller samt aktiviteter. Budgetprocessen bör förtydligas, dokumenteras och fastställas.
- Kommunstyrelsen bör besluta om budgetförutsättningarna.
- Utveckla förutsättningar för styrning av kostnadseffektiviteten.
 - Krav på kostnadsreduceringar (effektiviseringar) bör om möjligt riktas specifikt till respektive nämnd.
- Skapa utrymme i beredningsprocessen av Mål & Budget för möten och dialog mellan kommunstyrelse, nämnder och verksamhet.
- Utveckla dialogen/kommunikationen i kommundirektörens förvaltningschefsgroup kring budgetförutsättningar vid genomförandet av mål- och budgetprocessen.

Granskningsrapporten överlämnas härmed till kommunstyrelsen. Revisionen önskar få svar angående vilka åtgärder som kommer att vidtas senast den 20 januari 2017.

För Haninge kommuns revisorer

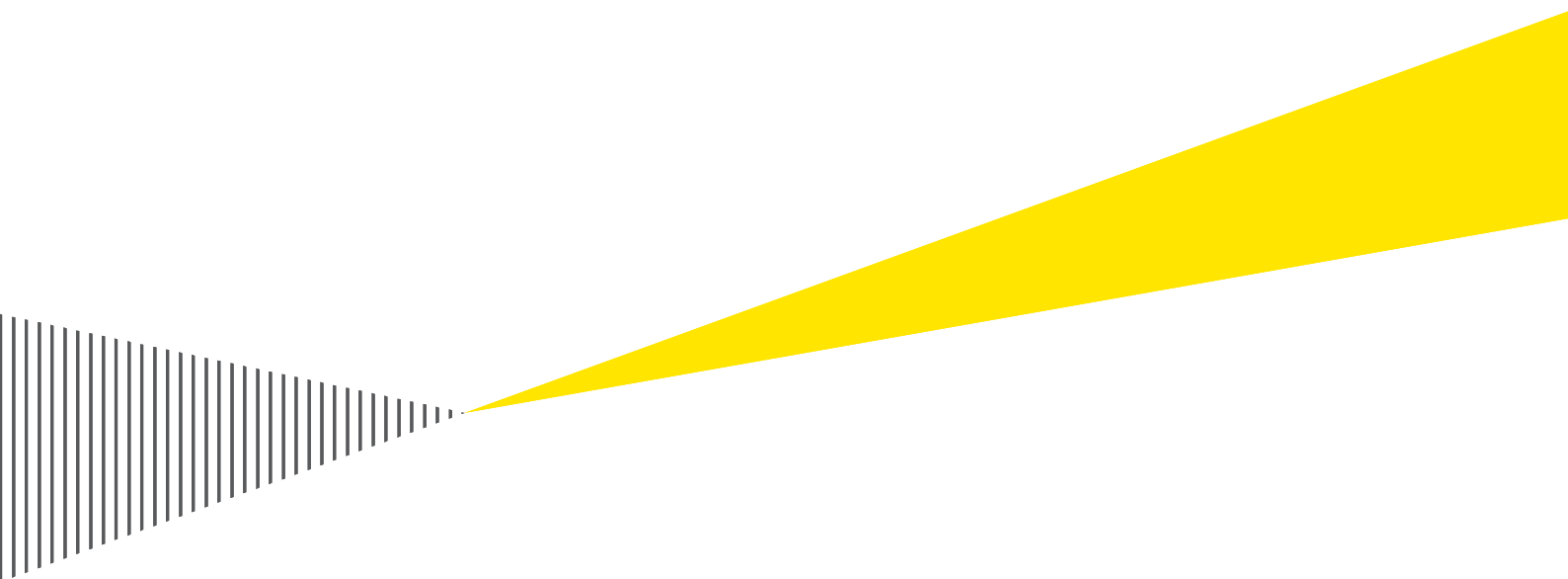

Rolf Brehmer
Ordförande

Kenneth Strömberg
Vice ordförande

För kännedom: Kommunfullmäktiges presidium

Granskning av kommunens budgetprocess och prognossäkerhet

På uppdrag av revisorerna i Haninge kommun

Building a better
working world

Innehåll

1	Sammanfattning.....	2
2	Inledning.....	4
2.1	Bakgrund.....	4
2.2	Syfte.....	4
2.3	Revisionskriterier.....	4
2.4	Ansvarig nämnd.....	4
2.5	Avgränsning.....	4
2.6	Metod.....	5
3	Utgångspunkter för granskningen.....	6
3.2	Kriterier för bedömning av budgetprocessen.....	6
4	Nämnderna budgethållning.....	7
4.1	Utfall 2013-2015 och prognos 2016.....	7
5	Budgetprocessen i Haninge kommun.....	8
5.1	Utgångspunkter för budgetprocessen.....	8
5.2	Ansvarsfördelning.....	9
5.3	Regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning.....	10
5.4	Haninge kommuns styrmodell.....	10
5.5	Budgetförutsättningar.....	11
5.6	Nämndernas ramar.....	12
5.7	Ekonomikonferens.....	13
5.8	Mål och Budget 2016-2017.....	13
5.9	Kommunicering av budgeten.....	15
5.10	Förslag till budgetprocess 2018-2019.....	15
6	Budgetuppföljning.....	18
6.1	Regler enligt mål och budget.....	18
6.2	Budgetuppföljning i praktiken.....	18
7	Svar på revisionsfrågorna.....	20

1 Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning av huruvida kommunens budgetprocess fungerar på ett tillfredsställande sätt, är uppbyggd av realistiska antaganden och beräkningar, och som därmed möjliggör en effektiv och ändamålsenlig verksamhets- och ekonomistyrning utifrån fullmäktiges mål.

Bedömningen är att kommunens budgetprocess fungerar på ett i huvudsak tillfredsställande sätt. Planeringsförutsättningar som ges är anpassade efter kommunens organisatoriska förutsättningar. Antaganden och beräkningar som budgeten baseras på är i stort realistiska vad gäller budgeten för 2016 och ger förutsättningar att genomföra en verksamhet i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag.

I förhållande till den senaste treårsperioden (2013-2015) har budgethållningen på nämndnivå varit förhållandevis god. År 2015 blev dock avvikelserna totalt sett för nämnderna negativa, vilket uteslutande förklaras av äldrenämndens relativt sett stora budgetavvikelse. Äldrenämndens budgetavvikelse berodde dock i huvudsak på tidigare volymökningar som inte hade kompensats. I delårsrapport 2 2016 indikerar samtliga nämnder att de minst kommer att hålla sin budget.

Budgetprocessen är integrerad i kommunens styrmodell och hanteras i den tillämpade mål- och budgetprocessen. Någon samlad beskrivning av budgetprocessen finns inte där aktiviteter samt roller och ansvar beskrivs. Däremot framgår de aktiviteter som ingår i budgetprocessen av kommunens styrmodell och av de budgetförutsättningar som årligen utfärdas av kommunstyrelseförvaltningen.

Den faktiskt tillämpade budgetprocessen är uppdelad i en tjänstemannaberedning och en beredning av den politiska kommunledningen fram till kommunstyrelsens beslut. I praktiken har politiskt ansvariga och nämnderna kommit in i budgetberedningsprocessen i ett sent skede i förhållandet till beslut om mål och budget. Kommunstyrelsen som svarar för beredningen av mål och budget ger inga anvisningar eller direktiv i den inledande fasen av processen utan den politiska majoriteten har istället skickat sitt förslag på remiss till nämnderna.

Vår bedömning är att det är positivt att regler för ekonomistyrning framgår av Mål och budget men anser att de bör utvecklas och förtydligas. Det är en fördel om ansvaret för ekonomin och budgethållning definieras för samtliga nivåer i organisationen som har ett budgetansvar. Riktlinjer/regler för verksamhets- och ekonomistyrning bör fastställas i särskild ordning.

Den grundläggande ansvarsfördelningen inom ramen för den tillämpade budgetprocessen är i princip tydlig. Kommunstyrelseförvaltningen ger budgetförutsättningar till förvaltningarna och svarar för tjänstemannaberedningen av budgeten. Förvaltningarna svarar på förutsättningarna.

I resursfördelningen enligt den av kommunstyrelseförvaltningen framtagna modellen beräknas nämndernas ramar i huvudsak utifrån befolkningen (totalt). För äldrenämnden görs beräkningen utifrån ett antal åldersklasser och för grund- och förskolenämnden utifrån antal barn/elever. I praktiken styrs dock resursfördelningen till GFN av det faktiska antalet barn och elever. Under verksamhetsåret görs avstämning mellan budget och faktiskt utfall som sedan avräknas mot fullmäktiges reserv. Förutsättningen för att modellen ska ge en träffsäker kompensation för volymförändringar påverkas av tillförlitligheten i befolkningsprognoser och i vilken grad befolkningsförändringar är styrande för behovsutvecklingen.

Vi ha också noterat att det i vissa fall är en stor skillnad mellan preliminära ramar och beslutade ramar i Mål och budget. Särskilt påtagligt har det varit i beredningen av Mål och budget 2017-2018. Transparensen kring vilka förändringar som sker under beredningsprocessen bör öka. Även under verksamhetsåret sker förändringar av ramarna då fullmäktige kan besluta om resultatöverföring och ramförändringar. Det finns olika motiv som förklaring till att budgetjusteringar görs under året. Samtidigt innebär det en styrningsrisk i den meningen att givna förutsättningar i budgeten inte blir tillräckligt styrande, d.v.s. att tillräckliga åtgärder inte vidtas för budgethållning, då möjligheten finns att budgeten kan ändras under året. Enligt vår bedömning bör det finnas tydliga kriterier för när budgetjusteringar kan bli aktuella.

Ett konstaterande är att det inom ramen för genomförandet av nuvarande budgetprocess, förekommer i begränsad utsträckning regelmässiga dialoger/möten mellan kommunstyrelse (den politiska kommunledningen) och verksamhetsföreträdare innan budgeten fastställs. Under 2016 har en ekonomikonferens genomförts.

En konsekvens som följer av kommunens styrmodell blir att budgeten på förvaltningsnivå blir ett åtagande. Enheternas och avdelningarnas aktiviteter ska säkerställa åtagandet. Däremot tydliggör inte styrmodellen på samma sätt att budgeten är ett åtagande för nämnderna.

Det finns en etablerad struktur för budgetuppföljning och hantering av avvikelser. Enligt styrreglerna i Mål och budget vilar ansvaret för hantering av avvikelser på nämndnivå på förvaltningschefen och på avdelnings- och enhetsnivå på förvaltningsledningen. Det senare är dock inte tydligt eftersom det inte adresserar ett specifikt budgetansvar. Vår bedömning är att ekonomistyrreglerna bör förtydligas i detta avseende och omfatta vilket budgetansvar som finns på respektive nivå i organisationen.

Förslaget till budgetprocess 2018-2019 fastställdes av kommunstyrelsen den 26 september 2016. Förändringen innebär bl.a. att mål- och budgetprocessen tidigareläggs samtidigt som nämnderna kommer in i processen från början. Kommunledningen ska återkomma med tidpunkt och omfattning för ekonomikonferens eller motsvarande innan årsskiftet 2016/2017.

Med utgångspunkt från det som framkommit i denna granskning lämnas följande rekommendationer:

- ▶ Den volymbaserade resursfördelningsmodell som används för beräkning av ramar bör definieras och dokumenteras.
- ▶ Utveckla och definiera reglerna i Mål och budget för ekonomi- och verksamhetsstyrning.
- ▶ Utveckla budgetprocessen genom att definiera ansvar och roller samt aktiviteter. Budgetprocessen bör förtydligas, dokumenteras och fastställas.
- ▶ Kommunstyrelsen bör besluta om budgetförutsättningarna.
- ▶ Utveckla förutsättningar för styrning av kostnadseffektiviteten.
 - ▶ Krav på kostnadsreduceringar (effektiviseringar) bör om möjligt riktas specifikt till respektive nämnd.
- ▶ Skapa utrymme i beredningsprocessen av Mål och budget för möten och dialog mellan kommunstyrelse, nämnder och verksamhet.
- ▶ Utveckla dialogen/kommunikationen i kommundirektörens förvaltningschefsgroup kring budgetförutsättningar vid genomförandet av mål- och budgetprocessen.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

En effektiv och ändamålsenlig budgetprocess utgör en absolut nödvändighet för att möjliggöra en god måluppfyllelse av fullmäktiges fastställda mål. Under senare år har ett flertal nämnder inom kommunen redovisat betydande budgetavvikelser. Budgetavvikelserna har i relativt många fall identifierats tidigt under pågående verksamhetsår, vilket har föranlett revisionen att ifrågasätta antagna budgetars relevans.

2.2 Syfte

Granskningens syfte har varit att bedöma huruvida kommunens budgetprocess fungerar på ett tillfredsställande sätt, är uppbyggd av realistiska antaganden och beräkningar och som därmed möjliggör en effektiv och ändamålsenlig verksamhets- och ekonomistyrning utifrån fullmäktiges mål.

2.2.1 Revisionsfrågor

Följande frågor belyses i granskningen:

- ▶ I vilken utsträckning är direktiven för budgetprocessen anpassade efter kommunens organisatoriska förutsättningar? Kan fördelningen av roller och ansvar bedömas som tydliga med avseende på upprättande och beredning av budget?
- ▶ Vilka olika former för dialog finns mellan kommunstyrelsen och verksamhetsföreträdare innan budgeten fastställs?
- ▶ Vilka åtgärder vidtas för att skapa ett åtagande från förvaltningschefer och från verksamhetschefer?
- ▶ Hur kommuniceras budgeten i kommunens organisation?
- ▶ Vilken struktur och organisation finns implementerad för uppföljning och hantering av budgetavvikelser?
- ▶ På vad baseras de antaganden om framtida utveckling (volymer etc.) som kommunens budget vilar på? Har kommunen tillgång till effektiva prognosinstrument?
- ▶ Bedöms antaganden som ligger till grund för budget som rimliga med hänsyn till tidigare erfarenheter och med hänsyn till eventuella motsvarande nationella prognoser?

2.3 Revisionskriterier

Granskningen har utgått i huvudsak från följande revisionskriterier:

- ▶ Kommunallagen 8 kap.
- ▶ Kommunens styrande dokument, direktiv, policys och riktlinjer.

2.4 Ansvarig nämnd

Kommunstyrelsen.

2.5 Avgränsning

Granskningen är avgränsad till driftbudgeten.

2.6 Metod

Granskningen har genomförts med stöd av intervjuer och dokumentstudier. Intervjuer har genomförts med:

- ▶ Kommunstyrelsens ordförande.
- ▶ Ekonomidirektör.
- ▶ Controllerchef.
- ▶ Verksamhetscontroller, kommunstyrelseförvaltningen.
- ▶ Förvaltningschef utbildningsförvaltningen.
- ▶ Förvaltningschef socialförvaltningen, verksamhetscontroller, ekonomicontroller och kanslichef.
- ▶ Förvaltningschef äldreförvaltningen.

Exempel på dokument som har granskats är:

- ▶ Årsredovisning 2015.
- ▶ Mål och budget 2016.
- ▶ Tertialrapport 1, juni 2014.
- ▶ Internbudget och verksamhetsplan 2014 för berörda nämnder.
- ▶ Månadsrapporter.

3 Utgångspunkter för granskningen

3.1.1 Kommunallagens bestämmelser

I enlighet med kommunallagen (KL) 3 kap. 9 § ska fullmäktige besluta om bl.a. budget samt mål och riktlinjer för verksamheten. Bestämmelser om budgetprocessen framgår av KL 8 kap. 6 – 11 §§. I 8 kap. 4 – 5 §§ finns balanskrav och krav på god ekonomisk hushållning.

Bestämmelser om beredning av fullmäktiges ärenden framgår av 5 kap. 26-32a §§. Enligt 5 kap. 26 § skall ett ärende innan det avgörs av fullmäktige ha beretts antingen av en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör eller av en fullmäktigeberedning. Enligt "Kommunallagen med kommentarer och praxis", femte upplagan 2011, så syftar beredningen till att ge fullmäktige ett tillförlitligt och allsidigt belyst underlag för besluten.

3.2 Kriterier för bedömning av budgetprocessen

Ett syfte med beredningen av budgeten är att den ska leda fram till att fullmäktige fastställer en realistisk budget. Det handlar ytterst om kvaliteten på beredningsprocessen.

Inom ramen för mål- och budgetprocessen förmedlas mål och uppdrag, de ekonomiska förutsättningarna, planeras genomförandet och sker uppföljningen av utfallet. Ett primärt syfte för budgetprocessen är att skapa en tydlighet beträffande verksamheternas ekonomiska villkor samt att förutsäga resultatet.

Viktiga förutsättningar för en ändamålsenlig budget är att den:

- ▶ Kopplas till vad som ska uppnås (mål och volymer).
- ▶ Baseras på en realistisk resursfördelning som ger rimliga förutsättningar att genomföra uppdraget.
- ▶ Säkras (är trovärdig i den meningen att det finns realistiska förutsättningar att hålla budgeten).
- ▶ Respekteras.

Budgeten i sig har inget självändamål utan syftet med budgeten är att fördela resurser till de aktiviteter som krävs för att uppnå och genomföra fullmäktiges mål och uppdrag. Det måste därför finnas ett tydligt samband mellan mål och resursfördelningen i budgeten.

För att budgeten ska kunna fungera som ett effektivt styrmedel är det väsentligt att verksamheten ges realistiska förutsättningar att klara sitt uppdrag. Erfarenhetsmässigt har det visat sig att en orealistisk budget sällan eller aldrig ger önskvärda styreffekter. På motsvarande sätt ska inte budgetförutsättningarna vara för "frikostiga" så att verksamhetens drivkrafter att förbättra kostnadseffektiviteten minskar. Ett syfte med beredningen av budgeten är att den ska leda fram till att fullmäktige fastställer en realistisk budget som stödjer genomförande av uppdraget. Även om en verksamhet får en budget som understiger den förväntade faktiska kostnaden så innebär det inte per definition att den är orealistisk. Istället kan det vara så att det är ett uttryck för att verksamheten förväntas reducera kostnaderna. Det är samtidigt viktigt att sådana krav är väl underbyggda och att de kommuniceras i budgetprocessen. I första hand bör krav ges riktat istället för generellt till all verksamhet och utgå ifrån en analys där potentialer till kostnadseffektiviseringar har identifierats.

Ett meningsfullt budgetarbete kräver att upprättade budgetar är trovärdiga. Upprättade budgetar på olika nivåer i organisationen bör betraktas som ett ekonomiskt åtagande. Om

ett åtagande ska uppfattas som trovärdigt måste det kunna beskriva vilka huvudsakliga aktiviteter som har vidtagits/kommer att vidtas för att uppnå ett balanserat resultat. En säkring kan innebära att t.ex. förkalkyler har gjorts där samtliga kostnader tagits med för den planerade verksamheten och där det framgår att verksamheten kan producera den efterfrågade värden med de resurser som fördelas i budgetprocessen. Upprättade budgetar och underliggande kalkyler måste bedömas av respektive ledning. En generell erfarenhet är att förutsättningen för budgethållning förbättras genom en s.k. förebyggande avvikelshantering, d.v.s. att åtgärder/aktiviteter för budgethållning identifieras och planeras i ett tidigt skede av budgetarbetet. Riskbedömningar bör därför göras på olika nivåer, för att identifiera vilka aktiviteter/åtgärder som behöver vidtas för att hålla budgeten. Aktiviteterna/åtgärderna bör sedan samlas i en handlingsplan för budgethållning. I det här sammanhanget kan det konstateras att det är viktigt att det finns en tydlighet i ansvar och roller, styrregler och en väl fungerande dialog. Respekten för de styrregler som finns måste också upprätthållas.

En viktig förutsättning för budgethållning är att det finns en fungerande ekonomisk uppföljning tillsammans med att tillförlitliga prognoser görs. Detta ställer i sin tur krav på regelbundna resultatrapporter där väsentliga avvikelser är analyserade tillsammans med förslag på vilka åtgärder som kommer att vidtas. En dialog utifrån detta måste föras mellan ledning och verksamhet som utmynnar i en överenskommelse att vissa åtgärder skall vidtas. Genomförandet av dessa behöver sedan fortlöpande följas upp.

4 Nämnderna budgethållning

4.1 Utfall 2013-2015 och prognos 2016

Under den senaste treårsperioden är det endast 2015 som det samlade driftresultatet för nämnderna visade ett negativt utfall. Det negativa resultatet för nämnderna 2015 förklaras uteslutande av äldrenämndens underskott på 52 mnkr, vilket motsvarar en negativ avvikelse på -8,4 procent i förhållande till nämndens budget. Äldrenämndens budgetavvikelse ökade gradvis under perioden 2013-2015. Utöver äldrenämnden är det endast grund- och förskolenämnden som under perioden har redovisat ett underskott.

När det gäller de nämnder som hade positiva avvikelser 2015 så kan det noteras att kommunstyrelsens positiva avvikelse motsvarade ca 7 procent, stadsbyggnadsnämndens ca 3,3 procent och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ca 2,4 procent av respektive budget.

Tabell 1 Budgetavvikelser 2015 och prognos 2016

(mnkr)	Resultat jämfört med budget			Prognos	
	2013	2014	2015	Delår 1 2016	Delår 2 2016
Nämnd/styrelse					
Kommunstyrelsen	3,9	3,9	13,3	0	1,5
Grund- & Förskolenämnden	6	-10,6	0,2	0	3
Gymnasie- & vuxenutbildningsnämnden	6,4	12,9	9	0,1	2,9
Kultur- & fritidsnämnden	4,8	1,1	2,9	1	1
Socialnämnden	8,1	7,5	1,5	0	0
Stadsbyggnadsnämnden	10,3	15,5	4,2	0	2
Äldrenämnden	-9,9	-17	-52	1,7	0
Valnämnd + revision	0,4	1,3	2,5	0	0
Totalt	30	14,6	-18,4	2,8	10,4

De huvudsakliga förklaringarna till avvikelserna 2015 var:

- ▶ Äldrenämnden.
 - ▶ Kraftig volym- och kostnadsökning avseende hemtjänstinsatser för personer med funktionsnedsättning yngre än 65 år som hade överförts till äldrenämnden från socialnämnden (17,8 mnkr).
 - ▶ Volymökning vad gäller hemtjänstinsatser i ordinärt boende för personer 65 år och äldre (18,1 mnkr).
 - ▶ Överföring av 14,5 mnkr av 2014 års underskott till 2015.
- ▶ Kommunstyrelsen.
 - ▶ Budgeterad reserv och avsatta medel för hållbarhetsberedningen hade inte tagits i anspråk tillsammans med högre exploateringsintäkter än förväntat.
- ▶ Stadsbyggnadsnämnden.
 - ▶ Lägre kostnader för vinterväghållning, positivt resultat för plan och bygglov m.m.
- ▶ Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.
 - ▶ Överskott i den anslagsfinansierade verksamheten, ej ianspråktagen nämndreserv och överskott i annan verksamhet (ej gymnasieskolor i egen regi).

4.1.1 Bedömning

I förhållande till den senaste treårsperioden har budgethållningen på nämndnivå varit förhållandevis god. År 2015 blev dock avvikelserna totalt sett för nämnderna negativa, vilket utslutande förklaras av äldrenämndens relativt sett stora budgetavvikelse. Nämndens underskott berodde i huvudsak på tidigare och innevarande års volymökningar av insatser för personer 65 år och äldre i ordinärt boende samt en kraftig volymökning från socialnämnden övertagen verksamhet riktad till personer under 65 år. Dessa volymökningar hade inte kompenseras i budgeten. Under 2016 har nämnden kompenseras för denna volymökning samtidigt som ansvaret för den tidigare övertagna verksamheten har återgått till socialnämnden.

De årsprognoser som upprättats i samband med delårsrapporterna för 2016 indikerar att ingen av nämnderna kommer att redovisa en negativ budgetavvikelse.

5 Budgetprocessen i Haninge kommun

5.1 Utgångspunkter för budgetprocessen

Budgetprocessen utgör en integrerad del i Haninge kommuns beredning av Mål och budget. Övergripande mål, uppdrag och ekonomiska ramar fastställs av fullmäktige i Mål och budget. Målen anpassas utifrån de ekonomiska ramarna och avser ett eller flera år.

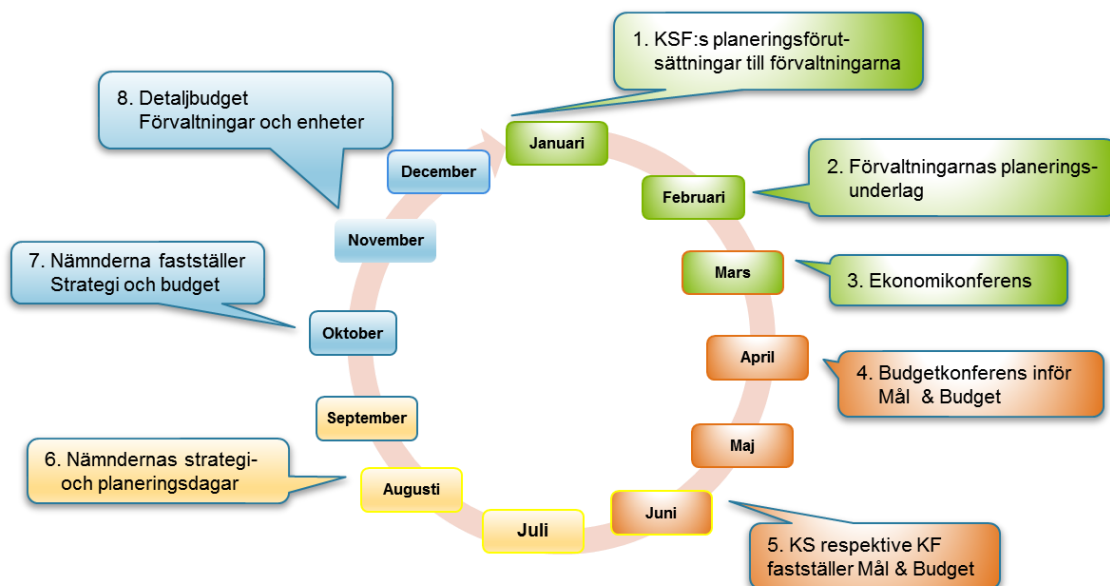
I beskrivningen av kommunens styrmodell framgår ett årshjul som redovisar aktiviteterna i planeringsprocessen för kommande år och innevarande års uppföljning och återrapportering. Kommunstyrelsen fastställer varje år i september en tidplan med hållpunkter för arbetet med kommande års Mål och budget.

Haninge kommun arbetar med en tvåårig budget. Det innebär t.ex. att 2016 fastställs budgetramar per nämnd för 2017 och 2018. Beslutet för 2018 är styrande trots att mål- och budgetprocessen görs årligen.

I nedanstående figur redovisas "årshjulet" för mål- och budgetprocessen som det beskrivs i styrimodellen och budgetförutsättningar inför Mål och budget 2016-2017.

Ett förslag till budgetprocess 2018-2019 har tagits fram som kommer att behandlas av kommunstyrelsen i september¹. Förslaget redovisas i ett senare avsnitt i rapporten.

Figur 1 - Budgetprocessen 2013 inför 2014

Följande tidplan gällde vid genomförandet av Mål och budget 2016-2017:

- ▶ Kommunstyrelseförvaltningens planeringsförutsättningar skickades ut till förvaltningarna den 20 januari 2015.
- ▶ Förvaltningarnas planeringsunderlag ska vara kommunstyrelseförvaltningen tillhanda senast den 3 mars 2015.
- ▶ Ekonomikonferensen genomfördes den 9 mars 2015.
- ▶ Majoritetens förslag gick ut på remiss till nämnderna 16 april.
- ▶ Nämndernas remissvar skulle vara färdiga senast 6 maj.
- ▶ Majoritetens slutliga förslag till Mål och budget 2016-2017 presenterades 13 maj.
- ▶ Kommunstyrelseberedning 13 maj.
- ▶ Kommunstyrelsen behandlade Mål och budget 2016-2017 den 25 maj.
- ▶ Kommunfullmäktige fastställde Mål och budget 2016-2017 den 8 juni. (En reviderad Mål och budget fastställdes av fullmäktige den 7 december 2015).
- ▶ Nämnderna fastställde respektive Strategi och budget under oktober månad.

5.2 Ansvarsfördelning

Ansvar och roller inom budgetprocessen har inte definierats i särskild ordning. Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen ansvaret för att bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige.

¹ Beslutades av kommunstyrelsen den 26 september 2016.

Det finns en tillämpad ansvarsfördelning för genomförandet av budgetprocessen. Det första steget i budgetprocessen genomförs i form av en tjänstemannaberedning under ledning av kommunstyrelseförvaltningen. Budgetförutsättningarna ges till förvaltningarna som svarar med underlag och redovisning enligt vad som framgår av budgetförutsättningarna.

När kommunstyrelseförvaltningen är klar med mål- och budgetförslaget i mitten av april överlämnas det till kommunstyrelsen för politisk beredning. Den politiska majoriteten skickar därefter under senare delen av april ut sitt förslag till Mål och budget på remiss till nämnderna. Därefter svarar nämnderna i början av maj och kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutar om budgetförslaget i månadsskiftet maj/juni.

Efter fullmäktiges beslut om Mål och budget bereder förvaltningarna respektive nämnds underlag för beslut om Strategi och budget. Efter det att nämnderna har beslutat om Strategi och budget genomförs förvaltningarnas och enheternas arbete med att ta fram detaljbudgetar som senast i mitten på december ska vara inlästa i Agresso.

Av intervjuerna har framgått att ansvar och roller inom budgetprocessen i huvudsak uppfattas som tydligt.

5.3 Regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning

I Mål och budget finns ett särskilt avsnitt för ekonomi- och verksamhetsstyrning. Av reglerna framgår att nämnder har ett ekonomiskt ansvar som sträcker sig längre än det enskilda budgetåret och ska enligt grundprincipen föra med sig hela över- eller underskott, utifrån givna förutsättningar, till kommande verksamhetsår. Kriterier för enligt vilka utgångspunkter som fullmäktige bedömer om en resultatöverföring är rimlig relaterad till hur nämndens över- eller underskott uppstått, framgår dock inte.

Av reglerna framgår att förvaltningschefen ansvarar inför sin nämnd att budgeten hålls och är skyldig att rapportera ekonomisk obalans inom förvaltningens verksamheter. Om prognosen för året visar på underskott ska åtgärdsförslag omedelbart tas fram och redovisas för nämnden som fattar beslut om åtgärder. Det ska tydligt framgå vilka åtgärder som kommer att vidtas, vilken kostnadsbesparing/intäktsökning som kommer att genereras samt när den ekonomiska effekten kommer att få genomslag i utfallet. Åtgärdsplan ska skickas till kommunstyrelsen för kännedom. För resultatenheter, avdelningar eller motsvarande inom nämndens ansvarsområde där budget överskrids ska ansvarig förvaltningsledning vidta de åtgärder som krävs.

Respektive nämnd ska enligt reglerna ha en egen reserv för att kunna hantera volymförändringar och oförutsägbara merkostnader. Nämnden ska besluta om reservens användning.

När det gäller uppföljning/återrapportering så framgår det av reglerna vilka krav som ställs. Se vidare avsnitt 6 "Budgetuppföljning".

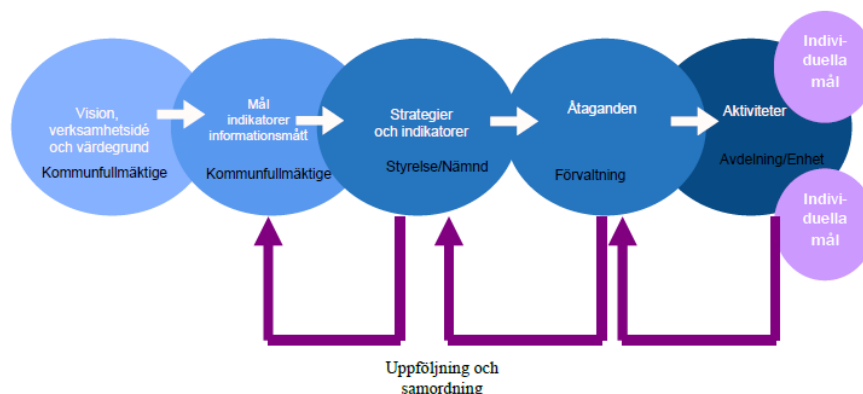
Av Mål och budget framgår också att respektive nämnd ansvarar inför kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för att den av kommunfullmäktige beslutade budgeten inte överskrids.

5.4 Haninge kommuns styrmodell

Haninge kommuns styrmodell (se figur 2) kännetecknas av att fullmäktige utifrån vision, verksamhetsidé och värdegrund beslutar om mål, indikatorer och informationsmått.

Nämnderna fastställer strategier och indikatorer. Utifrån nämndens strategier formulerar förvaltningen sina åtaganden. Varje åtagande ska kunna hänföras till fullmäktiges mål och nämndens strategi. Alla åtaganden ska rymmas inom nämndens ekonomiska ramar. Inom förvaltningen bryts åtaganden ned till aktiviteter, d v s vad en avdelning eller en enhet ska utföra för att åtagandena ska fullföljas.

Figur 2 - Styrmodell

5.5 Budgetförsättningar

Budgetprocessen inleds med kommunstyrelseförvaltningens ”Budgetförsättningar inför Mål och budget.” Förvaltningarna svarar på budgetförsättningarna, enligt vad som framgår nedan under punkten ”Anvisningar inför ekonomikonferensen”, inför och under ekonomikonferensen. Konferens genomförs i början av mars respektive år. Innehållet i budgetförsättningarna till förvaltningarna framgår av följande rubriker och underrubriker:

- ▶ Årshjul kommunens budgetprocess samt tidplan för Mål och budget.
- ▶ Kommunens ekonomiska försättningar.
 - ▶ Den svenska ekonomin.
 - ▶ Utveckling.
 - ▶ Skatteunderlag.
- ▶ Befolkningsutveckling.
- ▶ Sysselsättning och arbetslöshet.
- ▶ Förvaltningarnas planeringsförsättningar inför Mål och budget.
- ▶ Nämndernas ramar.
- ▶ Anvisningar inför ekonomikonferensen.
 - ▶ Omvärldsanalys inom förvaltningens verksamhetsområde.
 - ▶ Invärldsanalys inom förvaltningens verksamhetsområde.
 - Driftbudget.
 - Volymförändringar.
 - Lokaler.
 - Investeringar (påverkan på driften).
 - Personal.
 - Kvalitetshöjande förändringar.
 - IT som stöd för verksamheten.
 - Effektiviseringar i verksamheten.
 - Investeringsbudget.

- ▶ Riskanalys.
- ▶ Övrig anvisning, prioriteringar.
- ▶ Tornberget, förutsättningar.

5.6 Nämndernas ramar

En övergripande utgångspunkt som följer av fullmäktiges mål är att resultatet i förhållande till skatteintäkter och stadsbidrag ska vara 2 procent. Det innebär att max 98 procent av skatteintäkter och stadsbidrag kan användas till driftbudgetens kostnader.

I den omvärldsanalys som kommunstyrelseförvaltningen upprättar utgör Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) ekonomirapport, som publiceras oktober², en väsentlig utgångspunkt. Ekonomirapporten ger en bild av kommunernas ekonomi och den förväntade samhällsekonomiska utvecklingen.

Den skatteunderlagsprognos som SKL redovisar i samband med publicering av budgetförutsättningar används för beräkning av kommande budgetårs skatteintäkter och preliminära ramar för nämnderna. SKL ger ut budgetförutsättningar i februari, april, augusti, oktober och december. I budgetförutsättningarna till Mål och budget 2016-2017 användes SKL:s skatteunderlagsprognos från december 2014. I takt med att nya prognoser kommer under pågående budgetprocess tas hänsyn till dessa.

Ett väsentligt underlag i budgetprocessen utgörs av kommunens befolkningsprognos. Huvudprognosen tas fram i april av statistiker i kommunen och en uppdaterad prognos i december. Befolkningsprognosen har en stor betydelse eftersom i allt väsentligt baseras resursfördelningen i budgetprocessen på befolkningen.

- ▶ Kommunstyrelsen, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden³ samt stadsbyggnadsnämnden ges i huvudsak en kapite-ringsersättning per invånare.
- ▶ Äldrenämndens målgrupp delas in i femårs intervaller från och med 65 år och till 95-w med ett å-pris per åldersklass och person.
- ▶ Grund- och förskolenämndens ram byggs upp av en barn-/elevpeng till förskole- verksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola samt nyanlända. Därutöver får nämnden en anslagsfinansierad driftbudgetram till nämnd och myndighetsutövning, central stödverksamhet, skolskjutsar m.m.

De volymförändringar som följer av befolkningsprognosen läggs in i den beräkningsmodell som används för att räkna fram kommunbidrag/ekonomiska ramar. Hittills har nämnderna getts full volymkompensation. För GFN gäller att den övergripande befolkningsprognosen förfinas på kort sikt och förväntade faktiska volymer per verksamhetsområde beräknas för nästkommande verksamhetsår. Slutligen görs en avstämning av faktisk volym under verksamhetsåret. Hänsyn tas också i resursfördelningen till förändringar av lokalkostnaderna.

I förutsättningarna läggs också in en reserv till fullmäktiges förfogande. Fullmäktige disponerar en reserv för oförutsedda kostnader t.ex. volymökningar inom grund- och förskolenämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden (vinterväghållning) och äldrenämnden. I Mål och budget 2016-2017 var reserven ursprungligen budgeterad till 40 mnkr och i Mål och budget 2017-2018 till 35 mnkr.

² Ekonomirapporten ges ut i april och oktober.

³ Uppdelad på antal 16-18 år för gymnasiet och "alla" för vuxna.

I resursfördelningen vägs även in eventuella satsningar/förändringskrav till följd av politiska beslut och lagkrav och i förekommande fall tillkommande/avgående verksamheter. I budgetförutsättningarna för 2016 ingick en pris- och lönekomensation på 1 procent och i budgetförutsättningarna för 2017 gavs ingen pris- och lönekomensation. Förväntade pris- och löneökningar och internränta baseras på SKL:s prognoser.

Framräknade kostnader efter volymkomensation m.m. matchas sedan med kommunens förväntade intäkter. Eventuellt överskott utgör då (förenklat uttryckt) vad som finns kvar till pris- och lönekomensation.

5.7 Ekonomikonferens

Vid ekonomikonferensen deltar kommunstyrelsens ledamöter, nämndernas presidier, förvaltningschefer och representanter för den centrala samverkansgruppen.

Förvaltningarna ska innan konferensen ha tagit fram ett skriftligt underlag enligt de rubriker som framgår av dokumentet budgetförutsättningar. Respektive förvaltning får sedan under konferensen tillfälle till en muntlig presentation. Underlaget ligger sedan till grund för politikens fortsatta budgetarbete.

En iakttagelse är att förvaltningarna ska beskriva eventuella risker och osäkerheter som inte tagits i beaktande i övrigt i de underlag som redovisas men som kan komma att förändra och påverka de sammanställda och redovisade budgetförutsättningarna för budgetåren i såväl positiv som negativ riktning. De ska också beskriva vilka effektiviseringar eller verksamhetsförändringar som krävs för att verksamheten skall kunna rymmas inom den preliminära driftbudgetramen.

Förvaltningarnas redovisning mynnar ut i bedömda kostnadsförändringar kommande budgetår i förhållande till preliminär budgetram. Avvikelsen ska sedan reduceras med bedömda besparingsmöjligheter. Kvarstående avvikelse utgör bedömt finansieringsbehov och ses som ett äskande. Som exempel kan nämnas att förvaltningarnas äskanden inför 2017 stannade sammanlagt på ca 76 mnkr inklusive reduktionen av fullmäktiges reserv med -35 mnkr.

Tidigare har också en budgetkonferens genomförts där den politiska kommunledningen har träffat representanter för förvaltningarna. Under det senaste året har det ersatts av att frågor skickas ut till respektive nämnd/förvaltning.

5.8 Mål och Budget 2016-2017

Kommunfullmäktige fastställde Mål och budget den 8 juni 2015 och beslutade om en revidering av Mål och budget den 7 december 2015. Nettoeffekten av revideringen var 0,1 mnkr. Under 2016 har ytterligare beslut tagits om revidering av budgeten.

5.8.1 Preliminär ram i förhållande till beslutad ram i Mål och budget

Erfarenhetsmässigt kan det konstateras att det under beredningsprocessen sker förändringar av både av kostnads- och intäktsramen. Förändringen mellan preliminär budgetram och slutlig budget 2016 framgår av tabellen nedan.

Tabell 2 – Förändring mellan preliminär budgetram 2016 och beslut om Mål och budget

(tkr)	Preliminär budgetram	Mål och budget ram	Förändring
Intäkter ⁴	4 063 700	4 124 000	60 300
Nettokostnader	-3 979 879	-4 021 150	-41 271
Resultat	83 821	102 850	19 029

I den preliminära budgetramen ingick en volymkompensation på 84,8 mnkr och en pris-, löne- och lokalkostnadskompensation på 46,7 mnkr. Fullmäktiges budgetbeslut innebar en ytterligare ökning av kostnadsramen med 41,3 mnkr.

Motsvarande jämförelse 2017 visar på följande förändring mellan budgetförutsättningen och fullmäktiges beslut om mål och budget.

Tabell 3 - Förändring mellan preliminär budgetram 2017 och beslut om Mål och budget

(tkr)	Preliminär budgetram	Mål & Budget ram	Förändring
Intäkter	4 310 000	4 387 038	77 038
Kostnader	-4 202 450	-4 279 700	-77 250
Resultat	107 550	107 338	-212

Jämfört med 2016 var förändringen av nämndernas ramar större 2017. De största ökningarna jämfört med budgetförutsättningarna fick de pedagogiska nämnderna och socialnämnden och äldrenämnden.

Tabell 4 - Förändring per nämnd mellan preliminär budgetram och Mål och budget

(tkr)	2016			2017		
	Prel. ram	M&B	Förändring	Prel. ram	M&B	Förändring
Styrelse/Nämnd						
Kommunstyrelsen	196 950	199 350	2 400	203 850	207 500	3 650
GFN	1 579 186	1 605 000	25 814	1 650 000	1 687 500	37 500
GVN	386 713	387 000	287	399 000	417 000	18 000
KFN	186 433	181 100	-5 333	188 200	191 000	2 800
Socialnämnden	796 517	794 300	-2 217	820 900	850 000	29 100
SBN	118 423	120 000	1 577	123 800	131 000	7 200
Äldrenämnden	663 957	665 000	1 043	713 000	732 000	19 000
Totalt	3 928 179	3 951 750	23 571	4 098 750	4 216 000	117 250

I ovanstående sammanställning ingår inte fullmäktiges reserv och finansförvaltningen. För 2017 så reducerades den från 75 mnkr i den preliminära ramen till 40 mnkr.

5.8.2 Förändring av Mål och budget under verksamhetsåret

I april 2016 beslutade fullmäktige om resultatöverföring av driftmedel från 2015 med 19,2 mnkr. För äldrenämnden blev överföringen negativ, ca -4 mnkr. Överföringen finansierades genom ökade skatteintäkter.

⁴ I intäkter ingår finansnettot.

Fullmäktige beslutade i april också att utöka äldrenämndens ram med 39,8 mnkr för att klara volymutvecklingen inom nämndens ansvarsområde. Ramökningen finansierades med 20 mnkr ur fullmäktiges reserv och med en minskning av det budgeterade resultatet med 19,8 mnkr. Samtidigt beslutade fullmäktige om att överföra 10,6 mnkr från äldre- nämndens budget till socialnämnden p.g.a. ändrad ansvarsfördelning mellan nämnderna.

5.9 KommunikERING av budgeten

Inom äldreförvaltningen genomförs årliga budgetdagar för förvaltningsledningen och gemensamma ledningskonferenser två gånger per år då budgetförutsättningar och budget hanteras. I verksamheten informeras personalen om budgeten för avdelningar/enheter i samband med APT.

Inom socialförvaltningen kommuniceras budgetförutsättningar och budget via avdelningsmöten och av avdelningschefer till enheterna. Controller och ekonom medverkar på avdelningsmöten och informerar. På enhetsnivå sker kommunikation om budgeten i samband med APT-möten.

Enligt utbildningsförvaltningens förvaltningschef informeras hela organisationen om budgeten. För budgetansvariga på enheterna blir huvuddelen av förutsättningarna tydliga redan då kommunfullmäktige fastställer elevpengen i juni. I princip kommer 75 procent av enheternas intäkter via elevpengen.

Inför förvaltningarnas arbete med detaljbudgeten tar ekonomiavdelningen fram ett dokument, "Budgetförutsättningar", som innehåller dels gemensamma förutsättningar, dels förvaltningsspecifika förutsättningar. Syftet med anvisningarna är att stödja verksamheten att i god tid lägga in sin budget för nästa verksamhetsår. Varje enhetschef är ansvarig för budgeten och att den läggs in i Hypergenes budgetverktyg. I samband med att budgetförutsättningarna ges ut har ekonomiavdelningen förvaltningsspecifika genomgångar av budgetförutsättningarna.

5.10 Förslag till budgetprocess 2018-2019

Ett av uppdragen till kommunstyrelsen i Mål och budget 2016-2017 är att se över vision och målstruktur samt att göra en översyn av budgetprocessen. Ett förslag till budgetprocess har tagits fram som behandlades på kommunstyrelsens sammanträde den 26 september 2016. De huvudsakliga förändringarna i förslaget till budgetprocess som antogs av kommunstyrelsen är:

- ▶ Budgetförutsättningarna tidigareläggs och skickas ut av den politiska kommunledningen i november istället för december/januari. En uppdatering av befolkningsprognosen tas fram i oktober istället för december.
- ▶ Den tidigare remissomgången till nämnderna utgår. Istället ska förvaltningarna bereda nämndernas förslag till budget under november – december. Nämnderna behandlar förslaget till budget i januari och yttrar sig till kommunstyrelsen.
- ▶ Kommunstyrelseförvaltningen hanterar, under februari till mars, nämndernas förslag till budget. Underlaget sammanställs och analyseras av kommundirektörens ledningsgrupp innan det överlämnas till den politiska kommunledningen.
- ▶ Den politiska kommunledningen kommer in i bredningen av budgetförslaget under februari och lämnar sitt förslag till Mål och budget till kommunstyrelsen under maj.

Efter fullmäktiges beslut i juni om Mål och budget genomförs den fortsatta processen, budgetperiod 3 och 4, på samma sätt som i dag.

Vilka former av möten och hur frågor ska hanteras under beredningstiden framgår inte av förslaget. Kommunstyrelsen gav dock kommunledningen i uppdrag att återkomma med tidpunkt och omfattning för ekonomikonferens eller motsvarande innan årsskiftet 2016/2017.

5.10.1 Bedömning

Budgetprocessen är integrerad i kommunens styrmodell och hanteras i den tillämpade mål- och budgetprocessen. Någon samlad beskrivning av budgetprocessen finns inte där aktiviteter samt roller och ansvar beskrivs. Däremot framgår de aktiviteter som ingår i budgetprocessen av kommunens styrmodell och av de budgetförutsättningar som årligen utfärdas av kommunstyrelseförvaltningen. Vår rekommendation är att budgetprocessen förtydligas, dokumenteras och fastställs. Budgetbeslutet är ett beslut av principiell vikt som tas av fullmäktige varför det bör övervägas om budgetprocessen ska fastställas av fullmäktige.

Den faktiskt tillämpade budgetprocessen är uppdelad i en tjänstemannaberedning, hittills fram t.o.m. genomförandet av ekonomikonferensen, och en beredning av den politiska kommunledningen fram till kommunstyrelsens beslut.

I praktiken har politiskt ansvariga och nämnderna kommit in i budgetberedningsprocessen i ett sent skede i förhållandet till beslut om mål och budget i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen som svarar för beredningen av mål och budget ger inga anvisningar eller direktiv i den inledande fasen av processen utan den politiska majoriteten skickar istället sitt förslag på remiss till nämnderna. Med hänvisning till kommunstyrelsens ansvar för beredningen av mål och budget är det enligt vår bedömning kommunstyrelsen som bör besluta om planeringsförutsättningar/direktiv till nämnderna.

I ekonomistyrreglerna definieras framförallt förvaltningschefens ansvar inför nämnden. Den adresserar också förvaltningsledningen som ansvarig för att åtgärder vidtas då budgetavvikelse prognosticeras på avdelnings-/enhetsnivå. Vår bedömning är att det är positivt att regler för ekonomistyrning framgår av Mål och budget men anser att de bör utvecklas och förtydligas. Det är en fördel om t.ex. ansvaret för ekonomin och budgethållning definieras för samtliga nivåer i organisationen som har ett budgetansvar. Ett alternativ kan vara att i särskild ordning fastställa riktlinjer för verksamhets- och ekonomistyrning.

Av Mål och budget framgår att nämnderna ansvarar för budgeten både inför fullmäktige och kommunstyrelsen. I och med att nämnderna inte är underställda kommunstyrelsen så kan de inte i formell mening ansvara för budgeten inför kommunstyrelsen.

De budgetförutsättningar som ges av kommunstyrelseförvaltningen riktas till förvaltningarna och indirekt till de ansvariga nämnderna. Bedömningen är att de planeringsförutsättningar som ges är anpassade efter kommunens organisatoriska förutsättningar. För att förvaltningarna ska kunna svara på de förutsättningar som ges måste de analysera verksamheten både utifrån omvärlds- och inre världsfaktorer. Det är positivt att förvaltningarna redan i planeringsfasen ska identifiera vilka åtgärder de behöver vidta för att kunna bidra till verksamheten utifrån den preliminära ramen. Förvaltningen ska också väga in eventuella risker och osäkerheter som inte tagits upp och som kan påverka budgetförutsättningarna.

Den grundläggande ansvarsfördelningen inom ramen för den tillämpade budgetprocessen är i princip tydlig. Kommunstyrelseförvaltningen ger budgetförutsättningar till förvaltningarna och svarar för tjänstemannaberedningen av budgeten. Förvaltningarna svarar på förutsättningarna.

I resursfördelningen enligt den av kommunstyrelseförvaltningen framtagna modellen beräknas nämndernas ramar i huvudsak utifrån befolkningen (totalt). För äldrenämnden görs beräkningen utifrån ett antal åldersklasser och för grund- och förskolenämnden utifrån antal barn/elever. I praktiken styrs dock resursfördelningen till GFN av det faktiska antalet barn och elever. Under verksamhetsåret görs avstämning mellan budet och faktiskt utfall som sedan avräknas mot fullmäktiges reserv.

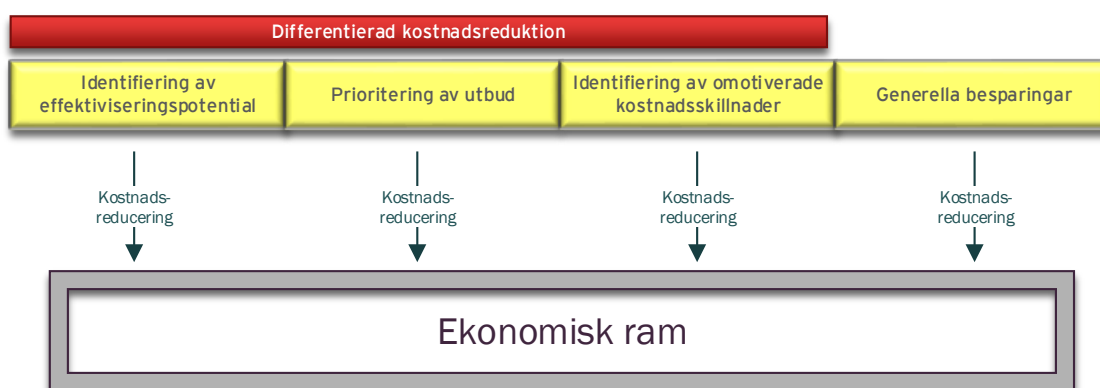
Förutsättningen för att modellen ska ge en träffsäker kompensation för volymförändringar påverkas av tillförlitligheten i de befolkningsprognoser och i vilken grad befolkningsförändringar är styrande för behovsutvecklingen. Någon analys av modellens relevans för olika verksamhetsområden har inte gjorts i denna granskning.

En uppfattning från de som har intervjuats är att det har funnits en hygglig överensstämmelse mellan befolkningsprognos och faktiskt utfall. En särskild utmaning är dock att göra rätt prognoser när en kommun är inne i en stark befolkningstillväxt. När det gäller utvecklingen av skatteunderlag samt priser och löner baseras dessa på SKL:s prognoser.

I budgetförutsättningarna inför 2016-2017 gavs en kompensation för löne- och prisutveckling på 1 procent och för 2017-2018 fanns ingen kompensation. Skillnaden mellan de faktiska pris- och lönekostnadsökningen och den uppräknings som ges är lika med kravet på kostnadsreducering. I den meningen innehåller budgetförutsättningarna generella krav kostnadsreducering eller "effektivisering".

I en principiell mening är det mest önskvärda tillvägagångssättet att behov av kostnadsreduktion i första hand kan klaras av genom ett medvetet och systematiskt arbete för att effektivisera verksamheten. Detta förutsätter att det har gjorts analyser vilka har identifierat inom vilka verksamheter som det finns potentialer till kostnadsförbättringar. I nedanstående figur framgår modellen för hur arbetet med kostnadsminskningar kan bedrivas.

Figur 3 - Modell för kostnadsreducering

Generella besparingar (s.k. osthyvel) innebär att besparingskrav uttryckt som andel av kostnaderna riktas till all verksamhet. Metoden är enkel men samtidigt okänslig. Det drabbar prioriterad och oprioriterad verksamhet lika mycket. Den känner inte heller av vilka verksamheter som redan har en hög effektivitet eller vilka verksamheter som har betydande utrymme att uppnå förbättringar. Slutsatsen är att metoden inte är att rekommendera, åtminstone inte som förstahandsalternativ.

Ett konstaterande är att det sker förändringar mellan de budgetförutsättningarnas preliminära ramar och ramarna i Mål och budget. Särskilt påtagligt har det varit i beredningen av Mål och budget 2017-2018. Hela den prognosticerade ökningen av intäkterna som skett under beredningsprocessen har tillförts kostnadsramarna. Framförallt för GFN är skillnaden

mellan preliminär ram och beslutad ram stor. Gapet mellan förvaltningarnas äskanden och tilldelad ram har då krympt högst väsentligt.

En konsekvens av de förändringar som sker är att kravet på kostnadsreducering/effektivisering inte i praktiken blir lika stort som det framstår i budgetförutsättningarna. Även under verksamhetsåret sker förändringar av ramarna då fullmäktige kan besluta om resultatöverföring och ramförändringar. En relativt stor ramjustering gjordes under 2016 då äldre-nämndens ram tillfördes 39,8 mnkr i volymkompensation.

Ett konstaterande är att det inom ramen för genomförandet av nuvarande budgetprocess förekommer i begränsad utsträckning regelmässiga dialoger/möten mellan kommunstyrelse (eller den politiska kommunledningen) och verksamhetsföreträdare innan budgeten fastställs. Under 2016 har en ekonomikonferens genomförts. Det är dock tveksamt om ekonomikonferensen kan beskrivas som ett forum för dialog. Inriktningen på konferensen är att respektive förvaltning presenterar sitt svar på budgetförutsättningarna. Det har inte framgått att budgetdialoger förs mellan tjänstemannaledningen i kommunen och förvaltningsledningarna.

En konsekvens av kommunens styrmodell blir att budgeten på förvaltningsnivå blir ett åtagande. Enheternas och avdelningarnas aktiviteter ska säkerställa åtagandet. Däremot tydliggör inte styrmodellen på samma sätt att budgeten är ett åtagande för nämnderna.

Under förutsättning att förslaget till budgetprocess 2018-2019 fastställs av kommunstyrelsen så kommer Mål- & budgetprocessen att tidigareläggas samtidigt som nämnderna kommer in i processen från början. I skrivande stund är det dock inte klart hur processen ska tillföras möten och dialogtillfällen mellan kommunstyrelse och nämnder/förvaltningar

6 Budgetuppföljning

6.1 Regler enligt mål och budget

Ett särskilt avsnitt i "Regler för ekonomi- och verksamhetsstyrning"⁵ handlar om uppföljning och återrapportering. Där framgår bl.a. att:

- ▶ Månadsuppföljningar görs alla månader utom januari och juli.
- ▶ Delårsuppföljning och -rapportering görs två gånger årligen (per den 30 april och 31 augusti). Fullmäktiges mål och budget följs upp och analyseras, vilket innebär att uppföljningen omfattar både ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat. Prognoser samt risk- och känslighetsanalyser avseende ekonomiskt resultat samt uppfyllelse av fullmäktiges mål ska då redovisas.

6.2 Budgetuppföljning i praktiken

I enlighet med ovan görs en månadsredovisning dels till respektive nämnd, dels till kommunstyrelsen. Gemensamma nämnare i de rapporter som lämnas är att de innehåller en redovisning av:

- ▶ Budget, utfall och årsprognos. Prognoserna görs i Hypergene.
- ▶ Investeringsredovisning
- ▶ Risk- och känslighetsanalys.

⁵ Ingår i Mål och budget.

I grund- och förskolenämndens uppföljning ingår också en volymavstämning i förhållande till budgeterad volym. Under första halvåret 2016 redovisade samtliga verksamhetsområden inom nämndens ansvarsområde högre volymer än vad som hade budgeterats. I den budgetuppföljning som redovisas för kommunstyrelsen i september 2016 framgår att nämnden räknar med att volymerna under hösten kommer att ligga under budget. Därför görs bedömningen att nämndens budget för elevpeng ligger i fas med faktiska volymer. Detta exempel illustrerar svårigheten att prognosticera volymökning när befolkningen i kommunen växer. Omfattningen på inflyttningen påverkas av i vilken takt nya bostäder färdigställs. Antalet barn och unga per inflyttad familj kan också variera beroende på typ av boende och bostadens storlek m.m.

En erfarenhet som framkom i intervjuerna är uppfattningen att det har visat sig en relativt god överensstämmelse mellan den prognosticerade volymutvecklingen och den faktiska. Det gäller t.ex. för äldrenämnden där upprättade prognoser har stämt väl med den faktiska behovsutvecklingen frånsett 2012-2013 då behovsutvecklingen var högre än vad som motsvarade ökningen av antalet äldre i olika åldersgrupper.

Från intervjuerna framkommer att det inom förvaltningarna finns en etablerad struktur för budgetuppföljning från enhetsnivå upp till respektive nämnd. Under 2016 har det inte framkommit avvikelser på förvaltnings-/nämndnivå som förutsätter att åtgärdsplaner ska upprättas i enlighet med ekonomistyrreglerna. Både äldrenämnden och socialnämnden har dock pågående åtgärdsprogram som syftar till att säkerställa budgethållning.

Ekonomiska prognoser upprättas i Hypergene. I tabell 1 i avsnitt 4.1 framgår de prognoser på nämndnivå som under 2016 har gjorts i samband med delårsrapporterna. I nedanstående tabell framgår överensstämmelsen mellan nämndernas prognoser vid delår 2015 och resultatet.

Figur 4 - Prognossäkerhet 2015

Styrelse/Nämnd (mnkr)	Delår 1	Delår 2	Resultat
Kommunstyrelsen	0	5	13,3
GFN	0	-4	0,2
GVN	4	7	9
Kultur- & fritidsnämnden	1	1	2,9
Socialnämnden	0	0	1,5
Stadsbyggnadsnämnden	0	0	4,2
Äldrenämnden	-32	-56,5	-52
Övriga nämnder	2	2	2,5
Totalt	-25	-45,5	-18,4

På totalnivå visar prognosen vid delår 1 på en relativt god överensstämmelse med det slutliga resultatet 2015. Eftersom fullmäktige kan och också faktiskt beslutar om budgetjusteringar under året så förändras prognosförutsättningen för berörd nämnd, vilket i sin tur kan vara en orsak till att prognoserna förändras och att skillnaden kan bli stor mellan bokslut och tidigare prognoser. Under 2015 beslutade fullmäktige mellan maj och december om budgetjusteringar motsvarande 10,9 mnkr. Skillnaden mellan prognosen vid delår 1 och resultatet var -6,6 mnkr.

Görs jämförelsen med 2014 så var skillnaden mellan prognosen 2014 vid delårsrapport 1 årets resultat 59,9 mnkr. Under perioden maj t.o.m. december beslutade kommunfullmäktige om budgetjusteringar för nämnder och styrelser med 50,7 mnkr.

6.2.1 Bedömning

En slutsats är att det finns en etablerad struktur för budgetuppföljning och hantering av avvikelser. Enligt styrreglerna i Mål och budget vilar ansvaret för hantering av avvikelser på nämndnivå på förvaltningschefen och på avdelnings- och enhetsnivå på förvaltningsledningen. Det senare är dock inte tydligt eftersom det inte adresserar ett specifikt budgetansvar. Vår bedömning är att ekonomistyrreglerna bör förtydligas i detta avseende och omfatta vilket budgetansvar som finns på respektive nivå i organisationen.

Bedömningen utifrån en översiktlig granskning av uppföljningsprocessen är att det, inom de förvaltningar som har intervjuats, finns en etablerad struktur och organisation för uppföljning och hantering av budgetavvikelser.

De ekonomiska prognoser som har upprättats under 2015 i samband med delårsrapporterna visar på en tillfredsställande överensstämmelse mellan budget och utfall. De avvikelser som finns mellan prognoserna förklaras av att det kan ske relativt stora budgetjusteringar mellan prognostillfällena.

Det finns olika motiv som förklaring till att budgetjusteringar görs under året. Samtidigt kan det innebära en styrningsrisk i den meningen att givna förutsättningar i budgeten inte blir tillräckligt styrande då möjligheten finns att budgeten kan ändras under året. Enligt vår bedömning bör det finnas tydliga kriterier för när budgetjusteringar kan bli aktuellt.

7 Svar på revisionsfrågorna

Nedan redovisas kortfattade svar på de revisionsfrågor som har ingått i granskningen.

Fråga	Svar
<p>I vilken utsträckning är direktiven för budgetprocessen anpassade efter kommunens organisatoriska förutsättningar?</p> <p>Kan fördelningen av roller och ansvar bedömas som tydliga med avseende på upprättande och beredning av budget?</p>	<p>De budgetförutsättningar som ges är relativt väl anpassade efter kommunens organisatoriska förutsättningar. Budgetförutsättningarna har hittills adresserats till respektive förvaltning.</p> <p>Den fördelning av ansvar och roller som gäller i den tillämpade processen för beredning av budget är tydliga. Den bedömningen styrks av de intervjuer som genomförts. Samtidigt är bedömningen att ansvar och roller för olika aktiviteter i processen bör definieras och lägga in i en tydlig processbeskrivning av mål- och budgetprocessen.</p>
<p>Vilka olika former för dialog finns mellan kommunstyrelsen och verksamhetsföreträdare innan budgeten fastställs?</p>	<p>Det enda formella möte som förekom innan Mål och budget 2017-2018 fastställdes var ekonomiforum. Forum för dialog och möten bedöms som ett utvecklingsområde.</p>
<p>Vilka åtgärder vidtas för att skapa ett åtagande från förvaltningschefer och från verksamhetschefer</p>	<p>Förvaltningscheferna gör enligt kommunens styrmodell per definition ett åtagande.</p>
<p>Hur kommuniceras budgeten i kommunens organisation?</p>	<p>Budgeten kommuniceras internt inom förvaltningarna genom olika ledningsmöten och APT-möten. Ekonomiavdelning har också förvaltnings-specifika genomgångar av de budgetförutsättningar som ges ut per förvaltning.</p>

Fråga	Svar
Vilken struktur och organisation finns implementerad för uppföljning och hantering av budgetavvikelser?	Dels finns en struktur för månadsvis budgetuppföljning inklusive avvikelshantering med rapportering till nämnder och kommunstyrelse, dels en intern förvaltningsintern struktur för budgetuppföljning.
På vad baseras de antaganden om framtida utveckling (volym etc.) som kommunens budget vilar på? Har kommunen tillgång till effektiva prognosinstrument?	I huvudsak baseras kommunens antagande om den framtida utvecklingen på befolkningsprognos och SKL:s skatteunderlagsprognoser och prognos av pris- och löneutvecklingen. När det gäller ekonomiska prognoser så upprättas de i Hypergene. Uppfattningen är att Hypergene är ett ändamålsenligt stöd för att göra prognoser. Det finns systemstöd för att upprätthålla befolkningsprognoser.
Bedöms antaganden som ligger till grund för budget som rimliga med hänsyn till tidigare erfarenheter och med hänsyn till eventuella motsvarande nationella prognoser?	I huvudsak är de rimliga. Vissa antagande baseras också på nationella prognoser (SKL).

Stockholm den 18 oktober 2016

Gunnar Uhlin
EY

Dnr KS 2016/545

§ 15 Granskning av kommunens arbete med näringslivsfrågor - svar på revisionskrivelse

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har Ernst & Young genomfört en granskning av kommunens näringslivsarbete. Granskningen har redovisats genom en granskningsrapport innehållande bland annat ett antal rekommendationer till förbättringar för kommunens näringslivsarbete. Revisorernas sammanhållna bedömning är att det finns ett strategiskt arbete i kommunen avseende näringslivsfrågor, som huvudsakligen är ändamålsenligt.

Granskningsrapporten har överlämnats till kommunstyrelsen. Revisorerna önskar få svar angående vilka åtgärder kommer att vidtas.

Förvaltningens synpunkter

Under 2016 har kommunstyrelseförvaltningen, genom näringslivsstaben, arbetat med att ta fram en ny näringslivsstrategi (NLS). Förslaget till den nya näringslivsstrategin är under remiss till kommunens nämnder m fl fram till 2017-03-31. Därefter kommer strategin att föras fram till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för beslut, före sommaren 2017. Den nya NLS kan ses som en konsolidering av näringslivsinslag i övriga styrdokument (besöksnäringsstrategi, kulturpolitiskt program, policy för främjande av sociala företag, mm). Strategin anger kommunens långsiktiga vision och målsättningar i fråga om näringslivets utveckling och tillväxt. Hur och när olika insatser görs formuleras i handlingsplaner och i de kommunala nämndernas årliga mål- och budgetdokument. NLS ska därigenom genomsyra kommunens olika förvaltningar. Detta ger även möjlighet för en mer sammanhållen analys och uppföljning samt underlättar avrapportering av näringslivsarbetet.

För att säkerställa en förvaltningsöverskridande samverkan avseende näringslivsfrågor pågår ett arbete med att ta fram en övergripande handlingsplan. Handlingsplanen syftar även till att

utveckla och förbättra kommunens myndighetsutövning samt till att förbättra service och bemötande utifrån företagsperspektiv. Under 2017 planeras ett antal gemensamma utbildningar och aktiviteter i samarbete med SBA och SKL.

En viktig del i förvaltningsöverskridande samverkan är även bildandet av ”Företagsgruppen” för att ta sig an större etableringsärenden och för att säkerställa att kommunen bemöter sådana ärenden så effektivt och professionellt som möjligt. Företagsgruppens arbete kommer att utvecklas under 2017 genom bland annat fastlagda och regelbundna tider för möten. I den framtagna etableringsstrategin finns klara och tydliga riktlinjer för vilka etableringar som prioriteras och hur en effektiv etableringsprocess genomförs.

Revisorernas synpunkter och rekommendationer om tydliga och ändamålsenliga indikatorer för näringslivsarbetet har förvaltningen åtgärdat och utvecklat redan nu, under arbetet med verksamhetsplaneringen för 2017.

Underlag för beslut

- Revisionskrivelse 2016-10-26
- Ernst & Young, revisionsrapport avseende granskning av kommunens arbete med näringslivsfrågor

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter godkänns som svar till revisorerna.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) hemställer om att lämna ett gemensamt särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger. Kennerth Valtersson (SD) instämmer i det särskilda yttrandet från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter godkänns som svar till revisorerna.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Revisorerna

Särskilt yttrande

§ 15

Kommunstyrelsen

2017-01-30

Granskning av kommunens arbete med näringslivsfrågor – svar på revisionskrivelse

Vi noterar att den rödgröna samarbetskoalitionens politiska plattform 2015-2018 inte använts som underlag i revisionernas granskning. Inte heller har politiskt ansvar i kommunstyrelsen för näringslivsfrågorna, Meeri Wasberg (S), ingått i granskningen. Även om struktur och styrande dokument styr kommunens tjänstemannaorganisation i näringslivsfrågor är det traditionellt den politiska kommunledningen som påverkar arbetet mest. Vi kan konstatera att ambitionerna från den styrande politiska minoriteten efter mer än två år inte kommit till uttryck ännu. Vad gäller mål och budget 2016-2017 kan vi liksom revisionen konstatera att framtagande av målvärden för en del indikatorer inte utförts. Ett av dessa är ledtider för bygglov, vilket har bäring på näringslivsfrågor.

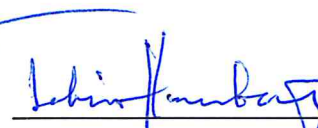
En av de snabbast växande branscherna i Sverige är besöksnäringen. Haninge kommun antog en besöksnäringstrategi 2012 och under de senaste två åren har ingen uppföljning av denna utförts, trots att kommunfullmäktige beslutat om detta. Besöksnäringen i Haninge har särskilt goda förutsättningar inom hästnäringen. En hästpolicy antogs 2011 och Haninge är medlem i föreningen Haninge rid- och körleder. Enligt hästpolicy ska kommunen vara en aktiv part i denna förening. Under de senaste två åren har ingen aktivitet från kommunledningen sida redovisats eller noterats.

För kommunen bygger näringslivsfrågorna på att skapa förtroende och visa förståelse för företagares villkor. I denna roll måste de politiska företrädarna visa lyhördhet gentemot företagen. Under förra mandatperioden anordnades regelbundna möten mellan den politiska kommunledningen och företagen. Dessa möten har under innevarande mandatperiod uteblivit. Denna initiativbrist kan leda till minskat förtroende hos Haninges företag.

Upphandlingar och konkurrensutsättning av kommunens egen verksamhet leder till att företagen kan vara med och delta i kvalitetsutveckling och en utökad mångfald. I mars 2016 togs beslutade kommunfullmäktige att upphäva Policy för konkurrensutsättning och avknoppning och kommunstyrelsen gavs i uppdrag att ta fram en policy för konkurrensutsättning. Efter snart ett år har fortfarande inget förslag till ny policy tagits fram.

Näringslivsarbetet i en kommun måste, för att vara framgångsrikt, präglas av aktivitet och initiativkraft. Företagen bedömer inte en kommun efter vilka strategier som tas fram utan på hur effektiv kommunen är i sitt samarbete med företagen. Haninge rasade i Svenskt näringslivs senaste ranking om företagsklimat och ett av de områden där kommunen föll mest var service till företagen. Ytterst är det den politiska kommunledningen som bär ansvaret för att kommunen ska uppfattas som företagsvänlig. Vi anser att det är hög tid att fokusera på detta ansvar nu.

Martina Mossberg (M)

Tobias Hammarberg (L)

Marie Litholm (KD)

Till Kommunstyrelsen

Granskning av kommunens strategiska arbete med näringslivsfrågor

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning med syfte att bedöma om kommunstyrelsen har ett ändamålsenligt och strategiskt arbete avseende näringslivsfrågor för att uppnå fullmäktiges mål. Granskningen har belyst formerna för styrning, samverkan och uppföljning.

Vår sammantagna bedömning är att det finns ett strategiskt arbete i kommunen avseende näringslivsfrågor, som huvudsakligen är ändamålsenligt. Arbetet organiseras sedan två år i näringslivsstaben, där olika funktioner ansvarar för såväl näringslivsstrategin och samverkan i olika forum som företagsaktiviteter.

Det finns uppställda mål och strategier för arbetet med näringslivsfrågor. Utöver fullmäktiges mål och kommunstyrelsens strategier finns ett stort antal upprättade styrdokument som i olika utsträckning anger inriktning för utveckling av både branscher och enskilda företag.

En utmaning på sikt för näringslivsstaben är att med nuvarande resurser kunna tillgodose kommunens expansion och samtidigt uppfylla sina åtaganden och kunna ha en servicenivå som tillgodoser näringslivets ökande behov. Detta fordrar även god samordning inom kommunen. Granskningen visar att den förvaltningsövergripande samverkan i kommunen är ett utvecklingsområde, bland annat avseende koordinering av kontaktytorna mot företag.

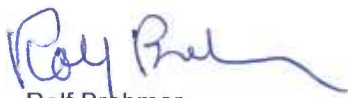
Uppföljning av näringslivsfrågorna sker utifrån uppsatta mål och antagna styrdokument i olika omfattning i samband med delårs- och årsredovisning eller som separata ärenden. Ett antal styrdokument och samverkansforum följs upp strukturerat, medan andra saknar dokumenterade rutiner och ansvar för återrapportering. Vi ser positivt på att en konsolidering av ett antal styrdokument pågår för att stärka styrningen avseende näringslivsfrågor. Det bör även underlätta en sammanhållen analys och uppföljning.

Vi ger kommunstyrelsen följande rekommendationer i det fortsatta arbetet:

- Säkerställ en enhetlig och systematisk uppföljning av styrande dokument avseende näringslivsutveckling, för att underlätta överblick och styrning av strategiska näringslivsfrågor. Tydliga och ändamålsenliga indikatorer för näringslivsfrågor bör fortsätta utvecklas.
- Klargör näringslivsstabens ansvar och servicenivå gentemot övriga förvaltningar, för att underlätta samverkan.
- Säkerställ en förvaltningsövergripande samverkan avseende näringslivsfrågor i arbetet med den nya näringslivsstrategin, för att uppnå en helhetssyn i frågorna.
- Fortsätt utveckla och samordna kontaktvägarna in till kommunens olika verksamheter, för de företag som finns i kommunen.

Granskningsrapporten överlämnas härmed till kommunstyrelsen. Revisionen önskar få svar angående vilka åtgärder som kommer att vidtas senast den 30 januari 2017.

För Haninge kommuns revisorer

Rolf Brehmer
Ordförande

Kenneth Strömberg
Vice ordförande

För kännedom: Kommunfullmäktiges presidium

Haninge kommun

Granskning av kommunens strategiska arbete med
näringslivsfrågor

Building a better
working world

Innehåll

Sammanfattning	1
1 Inledning	2
1.1 Bakgrund.....	2
1.2 Syfte och revisionsfrågor	2
1.3 Ansvariga styrelser/nämnder	3
1.4 Revisionskriterier.....	3
1.5 Metod och genomförande	3
1.6 Kvalitetssäkring	3
2 Utgångspunkter	4
2.1 Kort om näringslivet i Haninge kommun	4
2.2 Utvecklingen i kommunen	4
3 Styrning	5
3.1 Kommunens mål	5
3.2 Ett stort antal styrdokument.....	6
4 Organisering	10
4.1 Roller och ansvarsfördelning	10
5 Samverkan	11
5.1 Samverkan inom kommunen.....	11
5.2 Samverkan med externa aktörer	12
6 Uppföljning och återrapportering	15
6.1 Uppföljning av måluppfyllelse	15
6.2 Uppföljning av styrdokument	15
6.3 Uppföljning av samverkansforum	16
6.4 Återrapportering och information till övriga nämnder	16
7 Svar på revisionsfrågor och bedömning	16
7.1 Bedömning.....	18
Källförteckning	20

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning med syfte att bedöma om kommunstyrelsen har ett ändamålsenligt och strategiskt arbete avseende näringslivsfrågor för att uppnå fullmäktiges mål. Granskningen har belyst formerna för styrning, samverkan och uppföljning.

Vår sammantagna bedömning är att det finns ett strategiskt arbete i kommunen avseende näringslivsfrågor, som huvudsakligen är ändamålsenligt. Arbetet organiseras sedan två år i näringslivsstaben, där olika funktioner ansvarar för såväl näringslivsstrategin och samverkan i olika forum som företagsaktiviteter.

Det finns uppställda mål och strategier för arbetet med näringslivsfrågor. Utöver fullmäktiges mål och kommunstyrelsens strategier finns ett stort antal upprättade styrdokument som i olika utsträckning anger inriktning för utveckling av både branscher och enskilda företag. Det pågår en konsolidering av ett antal styrdokument för att stärka styrningen avseende näringslivsfrågor.

Samverkan kring näringslivsfrågor sker såväl inom kommunen som med externa aktörer, samt både på ledningsnivå och operativ nivå. Granskningen visar att den förvaltningsövergripande samverkan i kommunen är ett utvecklingsområde, bland annat avseende koordinering av kontaktytorna mot företag. Det saknas idag riktlinjer för hur och i vilken omfattning denna samverkan ska ske. Den externa samverkan sker med företag och myndigheter i ett flertal forum. Kommunen samverkar även med ett antal föreningar och organisationer samt genom anordnade aktiviteter.

Uppföljning av näringslivsfrågorna sker utifrån uppsatta mål och antagna styrdokument i olika omfattning i samband med delårs- och årsredovisning eller som separata ärenden. Ett antal styrdokument och samverkansforum följs upp strukturerat, medan andra saknar dokumenterade rutiner och ansvar för åiterrapportering. Vi konstaterar att omfattningen av styrdokument och samverkansforum att följa upp är stor när granskningen genomförs och att ett arbete pågår att se över möjligheter till en mer sammanhållen uppföljning.

Vi ger kommunstyrelsen följande rekommendationer i det fortsatta arbetet:

- ▶ Säkerställ en enhetlig och systematisk uppföljning av styrande dokument avseende näringslivsutveckling, för att underlätta överblick och styrning av strategiska näringslivsfrågor. Tydliga och ändamålsenliga indikatorer för näringslivsfrågor bör fortsätta utvecklas.
- ▶ Klargör näringslivsstabens ansvar och servicenivå gentemot övriga förvaltningar, för att underlätta samverkan.
- ▶ Säkerställ en förvaltningsövergripande samverkan avseende näringslivsfrågor i arbetet med den nya näringslivsstrategin, för att uppnå en helhetssyn i frågorna.
- ▶ Fortsätt utveckla och samordna kontaktvägarna in till kommunens olika verksamheter, för de företag som finns i kommunen.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

I Mål och budget 2016-2017 är ett uppsatt mål att Haninge kommun ska ha "ett växande näringsliv med fler i egen försörjning". Det framgår att Haninge ska vara en attraktiv företagskommun och ta tillvara de naturliga förutsättningar som kommunen har inom olika branscher. Servicen till befintliga företag och nyetableringar ska vara enkel, snabb och hålla en hög kvalitet.

Kommunen har en dokumenterad näringslivsstrategi, som beslutades av fullmäktige 2012 och tydliggör inriktning 2020 för Haninge som näringslivskommun och etableringsort. Där framgår att den regionala stads kärnan Haninge är en attraktiv stad som är ledande i södra Stockholm, genom ett bra geografiskt läge och en bredd i näringslivet. Starka branscher som identifieras är logistik, vård, handel och produktion inom miljöteknik.

Strategin ska utgöra underlag för prioritering av kommunens eget näringslivsarbete och ska återspeglas i de kommunala nämndernas årliga strategi- och budgetdokument samt i förvaltningarnas verksamhetsplaner. Kommunstyrelsen ska utöva en tydlig politisk ledning av näringslivsarbetet, baserad på den utveckling av kommunen som kommunfullmäktige årligen beslutar i Mål och Budget. Detta fordrar god styrning, samverkan och ändamålsenlig uppföljning. Men också säkerställande att företag i kommunens olika geografiska områden involveras, även skärgårdsområden.

Revisorerna har i sin risk- och väsentlighetsanalys identifierat kommunens arbete med näringslivsfrågor som ett angeläget område för granskning.

1.2 Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma om kommunstyrelsen har ett ändamålsenligt och strategiskt arbete avseende näringslivsfrågor för att uppnå fullmäktiges mål. Granskningen belyser formerna för styrning, samverkan och uppföljning.

För att uppnå syftet med granskningen besvaras följande delfrågor:

- ▶ Har kommunen en ändamålsenlig organisation och ansvarsfördelning gällande strategiska näringslivsfrågor?
- ▶ Finns tydliga mål för arbetet med näringslivsfrågor samt ändamålsenliga riktlinjer?
- ▶ Vilken återrapportering sker till berörda styrelser och nämnder?
- ▶ Hur sker samverkan mellan nämnder och kommunens bolag?
- ▶ Inom vilka forum verkar kommunen med externa parter för att uppnå fullmäktiges mål med avseende på näringslivsfrågor?
- ▶ Hur säkerställs att kommunens mål om hållbarhet vävs in i arbetet med strategiska näringslivsfrågor?
- ▶ Hur säkerställs att arbetet med näringslivsfrågor även omfattar ej centralt belägna områden och kommunens glesbygd?

1.3 Ansvariga styrelser/nämnder

Kommunstyrelsen.

1.4 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen för analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policyer och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Mål och budget 2016-2017
- ▶ Fullmäktiges beslutade policyer och riktlinjer med avseende på näringslivsfrågor

1.5 Metod och genomförande

Granskningen grundas på studier av relevanta dokument samt intervjuer med ansvariga inom kommunstyrelsens förvaltning. Följande funktioner har intervjuats:

- ▶ Näringslivs- och utvecklingsdirektör
- ▶ Näringslivs- och landsbygdsutvecklare
- ▶ Etableringsansvarig
- ▶ Näringslivsstrateg
- ▶ Näringslivsutvecklare
- ▶ Mark- och exploateringschef
- ▶ Kommunstyrelsens ordförande

Granskade dokument framgår av källförteckningen.

1.6 Kvalitetssäkring

Utöver vår interna kvalitetssäkring har samtliga intervjuade fått möjlighet att komma med synpunkter på rapportutkastet. Detta för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekta fakta och uttalanden.

2 Utgångspunkter

2.1 Kort om näringslivet i Haninge kommun

Haninge kommun har över 6 000 företag. Av företagen i kommunen har 98 procent färre än fem anställda. Enligt uppgift från näringslivsstaben växte kommunen år 2015 med ca 200 företag (netto).

I huvudsak är det idag fem företagsområden i Haninge kommun som den främsta utvecklingen kretsar kring. I tätorten finns Handens industriområde med logistik-, tjänste-, och bilföretag men också småindustri och kontor. Strax norr om finns Handens handelsområde, med tyngdpunkt på detaljhandel. I Brandbergen finns ett mindre köpcentrum och två arbetsplatsområden – ett i söder och ett i norr, vilka har en blandning av kontor, handelsföretag inom motorbranschen, service och tjänsteföretag. I den nordvästra delen av kommunen finns Kvarntorps arbetsplatsområde – detaljplanerat för småindustri, men idag till övervägande del bestående av företag inom handel och lagerhotell.

I de sydligare delarna av kommunen ligger Jordbro Företagspark med företag som t.ex. Coca-Cola, Osram, Antalis, Dagab och Åhléns. Lite längre söderut, mellan Västerhaninge och Tungelsta, finns Håga Industriområde med lokaler för produktion, lager och kontor.

Längs med länsväg 73, mellan centralorten Handen och Västerhaninge, projekteras det nya företagsområdet Albyberg. De första kommunala tomterna i Albyberg såldes i november 2015 och planeringen av Albyberg etapp 2 har påbörjats. Området är ett av de största nya verksamhetsområdena i Stockholmsregionen med cirka 90 hektar företagsmark. Även vid Fors trafikplats, något söder om Albyberg, pågår projektering. Området är planlagt för kontor, hantverk med tillhörande handel samt handel med skrymmande varor, motell, restaurang och bensinstation. I dagsläget finns det inga etablerade verksamheter, men det pågår markarbeten inom området.

2.2 Utvecklingen i kommunen

Under senare år har Haninge kommun i likhet med regionen i övrigt haft en kraftig befolkningstillväxt. En tillväxt som under senare år inneburit 1000-1500 nya Haningebor per år, totalt 83 866 invånare vid årsskiftet 2015/16. Befolkningsökningen under de senaste åren har utgjorts av en ökande nettoinflyttning från övriga länet utöver utvecklingen av födelseöverskott och nettoinvandring.

Av kommunens framtagna underlag framgår att även i fråga om arbetstillfällen och företagande sker betydande ökning i kommunen, såväl i form av nyetableringar av ägarledda småföretag som i form av utifrån kommande etableringar. Under 2000-talet har tillväxten i antalet arbetstillfällen varit god liksom för Stockholms län i övrigt. I slutet av 2015 fanns 27 179 förvärvsarbetande i kommunen samt 2 839 arbetsställen, en ökning sedan föregående år. Haninge kommun har också i likhet med andra kommuner i länet en betydande pendling såväl in till Haninge som ut från kommunen. Den största pendlingen sker till och från Stockholms kommun.

Utöver den tillväxt som skett under senare år i fråga om nyetableringar finns en fortsatt stark efterfrågan på företagsmark för nya etableringar. Efterfrågan förstärks också av att det i regionens centrala delar sker en betydande omvandling av företagsområden till bostäder. Många företag söker därför aktivt efter nya lokaliseringar. Detta tillsammans med den planerade utvecklingen med flytt av godstrafik från Frihamnen till den kommande storhamnen Stockholm-Norvik, innebär ett starkt behov av mark för företagsetableringar.

3 Styrning

Arbetet med strategiska näringslivsfrågor i kommunen angränsar även till tillväxt- och utvecklingsfrågor. Frågorna styrs av inriktning och prioriteringar som fastställs på nationell och regional nivå. På regionalt plan finns ett antal styrande direktiv som får bäring på lokala beslut och lokal planering.

Den regionala utvecklingsplanen för Stockholms län (RUF2010) är regionens gemensamt fastställda plan för utvecklingen där strategier, planeringsmål och åtaganden pekas ut som ska leda till att visionen – att bli Europas mest attraktiva storstadsregion – kan uppnås. I RUF2010 utpekas, förutom den centrala regionkärnan, även åtta yttre regionala stadskärnor varav Haninge är en. Under 2015 inleddes arbetet med att revidera och ta fram en ny RUF2010. För närvarande är handlingen ute på samråd och slutgiltigt förslag är beräknat att beslutas av landstingsfullmäktige under 2018.

För kommunsamarbetet inom Stockholm Business Alliance (SBA), där 53 kommuner i åtta län samverkar, finns en gemensam verksamhetsplan för näringslivsservice, investeringsfrämjande och marknadsföring av varumärket Stockholm – the Capital of Scandinavia. I juni 2015 förlängde kommunstyrelsen avtalet med SBA till 2020.

Det finns även ett Södertörnsregionens gemensamt arbete med utvecklingsfrågor, som konkretiserats i Södertörns Utvecklingsprogram 2013 (SUP) och uttrycker ambitioner avseende näringslivsutveckling och tillväxt inom Södertörn.

3.1 Kommunens mål

Mål och budget 2016-2017

Av Mål och budget 2016-2017 framgår att kommunfullmäktige har fastställt fyra övergripande målområden: *välmående kommuninvånare, utveckling, en attraktiv närmiljö samt effektivitet, kvalitet och service*. Varje målområde har tre uppsatta mål, som respektive styrelse och nämnd formulerar strategier utifrån. Det finns mål med direkt eller indirekt bäring på näringslivsfrågor, varav ett centralt mål är *växande näringsliv med fler i egenförsörjning*.

För uppföljning av målen finns ett antal indikatorer och målvärden. Indikatorer utgörs bland annat av handelsindex, nöjd kund-index för företagare samt antal företagare i kommuner per 1000 invånare. Av årsredovisningen 2015 framgår att Haninges företag blivit nöjdare med servicen från kommunen, nöjd kund-index (NKI) ökade från 66 till 69. Störst ökning avsåg service avseende bygglov.

För flertalet indikatorer anges enbart målvärde för 2018. Vissa indikatorer saknar målvärde, som enligt Mål och budget är under framtagande.

Vidare anges att ett övergripande mål och en prioritering under mandatperioden är att miljö- och hållbarhetsarbetet ska vara i framkant. Kommunens verksamhet ska präglas av en långsiktigt hållbar utveckling; ekologiskt, socialt och ekonomiskt.

I Mål och budget framgår det även att kommunens arbete med den regionala stadskärnan ska fortsätta och att kommunstyrelsen aktivt ska verka för en förtätning i stadskärnan. Exploaterings- och näringslivsfrågor ska prioriteras och kommunstyrelsen ska intensifiera arbetet med besöksnäringsfrågor. En ny samlad näringslivsstrategi ska tas fram och arbetet med en väg in/företagslots ska utvecklas.

Kommunstyrelsens Strategi och budget 2016-2017

Kommunstyrelsen har fastställt ett antal strategier för att nå kommunfullmäktiges mål avseende näringslivsfrågor. Strategierna följs upp genom ett antal indikatorer, varav en övervägande del är fastställda av fullmäktige. Uppföljning av målen görs i delårsrapporter och årsredovisning. Kommunstyrelsens strategier med bäring på näringslivsfrågor ses i tabellen nedan.

KF:s mål	Kommunstyrelsens strategi	Uppföljning
God folkhälsa	Samverka med näringslivet där båda parter ska finna gemensamma intressen för att stödja föreningar i Haninge	ÅR
Möjligheter till utbildning i livets alla skeden	Att säkerställa mellan näringsliv, skola, samt vuxenutbildning via arbetsmarknadsrådet och Södertörnssamarbetet	ÅR
Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning	Verka för tillväxt och utveckling i företagen i Haninge I samverkan med SBA, Nyföretagarcentrum och andra aktörer verka för nya etableringar Säkerställa tillgången på verksamhetsmark	Delår 1, 2 och ÅR ÅR ÅR
Nya bostäder i bra lägen	Prioritera, samordna och leda åtgärder som bidrar till att utvecklingsprogrammet för den regionala stadskärnan genomförs Säkerställa framtida bostads- och trafikförsörjning (i andra delar av kommunen än stadskärnan)	ÅR Delår 2
Hög kvalitet i kommunens tjänster	Öka tillgänglighet och utbud/information via hemsidan Ständigt förbättra tillgänglighet och bemötande	Delår 2 och ÅR Delår 2 och ÅR

Det framgår av kommunstyrelsens strategi och budget att näringslivsarbetet i kommunen ska fortsätta att utvecklas och arbetet med en ny sammanhållen näringslivsstrategi prioriteras under 2016. Vidare anges att det i kommunen finns goda infrastrukturella förutsättningar för att bedriva ett hållbart och modernt näringsliv med både små som stora företag som skapar arbetsmöjligheter och jobbtillväxt. Arbetet med att bygga den regionala stadskärnan har stor betydelse och bidrar till att stimulera till fler investeringar. För att stärka detta arbete kommer det under 2016 arbetas fram en stadsutvecklingsplan.

Det nya företagsområdet Albyberg beskrivs växa fram och bli en viktig del i stråket från Globen till Nynäshamn. Under hösten ska den reviderade översiktsplanen beslutas, vilken kommer att ge förutsättningar för den fortsatta utvecklingen i hela kommunen inklusive skärgården. Det framgår att Haninge ska vara en motor för hållbar tillväxt på Östra Södertörn och i Stockholmsregionen.

3.2 Ett stort antal styrdokument

Det finns utöver Mål och budget ett stort antal strategier och planer mer specifikt inriktade mot näringslivs- och tillväxtfrågor.

- Näringslivsstrategi (antagen 2012)
- Besöksnäringsstrategi (antagen 2012)
- Aktionsplan för Haninge 2010-2025 (antagen 2009)
- Skärgårdsstrategi (daterad 2012)

- Utvecklingsprogram för den regionala stadskärnan Haninge (antaget 2011)
- Den regionala stadskärnan Haninge - Handlingsplan 2016 (antagen 2016)
- Handlingsplan för näringslivsservice (antagen 2014)

Utöver dessa finns policydokument och program som i olika grad har bäring på näringslivsutveckling:

- Policy för främjande av sociala företag (antagen 2009)¹
- Klimat- och energistrategi (antagen 2014)
- Kulturpolitiskt program (antagen 2014)
- Översiktsplan (antagen 2005, uppdaterad 2011)
- Upphandlingspolicy (antagen 2014)
- Policy för konkurrensutsättning och avknoppning Haninge (2008)²
- Hästpolicy (antagen 2011)

En ny näringslivsstrategi under framtagande

I maj 2012 fastställde kommunfullmäktige *Näringslivsstrategin*, som utgör underlag för prioritering av kommunens eget näringslivsarbete och ska återspeglas i nämndernas årliga strategi- och budgetdokument samt i förvaltningarnas verksamhetsplaner. Strategin anger att följande ska känneteckna kommunens interna näringslivsarbete:

- ▶ Kommunstyrelsen utövar en tydlig politisk ledning av näringslivsarbetet, baserad på den utveckling av kommunen som kommunfullmäktige årligen beslutar i Mål och budget.
- ▶ Kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder tydliggör sina roller i näringslivsarbetet i sina respektive årliga Strategi och budget.
- ▶ Kommunstyrelseförvaltningen leder och samordnar förvaltningarnas näringslivsarbete.
- ▶ Alla förvaltningars näringslivsarbete utgår från kommunens kärnvärden och kännetecknas av tillgänglighet, bra bemötande och effektivitet.
- ▶ Tydliga former finns för informationsutbyte och samordning mellan den politiska organisationen och förvaltningen, vad gäller kommunens kontakter med företag.

Näringslivsstrategin innehåller ett antal prioriterade uppgifter men inga mätbara mål. Den innehåller heller ingen beskrivning om hur eller när den ska revideras eller följas upp.

Kopplad till näringslivsstrategin finns en beslutad handlingsplan som konkretiserar vilka åtgärder som bör vidtas för att omsätta näringslivsstrategins sex prioriterade uppgifter i praktiskt arbete. Handlingsplanen anger vilka enheter som är ansvariga för åtgärderna. Likt näringslivsstrategin framgår det inte hur eller när den ska revideras eller följas upp.

I de olika dokumenten pekas ett stort antal insatser och åtgärder ut som på olika sätt är viktiga för näringslivsutvecklingen i kommunen. Många av dessa är i olika avseenden överlappande, vilket kan medföra dubbelarbete. En genomgång av de olika insatserna som förvaltningen gjort visar också på behov av uppdateringar, både genom att åtgärder genomförts så att strategier förverkligats och att åtgärder har blivit inaktuella på grund av utvecklingen i kommunen.

¹ Policyn ses över under 2016.

² På fullmäktiges sammanträde 2016-03-21 beslutades att upphäva policy för konkurrensutsättning och avknoppning och kommunstyrelsen gavs i uppdrag att ta fram en policy för konkurrensutsättning.

Kommunstyrelsen gav i juni 2015 kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att revidera näringslivsstrategin med sikte på fastställande i fullmäktige senast november 2016. Arbetet ska bedrivas i samverkan med företrädare för det regionala och lokala näringslivet och dess organisationer. Bakgrunden är det betydande antal dokument som på olika sätt anger riktningen för det kommunala näringslivsarbetet liksom planer på regional nivå som kommunen måste förhålla sig till.

Ambitionen med en uppdaterad näringslivsstrategi är att åstadkomma en mer samlad strategi och tydligare styrning av kommunens näringslivsarbete. Det ska åstadkommas genom att föra samman befintlig näringslivsstrategi, aktionsplan, besöksnäringsstrategi och skärgårdsstrategi till en sammanhållen näringslivsstrategi.

När granskningen genomförs pågår arbetet med den nya strategin. Av underlaget som EY tagit del av framgår att den nya strategin ska ange vision och målsättningar samt näringslivsstrategisk inriktning. Vidare anges att detta förutsätter robusta indikatorer för uppföljning, varumärkesstöd och marknadsföring, organisation och samlade resurser samt tydliga etableringsstrategier och handlingsplaner.

Enligt intervjuade kan mål och indikatorer för näringslivsfrågorna utvecklas.

Aktionsplan 2010-2025 – Hållbar tillväxt och utveckling i Haninge

Aktionsplan för tillväxt och utveckling 2010-2025 togs fram under 2009, i ett trepartssamarbete med Handelskammaren och Företagarna Haninge. Aktionsplanen behandlar bland annat näringslivsutveckling, stadskärna och handelsplats, levande skärgård, landsbygdsmiljö samt miljö och klimat. För respektive område beskrivs önskad utveckling och planerade insatser.

Aktionsplanen följs upp en gång per år genom skriftlig lägesredovisning till kommunstyrelsen. Lägesredovisningen presenteras även i samband med Näringslivets dag.

Besöksnäringsstrategin

År 2012 fastställde kommunfullmäktige *Besöksnäringsstrategin*. Strategins syfte är att stärka besöksnäringen i kommunen med ambitionen att fördubbla omfattningen mellan 2010 och 2020. Kommunens roll i utvecklandet av besöksnäringen anges i sju åtaganden, bland annat att samverka med nationella och regionala aktörer, såsom Visit Sweden, Stockholms Visitors Board, länsstyrelsen, Öppen skärgård samt grannkommuner.

Utöver kommunens roll anger strategin närings- och föreningslivets roll i utvecklandet av besöksnäringen. Rollen bryts ner i sex åtaganden som till exempel att tillhandahålla besöksnäringstjänster och aktivt samverka med turistbyråer och informationspunkter i kommunen. Uppföljning ska ske årligen genom skriftlig uppföljning och analys av fem indikatorer.³ Intervjuad uppger att delar av strategin finns upptagna i näringslivsstabens verksamhetsplan och följs upp i delårs- och årsredovisning.

Strategin har en handlingsplan som innehåller 11 områden med definierade aktiviteter samt ansvar. Exempel på område samt aktivitet är att kommunen aktivt ska delta i det regionala arbetet inom Stockholms län med den nya skärgårdsstrategin.

³ Antal gästnätter i kommunen, antal besök på de turistbyråer kommunen upphandlar tjänster av, antal telefonsamtal och e-postförfrågningar till de turistbyråer kommunen upphandlar tjänster av, antal anlöp till Dalarö gästhamn samt antal resenärer till öar som Ornö, Kymmendö, Fjärdlång, Huvudskär, Utö, Ålö, Rånö och Nättarö

Skärgårdsstrategin

Skärgårdsstrategin är resultatet av ett regionalt samverkansprojekt som bedrevs av ett antal parter under 2012 med avseende på utveckling av Stockholms skärgård⁴. Strategin syftar till att säkerställa att de insatser som görs för att utveckla besöksnäringen i Stockholms skärgård har ett gemensamt mål. Utgångspunkter i arbetet är samverkan, fler och längre säsonger och hållbarhet. Den är också ett verktyg för prioriteringar avseende insatser och utvecklingsförslag. Tidshorisonten är år 2030 med delmål år 2020. Tre fokusområden och sex strategier ger riktningen för uppfyllelse av visionen och delmålen. Intervjuad uppger att strategin årligen har följts upp i samband med att arbetet inom samverkansforumet Stockholm Archipelago (beskrivs närmare i avsnitt 5.2) rapporterats till kommunalråden. Dock har ingen avrapportering gjorts till kommunstyrelsen. Skärgårdsstrategins mål upplevs av intervjuade som högt ställda men utmanande att arbeta mot.

Övriga direktiv

År 2011 fastställde kommunfullmäktige *Utvecklingsprogram för den regionala stadskärnan*. Syftet med programmet är att översiktligt beskriva och analysera den regionala stadskärnans innehåll och peka ut frågor som är viktiga att gå vidare med för den fortsatta utvecklingen. Programmet ska även vara ett verktyg för kommunen att kunna möta och leva upp till intentionerna i RUFSS 2010. Programmet innehåller en vision för den regionala stadskärnan samt sex inriktningsmål, bland annat avseende handel och näringsliv. Utvecklingsprogrammet anger inte hur eller när den ska revideras eller följas upp.

Till utvecklingsprogrammet finns en handlingsplan för den regionala stadskärnan. Handlingsplanen revideras och följs upp årligen av kommunstyrelsen. Handlingsplanen är framtagen tillsammans med sex fastighetsägare som sedan 2014 tecknat avtal med Haninge kommun om att gemensamt arbeta för utvecklingen av den regionala stadskärnan. Av handlingsplan 2016 framgår de aktiviteter och åtaganden som kommunen och de avtalade fastighetsägarna samverkar kring.

Ytterligare direktiv med bäring på näringslivsarbetet är *Policy för sociala företag*⁵ vars övergripande syfte är att visa på fördelar med sociala företag och deras möjligheter att påverka och utvidga arbetsmarknaden genom ökad egenförsörjning och minskat bidragsberoende. Policyn anger att kommunstyrelseförvaltningen/kommundirektören ansvarar för skapande av samverkansform samt för samordningen med de berörda aktörerna såväl internt som externt.

Uppföljning av policyn är integrerad i delårs- och årsrapportering och redovisades i kommunstyrelsens årsredovisning 2015. Av uppföljningen framgår att det under 2015 fanns sex sociala företag i kommunen. Mål för 2015 var 41 anställda i sociala företag vilket uppfylldes med ett utfall på 46 stycken anställda. I december 2015 remitterade fullmäktige en motion till kommunstyrelsen för beredning med förslag att revidera policyn för sociala företag. Detta hanteras i arbetet med den nya näringslivsstrategin.

⁴ Delaktiga parter var: Skärgårdskommunerna i Stockholms län, Länsstyrelsen i Stockholms, Stockholms läns landsting, Skärgårdsstiftelsen, Waxholmsbolaget, Öppen Skärgård och Statens Fastighetsverk samt enskilda aktörer i näringslivet.

⁵ Sociala företag definieras i policyn som företag vilka driver bäringsverksamhet (producerar och säljer varor och/eller tjänster) med ett övergripande ändamål att integrera människor som har stora svårigheter att få och/eller behålla ett arbete i arbetsliv och samhället.

4 Organisering

Av kommunstyrelsens reglemente redovisas ansvaret för näringslivsverksamhet och åtgärder för att främja sysselsättning. Sedan februari 2016 ansvarar även kommunstyrelsen för övergripande miljöpolitiska frågor och frågor om ekologiskt perspektiv på hållbar utveckling.

4.1 Roller och ansvarsfördelning

Ansvaret för strategisk näringslivsutveckling ligger organisatoriskt på näringslivsstaben, som är en del av samhällsutvecklingsavdelningen på kommunstyrelseförvaltningen. Övriga enheter inom avdelningen är strategisk planering, mark och exploatering samt kommunikation och marknadsföring.

Utifrån fullmäktiges mål och kommunstyrelsens strategier formulerar samhällsutvecklingsavdelningen i sin verksamhetsplan för 2016 avdelningens åtaganden. Exempel på aktiviteter som prioriteras under året, utöver pågående projekt såsom Vega, Haningeterassen och Albyberg, är bland annat att ta fram etableringsstrategier samt driva och samordna arbetet med att ta fram en stadsutvecklingsplan, genomföra Södertörns rådslag med inriktning på investeringar, varumärkesarbete samt att stödja lokala och externfinansierade utvecklingsprojekt som landsbygdsprogram och Leaderprogram.

Staben leds av näringslivs- och utvecklingsdirektör och består av etableringsansvarig, näringslivs- och landsbygdsutvecklare, näringslivsutvecklare, näringslivsstrateg och processledare för den regionala stadskärnan. Nuvarande organisering har funnits i cirka 2 år.

Etableringsansvarig ansvarar för etableringsfrågor och planerar och genomför kommunens marknadsföring mot företag. *Näringslivs- och landsbygdsutvecklare* hanterar frågor rörande besöksnäring och landsbygd samt EU-relaterade frågor. *Näringslivsutvecklarens* ansvar är frågor kring det lokala näringslivet och planering samt genomförande av aktiviteter som till exempel frukostmöten, näringslivets dag och företagsbesök. Denne sköter även kontakten med Nyföretagarcentrum. *Näringslivsstrategen* har det strategiska ansvaret för genomförandet av näringslivsstrategins aktiviteter. *Processledare för den regionala stadskärnan* arbetar med frågor rörande utveckling och marknadsföring av stadskärnan.

Även om ansvaret för näringslivsfrågor är organisatoriskt förlagd på näringslivsstaben, finns kontaktytor gentemot företag på många platser i kommunens organisation, t.ex. inom stadsbyggnadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Då företag närmar sig kommunen i mycket olika ärenden avseende både myndighetsutövning i form av t.ex. bygglov till servicefunktioner av olika slag, fordrar det en god intern samordning för att underlätta företagens kontaktvägar in i kommunen samt att frågor snabbt kan slussas till rätt person.

Intervjuade uppger att det finns en tydlig ansvarsfördelning inom näringslivsstaben, trots att vissa frågor spänner över flera områden. Då många frågor berör flera funktioner upplevs kontaktvägarna korta. I nuläget upplevs bemanningen som god, även om det finns en ökande efterfrågan avseende servicenivå från näringslivet. Utmaningen framgent är enligt intervjuade att med nuvarande resurser kunna tillgodose kommunens expansion och samtidigt uppfylla sina åtaganden och kunna ha en servicenivå som tillgodoser näringslivets ökande behov.

Kontaktytorna mellan näringslivsstaben och övriga enheter inom samhällsavdelningen beskrivs av intervjuade som varierande. Då enheterna har verksamhetsområden som skiljer sig åt till stor del, sker samverkan efter behov och då ofta genom tillfälliga projekt eller arbetsgrupper kring en specifik fråga. Den samverkan som sker mellan enheterna upplevs välfungerande och behovsstyrd sedan något år tillbaka.

Samverkan och samordning med övriga förvaltningar beskrivs av intervjuade som ett utvecklingsområde. Det saknas idag riktlinjer för hur denna samverkan ska ske. Intervjuade beskriver att förfrågningar kan inkomma från övriga verksamheter i kommunen och förväntningarna kan ibland vara höga på snabb återkoppling och hjälp från näringslivsstaben. Det kan gälla t.ex. utskick av en enkät till ett stort antal företag. Vissa förvaltningar har också mycket egna företagskontakter, vilket fordrar samordning så att företag inte upplever kontakten med kommunen som spretande. Ansvarsfördelningen upplevs inte helt tydlig i detta avseende.

För att hjälpa och underlätta för företagare i kontakten med kommunen erbjuds en företagslots på kommunens webbplats. Den består av ett frågeformulär där företagaren kan få svar på frågor avseende t.ex. lediga lokaler, tillstånd, etablering, EU-stöd, finansiering eller starta eget. Företagslotsen administreras av näringslivsutvecklaren, som fördelar ut frågorna till berörd tjänsteman på näringslivsstaben. De mest förekommande frågorna rör mark- och lokalförfrågningar, men antalet inkomna ärenden är enligt intervjuade låg och har varit så under en längre tid. Det framgår av Mål och budget att funktionen ska utvecklas. En komplettering till lotsfunktionen är enligt intervjuade *företagsgruppen*, som består av tjänstemän med nyckelroller från flera förvaltningar vid etableringar i kommunen. Syftet är att etableraren snabbt ska få en bred, koordinerad och effektiv service i etableringsärenden.

Vidare beskrivs utvecklingspotential i den interna förankringen av antagna styrdokument för näringslivsfrågor. Intervjuade betonar att det är lätt att näringslivsfrågorna ses som enbart hemmahörande på näringslivsstaben. Det upplevs viktigt att samtliga verksamheter i kommunen i någon mån involveras i framtagandet för att säkerställa en helhetssyn i frågorna.

Hållbarhetsfrågor berör en stor del av näringslivsstabens arbete och ingår som en integrerad del i befintliga processer enligt intervjuade. Dessa frågor har ingen dedikerad resurs inom näringslivsstaben men det finns ett samarbete med den hållbarhetsberedning som tillkommit under våren, se beskrivning i avsnitt 5.1.

5 Samverkan

5.1 Samverkan inom kommunen

Samverkan kring näringslivsfrågor sker på både ledningsnivå och operativ nivå. På ledningsnivå sker samverkan främst inom *kommundirektörens ledningsgrupp*, där näringslivs- och utvecklingsdirektör ingår tillsammans med förvaltningschefer samt vd:ar för kommunens bolag. I ledningsgruppen informerar näringslivs- och utvecklingsdirektören övriga verksamheter och för upp näringslivsfrågor. Forumet upplevs av intervjuad som fruktbart för inhämtning av synpunkter.

Samverkan kring etableringsfrågor sker i en grupp bestående av kommunstyrelsens ordförande, kommundirektör, utvecklings- och näringslivsdirektör, stadsbyggnadschef, mark- och exploateringschef och etableringsansvarig. Utöver denna samverkan på ledningsnivå sker även samverkan kring etableringsfrågor mellan tjänstemän från näringslivsstaben, strategisk planering, mark- och exploatering samt stadsbyggnadsförvaltningens plan- och bygglovsenhet.

Avdelningen för samhällsutveckling har månadsvis *ledningsträff utveckling* där näringslivs- och utvecklingsdirektör, enhetschef för respektive enhet samt kommunalråd och stabschef träffas. Näringslivsstaben avrapporterar där näringslivsrelaterade frågor och aktiviteter.

Arbetsgrupper med representanter från samhällsutvecklingsavdelningen har formats för samverkan kring större frågor och projekt, såsom utbyggnaden av Albyberg. Där koordinerar etableringsansvarig intresserade företag i försäljningsprocessen, innan mark- och exploateringsenheten tar vid för att träffa mark- och anvisningsavtal. Enligt mark- och exploateringschef sker ett nära samarbete i denna process, vilket fungerar väl. Samverkan med mark- och exploateringsenheten samt övriga enheter inom avdelningen sker även i tidigt skede av stadsbyggnadsprojekt, då industritomter ingår.

I projekt eller frågor som kräver samordning eller samverkan i ett koncernperspektiv deltar vd/vd:arna för berörda bolag, t.ex. utvecklingen av Årsta slott där Tornberget deltar. Bolagen bjuds även in till företagsaktiviteter likt övriga företag i kommunen. Enligt intervjuad finns en utmaning i att åstadkomma ett koncernperspektiv i frågorna. Det kan uppstå otydligheter i huruvida kommunens bolag betraktas som en del av kommunen eller som företag i kommunen i vissa projekt.

Näringslivsstaben samverkar med gymnasieskolan t.ex. avseende entreprenörskap och Ung företagsamhet (UF). Ett urval av de gymnasieelever som arbetar med UF-företag deltog på Näringslivets dag 2016. Samverkan sker med även vuxenutbildningen kring företagskontakter knutet till bland annat yrkeshögskoleutbildningar.

Hållbarhetsberedningen tillsattes under våren 2016 och drivs av kommunalrådet med ansvar för hållbarhetsfrågor tillsammans med en miljöstrateg. En av beredningens uppgifter är att ta fram ett samlande och övergripande program för de styrdokument som är av betydelse för miljömålen. Arbetet är under uppstart när granskningen genomförs. Näringslivsstaben deltar i beredningens arbetsgrupper.

5.2 Samverkan med externa aktörer

Kommunen samverkar med företag och myndigheter avseende näringslivsfrågor i ett flertal forum. Dessa har olika karaktär och följs upp i olika utsträckning. Intervjuade beskriver en utmaning i att säkerställa ett gott deltagande, framförallt från företag, i vissa forum.

Stockholm Business Alliance (SBA) är ett kommunsamarbete i Stockholm-Mälardalenregionen som startade 2006 med syfte att fördjupa och utveckla det lokala och regionala näringspolitiska arbetet. Arbetet har även ett internationellt perspektiv. För närvarande deltar 53 kommuner i 8 län i samarbetet. Vartannat år genomför SBA en servicemätning, där företag får bedöma kommunernas myndighetsutövning inom sex områden.⁶ SBA anordnar och koordinerar även möten, mässor och utbildningar för sina medlemmar.

Arbetsmarknadsrådet inrättades av kommunstyrelsen 2013 och är en plattform för strategisk sektorsövergripande samverkan mellan offentlig, privat och ideell sektor inom arbetsmarknadsområdet. Rådet består av representanter från socialförvaltning, utbildningsförvaltning och kommunstyrelseförvaltning samt Arbetsförmedlingen, Företagarna, Försäkringskassan, Handelskammaren, Samordningsförbundet Östra Södertörn och Svenskt näringsliv. Näringslivs- och utvecklingsdirektör innehar ordförandeskapet. Rådet följs upp årligen genom skriftlig rapportering till kommunstyrelsen. Samarbetet beskrivs ha en god struktur och ska bland annat förenkla företagens kontakter med de olika myndigheterna. Formerna utvecklas fortfarande, bland annat avseende samordning av företagens kontaktvägar in i kommunen.

⁶ Brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll och serveringstillstånd.

Vidare samverkar näringslivsstaben och arbetsmarknadsenheten på socialförvaltningen i stödet till arbetssökande.

Inom ramen för Södertörnssamarbetet finns *Södertörns näringslivsutvecklingsgrupp*, där insatser sker för att stärka näringsliv och utbildningsnivån på Södertörn. Haninge kommun företräds av näringslivsutvecklaren som tillsammans med övriga kommuners näringslivschefer driver arbetet. En övergripande aktivitet är att utveckla samverkansformer mellan högskola, näringsliv och Södertörnskommunerna. Genom samarbetet deltar Haninge bland annat i projektet *Södertörnsmodellen*, som leds av KTH och där samverkan sker med ett antal företag, Södertörns högskola och SKL för att skapa en effektivare stadsplanering och hållbar stadsutveckling.

Rörande infrastrukturfrågor samverkar Haninge med Trafikverket i projektet *Tvärförbindelse Södertörn*, och med Nynäshamns kommun samt Stockholms stad avseende den kommande storhamnen Stockholm-Norvik.⁷

Kommunens regionala samverkan kring skärgårdsfrågor sker inom ramen för *Stockholm Archipelago* och *Regionala skärgårdsrådet*. Stockholm Archipelago är en fortsättning på den samverkan som påbörjades inom ramen för Skärgårdsstrategin. Samverkan ska skapa förutsättningar för en starkare besöksnäring i Stockholms skärgård genom att marknadsföra och sälja in besöksnäringen till den internationella marknaden.⁸ Det operativa arbetet drivs av en projektledare, som rapporterar till en styrgrupp. Kommunen representeras numera av kommunikationschef, tidigare var näringslivs- och landsbygdsutvecklaren representant. Arbetet följs upp och presenteras vid en årlig konferens där berörda politiker och tjänstemän bjuds in.

Det beskrivs att samverkansforumets strategiska arbete hittills har inriktats mot marknadsföring av skärgården via olika kanaler, till exempel i utländska resekataloger, ingå partnerskap med utländska agenter/resebokare och få resejournalister att besöka och publicera artiklar om besöksnäringen. Aktiviteterna, som är långsiktiga, har enligt intervjuad börjat ge resultat.

Samverkansavtalet löper ut 2017 och utsedda arbetsgrupper bereder underlag för beslut av respektive part. Under hösten 2016 beräknas kommunstyrelsen ta ställning till fortsatt deltagande. I kommunstyrelsens årsredovisning 2015 beskrivs aktiviteter som genomförts under 2015, bland annat att en verksamhetsplan för de tre kommande åren antagits.

Samverkan rörande skärgårdsfrågor sker även i det regionala skärgårdsrådet, där Stockholms läns landsting är huvudman. Dess syfte är att samordna gemensamma frågor avseende besöksnäringens utveckling. Arbetet leds dels av en grupp förtroendevalda tillsammans med landshövdingen, dels en tjänstemannagrupp där näringslivs- och landsbygdsutvecklaren representerar kommunen.

Föreningssamverkan och företagsaktiviteter

⁷ Tvärförbindelse Södertörn är en ny vägsträckning mellan E4/E20 vid Skärholmen/Kungens kurva, via Flemingsberg till riksväg 73 vid Haninge centrum

⁸ Samarbetet består av Nynäshamn, Haninge, Nacka, Värmdö, Vaxholm, Österåker och Norrtälje kommun, Stockholm Visitors Board, Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen i Stockholms län samt Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län

Utöver etablerade forum sker samverkan även med ett antal föreningar och organisationer samt genom anordnade aktiviteter.

Handelskammaren driver näringslivsfrågor på lokal nivå och fungerar som en mötesplats för näringslivet. Företag i Stockholms och Uppsala län ingår. Enligt intervjuade samverkade näringslivsstaben tidigare till stor del med en lokal representant för Handelskammaren. Sedan en tid sker samverkan i mindre omfattning, då det blivit mindre tydligt vilken funktion på Handelskammaren som är kommunens primära kontakt och Handelskammarens lokala förankring försvagats genom att medarbetare inte längre har en regional ansvarsfördelning.

För att bistå utveckling av den lokala besöksnäringen har kommunen ingått ett samverkansavtal med den ideella föreningen *Visit Haninge*⁹. Kommunens ansvar är att leda och hålla samman den operativa verksamheten medan det gemensamma strategiska arbetet drivs av en styrgrupp. Styrgruppen består av tre representanter för föreningen och tre för kommunen, vilka är näringslivs- och utbildningsdirektör, näringslivsutvecklare och näringslivs- och landsbygdsutvecklare. Övriga funktioner på staben deltar vid behov. Styrgruppen träffades nio gånger under 2015 och arbetet har bland annat utmynnat i en gemensam handlingsplan för 2015-2017.

Jordbro företagspark är en ideell förening för företag och fastighetsägare som består av 120 medlemmar. Föreningens syfte är att utveckla arbetsplatsområdet, företräda medlemmarnas intressen samt vara ett forum för informations- och erfarenhetsutbyte. Näringslivsutvecklare eller etableringsansvarig deltar och informerar på styrelsemötena som sker fyra gånger per år.

Samverkan sker med *Företagarna Haninge*, genom bland annat gemensamma företagsbesök och anordnande av Näringslivets dag varje år.

Haninge samarbetar med Nynäshamns kommun rörande *Nyföretagarcentrum*, vars syfte är att ge rådgivning till befintliga och presumtiva företagare genom upphandlade rådgivare. Näringslivsutvecklaren representerar kommunen i dess styrelse. Stöd till befintliga och presumtiva företag ges genom dels företagslotsen, dels genom Nyföretagarcentrum.

Kommunen arbetar mot både det svenska och internationella näringslivet genom deltagande vid fastighetsmässan MIPIM i Cannes som en del av Stockholm Business Alliance (SBA) och på fastighetsbranschens mäsas Business Arena Stockholm. Kommunen deltar även i Almedalen.

Av Mål och budget framgår att utveckling av stråket Globen-Nynäshamn är en prioriterad fråga. Den spänner över flera kommuner varav Stockholms stad, Huddinge, Nynäshamn och Haninge kommun samarbetar i arbetet med att utveckla stråket och öka förutsättningarna för företagsetableringar.

Processledare på näringslivsstaben deltar i en samordningsgrupp tillsammans med berörda fastighetsägare avseende utveckling av stadskärnan, där även mark- och exploateringschef medverkar.

Utöver beskrivna samverkansforum genomför näringslivsstaben riktade aktiviteter mot kommunens företag. Frukostmöten är enligt intervjuade en central aktivitet för att stimulera det lokala näringslivet och skapa relationer mellan kommunens företag. Fem frukostmöten anordnas under 2016. Mötena öppnas av kommunstyrelsens

⁹ Enligt föreningens webbplats är Visit Haninges syfte att utveckla och stärka besöksnäringen i kommunen genom att initiera, driva och stödja olika projekt och aktiviteter som utvecklar företag och föreningar med intressen inom besöksnäringen.

ordförande och företag turas om att agera värd för mötena för att få en geografisk spridning samt ökad inblick i det lokala näringslivet.

6 Uppföljning och återrapportering

Uppföljning och återrapportering av måluppfyllelse, styrdokument och samverkansforum sker till kommunstyrelsen i olika former.

6.1 Uppföljning av måluppfyllelse

Uppföljning av fullmäktiges mål och kommunstyrelsens strategier sker i delårsrapporter och årsredovisning. Målet *Växande näringsliv med fler i egen försörjning* och strategin *Verka för tillväxt och utveckling i företagen i Haninge* följs upp i delårsrapport 1. Indikator för måluppfyllelsen är arbetslöshet 16-64 år, med målvärdet 5 % arbetslöshet 2018. Enligt delårsrapporten bedöms målet som ej uppfyllt¹⁰. Utfallet blev 7,3 % då arbetslösheten i kommunen ökat med 0,5 % jämfört med samma period föregående år. Resultatet är sämre jämfört med hela Stockholms län där arbetslösheten har minskat något. Övriga strategier följs upp i delårsrapport 2 och/eller årsredovisning.

Det framgår i kommentarer till strategierna att förvaltningen synliggör, samordnar och kommunicerar mötesplatser för att utveckla nätverk för företagen samt implementerar marknadsförings- och säljmodellen gällande försäljning av verksamhetsmark.

6.2 Uppföljning av styrdokument

Antagna styrdokument följs upp i olika utsträckning. Uppföljning av Aktionsplanen sker genom att årlig skriftlig lägesredovisning återrapporteras till kommunstyrelsen. En omfattande återrapportering gjordes i mars 2015 som beskrev genomförda eller pågående aktiviteter.

Uppföljning av handlingsplan för regional stadskärna 2015 presenterades för kommunstyrelsen i februari 2016. Av den framgår att samtliga aktiviteter angivna i handlingsplanen har påbörjats. Därutöver har två ansökningar om medel från Europeiska regionalfonden och Tillväxtverket för att växla upp arbetet med stadskärnan lämnats in. Kommunen har tilldelats 2,4 mnkr under en fyraårsperiod för arbete med att stärka stadskärnans attraktivitet.

Övriga styrdokument saknar uppgift om hur och när uppföljning ska ske. Kommunstyrelsens ordförande betonar vikten av att integrera uppföljningen i ordinarie struktur. Med jämna mellanrum sker översyn av vissa styrdokument och då lyfts dokument som behöver revideras eller upphävas. Detta arbete sker idag inte systematiskt, men avseende näringslivsfrågor har kartläggning och genomgång av ett antal styrdokument gjorts inför framtagandet av den nya näringslivsstrategin.

¹⁰ Måluppfyllelsen graderas utifrån en tregradigskala: ej uppfyllt, delvis uppfyllt, och helt uppfyllt.

6.3 Uppföljning av samverkansforum

Arbetsmarknadsrådets uppföljning avseende 2015 återskildes i februari 2016. Uppföljningen beskriver pågående eller avslutade insatser, utvärdering av det arbete som bedrivits samt inriktning för arbetet 2016.

I samband med att kommunen förlängde avtalet med SBA beslutades det även att kommunstyrelseförvaltningen årligen ska avrapportera aktiviteter och resultat gällande utfallet från SBA-samarbetet. Avrapportering gjordes i enlighet med beslut i februari 2016. Enligt avrapporteringen har kommunen varit delaktig i fem aktiviteter, bland annat nöjd kund-undersökningen. I tjänsteutlåtandet gör näringslivsstaben bedömningen att effekterna av kommunens medverkan i SBA och i aktiviteter varit positiva, samt att de har bidragit till kommunens ökade attraktivitet som bostads- och etableringsort.

I kommunstyrelsens verksamhetsberättelse 2015 redovisas ett stort antal aktiviteter rörande näringslivsfrågor och stadskärnutveckling som genomfördes under 2015. Vissa av dessa aktiviteter har genomförts inom ramen för samverkansforum som till exempel Stockholm Archipelago och Södertörns näringslivsutvecklingsgrupp. Även i kommunens årsredovisning framgår ett antal genomförda aktiviteter rörande näringslivsfrågor.

6.4 Återskildning och information till övriga nämnder

För att få en bild av informationen avseende näringslivsfrågor till övriga nämnder har en översiktlig granskning gjorts av protokoll för stadsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, grundskole- och förskolenämnden, socialnämnden och äldrenämnden under perioden maj 2015-maj 2016. Vissa nämnder har tagit emot kommunstyrelsens beslut om framtagande av ny näringslivsstrategi, uppföljning och antagande av handlingsplan för utveckling av den regionala stadskärnan samt direktiv om att utveckla Årsta slott. Utöver detta framgår ingen särskild återskildning eller information avseende näringslivsfrågor till nämnderna. Detta utesluter inte att näringslivsfrågor berörs i informationsärenden.

7 Svar på revisionsfrågor och bedömning

Nedan redogör vi för svaren på revisionsfrågorna och de bedömningar som görs utifrån respektive revisionsfråga. Därefter redogörs för slutsatser och svar på den övergripande revisionsfrågan.

Delfråga	Svar
1 Har kommunen en ändamålsenlig organisation och ansvarsfördelning gällande strategiska näringslivsfrågor?	<p>Ja, till stor del. Kommunstyrelsen har ett tydligt ansvar för strategiska näringslivsfrågor och uppdraget är organisatoriskt lagt på näringslivsstaben. Staben har en tydlig ansvarsfördelning och de intervjuade anser sig ha överlag goda kontaktytor internt i kommunen och externt.</p> <p>Den interna förvaltningsövergripande samverkan i kommunen beskrivs som ett utvecklingsområde, bland annat avseende koordinering av kontaktytorna mot företag. Det saknas idag riktlinjer för hur och i vilken omfattning denna samverkan ska ske.</p>

<p>2 Finns tydliga mål för arbetet med näringslivsfrågor samt ändamålsenliga riktlinjer?</p>	<p>Ja, till stor del. Kommunstyrelsen har ett antal mål och strategier med bäring på näringslivsfrågor.</p> <p>Det finns ett stort antal styrdokument som berör olika frågor med bäring på näringslivsutveckling. Dessa har i sin tur ett omfattande antal mål och strategier som i olika utsträckning berör näringslivsfrågorna. Kommunstyrelseförvaltningen genom näringslivsstaben har ett uppdrag att sammanföra näringslivsstrategin med tillhörande handlingsplan, skärgårdsstrategin, besöksnäringsstrategin och aktionsplanen.</p> <p>Vi noterar att det utöver dessa kvarstår ett stort antal dokument med bäring på näringslivsfrågor.</p>
<p>3 Vilken återrapportering sker till berörda styrelser och nämnder?</p>	<p>Återrapportering sker till kommunstyrelsen. Återrapportering av måluppfyllelse sker i delårs- och årsredovisning. Sedan följs direktiven i aktionsplan, besöksnäringsstrategin och handlingsplan för den regionala stadskärnan upp årligen.</p> <p>Kommunens engagemang i Arbetsmarknadsrådet och Stockholm Business Alliance återrapporteras i kommunstyrelsen som separata ärenden medan aktiviteter inom t.ex. Stockholm Archipelago och Södertörns näringslivsutvecklingsgrupp beskrivs i kommunstyrelsens årsredovisning för 2015.</p> <p>Utifrån en översiktlig granskning av protokoll har vi noterat att vissa nämnder mottagit underlag om olika beslut rörande näringslivs- och stadsutvecklingsfrågor.</p>
<p>4 Hur sker samverkan mellan nämnder och kommunens bolag?</p>	<p>På ledningsnivå samverkar näringsliv- och utvecklingsdirektören med övriga förvaltningschefer och vd:ar i forumet kommundirektörens ledningsgrupp.</p> <p>Samverkan sker även med kommunens bolag i specifika projekt och arbetsgrupper, avseende t.ex. Årsta slott och Albyberg. Koncernperspektivet kan utvecklas, enligt intervjuad.</p> <p>Förvaltningsövergripande samverkan sker dels rörande arbetsmarknadsfrågor som i forumet Arbetsmarknadsrådet, dels i större projekt och frågor.</p>
<p>5 Inom vilka forum verkar kommunen med externa parter för att uppnå fullmäktiges mål med avseende på näringslivsfrågor?</p>	<p>På regional nivå samverkar kommunen inom Stockholm Archipelago, Regionala skärgårdsrådet, Stockholm Business Alliance och Arbetsmarknadsrådet.</p> <p>Lokal samverkan sker med föreningarna Visit Haninge, Jordbro företagspark och Företagarna. Sedan sker kommunsamverkan med Stockholms stad, Huddinge och Nynäshamn rörande utveckling av stråket Globen-Nynäshamn. Likaså samarbetar kommunen och Nynäshamn kommun avseende Nyföretagarcentrum.</p> <p>Utöver ovanstående forum samverkar näringslivsstaben med branscher och företag genom olika aktiviteter och engagemang vid t.ex. mässor och mötesplatser.</p>

<p>6 Hur säkerställs att kommunens mål om hållbarhet vävs in i arbetet med strategiska näringslivsfrågor?</p>	<p>Intervjuade upplever hållbarhet som en integrerad del i arbetet med näringslivsfrågor. Hållbarhetsperspektivet tydliggörs i ett antal styrande dokument samt målformuleringar.</p> <p>En hållbarhetsberedning har tillsatts under våren 2016 med uppdraget att ta fram styrande dokument för hållbarhetsarbetet. Funktioner på näringslivsstaben deltar i beredningens arbetsgrupper.</p>
<p>7 Hur säkerställs att arbetet med näringslivsfrågor även omfattar ej centralt belägna områden och kommunens glesbygd?</p>	<p>Det finns en dedikerad resurs på näringslivsstaben med uppdraget att arbeta med landsbygdsfrågor, där stora beröringspunkter finns med besöksnäringen.</p> <p>Samverkan sker inom forum med fokus på framförallt skärgården. Sedan verkar näringslivsstaben för att på olika sätt lyfta fram företag i olika delar av kommunen. Ett exempel är frukostmöten där möten förläggs i områden utanför tätorten för att skapa inblick i dessa företags verksamhet.</p>

7.1 Bedömning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen har ett ändamålsenligt och strategiskt arbete avseende näringslivsfrågor för att uppnå fullmäktiges mål. Granskningen belyser formerna för styrning, samverkan och uppföljning.

Vår sammantagna bedömning är att det finns ett strategiskt arbete i kommunen avseende näringslivsfrågor, som huvudsakligen är ändamålsenligt. Arbetet organiseras sedan två år i näringslivsstaben, där olika funktioner ansvarar för såväl näringslivsstrategin och samverkan i olika forum som företagsaktiviteter. Att kompetensen är samlad bedöms som positivt och roll- och ansvarsfördelning upplevs överlag som god. Kontaktytor och ansvar gentemot övriga förvaltningar behöver dock utvecklas och förtydligas. Förankringen hos övriga förvaltningar avseende gällande styrdokument för näringslivsfrågorna kan stärkas.

En utmaning på sikt för näringslivsstaben är att med nuvarande resurser kunna tillgodose kommunens expansion och samtidigt uppfylla sina åtaganden och kunna ha en servicenivå som tillgodoser näringslivets ökande behov. Detta fordrar även god samordning inom kommunen. Formerna kan tydliggöras för de kommunala bolagens delaktighet i kommunens näringslivsarbete.

Det finns uppställda mål och strategier för arbetet med näringslivsfrågor. Utöver fullmäktiges mål och kommunstyrelsens strategier finns ett stort antal upprättade styrdokument som i olika utsträckning anger inriktning för utveckling av både branscher och enskilda företag. Med ett omfattande antal strategier utan tydlig uttalad inbördes ordning och prioritering föreligger risk för otydlighet. Vi ser positivt på att en konsolidering av ett antal styrdokument pågår för att stärka styrningen avseende näringslivsfrågor. Det bör även underlätta en sammanhållen analys och uppföljning.

De underlag till ny näringslivsstrategi som vi tagit del av visar att förvaltningen gjort en självutvärdering av den gällande näringslivsstrategin och bland annat noterat att uppföljning och indikatorer behöver tydliggöras. Underlaget beskriver ett antal indikatorer för uppföljning av strategin, vilka bedöms relevanta. Vi bedömer det viktigt att fortsätta utveckla formerna för en sammanhållen analys och uppföljning framgent.

Samverkan och samarbete avseende näringslivsfrågor sker i ett antal forum, både internt i kommunen och med externa aktörer. Forum finns på både ledningsnivå och operativ nivå.

Samverkan bedöms överlag som ändamålsenlig. Det finns en god kännedom hos näringslivsstaben avseende hur frågorna integreras i kommunens olika processer. Resurser finns avsatta för t.ex. landsbygdsutveckling och utveckling av stadskärnan. Avseende landsbygdsutveckling förläggs företagsaktiviteter hos företag i olika delar av kommunen för att skapa inblick i dessa verksamheter och sprida information, vilket bedöms positivt.

Hållbarhetsfrågorna integreras enligt intervjuade i det dagliga arbetet, men har ingen dedikerad resurs. Vi ser positivt på att näringslivsstaben deltar i den ny tillsatta hållbarhetsberedningens arbetsgrupp för att bevaka detta perspektiv.

Uppföljning av näringslivsfrågorna sker utifrån uppsatta mål och antagna styrdokument i olika omfattning i samband med delårs- och årsredovisning eller som separata ärenden. Ett antal styrdokument och samverkansforum följs upp strukturerat, medan andra saknar dokumenterade rutiner och ansvar för återrapportering. Vi konstaterar att omfattningen av styrdokument och samverkansforum att följa upp är stor när granskningen genomförs och att ett arbete pågår att se över möjligheter till en mer sammanhållen uppföljning.

En granskning av kommunens åtgärder för att främja ett gott företagsklimat genomfördes 2012. Vi ser en utveckling på ett antal områden avseende styrning och organisering av näringslivsarbetet. Former för intern samverkan i kommunen samt uppföljning bör utvecklas vidare.

Vi ger kommunstyrelsen följande rekommendationer i det fortsatta arbetet:

- ▶ Säkerställ en enhetlig och systematisk uppföljning av styrande dokument avseende näringslivsutveckling, för att underlätta överblick och styrning av strategiska näringslivsfrågor. Tydliga och ändamålsenliga indikatorer för näringslivsfrågor bör fortsätta utvecklas.
- ▶ Klargör näringslivsstabens ansvar och servicenivå gentemot övriga förvaltningar, för att underlätta samverkan.
- ▶ Säkerställ en förvaltningsövergripande samverkan avseende näringslivsfrågor i arbetet med den nya näringslivsstrategin, för att uppnå en helhetssyn i frågorna.
- ▶ Fortsätt utveckla och samordna kontaktvägarna in till kommunens olika verksamheter, för de företag som finns i kommunen.

Haninge den 28 september 2016

Anja Zetterberg
Verksamhetsrevisor

Andreas Halvarsson
Verksamhetsrevisor

Källförteckning

- ▶ Mål och budget 2016-2017, Haninge kommun
- ▶ Reglemente, kommunstyrelsen
- ▶ Strategi och budget 2016, kommunstyrelsen
- ▶ Årsredovisning 2015, kommunstyrelsen
- ▶ Årsredovisning 2015, Haninge kommun
- ▶ Näringslivsstrategi, Haninge kommun
- ▶ Besöksnäringsstrategi, Haninge kommun
- ▶ Skärgårdsstrategi
- ▶ Aktionsplan 2010-2025, Haninge kommun
- ▶ Utvecklingsprogram för den regionala stadskärnan,
- ▶ Policy för sociala företag
- ▶ Avtal Stockholm Archipelago
- ▶ Uppföljning av aktionsplanen, 2015
- ▶ Uppföljning av arbetsmarknadsrådet 2015
- ▶ Arbetsmarknadsrådets verksamhetsberättelse 2015
- ▶ Kallelse kommunstyrelsen 2016-02-01
- ▶ Presentation av samhällsavdelningen, PPT september 2015
- ▶ Lägesrapport till kommunstyrelsens presidium avseende ny näringslivsstrategi
- ▶ Protokollsutdrag kommunstyrelsen, Direktiv för att ta fram en ny näringslivsstrategi för Haninge kommun
- ▶ Protokollsutdrag kommunstyrelsen, Kallelse till kommunalrådsberedning 2016-02-10 (underlag för inrättande av hållbarhetsberedning)
- ▶ Kallelse till kommunstyrelsens sammanträde 2016-05-30 (delårsrapport 1)
- ▶ Tertialrapportering 1 av näringslivsstabens verksamhetsplan 2016
- ▶ Protokoll, kommunstyrelsen maj 2015-maj 2016
- ▶ Protokoll, stadsbyggnadsnämnden protokoll augusti 2015-maj 2016
- ▶ Protokoll, kultur- och fritidsnämnden protokoll augusti 2015-maj 2016
- ▶ Protokoll, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden augusti 2015-maj 2016
- ▶ Protokoll, grundskole- och förskolenämnden augusti 2015-maj 2016
- ▶ Protokoll, socialnämnden augusti 2015-juni 2016
- ▶ Protokoll, äldre- och vårdnämnden augusti 2015-juni 2016

Dnr KS 2016/594

§ 16 Uppföljning av äldrenämndens åtgärdsplan

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2015-05-11, § 106, att en externt utförd genomlysning av äldreförvaltningen skulle genomföras. I februari 2016 bereddes äldrenämnden tillfälle att yttra sig över rapporten. I samband med detta redovisades ett åtgärdsprogram från äldreförvaltningen utifrån genomförd genomlysning. Redan 2015-05-21 hade dock beslut tagits i äldrenämnden om genomförande av ett åtgärdsprogram.

Då kommunstyrelsen, 2016-04-04, § 85, behandlade rapporten från genomlysningen och förvaltningens kommentarer till rapporten, beslutades att kommunstyrelseförvaltningen skulle återkomma till kommunstyrelsen med en uppföljning av de insatta åtgärderna i äldrenämnden, vid kommunstyrelsens första sammanträde 2017.

En uppföljning av åtgärdsplanen har nu genomförts och äldrenämnden beslutade 2016-11-23, § 137, att godkänna rapporten.

Den totala ekonomiska effekten av genomförda åtgärder bedöms för 2016 vara cirka 17,8 mnkr. Den tillkommande effekten 2017 beräknas vara 7,6 mnkr.

Förvaltningens synpunkter

Av de totalt 33 åtgärds punkterna är det främst två genomförda åtgärder som genererar omfattande besparingseffekter: Översynen av resursfördelningsmodeller beräknas ge en besparingseffekt 2016 på cirka 13,5 mnkr. Besparingseffekten 2017 beräknas bli ytterligare 7 mnkr. Det är framför allt avskaffandet av ersättning utifrån vårdresursmätning som genererar denna effekt.

Den andra åtgärden som genererat en större besparingseffekt är översynen av avgifterna för insatserna. Genom denna åtgärd har intäkterna ökat med 2,5 mnkr på årsbasis. Övriga beslutade åtgärder har haft betydelse för kvalitet och utförande men har mer begränsade effekter för den totala resursförbrukningen.

Kommunstyrelseförvaltningen anser att även om det bara är två

åtgärder som fått större ekonomiska effekter så är det värdefullt att åtgärdsplanen är genomförd och i vissa delar fortfarande pågår. En åtgärd som ännu inte är genomförd som kan påverka resursåtgången är införandet av tid- och insatsregistering för utförd tid i hemtjänsten.

Kommunstyrelseförvaltningen kommer att följa utvecklingen av de åtgärder som återstår och uppföljningen av dessa kommer att ske i den månatliga uppföljningen av ekonomin till kommunstyrelsen. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att bifogad uppföljning av åtgärdsplanen godkänns.

Underlag för beslut

- Äldrenämndens protokoll 2016-11-23, § 137
- Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande 2016-10-27 – Genomlysning av äldreomsorgen i Haninge kommun – effekter av genomförda åtgärdsprogram

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppföljningen av åtgärdsplanen godkänns.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) yrkar bifall till eget förslag (bilaga) innebärande att en andra beslutspunkt läggs till där äldrenämnden åläggs att leverera en slutrapport första kvartalet 2018.

Meeri Wasberg (S) och Kennerth Valtersson (SD) yrkar bifall till det egna förslaget från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut; det egna förslaget från Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens beslut

1. att uppföljningen av åtgärdsplanen godkänns.

2. att äldrenämnden levererar en slutrapport över effekterna av de beslutade åtgärder som beslutats med anledning av genomlysningen av äldreförvaltningens verksamheter. Åtterrapporering ska ske första kvartalet 2018.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Ekonomiavdelningen

För kännedom: Äldrenämnden

Eget förslag

§ 16

Kommunstyrelsen

2017-01-30

Uppföljning av äldrenämndens åtgärdsplan

Vi ser mycket positivt på det arbete äldrenämnden lagt ner med anledning av den genomlysning som kommunfullmäktige beslutade om 2015-05-11. Redovisningen visar dock på många genomförda åtgärder och åtgärder som kommer att genomföras senare inte har en tillfredsställande ekonomisk redovisning. När samtliga förslag till åtgärder med anledning av genomlysningen har vidtagits bör en fullständig slutredovisning tas fram. Utifrån äldrenämndens rapport bör eventuella effekter av samtliga åtgärder kunna utläsas efter 2017.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. att uppföljningen av åtgärdsplanen godkänns.
2. att äldrenämnden levererar en slutrapport över effekterna av de beslutade åtgärder som beslutats med anledning av genomlysningen av äldreförvaltningens verksamheter. Återrapportering ska ske första kvartalet 2018.

Martina Mossberg (M)

Tobias Hammarberg (L)

Marie Litholm (KD)

Dnr ÄN 2016/464

§ 137 Genomlysning av äldreomsorgen i Haninge kommun - effekter av genomförda åtgärdsprogram.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2015-05-11 att en externt utförd genomlysning av äldreförvaltningen skulle genomföras. I februari 2016 bereddes äldrenämnden tillfälle att yttra sig över rapporten. I samband med detta redovisades ett åtgärdsprogram från äldreförvaltningen utifrån genomförd genomlysning. Redan 2015-05-21 hade dock beslut tagits i äldrenämnden om genomförande av ett åtgärdsprogram.

Då kommunstyrelsen behandlade rapporten från genomlysningen och förvaltningens kommentarer till rapporten, beslutades att kommunstyrelseförvaltningen skulle återkomma till kommunstyrelsen med en uppföljning av de insatta åtgärderna i äldrenämnden, vid KS första sammanträde 2017. Föreliggande rapport från äldreförvaltningen utgör ett underlag för denna uppföljning.

Den totala ekonomiska effekten av genomförda åtgärder bedöms för 2016 vara cirka 17,8 mnkr. Den tillkommande effekten 2017 beräknas vara 7,6 mnkr.

Underlag för beslut

- Tjänsteutlåtande 16-10-26 – Genomlysning av äldreomsorgen i Haninge kommun - effekter av genomförda åtgärdsprogram

Förslag till beslut

1. Rapporten godkänns.

Äldrenämndens beslut

1. Rapporten godkänns.

Expedieras: Akt
För verkställighet:
För kännedom:

Kurt Johansson
Morgan Norberg
Anna-Carin Wallin

Äldreförvaltningen

Genomlysning av äldreomsorgen i Haninge kommun - effekter av genomförda åtgärdsprogram

1. SAMMANFATTNING

Kommunfullmäktige beslutade 2015-05-11 att en externt utförd genomlysning av äldreförvaltningen skulle genomföras. I februari 2016 bereddes äldrenämnden tillfälle att yttra sig över rapporten. I samband med detta redovisades ett åtgärdsprogram från äldreförvaltningen utifrån genomförd genomlysning. Redan 2015-05-21 hade dock beslut tagits i äldrenämnden om genomförande av ett åtgärdsprogram.

Då kommunstyrelsen behandlade rapporten från genomlysningen och förvaltningens kommentarer till rapporten, beslutades att kommunstyrelseförvaltningen skulle återkomma till kommunstyrelsen med en uppföljning av de insatta åtgärderna i äldrenämnden, vid KS första sammanträde 2017. Föreliggande rapport från äldreförvaltningen utgör ett underlag för denna uppföljning.

Den totala ekonomiska effekten av genomförda åtgärder bedöms för 2016 vara cirka 17,8 mnkr. Den tillkommande effekten 2017 beräknas vara 7,6 mnkr.

2. BAKGRUND

Kommunfullmäktige beslutade 2015-05-11 att en externt utförd genomlysning av äldreförvaltningen skulle genomföras. Genomlysningen utfördes av EY. I februari 2016 bereddes äldrenämnden tillfälle att yttra sig över rapporten. I samband med detta redovisades ett åtgärdsprogram från äldreförvaltningen

utifrån genomförd genomlysning. Redan 2015-05-21 hade dock beslut tagits i äldrenämnden om genomförande av ett åtgärdsprogram.

Då kommunstyrelsen behandlade rapporten från genomlysningen och förvaltningens kommentarer till rapporten, beslutades att kommunstyrelseförvaltningen skulle återkomma till kommunstyrelsen med en uppföljning av de insatta åtgärderna i äldrenämnden, vid KS första sammanträde 2017. Föreliggande tjänsteutlåtande innehåller äldreförvaltningens underlag till denna uppföljning.

3. EFFEKTER AV BESLUTADE ÅTGÄRDER

Äldrenämnden beslutade 2015-05-21 om att nedanstående effektiviseringsåtgärder skulle genomföras. I höger kolumn redovisas bedömda effekter.

Nr	Åtgärd	Effekter
1	Införa poliklinisk omsorg inom korttidsboende	Efterfrågan på insatsen har inte förelegat. Aktuella kunder har hanterats av Trygg Hem istället. Fortsatt utveckling av konceptet ska ske.
2	Samordna utnyttjande av lokaler med socialförvaltningen och andra förvaltningar	Görs vid behov. Exempel: Mötesplats Jordbro. Marginell ekonomisk effekt.
3	Reducera antalet tom dygn inom vård- och omsorgsboende och korttidsboende	Beläggning på interna korttidsplatser är 95 %, oförändrad. Externa platser ersätts endast för belagda dygn. Rutinerna fungerar bra. Det genomsnittliga antalet tom dygn på vård- och omsorgsboende är oförändrat.
4	Mobilisera ytterligare insatser för att reducera sjukfrånvaron	Insatser sker löpande. Inga positiva ekonomiska effekter ännu. Ny projektplan framtagen.
5	Försäljning av tjänster och samutnyttjande av utbildningsresurser	Endast marginella effekter
6	Reducera omfattning av förebyggande	Minskad bemanning 1,5 å ger en kostnadsminskning

	hembesök	med 650 tkr, helårseffekt 2016.
7	Förtäta dagverksamheten	Sker löpande. Förvaltningen kan lämna kompletterande uppgifter efter årsbokslutet.
8	Utreda de organisatoriska förutsättningarna för förvaltningens hälso- och sjukvårdsverksamhet	Utredning genomförd. Ingen ekonomisk effekt. Beslut: Status Quo.
9	Samordna utredning/ handläggning av färdtjänst/ riksfärdtjänst med socialförvaltningen	Genomfört. Kvalitetsmässiga samordningsvinster föreligger och suboptimering undviks.
10	Utreda eventuell avveckling av seniorbostadskön i samband med översyn av framtida former för mellanboende	Utredning genomförd av förvaltning. Ej behandlat i ÄN ännu.
11	Omförhandla hyreskontrakt med Haninge Bostäder	Hyra för Tallhöjden omförhandlad: Justering från 3 till 1 procent. 2% på 8,9 mnkr ger 180 tkr från 2017 och framåt. Övriga fastigheter omförhandlas under 2016/2017 men effekterna slår igenom tidigast under 2018.
12	Utreda möjligheten att lägga hemtjänst på Dalarö på entreprenad eller utförande via lov-utförare	Intern organisationsförändring genomförd i stället. Ingen ekonomisk effekt.
13	Ta betalt för delegeringar från Stockholms läns landsting	SLL har avböjt. ÄF Haninge kommun utför ej delegeringar längre på uppdrag av SLL.
14	Reducera personal vid träffpunkter	Under 2016 har 1,0 åa tagits bort på Djurgårdsplan och 1,0 åa i Brandbergen. Helårseffekt på båda ställena 2016 och framåt besparing blir cirka 800 tkr

		<p>totalt per år.</p> <p>Under 2017 sker en minskning även på Tallhöjden med 1,0 åa. Denna beräknas få effekt från januari 2017 med 400 tkr.</p> <p>Parkvillans bemanning sänktes redan från sommaren 2015 med 1,0 åa, vilket minskade kostnaderna 2016 jämfört med 2015 med cirka 200 tkr.</p>
15	Omvandla korttidsplatser på Hagagården	<p>Genomfört</p> <p>Kvalitetsvinster för enskilda men inga ekonomiska effekter.</p>
16	Avveckla lokal kundundersökning	<p>Genomfört</p> <p>Ekonomisk effekt: 120 tkr</p>
17	Genomföra en översyn av resursfördelningssystemet	<p>Genomfört</p> <p>Vårdresursmätning slopad</p> <p>Ekonomisk effekt: 2016</p> <p>40000 timmar mindre i ersättning 13,5 mnkr</p> <p>2017: 7 mnkr</p>
18	Införa andra rutiner vid begäran om offerter i samband med beslut om bostadsanpassningsbidrag	Ingen ekonomisk effekt
19	Förbättra uppföljningen av insatser på korttidsboenden genom frekvent närvaro av biståndshandläggare och uppföljningsansvar för respektive korttidsenhet	<p>Verkställs från november</p> <p>Omorganisation genomförd</p>
20	Använda videokonferenser vid	<p>Ej verkställt.</p> <p>Teknikförutsättningar</p>

	vårdplanering där så är lämpligt	behöver förbättras: olika teknisk plattform hos olika vårdgivare.
21	Reducera antalet inköpare inom verksamheten	Genomfört via kommungemensamt projekt.
22	Reducera kostnaderna för köpta platser inom vård- och omsorgsboende	Ny bedömning kommer att ske efter årsskiftet 2016/2017 då det är möjligt att jämföra kostnadsnivå för externa platser med genomsnittskostnaden under 2015.
23	Genomföra en översyn angående avgifter	Förändringarna beräknas ge ökade intäkter med 2,5 mnkr 2016. Totalt ger kostavgifterna och avgifter för vård o omsorg under 2016 intäkter med cirka 35,5 mnkr jämfört med 2015 års intäkter på 31,0 mnkr. Av dessa kan 2 mnkr kopplas till volymökning och resten till justeringar i avgiftssystemet.

Då äldrenämnden 2016-02-24 behandlade rapporten från genomlysningen, beslutades om att nedanstående åtgärder skulle vidtas:

Nr	Åtgärd	Effekter
1	Riktlinjerna för biståndshandläggning uppdateras	Genomfört Inga mätbara ekonomiska effekter
2	Resursfördelningssystemet uppdaterat	Genomfört(se punkt 17 ovan)
3	Gemensam utredning för gränsdragning mellan socialförvaltning/äldreförvaltning	Genomfört Nollsummespel i fråga om kostnadsfördelning, men klara

		verksamhetsmässiga samordningsvinster.
4	Granskning av biståndshandläggningen systematiseras och genomförs 2 ggr/år. En övergripande granskning och en fördjupad granskning årligen.	Påbörjat 2015, ska fortsätta 2016. Ärendedragningar genomförs kontinuerligt.
5	Införande av IBIC	Projekt för införande har påbörjats och genomförs enligt plan Ingen ekonomisk effekt
6	Ta fram ett program för kompetensutveckling för biståndshandläggarna	Genomförs i samverkan med Nestor.
7	Införa tid- och insatsregistering för utförd tid i hemtjänsten	Införandeprojekt har påbörjats.
8	Ta fram granskningsplan för avtals uppföljning och kvalitetsgranskning av all extern verksamhet	Påbörjat, resurs avsatt Ingen ekonomisk effekt
9	Analysera effekten av insatsen korttidsboende, inkl. växelboende och avlastning <ul style="list-style-type: none"> - Alternativa kostnader? - Minskar efterfrågan på boende? 	Påbörjat. Eventuellt ska extern resurs anlitas.
10	Analysera effekten av insatsen dagverksamhet <ul style="list-style-type: none"> - Alternativa kostnader? - Minskar efterfrågan på boende? 	Påbörjat. Eventuellt ska extern resurs anlitas.

4. SLUTSATSER

Två genomförda åtgärder genererar omfattande besparingseffekter: Översynen av resursfördelningsmodeller beräknas ge en besparingseffekt 2016 på cirka 13,5 mkr 2016. Besparingseffekten 2017 beräknas bli ytterligare 7 mnkr. Det är framför allt avskaffandet av ersättning utifrån vårdresursmätning som genererar denna effekt.

Den andra åtgärden som genererat en större besparingseffekt är översynen av avgifterna för insatserna. Genom denna åtgärd har intäkterna ökat med

2,5 mkr på årsbasis. Övriga beslutade åtgärder har haft betydelse för kvalitet och utförande men har mer begränsade effekter för den totala resursförbrukningen.

Den totala ekonomiska effekten av genomförda åtgärder bedöms för 2016 vara cirka 17,8 mnkr. Den tillkommande effekten 2017 beräknas vara 7,6 mnkr.

Dnr KS 2016/585

§ 17 Den regionala stadskärnan Haninge – uppföljning av handlingsplan 2016

Sammanfattning

Handlingsplan 2016 för den regionala stadskärnan Haninge redovisar de aktiviteter som bedrivs i samarbetet mellan Haninge kommun och sju fastighetsägare i centrumsamverkan. Grunden till samarbetet regleras i ett samverkansavtal som finns mellan kommunen och aktörerna sedan våren 2014. Kommunstyrelsen godkände handlingsplanen i februari 2016 (KS 2016-02-01 § 26) Handlingsplanen innehåller fem målområden. Detta är en uppföljning med redovisning av arbetet som genomförts under 2016. I huvudsak har arbetet handlat om:

Inom ramen för centrumsamverkan har det producerats mycket under 2016. Varumärket har testats i en pilotstudie, samverkan med fastighetsägarna har utvärderats och utredningar, analyser och arkitektstöd har köpts in för att kommunstyrelsen i november skulle kunna fatta beslut om en stadsutvecklingsplan för stadskärnan. Kommunen har certifierats för sitt arbete med kvällsekonomin. Totalt har drygt 500 personer deltagit i någon av alla de aktiviteter som har genomförts och uppskattningsvis 1 000 personer har besökt projektkontoret i Haninge centrum.

Ett förslag till handlingsplan för utveckling av den regionala stadskärnan 2017 är under utformning och kommer att redovisas till kommunstyrelsen i februari 2017.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat bifogad uppföljning av arbete enligt rubr handlingsplan.

Underlag för beslut

- Handlingsplan för den regionala stadskärnan 2016
- Kommunstyrelseförvaltningens skrivelse 2016-12-13, ”Uppföljning av handlingsplan 2016 för den regionala stadskärnan Haninge”

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen beslutar

1. Uppföljningen godkänns.

Kommunstyrelsens beslut

1. Uppföljningen godkänns.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelseförvaltningen

För kännedom: Stadsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, grund- och förskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, socialnämnden och äldrenämnden

Den regionala stads kärnan Haninge – handlingsplan 2016

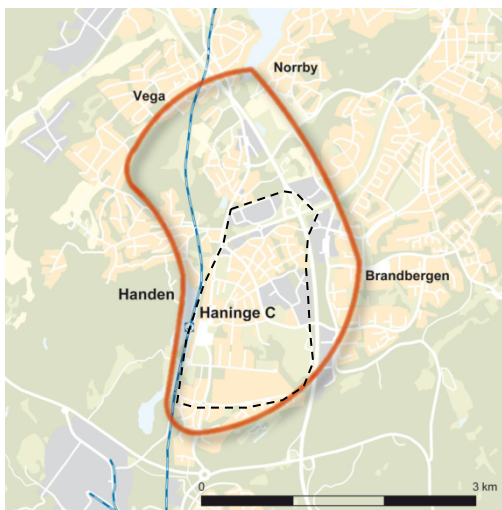
Bakgrund

Redan 2010 när den regionala utvecklingsplanen för Stockholm, RUFS, beslutades antog Haninge kommun ett mål att arbeta för en attraktiv regional stads kärna. Året därpå, 2011, beslutade kommunen om ett utvecklingsprogram som stakar ut riktningen för arbetet med den regionala stads kärnan. Ett antal områden pekades ut som viktiga för det fortsatta arbetet; näringslivsfrågor, utveckling av den fysiska miljön och arbete med inriktning på bildande av centrumutvecklingsbolag, det senare baserat på en politisk överenskommelse i anslutning till beslutet om en ny näringslivsstrategi 2012.

Våren 2014 tecknade Haninge kommun avtal med sex av de större fastighetsägarna i centrala Haninge (Grosvenor, Wallenstam, SveaNor, Stena Fastigheter, Hemfosa och Atrium Ljungberg) om att gemensamt arbeta för stads kärnans utveckling, nedan kallat centrumsamverkan. Handlingsplanen redovisar de aktiviteter som aktörerna tillsammans kommer att arbeta med under 2016.

I den regionala utvecklingsplanen (RUFS 2010) avgränsas den regionala stads kärnan Haninge geografiskt enligt den röda linjen i kartan nedan. Stadsdelarna Handen och Vega samt verksamhetsområdet längs väg 73 ingår. I kommunens utvecklingsprogram från 2011 definieras stads kärnan i olika lager. Kartan nedan motsvarar de två första lagren plus Vega. Kopplingarna till omkringliggande stadsdelar Brandbergen, Jordbro och Västerhaninge är viktiga men dessa delar ingår inte i den regionala stads kärnan idag.

Det gemensamma arbetet i centrumsamverkan pågår till största delen innanför den streckade linjen, i kärnans kärna. Det är också här fastighetsägarna i centrumsamverkan är aktiva.

Karta 1. Geografisk definition av stads kärnan i RUFS (regional utvecklingsplan för Stockholm), röd linje. Streckad linje är det geografiska område

där huvuddelen av aktiviteterna i handlingsplanen äger rum, kärnans kärna.

Den gemensamma ambitionen

Samverkansavtalet mellan Haninge kommun och sex fastighetsägare slår fast att parterna ska samarbeta för att uppnå helhetssyn för stadskärnans utveckling och ett av målen är att maximera den gemensamma nyttan av insatser i stadskärnan. Gemensamt ska parterna arbeta för bättre etableringsförutsättningar, fler verksamheter och fler bostäder. I utvecklingsprogrammet från 2011 finns en vision för den regionala stadskärnan:

”Den regionala stadskärnan Haninge är en central mötesplats för människor, företag och utbildning och en drivande kraft för en långsiktig ekologisk, social och ekonomiskt hållbar utveckling i södra Stockholmsregionen. Haninges centrala delar pulserar och är i ständig utveckling. Människor möts i en ljus och levande stad och känner trygghet. Stadskärnan erbjuder boende, handel, utbildning, arbete och fritid i en modern tät stadsmiljö. ”

För att ett samarbete ska fungera är det viktigt att skapa en gemensam målbild. Med visionen som utgångspunkt har centrumsamverkan gemensamt arbetat fram följande målbild:

Målbild

Snabbtåget stannar var femte minut. För bara en kvart sedan lämnade jag Stockholms central, det gick snabbt att komma hit!

Sjön Rudan glittrar och när jag går av tåget känner jag en frisk doft av barrskog. Det vimlar av folk utmed vattnet. Jag har stämt träff med en kollega som väntar på en av bryggorna.

Vi vänder oss om och följer folkströmmen upp mot torget. Hus i skiftande material och arkitektur kantar gatan. Ett fönster fångar sydvästsolen och reflekterar den över oss på gatans oregelbundna stenläggning. Vattenspelet som följer oss kastar solkatter över en tegelfasad. Någon hänger tvätt på en av balkongerna.

Vi stöter ihop med några kollegor som är på väg till Rudans friluftsområde för att äta lunch, pensionärer passerar på väg till gymmet och föräldralediga strosar runt bland butiker och caféer. Det pågår något på torget. En utställning väcker vår nyfikenhet. Vi tar en fika utanför kulturhuset innan vi skiljs åt.

Jag korsar torget och tar sikte mot det höga trähuset längst bort i stadskanten, hoppar upp på en låncykel och cyklar ut mot idrottsplatsen. Längs vägen passerar jag den sparsmakade femtiotalbebyggelsen inbäddad bland tallar. De nya trähusen blir en fin kontrast till de gamla. I bottenvåningarna finns flera olika verksamheter, några har flyttat ut på trottoaren. När jag cyklar förbi Eskilsparken känner jag vinddraget av en buss som kör förbi.

I parken har ett gäng ungdomar tagit av sig skorna och springer barfota i fontänen, andra söker svalka på serveringarna under träden. Det doftar mat från olika delar av världen. Det tog mig bara några minuter att komma fram. På idrottsplatsen pågår den stora hälsomässan med besökare från hela landet.

Målbilden behöver kompletteras med indikatorer så att det blir möjligt att mäta måluppfyllelse. Det är ett arbete som kommer att fortsätta under 2016.

Det gemensamma arbetets finansiering

Det gemensamma arbetet finansieras med upp till 900 000 kronor av Haninge kommun och totalt 900 000 av de sex fastighetsägarna årligen under de tre år samverkansavtalet gäller. Den gemensamma budgeten är i första hand kostnader för processledning, verksamhetslokaler, workshopar och seminarier samt utredningar. Sedan augusti 2014 finns en processledare anställd av Haninge kommun.

Arbetet i centrumsamverkan består av fastighetsägare och kommun med gemensamt intresse och långsiktigt engagemang. Till detta kan kopplas andra intressenter och ytterligare finansiering med samma intresse för att bidra till stadskärnans utveckling. I processledarens uppdrag ingår att löpande söka ytterligare finansiering till arbetet, dels genom olika fonder dels genom samarbetsprojekt med fler aktörer.

Det gemensamma arbetets organisation

Det gemensamma arbetet drivs i **centrumsamverkan**. Uppdragsgivare är kommunstyrelsen tillsammans med de sex fastighetsägare som tecknat samverkansavtal med kommunen. Arbetet utgår från de intentioner som finns uttryckta i samverkansavtalet.

Under hösten 2014 har en **styrgrupp** bildats med representanter från kommunens kommunstyrelse- och stadsbyggnadsförvaltning samt de sex fastighetsägarna. Styrgruppen har ansvaret för projektets planering, kontroll och styrning då det gäller resurser och sakinnehåll. Den ska pröva och godkänna de planer som utarbetas av processledaren. Vidare ska den verka för att arbetet genomförs på ett effektivt sätt och i enlighet med uppdragsgivarnas intentioner.

Processledaren är anställd av Haninge kommun och finansieras av medel från centrumsamverkan. Processledaren ansvarar för att projektet drivs och genomförs enligt angivna direktiv, mål, budget och tidplan. Processledaren är arbetsledare, samordnare och informatör inom centrumsamverkan. Processledaren ansvarar för att driva på, samordna och följa upp aktiviteterna i handlingsplanen.

Utvecklingsgruppen är en större gruppering av centrumsamverkan med fler deltagare från de sex fastighetsägarna och Haninge kommun. Gruppen har hittills varit delaktig i arbetet med den gemensamma målbilden, handlingsplanen och stadsutvecklingsplanen.

Handlingsplan 2016

Handlingsplanen innehåller aktiviteter som kräver mer än en aktörs agerande. Förutom de insatser som nämns i handlingsplanen arbetar parterna i centrumsamverkan med

sina egna aktiviteter. Haninge kommuns totala åtagande återfinns i den av kommunfullmäktige beslutade Mål och budget för 2016. Fastighetsägarnas enskilda satsningar beskrivs i deras respektive planer. Ambitionen är att informera varandra även om dessa aktiviteter för att skapa ännu bättre förutsättningar för samarbete och utveckling.

Handlingsplanen redovisar de aktiviteter som planeras inom ramen för centrumsamverkan under 2016 men även ambitioner för ett mer långsiktigt arbete.

Mål 1: En tät sammanhållen stadsbygd

I utvecklingsprogrammet för den regionala stadskärnan från 2011 konstateras att för att utveckla en regional stadskärna krävs en förtätning av byggelsen och en förbättring av de fysiska sambanden mellan stadskärnans olika områden. Idag bor 3 500 invånare/km² i stadskärnan. Målsättningen är att nå en täthet på 4 500 invånare/km² till 2020. För kommunens långsiktiga utveckling tas en ny översiktsplan fram och som en del av det pågår samtidigt arbetet med en stadsutvecklingsplan. Planen ska klargöra var och hur staden ska byggas, vilka kvaliteter som ska eftersträvas och peka ut en struktur för viktiga stråk, parker och mötesplatser. Under 2015 har arbetet med stadsutvecklingsplanen beviljats medel från Tillväxtverket.

Vad gör vi 2016?

- Under 2016 fortsätter arbetet med att förnya och rusta upp Poseidons torg till en modern mötesplats. Arbetet drivs av Haninge kommun (stadsbyggnadsförvaltningen) i nära dialog med fastighetsägarna intill torget, Stena Fastigheter, Wallenstam och Grosvenor.
- Arbetet med stadsutvecklingsplanen fortsätter och utifrån den strukturplan som levererats till översiktsplanen under 2015 ska nu texter skrivas och illustrationer arbetas fram. Dessutom ska en modell för ekonomisk genomförbarhet testas för att försöka påvisa samhälls- och fastighetsekonomiska konsekvenser i stadsutvecklingsplanens förslag. Arbetet drivs av processledaren för den regionala stadskärnan och centrumsamverkan bjuds in till diskussion om innehållet. Under året kommer ett antal seminarier om innehållet i stadsutvecklingsplanen att arrangeras. Ett projektkontor kommer att etableras för att informera och involvera Haningeborna i arbetet. Stadsutvecklingsplanen är både ett underlag till översiktsplanen och ett stöd i kommande detaljplanering.
- Idag avsätter Haninge kommun 1 procent av investeringarna i kommunal nybyggnation som investeringsmedel för konstnärlig gestaltning. Under 2016 och 2017 kommer en stor del av dessa medel att gå direkt till konstprojekt i Haningeterrassen. Under 2016 följer centrumsamverkan arbetet för att på sikt undersöka om det finns en vilja att skapa en gemensam fond där både offentliga och privata medel bidrar till unika konstprojekt i stadskärnan. Haninge kommun (kultur- och fritidsförvaltningen) ansvarar för arbetet som sker i dialog med centrumsamverkan.

Vad gör vi på lite längre sikt?

Stadsutvecklingsplanen pekar ut den långsiktiga riktningen för stadskärnans utveckling. Därutöver behöver vi skapa uppmärksamhet och nyfikenhet kring det som byggs och kommer att byggas i stadskärnan. Arkitekttävlingar, utmärkelser, genomtänkt gestaltning med konst och utmanande arkitektur bör vara en självklar ingrediens i det fortsatta arbetet.

Mål 2: Stadskärnan är känd som en attraktiv plats

För att konkurrera med andra platser om tillväxt, besökare och invånare krävs ett långsiktigt varumärkesarbete byggt på en sann och trovärdig grund. Tillsammans måste vi lyfta fram de positiva tillgångar, fördelar och känslor som redan finns och som alla kan vara stolta över och berätta om. Varumärkesarbete för en plats är mer komplicerat än för andra slags varumärken. Företag, offentlig verksamhet, invånare, besökare och organisationer – alla måste kommunicera samma bild för att varumärket ska bli tydligt och känt. Under 2015 har centrumsamverkan arbetat fram ett förslag till koncept och riktning för stadskärnans varumärke.

Vad gör vi 2016?

- Under 2016 testar vi konceptet i mindre skala i en pilot. Ansvarig är Haninge kommun (kommunstyrelseförvaltningen) och processledaren.
- En stadsbyggnadskonferens genomförs under året i syfte att sprida erfarenheter av hur man kan arbeta med stadsutveckling. Konferensen ska bidra till att stärka den regionala stadskärnan som en intressant plats. Ansvarig för arbetet är processledaren.

Vad gör vi på lite längre sikt?

Haninge har ambitionen att utses till årets stadskärna år 2019. Årets stadskärna är Svenska stadskärnors utmärkelse för framgångsrik utveckling av stadskärnan. Den delas ut till den svenska stad som under de närmast föregående åren gjort störst framsteg i sin förnyelse av centrum, genom samarbete mellan både privata och offentliga aktörer. Utmärkelsen ska sätta Haninge på kartan som en plats där fastighetsägare och andra aktörer samarbetar uthålligt för att skapa en attraktiv regional stadskärna. Ansvarig för arbetet är processledaren.

Mål 3: En livfull stadskärna

Ur flera olika aspekter är det angeläget att en befolkningstillväxt också motsvaras av tillväxt i antal arbetstillfällen. För individen betyder närhet mellan arbete och bostad att mindre tid går åt till resor till och från arbete, vilket skapar utrymme för tid såväl för familjeliv som för kultur och andra fritidsaktiviteter. Stadskärnornas utbud av utbildning, hälso- och sjukvård samt nöjen, kultur, service, småskalig och specialiserad detaljhandel behöver också stärkas. Som regional stadskärna bör Haninge ligga i framkant i utvecklingen och stärka kvällslivets kvaliteter så att nivån är högre än ett vanligt kommuncentrum. En realistisk förväntan är att vi kan erbjuda ett utbud som ger möjligheter att vistas och mötas utanför hemmet när daglivets verksamheter har stängt.

Vad gör vi 2016?

Under 2016 fortsätter arbetet för att hitta inriktningen med att gemensamt stärka både dag- och kvällsekonomin i stadskärnan. Dessa två insatser ger en grund för aktivt, koncentrerat och konsekvent arbete under åren som följer.

- En etableringsstrategi arbetas fram för att skapa tydlighet i vilka aktörer vi aktivt vill söka upp för etablering i stadskärnan. Haninge kommun (kommunstyrelseförvaltningen) ansvarar för arbetet som sker i nära samverkan med centrumsamverkan.
- En kvällsekonomisk strategi tas fram för att ge en tydlig inriktning för var och vilket kvällsliv som är önskvärt i stadskärnan. Ett kvällsliv skapar en trygg, levande och attraktiva stadskärna. Arbetet drivs av processledaren och involverar förutom centrumsamverkan även fler aktörer i stadskärnan. Det strategiska arbetet för en levande kvällsekonomi kan resultera i en certifiering för ”purple flag”.

Vad gör vi på lite längre sikt?

På lite längre sikt behöver vi stärka förutsättningarna ännu mer för utvecklingen av attraktiva verksamhetsmiljöer, nya arbetstillfällen och etableringar, hållbart resande och ökad konkurrenskraft. Det behövs fler kunskapsintensiva verksamheter i stadskärnan eftersom de genererar en efterfrågan på kringtjänster och bidrar till ett växande näringsliv. Exempel på sådana är kunskapsintensiva företag som jurister och konsulter, men även restauranger, frisörer, kemtvättar med flera.

Närvaron av och tillgången till bra utbildning på olika nivåer är viktigt för stadskärnans utveckling. Därför behöver arbetet med att lokalisera utbildningar i stadskärnan fortsätta och intensifieras. Stadskärnans profil bör också kopplas till det urval av utbildningar som erbjuds på platsen.

Mål 4: Ett förbättrat geografiskt läge

Haninge ligger tio minuters bilväg från Globen och drygt 20 minuter med pendeltåg från centrala Stockholm. Ändå finns det dem som tycker att Haninge ligger långt bort. Kontorsetableringar söker lägen som ligger maximalt 15 minuter från innerstaden. Ett förbättrat geografiskt läge handlar om att påverka möjligheterna att transportera sig snabbare till och från stadskärnan. För att fylla en funktion som regional stadskärna behövs fler regionala funktioner. Idag är stadskärnan mer inriktad på lokala tjänster och funktioner än övriga regionala stadskärnor runt om Stockholm och det kan begränsa utvecklingen. För att utveckla mer av regionala funktioner och verksamheter krävs en bättre integration i den regionala ekonomin och åtgärder som motverkar det som idag kan uppfattas som ett läge vid sidan om de dominerande tillväxtstråken.

Vad gör vi 2016?

Att förbättra en plats läge är i grunden ett långsiktigt och uthålligt arbete. Det handlar bland annat om att påverka andra aktörers agerande. För att göra det behöver

stadskärnan vara synlig i en mängd olika sammanhang. Processledaren ansvarar för att driva på dessa aktiviteter.

- Under året arbetar vi för att publicera artiklar i bransch- och övrig media i syfte att påverka regionala beslutsfattare. Processledaren ansvarar.
- Aktivt deltagande i regionala sammanhang för att uppmärksamma stadskärnans behov och bidra till Stockholmsregionens utveckling. Haninge kommun (kommunstyrelseförvaltningen) och processledaren ansvarar.

Vad gör vi på lite längre sikt?

På lite längre sikt kan det bli aktuellt att genomföra kampanjer på strategiska platser i Stockholm i syfte att göra Stockholmare och andra uppmärksamma på Haninges goda geografiska läge. I övrigt kan det långsiktiga strategiska arbetet bland annat handla om kortare restider och nya resmönster.

Mål 5: Fördjupad och långsiktig samverkan för en attraktiv stadskärna

För att underhålla och skapa förutsättningar för ett långsiktigt och engagerat samarbete mellan Haninge kommun och de större fastighetsägarna i stadskärnan behöver själva samarbetet i sig också underhållas. Det finns en ambition att på sikt skapa ett gemensamt utvecklingsbolag för stadskärnan. Den nuvarande formen för samarbete ska utvärderas under 2016 som underlag för att komma fram till hur det fortsatta arbetet ska bedrivas.

Vad gör vi 2016?

- Fyra styrgruppsmöten genomförs under året. Processledaren ansvarar.
- Under 2016 utvärderar vi samverkan med fastighetsägarna och lägger grunden för ett fortsatt gemensamt arbete för stadskärnan, förslag till nya avtal om fortsatt samverkan arbetas fram.
- Arbetet med indikatorer för att mäta måluppfyllelse intensifieras. Processledaren ansvarar.

Mål 6. Kommunens egna aktiviteter

En mycket stor del av arbetet med att bygga en regional stadskärna handlar om attraktivitet i den basservice som kommunen erbjuder. Bra förskolor och skolor, möjligheter att vidareutbilda sig, god service i form av vård- och omsorg samt rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter och upplevelser skapar tillsammans en attraktiv plats. Kommunkoncernen är också en viktig aktör som fastighetsägare och utvecklare av platsen. På det sätt vi vårdar våra lokaler och verksamheter eller var vi väljer att placera nya offentliga verksamheter sänder budskap om hur kommunen prioriterar.

Vad gör vi 2016?

- Våren 2016 genomförs ett förvaltningsövergripande seminarium där medarbetare i Haninge kommun delar med sig av sina respektive bidrag till stadskärnans

utveckling. Syftet med seminariet är både att sprida information och skapa engagemang för stads kärnan.

- Regionalt utbyte och samverkan är viktigt för att sätta Haninge i ett större sammanhang. Arbetet med att synas och skapa engagemang för Haninge måste drivas parallellt och samordnat både på de förtroendevaldas regionala arenor och i de sammanhang tjänstemän samverkar regionalt.

Vad gör vi på lite längre sikt?

På lite längre sikt behöver Haninge kommun ha en fortsatt vilja och förmåga att realisera ambitionerna med den attraktiva stads kärnan. En aktiv omvärldsbevakning kommer även fortsättningsvis att vara viktig för att stads kärnan ska fortsätta att utvecklas i en positiv riktning.

Samhällsutveckling

Uppföljning av handlingsplan 2016 för den regionala stadskärnan Haninge

Handlingsplan 2016 för den regionala stadskärnan redovisar de aktiviteter som bedrivs i samarbetet mellan Haninge kommun och sju fastighetsägare i centrumssamverkan. Grunden till samarbetet regleras i ett samverkansavtal som finns mellan kommunen och aktörerna sedan våren 2014.

Kommunstyrelsen godkände handlingsplanen i februari 2016 (KS 2016-02-01 § 26). Handlingsplanen innehåller fem målområden. Detta är en uppföljning med redovisning av arbetet som genomförts under 2016.

Sammanfattning

Inom ramen för centrumssamverkan har det producerats mycket under 2016. Varumärket har testats i en pilotstudie, samverkan med fastighetsägarna har utvärderats och utredningar, analyser och arkitektstöd har köpts in för att kommunstyrelsen i november skulle kunna fatta beslut om en stadsutvecklingsplan för stadskärnan. Vi har certifierats för vårt arbete med kvällsekonomin. Totalt har drygt 500 personer deltagit i någon av alla de aktiviteter som vi genomfört och uppskattningsvis 1 000 personer har besökt projektkontoret i Haninge centrum.

Mål 1: En tät sammanhållen stadsbygd

För att utveckla en regional stadskärna krävs en förtätning av bebyggelsen och en förbättring av de fysiska sambanden mellan stadskärnans olika områden, det konstaterades redan i utvecklingsprogrammet för den regionala stadskärnan från 2011. I november 2016 fattade kommunstyrelsen beslut om att gå ut på samråd med ett förslag till stadsutvecklingsplan för Haninge stad som en fördjupning av den kommunövergripande översiktplanen (KS 2016-11-21 § 307). Stadsutvecklingsplanen skapar möjligheter för stadskärnan att växa från dagens 18 000 invånare till 60 000 invånare.

- Syftet med stadsutvecklingsplanen är att uttrycka kommunens vilja och ambition med utvecklingen av den regionala stadskärnan. Under 2016 har aktörer som bidrar till platsens attraktivitet involverats i arbetet och genom

processen har nya idéer prövats i utredningar och workshops. Drivkraften bakom är samhälls- och fastighetsekonomisk effektivitet och viljan att gemensamt lägga stadens pussel så att det skapar en god livsmiljö. Haningebor har involverats i processen i fokusgrupper och dialoger.

- Under arbetets gång har det blivit tydligt att stadsutvecklingsplanen bör få formen av en fördjupning av den kommunövergripande översiktsplanen för att få verklig effekt. Anledningen är främst att förbättra och tydliggöra dess styrande funktion för den kommunala organisationen, men det finns också en poäng med att utåt på ett tydligare sätt redovisa kommunens ambitioner med den framtida staden för att fånga upp synpunkter från myndigheter och Haningebor. För arbetet har kommunen beviljats stöd från Tillväxtverket. Dessa pengar har använts till utredningar, seminarier, workshops, hyra av projektkontor, arkitektstöd och en studieresa till Malmö. Syftet med resan var att få inspiration och idéer till framtida utformning av Haninge stad samt att ge gemensamma referensramar.
- Arbete med att förnya och rusta upp Poseidons torg till en modern mötesplats har tagit fart i slutet av året och kommer att intensifieras under 2017.
- Ambitionen att centrumsamverkan ska följa arbetet med kommunala investeringsmedel för konstnärlig gestaltning framförallt i Haningeterrassen har inte kommit igång på något strukturerat sätt. Syftet är att undersöka möjligheter att koppla på även privata investeringsmedel till framtida satsningar.

Mål 2: Stadskärnan är känd som en attraktiv plats

För att konkurrera med andra platser om tillväxt, besökare och invånare krävs ett långsiktigt varumärkesarbete. Under 2015 utarbetades ett koncept som under 2016 har testats i ett projektkontor som riktar sig till Haningebor och besökare, i en powerpointmall samt i stadsbyggnadskonferensen Skapa stad den 20 oktober.

Varumärkesarbetet har nu, efter att ha startats av centrumsamverkan, överlämnats till kommunens ordinarie verksamhet. Varumärkesarbetet vidgas också därmed till att bli en angelägenhet för hela kommunen och inte bara stadskärnan.

- Varumärket har testats i en pilotstudie under 2016. Studien har bestått i ett projektkontor i Haninge centrum utformat med utgångspunkt i varumärkesarbetet där Haningebor och besökare har kunnat följa arbetet med stadsutvecklingsplanen och andra pågående projekt i kommunen. Vår bedömning är att minst 1 000 personer har besökt projektkontoret som under våren var bemannat vissa tider varje dag. Pilotstudien har inte skapat några starka reaktioner vilket kan tolkas positivt, endast ett fåtal personer har hört av sig och då främst gällande namnet. En av alla kommentarer vi fått under piloten kommer från en dam som sa så här: ”– Nu är jag gammal och älskar att åka in till stan, sen blir jag ännu äldre och kanske inte orkar åka in – men då kommer stan komma till mig istället.”

- Stadsbyggnadskonferensen "Skapa stad" genomfördes den 20 oktober. Konferensen lockade 140 deltagare varav hälften kom från Haninge kommun. Andra hälften bestod av representanter från andra kommuner i länet, fastighetsägare, arkitektfirmor, lokalt näringsliv och byggherrar. Utvärderingen gav mycket positiva omdömen där deltagarna var nöjda både med föredragshållare och med möjligheten till eget engagemang. Dokumentation från konferensen skickas till samtliga deltagare före jul.

Mål 3: En livfull stadskärna

Som regional stadskärna bör Haninge ligga i framkant i utvecklingen och stärka kvällslivets kvaliteter så att nivån blir högre än i ett vanligt kommuncentrum. Under 2016 har centrumsamverkan fokuserat på kvällsekonomin men också deltagit i kommunens arbete med en ny näringslivsstrategi.

- Arbetet med en etableringsstrategi för stadskärnan har delvis varit beroende av vägval i stadsutvecklingsplanen och kommer därför att slutföras under första kvartalet 2017. Många etableringar utifrån kommer naturligt tack vare goda förutsättningar och det positiva näringslivsklimatet som kommunens företagare är ambassadörer för. Men med ambitionen att bygga stad finns det ett behov av att fylla staden med delvis en annan typ av näringsliv, ett näringsliv som får livskraft och utvecklas i stadslika miljöer och ett utbud som riktar sig både till dagens och till framtidens Haningebor. Fler verksamheter behöver bidra till att sätta bilden av Haninge stad. Etableringsstrategin behöver vara målgruppsdriven för att etablera en mix av verksamheter i staden. Strategin kommer att hantera både gemensamma rutiner för spontana förfrågningar och det proaktiva arbetet för att aktivt söka önskvärda etableringar.
- Under året har arbetet med en kvällsekonomisk strategi resulterat i att vi blivit certifierade som purple flag stad av Svenska stadskärnor. Certifieringen är ett resultat av att vi har gjort en nulägesanalys som visar på en del brister både i utbud och underhåll av stadskärnan samt en handlingsplan som pekar på vad vi behöver jobba med för att stärka platsen kvällstid. Motiveringen till certifieringen lyder: *"Haninge är staden som inte är en stad än. Ett omfattande visionsarbete håller nu på att förvandla Haninge från förort till en stad med handel och ett brett utbud av kvällsaktiviteter, caféer och restauranger. Haninges arbete inspirerar och manar till efterföljd."* Om två år reviderar Svenska stadskärnor certifieringen och gör en bedömning om vi fortfarande uppfyller purple flags kvalitetsmål.

Mål 4: Ett förbättrat geografiskt läge

Haninge ligger tio minuters bilväg från Globen och drygt 20 minuter med pendeltåg från centrala Stockholm. Ändå finns det de som tycker att

Haninge ligger långt bort. För att förbättra en plats läge krävs ett långsiktigt och uthålligt arbete. Det handlar bland annat om att påverka andra aktörers agerande. För att göra det behöver stadskärnan vara synlig i en mängd olika sammanhang. Under året har påverkansarbete bedrivits framförallt i arbetet med en ny regional utvecklingsplan, RUF5 2050.

Mål 5: Fördjupad och långsiktig samverkan för en attraktiv stadskärna

För att underhålla och skapa förutsättningar för ett långsiktigt och engagerat samarbete mellan Haninge kommun och de större fastighetsägarna i stadskärnan behöver själva samarbetet i sig också underhållas.

- Under året har tre styrgruppsmöten och ett flertal workshops genomförts. Samverkansavtalet med fastighetsägarna har utvärderats och utvärderingen visar att samarbetet fyller en viktig funktion och ökar kunskapen och förståelsen mellan fastighetsägare och kommun. Några menar att arbetssättet inom kommunen har blivit bättre och att samarbetet mellan avdelningar och förvaltningar ökar tack vare projektet. Kommunen upplever att samarbetet med fastighetsägarna bidrar till att skapa fokus inom kommunen och ett bättre arbetsklimat. Fastighetsägarna i sin tur tycker att det gemensamma arbetets riktning och fokus kan bli ännu tydligare. Fastighetsägarna är överens om att man vill fortsätta samarbetet även efter den första avtalsperioden och avtal om ytterligare en treårsperiod avses tecknas runt årsskiftet.
- I slutet av april åkte en grupp om 28 personer med förtroendevalda, fastighetsägare och kommunala tjänstemän på en studieresa till Malmö. Syftet var att få inspiration och idéer till framtida utformning av Haninge stad samt att ge gruppen gemensamma referensramar. Resan varade i två dagar och syftet uppfylldes bland annat i mötet med representanter från Malmö stad, Svenska stadskärnor och att vi tittade på vad "våra" fastighetsägare åstadkommit i Malmö.

Mål 6. Kommunens egna aktiviteter

En mycket stor del av arbetet med att bygga en regional stadskärna handlar om attraktivitet i den basservice som kommunen erbjuder. Bra förskolor och skolor, möjligheter att vidareutbilda sig, god service i form av vård- och omsorg samt rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter och upplevelser skapar tillsammans en attraktiv plats.

- Förutom att personer ur kommunorganisationen deltagit vid seminarier och workshops har vi som tidigare år även 2016 bjudit in till ett förvaltningsövergripande seminarium. Syftet är att öka den gemensamma kunskapen om pågående arbete i stadskärnan, identifiera potential för samverkan i utvecklingsarbetet och stärka genomförandekraften i det fortsatta arbetet. Under en förmiddag i april diskuterade vi tillsammans visioner för framtidens Haninge stad. Alla förvaltningschefer bjöd på sin

egen vision om framtiden, något som var väldigt uppskattat bland deltagarna.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner uppföljningen av Handlingsplan 2016 för den regionala stadskärnan Haninge

Dnr KS 2016/543

§ 18 Remiss: Samråd för anläggande väg 259
Tvärförbindelse Södertörn i Huddinge,
Botkyrka och Haninge kommun, Stockholms
län

Sammanfattning

Trafikverket planerar för nybyggnad av en vägförbindelse, Tvärförbindelse Södertörn, väg 259 mellan E4/E20 och väg 73 för att binda samman de regionala stadskärnorna Kungens kurva/Skärholmen, Flemingsberg och Haninge centrum. Vägen syftar till att ge en sammanhållen väg tvärs över Södertörn i syfte att skapa förutsättningar för smidigare arbetspendling, regional utveckling, utveckling av kollektivtrafiken samt säkrare transporter för människor och gods i södra Stockholmsregionen. I planeringen ingår också att utreda ett regionalt cykelstråk mellan stadskärnorna, samt att förbättra tillgänglighet och säkerhet för oskyddade gång- och cykeltrafikanter. Trafikverkets tidplan medger en byggstart år 2020 och ett öppnande av vägen tidigast år 2026.

Trafikverket avser att under våren 2017 välja lokaliseringalternativ av Tvärförbindelse Södertörn. I remissmissivet efterfrågar Trafikverket synpunkter på de tre kvarvarande föreslagna korridorerna. Svarstiden har förlängts till 1 feb 2017.

Förvaltningens synpunkter

Haninge kommun är angelägen om att Tvärförbindelse Södertörn kommer till stånd snarast. Denna är en saknad länk i det regionala trafiksystemet och nödvändig för att regionen ska utvecklas.

Tvärförbindelse Södertörn bidrar till att stärka Haninge som regional stadskärna och förbättra kollektivtrafikförbindelserna mellan de regionala stadskärnorna Haninge och Kungens Kurva-Skärholmen via Flemingsberg.

Kommunen förordar, som i tidigare remissvar, den norra korridoren. Detta för att det är den genaste sträckningen med tydlig

koppling mellan de regionala stadskärnorna Haninge, Flemingsberg och Kungens Kurva-Skärholmen.

Kommunen ställer sig också bakom det Södertörns gemensamma remissvaret till Trafikverket.

- Utformning av trafikplatserna i Haninge

I Haninge kommun växer företagsområdet Albyberg fram i anslutning till väg 73 och Tvärförbindelse Södertörn. Inriktningen på området är industri som inte är störande för omgivningen, lättare verksamheter samt kontor och utbildning. Området får med Tvärförbindelse Södertörn god kontakt med E4an i väster och Norviks hamn i söder och kan därmed serva stora delar av regionen med ny företagsmark i bra läge. Detta kräver en högklassig förbindelse och utformning av trafikplatserna som har den kapacitet som behövs.

Kommunen vill poängtera att trafikplatsen mellan Jordbro och den regionala stadskärnan behöver utformas så att barriäreffekter minskas för att möjliggöra ett attraktivt gång- och cykelstråk mellan de båda områdena. Jordbro är ett område som med rätt utformad trafikplats kan knytas till den växande stadskärnan med utökad service och bostäder och därmed bli en del av denna som kan nås på gång- och cykelavstånd.

Det är vidare av stor betydelse att trafikplatserna utformas på sådant sätt att det ekologiska spridningssambandet mellan Hanveden och Tyresta kan utvecklas. Sörmlandsleden passerar i dag under väg 259 i en mindre tunnel. Utöver passagens betydelse för rekreation och friluftsliv, är det viktigt att den utformas på sådant sätt att den kan användas även av viltet.

- Cykel

Det regionala cykelstråket bör samordnas med väg 259 för att sträckningen ska bli så gen som möjlig mellan de regionala stadskärnorna.

- Nya trafikprognoser

På sidan 39 och kapitel 4.5.3 beskrivs Haninge kommun och dess utveckling i framtiden. Här vill vi förtydliga att Haninge kommun har en ny gällande Översiktsplan 2030 med utblick mot 2050 som

antogs i november 2016. Stads kärnan i Handen och nya stadsdelen Vega utvecklas och förtätas med ytterligare 7 000 bostäder till 2030 och med 10 000 bostäder till 2050 vilket ger totalt ca 17 000 nya bostäder i stads kärnan och Vega till 2050. Nya verksamheter och service tillkommer också. Detta innebär att stads kärnan inklusive Vega får ca 60 000 invånare år 2050. Delar av texten i avsnitt 4.5.3. behöver därför ses över och uppdateras.

- Vattenmiljö

På s. 116 och kapitel ”Delsträcka 5” står att ”Allmän dricksvattentäkt, skyddsområde eller vattenförekomster förekommer inte inom korridorerna”. Men då grundvattenförekomsten Jordbromalm är belägen i anslutning till korridoren är det viktigt att skydd mot grundvattenförorening från t ex saltning och olyckor säkerställs så att miljö kvalitetsnormerna följs.

- Klimat och energi

På sid 46 i kapitlet 4.10.10 bör det nämnas att vägtrafiken står för uppskattningsvis 50 % av växthusutsläppen i länet (källa nationella emissionsdatabasen, 2016)

- Luftkvalitet

Kartorna på sid 136 behöver ses över med hänsyn till nya beräkningar.

- Miljö och folkhälsomål

Haninge kommun håller på att arbeta fram ett nytt klimat- och miljöpolitisk program som ska ersätta Strategi för ekologisk hållbarhet. Övriga gällande styrdokument är Klimat- och energistrategin, Naturvårdsplan och Vattenplan. Texten på sid 156, kap 12.3 behöver uppdateras i vissa delar.

Underlag för beslut

- Inbjudan till samråd för anläggande av väg 259 Tvärförbindelse Södertörn i Huddinge, Botkyrka och Haninge kommun, Stockholms län, 2016-11-21

- Södertörns kommunernas synpunkter på samrådshandlingen Tvärförbindelse Södertörn TRV 2015/71169, daterad 2016-12-15

- Samrådshandling, hämtas från Trafikverkets hemsida
<http://www.trafikverket.se/tvarforbindelsesodertorn>

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Södertörnskommunernas gemensamma remissvar och kommunstyrelseförvaltningens synpunkter godkänns och utgör Haninge kommuns remissvar.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Marie Ltiholm (KD) hemställer om att få lämna ett särskilt yttrande (bilaga), vilket kommunstyrelsen medger.

Kommunstyrelsens beslut

1. Södertörnskommunernas gemensamma remissvar och kommunstyrelseförvaltningens synpunkter godkänns och utgör Haninge kommuns remissvar.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom: Trafikverket, Södertörnskommunerna (Botkyrka, Huddinge, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö) Berit Pettersson, Helene Olofsson och Kent Lindgren

Kristdemokraterna

Särskilt yttrande

Kommunstyrelsen

2017-01-30

§ 18 – Remiss: Samråd för anläggande väg 259 Tvärförbindelse Södertörn i Huddinge, Botkyrka och Haninge kommun, Stockholms län

Kristdemokraterna är positiva till det som framgår i Södertörnskommunernas gemensamma remissvar. Vi har tidigare i olika sammanhang lyft frågan möjligheten till tvärgående godsspår, även med möjlighet till persontrafik, som förbinder Norvik, Jordbro och spåren ut i Mälardalen och Sverige. Detta är något som vi vill att man tittar närmare på i arbetet med Tvärförbindelse Södertörn.

Marie Litholm (KD)

Till berörd kommun, berörd regional kollektivtrafik myndighet, övriga myndigheter och organisationer enligt sändlista

Kopia till:
Diariet

Inbjudan till samråd för anläggande av väg 259 Tvärförbindelse Södertörn i Huddinge, Botkyrka och Haninge kommun, Stockholms län

Bakgrund

Trafikverket planerar för nybyggnad av en vägförbindelse, Tvärförbindelse Södertörn, väg 259. Tvärförbindelse Södertörn är en ny väg mellan E4/E20 och väg 73 för att binda samman de regionala stadskärnorna Kungens kurva/Skärholmen, Flemingsberg och Haninge centrum. Vägen syftar till att ge en sammanhållen väg tvärs över Södertörn i syfte att skapa förutsättningar för smidigare arbetspendling, regional utveckling, utveckling av kollektivtrafiken samt säkrare transporter för människor och gods i södra Stockholmsregionen. I planeringen ingår också att utreda ett regionalt cykelstråk mellan stadskärnorna, samt att förbättra tillgängligheten och säkerhet för oskyddade gång- och cykeltrafikanter.

Trafikverket har tagit fram en samrådshandling, val av lokaliseringalternativ, 2016-11-21. Trafikverket inbjuder nu till samråd kring denna handling som underlag till Trafikverkets val av lokaliseringalternativ som planeras ske våren 2017.

Samrådets syfte

Sedan hösten 2015 har Trafikverket utrett alternativa lokaliseringar av vägkorridorer inom ett utpekat utredningsområde. De korridorer som inte bedömts uppfylla projektets ändamål, projektmål och andra förutsättningar har valts bort från vidare utredning. Nu presenteras de tre korridorer som utvärderats vidare inför val av lokalisering av väg 259. För Trafikverket är det viktigt att fånga in vad ni tycker och önskar därför era skriftliga synpunkter på föreslagna korridorer.

Samrådsperiod

Aktuellt samråd, kring de tre aktuella alternativa lokaliseringalternativen för vägkorridoren, pågår under perioden 22 november 2016 till och med 22 december 2016.

Samrådsmaterialet

Samrådsmaterialet finns tillgängligt på kommunkontoren i Huddinge, Botkyrka och Haninge, på medborgarkontoren i Tullinge och Fittja, servicecenter i Huddinge centrum, på Trafikverket Regionkontor Solna Strandväg samt på Trafikverkets hemsida www.trafikverket.se/tvarforbindelsesodertorn .

Kommande samråd

När val av lokaliseringsalternativ har gjorts inleds nästa skede. Då tas förslag på vägutformning fram och en miljökonsekvensbeskrivning görs. Nya samrådsaktiviteter kommer att genomföras för myndigheter, kommuner, organisationer, allmänheten och andra som kan komma att beröras. Detta beräknas att ske från sommaren 2017.

Samrådsynpunkter

Synpunkter skickas till:

Trafikverket Ärendemottagningen
Dnr: TRV 2015/71169
Region Stockholm
Box 810
781 28 Borlänge

Alternativt via e-post till diariet investeringsprojekt@trafikverket.se eller i ett webbformulär på projektets hemsida www.trafikverket.se/tvarforbindelsesodertorn. När ni lämnar synpunkter ange följande diarienummer TRV 2015/71169. Ni kan även kontakta Trafikverkets kundtjänst på tel. 0771-921 921.

Med vänlig hälsning

Marie Westin, projektledare

Bilaga

1. Sändlista

BILAGA 1

Sändlista:

AB Fortum värme
AB Storstockholms Lokaltrafik, SL
Arbetsmiljöverket
Barnombudsmannen
Botkyrka Flugfiskare
Botkyrka kommun
Boverket
CK Falken
Cykelfrämjandet Olympiahallen
DHR (De handinkappades Riksförbund) Huddingeavdelning
Ekedalsgårds samfällighetsförening
Elsäkerhetsverket
Energimyndigheten
Flemingsbergs scoutkår
FOI, Totalförsvarens forskningsinstitut
Folkhälsomyndigheten
Fortifikationsverket
Ellevio AB, 115 77 Stockholm
Friluftsförbundet Botkyrka
Friluftsförbundet Haninge
Friluftsförbundet Huddinge lokalavdelning
Friluftsförbundet
Friskisportklubben Ringen Kanot,
Föreningen Sörmlandsleden
Försvarsmakten Högkvarter
Gladö ridsällskap
Gladöviks hundhotell
Granby samfällighetsförening
Gömmargårdens Ridsällskap
Hacksjövägens samfällighetsförening
Handens scoutkår
Haninge kommun
Haninge SOK
Havs - och vattenmyndigheten
Hellas Orienteringsklubb
HI3G Access AB
Huddinge hembygdsförening

Huddinge Jakt och viltvårdsförening
Huddinge kommun
Huddinge Scoutkår
IFK Tumba SOK Orientering
Jordbro företagspark
Jordbruksverket
Jägarnas Riksförbund
Kammarkollegiet
Lissma hundhotell
Lissma park
LRF
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Naturskyddsföreningen, Huddingkretsen
Naturskyddsföreningen, Botkyrka Salem,
Naturskyddsföreningen, Haninge kretsen
Naturskyddsföreningens Rikskansli
Naturvårdsverket
Norra Botkyrka Fiskeförening
NTF
OK Södertörn
Orlångens Ridsällskap
Paradiset Hanvedens vänner
Pensionärernas Riksorganisation, PRO
Post- och Telegrafstyrelsen
Riksantikvarieämbetet
Rikspolisstyrelsen
Skanova
Skogsluffarnas OK
Skogsstyrelsen
SMHI
Snättringe SK
Socialstyrelsen
Sofielunds avfallsanläggning/SRV återvinning AB
Solgårds Villaförening
Spendrups
Sportfiskarna Stockholm
Spårvägen Cykel
Statens fastighetsverk
Statens geologiska institut
Stena Recycling
STF Södertörnskretsen
Stockholm Vatten AB

Stockholms Hamnar
Stockholms Handelskammare
Strålsäkerhetsmyndigheten
Sundby gård
Sundby Ridklubb
Swedavia AB
Svenska Cykelförbundet
Svenska Jägarförbundet
Svenska kraftnät
Svenska Orienteringsförbundet
Svenska Ridsportförbundet
Svenska skyttesportförbundet
Svenska Turistföreningen
Svenskt Näringsliv
Sveriges Geologiska Undersökningar
Sveriges Ornitologiska Förening
Sveriges Åkeriföretag
SYVAB
Söderorts Jaktvårdskrets
Södertörns Brandvårdsförbund
Södertörns Fjärrvärme AB
Telia Sonera AB
Tele2
Telenor Sverige AB
Tiger Motorsportklubb
Tillväxtverket
Trafikförvaltningen
Transportstyrelsen
Tullinge Sportklubb
Vattenfall Eldistribution AB
Vattenfall Fjärrvärme
Vårby- Fittja hembygdsförening

Kopia: Länsstyrelsen i Stockholms Län

15 december 2016

Södertörnskommunernas synpunkter på samrådshandling Tvärförbindelse Södertörn TRV 2015/71169

Trafikverket ska välja lokalisering av Tvärförbindelse Södertörn för fortsatt arbete med vägplan. Inför detta val har Trafikverket tagit fram en samrådshandling där tre olika korridorer ska utvärderas. Korridorerna kallas Norra, Mellersta och Södra korridoren. Inom varje korridor finns två utformningsalternativ med olika lägen för väg i ytläge och tunnel samt alternativa anslutningar till E4/E20.

Trafikverkets tidplan medger en byggstart år 2020 och ett öppnande av vägen tidigast år 2026.

Södertörnskommunerna (Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö) har, utifrån Södertörns utvecklingsprogram och sitt mångåriga samarbete, tagit fram det här gemensamma remissvaret över samrådshandling Tvärförbindelse Södertörn. Vid behov lämnas kommunspecifika synpunkter av respektive kommun.

Södertörnskommunernas synpunkter i sammanfattning

Södertörnskommunerna växer starkt med fler bostäder och medborgare, fler företag och fler jobb. Vi utvecklar långsiktigt fyra regionala stadskärnor i en sammanhållen regional struktur och spelar en viktig roll för huvudstadsregionens utveckling.

Södertörnskommunerna vill starkt betona vikten av att Tvärförbindelse Södertörn byggs. Avsaknaden av en effektiv tvärförbindelse hämmar Södertörns utveckling och regionens konkurrenskraft. Vi anser därför att:

- finansieringen behöver säkerställas för en snar tillkomst
- tidplanen för tillkomsten behöver säkras för att undvika fördröjningar
- en lokalisering till den norra korridoren uppfyller bäst de behov som regionen och Södertörn har på förbindelsen

Södertörnskommunerna bidrar kraftfullt till regionens utveckling

Södertörns tillväxt bygger på en gemensam vision

Södertörnskommunerna har ett mångårigt samarbete om regionala utvecklingsfrågor och har också fördjupat det genom Södertörns utvecklingsprogram. Grunden är den gemensamma visionen;

”Kommunerna på Södertörn är en attraktiv del av Stockholm-Mälardalenregionen, med en halv miljon invånare, som med tillväxt, mångfald och handlingskraft skapar livskvalitet och en långsiktig hållbar utveckling.”

Södertörn växer starkt med fler bostäder, fler företag och fler jobb

Södertörn växer kraftfullt i linje med den gemensamma visionen för regionen. Södertörnskommunerna har en hög befolkningstillväxt. Om Södertörn vore ett eget län skulle vi vara det fjärde största länet i Sverige och även ha haft den fjärde största befolkningstillväxten år 2015. Genom att RUFSS statistik bygger på äldre siffror framgår inte den snabba utvecklingen som kan liknas vid ett trendbrott. Transportprognoser både på regional och nationell nivå måste därför uppdateras för att spegla den nya verkligheten. Risk finns annars för att slutsatser och förslag baseras på en verklighet som redan är passerad. Med drygt 470 000 invånare är Södertörnskommunerna viktiga aktörer för att förverkliga ambitioner och viljeinriktningar i den regionala utvecklingsplaneringen.

Bostadsbyggandet är högt och Södertörnskommunernas uttalade ambition är att skapa förutsättningar för minst 72 000 bostäder till 2030. Förutsättningarna är goda för ett ökat bostadsbyggande på Södertörn både på kort och lång sikt men det kräver fullföljda insatser för förbättrad tillgänglighet och framkomlighet både mellan de regionala stadskärnorna och in till regioncentrum.

Södertörnskommunernas uttalade ambition är att skapa förutsättningar för minst 100 000 nya arbetstillfällen till 2030. Med ett ökat företagande och fler arbetsplatser på Södertörn ökar möjligheten till en sammanhållen region med förbättrad social hållbarhet. Ökat företagande och fler arbetsplatser kräver en förbättrad tillgänglighet och framkomlighet till olika målpunkter i regionen. Ett ökat utbud av arbetsplatser tillsammans med förbättrad transportinfrastruktur möjliggör en ökad kompetensförsörjning vilket bidrar till målet om en kunskapsintensiv region.

Södertörn har nu en snabbare företagstillväxt än Stockholms län i sin helhet. Antalet företag och antalet anställda på Södertörn växer också snabbare och mer än vart tredje företag på Södertörn är en snabbväxare. Sju av tio kommuner på Södertörn finns med på topplistan år 2016 över kommuner i Stockholms län vars företag växer snabbast, går med vinst samt nyanställer.

Södertörn utvecklar långsiktigt fyra stadskärnor i en sammanhållen regional struktur

Södertörnskommunerna planerar och arbetar sedan lång tid i linje med den regionala utvecklingsplaneringen. En viktig del är utveckling och utbyggnad av de fyra regionala stadskärnorna; Södertälje, Flemingsberg, Kungens kurva – Skärholmen och Haninge stad. Utbyggnaden av de regionala stadskärnorna stärker möjligheterna till en sammanhållen och hållbar region. Med ett ökat utbud av bostäder, arbetsplatser och utbildning i de fyra stadskärnorna ökar möjligheterna till en integrerad bostads- och arbetsmarknad. Utrymme och möjligheter skapas då också för de funktioner som bör finnas i den centrala delen av huvudstaden. En sådan utveckling stärker hela regionens konkurrenskraft.

Tillgänglighet och framkomlighet är avgörande för att binda ihop regionen och nå de regionala stadskärnorna. Med utvecklade regionala stadskärnor på Södertörn blir trafikströmmarna i regionen bättre fördelade och kapaciteten i transportsystemet blir bättre utnyttjad. De faktiska restiderna kan minska och tillgängligheten till viktiga målpunkter blir bättre. Den långsiktiga inriktningen ska vara att de regionala stadskärnorna knyts samman med attraktiv spårtrafik. I avvaktan på det bör stombusstrafik skapas mellan kärnorna.

Att utveckla och stärka de regionala stadskärnorna med bostäder, arbetsplatser, utbildning, service och annat utbud - tillsammans med utbyggnad av infrastruktur för gång, cykel, kollektivtrafik och vägtrafik - är långsiktiga processer som kräver uthållighet och samarbete kring en gemensam vision.

I **Södertälje** finns de globala företagen AstraZeneca och Scania, som båda satsar långsiktigt på verksamheterna i Södertälje. Södertälje Science Park är en utvecklingsarena för forskning, innovation och utbildning där KTH också utökar antalet utbildningar. Efterfrågan på bostäder är stark och inriktningen är att ge plats för 20 000 nya bostäder.

Öppnandet av Citybanan år 2017 stärker förutsättningarna för pendeltågstrafiken i närtid. Infrastrukturutbyggnaden av farleden till Södertälje, Södertälje kanal och sluss samt inte minst Ostlänken bidrar till att stärka Södertäljes konkurrenskraft som regional stadskärna.

Kungens kurva – Skärholmen är Sveriges största handelsområde och innehåller också ett av regionens stora detaljhandelscentrum. I Kungens kurva sker en omfattande förnyelse och kraftig expansion av handeln, där inte minst IKEA investerar i ett nytt modernt varuhus. I Skärholmen pågår bostadsprojektet Fokus Skärholmen som innehåller 4 000 bostäder. I Kungens kurva planeras ett nytt bostadsprojekt om 4 500 bostäder att starta år 2017 och ytterligare 2 000 bostäder planeras på sikt.

Förbifart Stockholm, Tvärförbindelse Södertörn, Spårväg Syd och den upprustade röda tunnelbanelinjen ger stadskärnan ny utvecklingskraft.

I **Flemingsberg** finns ett tvärvetenskapligt starkt växande campus med snart fem akademier, 17 000 studenter, universitetssjukhus och världsledande forskning. Här finns också ett växande rättscentrum kring Södertörns tingsrätt och basen för polisområde Stockholm syd. Intill Flemingsbergs station planeras för en tät stadsmiljö med en större handelsanläggning, kultur och restauranger. I den regionala stadskärnan är planeringen inriktad på att möjliggöra för 20 000 nya arbetstillfällen, fler studenter och 20 000 nya bostäder. Där 10 000 bostäder ligger inom 1200 m från stationen, något som förutsätter ökad tillgänglighet till Flemingsberg.

Tvärförbindelse Södertörn, Spårväg syd, nytt resecentrum, förbättring av väg 226, bättre framkomlighet för stombuss stärker den regionala stadskärnans utveckling. Ostlänken och Citybanan möjliggör för förbättrad tågtrafikering och stärker den regionala konkurrenskraften.

I **Haninge stad** utvecklar fastighetsägare stadskärnan tillsammans med kommunen. Inriktningen är att förtäta stadsmiljön med 7000 nya bostäder på kortare sikt och 20 000 bostäder på längre sikt och med mer verksamheter och service i kollektivtrafiknära lägen.

Pendeltågstrafiken efter att Citybanan har öppnat och ny pendeltågsstation i Vega stärker utvecklingen. Tvärförbindelse Södertörn och Förbifart Stockholm bidrar till att stärka Haninge som regional stadskärna och förbättra kollektivtrafikförbindelserna mellan de regionala stadskärnorna.

Södertörn utvecklar nya verksamhetsområden

Logistikcentret Stockholm Syd i Södertälje/Nykvarn fortsätter att utvecklas kraftfullt med ett stort antal nya företag. Utbyggnaden av Norviks hamn har en positiv inverkan på utveckling och tillväxt på Södertörn. I Haninge kommun växer företagsområdet Albyberg fram i anslutning till väg 73 och Tvärförbindelse Södertörn. Inriktningen på området är industri som inte är störande för omgivningen, lättare verksamheter samt kontor och utbildning. Området får med Tvärförbindelse Södertörn god kontakt med E4an i väster och Norviks hamn i söder och kan därmed serva stora delar av regionen med ny företagsmark i bra läge.

Vikten av Tvärförbindelse Södertörn

För att Södertörnskommunerna ska kunna växa i enlighet med RUFSS måste också infrastrukturen följa med. Detta framfördes i Södertörnskommunernas yttrande över Åtgärdsvalsstudie – Tvärförbindelse Södertörn (TRV 2013/29212). Det är glädjande att Trafikverket gjort en stark ansats i att ta hänsyn till de då framförda behoven och Södertörnskommunerna känner igen sig i bakgrundsbeskrivningen i samrådshandlingen.

Södertörnskommunerna vill starkt betona vikten av att en ny vägförbindelse mellan Kungens kurva – Skärholmen och Haninge via Flemingsberg får högsta prioritet både tids- och finansieringsmässigt. Vi vill understryka att detta är en saknad länk i det regionala trafiksystemet. Länken är nödvändig för att ge de utvecklingsförutsättningar som behövs för att Stockholmsregionen ska kunna upprätthålla sin globala konkurrenskraft som en framgångsrik storstadsregion.

Södertörnskommunernas planering har sedan länge stöttat denna infrastruktursatsning och utgått från att denna tvärförbindelse ska bli byggd. Idag hämmas både bostadsbyggandet och näringslivets utveckling av att den inte är på plats. Det är av yttersta vikt att Trafikverkets tidplan för objektet hålls.

Tvärförbindelsen utan Södertörnsledens brister

Tvärförbindelse Södertörn har likheten med Södertörnsleden att det är en vägförbindelse. De moderna kraven på en sådan vägförbindelse har dock ändrats avsevärt sedan planeringen av Södertörnsleden. Detta framgår även av Trafikverkets brev daterat 2013-03-13. Trafikverket begärde hos regeringen att få göra om planeringen av Södertörnsleden, bl.a. med motiveringen; ”Sedan de nuvarande planerna gjordes har både bebyggelse och trafik på Södertörn förändrats påtagligt. Även den kommande Förbifart Stockholm och en framtida utbyggnad av järnvägen är faktorer som påverkar behovet och utformningen av Södertörnsleden men som inte var kända när planerna gjordes.”

Södertörnskommunerna förutsätter att staten tillskjuter de medel som krävs för att Tvärförbindelse Södertörn skyndsamt ska komma på plats.

Södertörnsleden hade lösningar för djur, kultur- och naturmiljö, vilka inte är acceptabla idag. Staten har även en politisk inriktning om att bostadsbristen ska byggas bort. Rätt utformad kan Tvärförbindelsen möjliggöra tusentals nya bostäder och behöver då samordnas med Spårväg syd. Spårväg syd ingår i Sverigeförhandlingen och är ett prioriterat infrastrukturobjekt för Södertörnskommunerna. Ett ingående i avtal med staten kommer att medföra ett motkrav om bostadsbebyggelse. Tunnellösningar medför att fler bostäder kan byggas.

Den norra korridoren

Den norra korridoren kopplar bäst ihop de regionala stadskärnorna och möjliggör en effektiv transportförsörjning av personer och gods. En väg i ytläge kan vara svårframkomlig då det bl.a. medför konsekvenser för bostadsbyggande och regionala grönstrukturen. Norra korridoren med tunnel är enligt samrådshandlingens beräkningar samhällsekonomiskt konkurrenskraftig jämfört med de andra alternativen samtidigt som en rad negativa konsekvenser tagits om hand genom tunnellösningar, därför förordar Södertörnskommunerna den norra korridoren med tunnel.

Masmo

En anslutning mot E4/E20 via Masmo i tunnel förordas i första hand och behöver utredas vidare. Denna lösning ger mindre buller och minskar karaktären av storskalig infrastruktur. Lösningen ger även minskad barriärverkan och skapar förutsättningar för att knyta ihop Fittja och Masmo till en attraktivare boendemiljö. Samordning krävs med tunnel för Spårväg syd samt att trafiken kan ansluta till både E4 och E20. E4/E20 utgör idag en kraftig barriär för regionalt viktigt grönsamband vilket bör åtgärdas.

Anslutning Flemingsberg

För en effektivt fungerande regional trafik krävs samordning mellan åtgärder på väg 226, utbyggnad av järnvägsspår och Tvärförbindelse Södertörn. Särskild hänsyn behöver tas till regionens stamnätsplan för kollektivtrafik och dess möjlighet att koppla till det framtida resecentrumet i Flemingsberg. Södertörnskommunerna menar att den norra korridoren har bäst förutsättningar för att möta regionens behov av koppling till och från Flemingsberg.

Anslutning Haninge

Anslutningen till Haninge är inte alternativskiljande och det är positivt att korridoren möjliggör en anslutning som är förenlig med planerad utveckling. Trafikplatsen mellan Jordbro och stadskärnan behöver utformas så att barriäreffekter minskas för att möjliggöra ett attraktivt gång- och cykelstråk mellan de båda områdena.

Gods

För godstrafiken och regionens varuförsörjning är det av yttersta vikt att projektet tidsmässigt kommer på plats skyndsamt. Norviks hamn byggs ut och godstransporterna på nuvarande transportsystem belastar vägar på ett ineffektivt och trafikosäkert sätt. Detta påverkar inte bara Södertörns utom hela regionens varuförsörjning.

Regionala grönsamband

Regionala grönstrukturen och delar av denna som utpekats som svaga avsnitt som behöver stärkas, påverkas av vägens sträckning. Utredningsområdet berör Bornsjökilen, Hanvedenkilen och en liten del av Tyrestakilen. Oavsett korridoralternativ korsar vägen regionalt viktiga grönsamband som behöver stärkas i samband med att vägen byggs.

Kollektivtrafik

Södertörnskommunerna anser att alla regionala stadskärnor ska ha attraktiva resecentra. Det är därför av avgörande betydelse att inte enbart Tvärförbindelse Södertörn får god framkomlighet i alla situationer, utan också att anslutningar till och från trafikleden har detta samt att leden ansluter på ett gent och effektivt sätt till målpunkten. Sträckan ingår i stomnätet där vi anser att det ska bedrivas högklassig och snabb kollektivtrafik.

Cykel

Södertörnskommunerna anser det viktigt och ser positivt på att Tvärförbindelse Södertörn innehåller målet om cykeltrafik som en del i att färdigställa den regionala cykelplanen för Stockholms län. En så gen sträckning som möjligt mellan de regionala stadskärnorna förordas.

Byggskedet

Byggskedet kommer att pågå under lång tid och beröra ett stort område. Trafikomläggningar, byggtransporter, etableringsytor m.m. påverkar regionens dagliga transportsystem och de negativa effekterna av detta måste minimeras. Samtidigt behöver särskild hänsyn tas till att inte försena möjlig bebyggelseutveckling och tillkomsten av Spårväg syd. I samrådshandlingen saknas en allmän beskrivning om hur Södertörns djurliv ska beaktas under byggnationstiden.

Trafikprognos

Södertörnskommunerna ser ett bekymmer med att uppdateringen av den demografiska prognosen som ligger till grund för trafikprognoser inte finns med som känslighetsanalys. Tillväxt- och regionplaneförvaltningens nya prognos pekar på ett basscenario som är högre än det som låg till grund för RUF 2010 hög. Inte heller denna prognos tar höjd för den utveckling som kommer ske om Spårväg syd byggs. Detta behöver beaktas när trafikprognosen uppdateras inför det fortsatta arbetet med vägplanen.

För Södertörnskommunerna:

Daniel Dronjak
Ordförande i kommunstyrelsen i Huddinge

Boel Godner
Ordförande i kommunstyrelsen i Södertälje

Lennart Kalderén
Ordförande i kommunstyrelsen i Salem

Patrik Isestad
Ordförande i kommunstyrelsen i Nynäshamn

Fredrik Saweståhl
Ordförande i kommunstyrelsen i Tyresö

Meeri Wasberg
Ordförande i kommunstyrelsen i Haninge

Bob Wållberg
Ordförande i kommunstyrelsen i Nykvarn

Ebba Östlin
Ordförande i kommunstyrelsen i Botkyrka

Dnr KS 2016/521

§ 19 Remiss: Samråd om ny översiktsplan för Stockholms stad

Sammanfattning

Haninge kommun har fått Stockholms stad samrådsförslag till ny översiktsplan på remiss fram till 2017-01-31.

”Översiktsplan för Stockholm – samrådsförslag” ligger till grund för samrådet. Till samrådshandlingarna hör även de två bilagorna ”Riksintressen enligt miljöbalken” och ”Konsekvensbeskrivning”. Planförslaget utgår från den inriktning som Stockholms stad har antagit i ”Vision 2040 – ett Stockholm för alla” och struktureras utifrån fyra mål för stadsbyggandet; En växande stad, En sammanhängande stad, God offentlig miljö och En klimatsmart och tålig stad.

Planförslaget innehåller en utbyggnadsstrategi i fyra delar som ska styra stadsutvecklingen mot stadens vision. Strategin säger att den centrala stadens attraktionskraft ska användas som en resurs för hela Stockholm. Stadsbyggandet ska fokusera kring de tre områdena Farsta, Skärholmen och Kista. Strategin säger även att alla delar av staden ska utvecklas med värdeskapande kompletteringar och att staden ska tillvarata den långsiktiga stadsutvecklingspotentialen för att säkerställa en hållbar utveckling. Mindre omfattande stadsbyggnadsinsatser ska ses ur ett helhetsperspektiv så att inte framtida mer omfattande stadsbyggnadsinsatser försvåras.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen hänvisar till bilagd tjänsteskrivelse daterad 2016-12-07.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse om remiss av ny översiktsplan för Stockholm, samrådsförslag, 2016-12-07.

- Översiktsplan för Stockholm, samrådsförslag
<http://vaxer.stockholm.se/globalassets/tema/oversiktsplanen/uppdatering-av-op/oversiktplan-stockholm-samradsforslag.pdf>
- Riksidressen enligt miljöbalken, bilaga till samrådsförslag
<http://vaxer.stockholm.se/globalassets/tema/oversiktsplanen/uppdatering-av-op/oversiktsplan-for-stockholm-samradsforslag---riksidressen.pdf>
- Konsekvensbeskrivning, bilaga till samrådsförslag
<http://vaxer.stockholm.se/globalassets/tema/oversiktsplanen/uppdatering-av-op/konsekvensbeskrivning-sockholms-stads-op-2016.pdf>

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter utgör Haninge kommuns yttrande i ärendet.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter utgör Haninge kommuns yttrande i ärendet.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stockholms stad

För kännedom: Peter Jemtbring, Berit Pettersson, Mirja Thårlin och Erik Andersson.

**Samhällsutveckling
Mirja Thårlin**

Kommunstyrelsen

Remiss av ny översiktsplan för Stockholm - samrådsförslag

Haninge kommun har fått Stockholms stads samrådsförslag till ny översiktsplan på remiss fram till 2017-01-31.

"Översiktsplan för Stockholm – samrådsförslag" ligger till grund för samrådet. Till samrådshandlingarna hör även de två bilagorna "Riksintressen enligt miljöbalken" och "Konsekvensbeskrivning". Planförslaget utgår från den inriktning som Stockholms stad har antagit i "Vision 2040 – ett Stockholm för alla" och struktureras utifrån fyra mål för stadsbyggandet; En växande stad, En sammanhängande stad, God offentlig miljö och En klimatsmart och tålig stad.

Planförslaget innehåller en utbyggnadsstrategi i fyra delar som ska styra stadsutvecklingen mot stadens vision. Strategin säger att den centrala stadens attraktionskraft ska användas som en resurs för hela Stockholm. Stadsbyggandet ska fokusera kring de tre områdena Farsta, Skärholmen och Kista. Strategin säger även att alla delar av staden ska utvecklas med värdeskapande kompletteringar och att staden ska tillvarata den långsiktiga stadsutvecklingspotentialen för att säkerställa en hållbar utveckling. Mindre omfattande stadsbyggnadsinsatser ska ses ur ett helhetsperspektiv så att inte framtida mer omfattande stadsbyggnadsinsatser försvåras.

Övergripande synpunkter

Förvaltningen anser att planförslagets strategiska nivå med fyra mål och en sammanhängande utbyggnadsstrategi är rimlig och användbar. Det är även positivt att klimatfrågan har synliggjorts i ett eget mål. Haninge kommun gränsar inte till Stockholms stad men i och med regionens gemensamma arbetsmarknad är det nord-sydliga stråket mellan Stockholm och Haninge strategiskt viktigt.

Förvaltningen anser därför att planförslaget med fördel skulle kunna utveckla beskrivningen av Stockholms stads roll i regionen samt det ömsesidiga beroende som finns mellan Stockholms stad och övriga kommuner i länet. Planförslaget bör även kompletteras med en redovisning av citykärnans

funktio-nella koppling till de regionala stadskärnorna. Förvaltningen saknar en tydlig redovisning av mellankommunala intressen där de frågor som är viktiga att samarbeta kring lyfts fram.

Stråket Globen-Norvik

Stråket Globen-Norvik har pekats ut som ett av Stockholmsregionens viktigaste utvecklingsstråk och Stockholms stad ingår i ett regionalt planerings-samarbete för detta stråk tillsammans med Haninge, Huddinge och Nynäshamn. Förvaltningen anser därför att planförslaget bör nämna det stråket.

Planförslaget beskriver förutsättningar för att utveckla fler arbetsplatser i framförallt söderort. Farsta pekas särskilt ut som ett område med stora stadsutvecklingsmöjligheter. Förvaltningen följer med intresse den utvecklingen och hur den kan kopplas samman med den utveckling som sker i den regionala stadskärnan Haninge. Båda områdena är en del av det viktiga stråket Globen-Norvik och kommer i takt med den planerade utvecklingen att stärka sina roller som målpunkter i den sydöstra regionen. Med tanke på Stockholmsregionens gemensamma arbetsmarknad är det av stor vikt att erbjuda en robust och framkomlig arbetspendling. Redan idag finns framkomlighets- och kapacitetsproblem vid den södra infarten mot Stockholm och Gullmarsplan. Det behövs åtgärder för att säkra kortare restider och minskad sårbarhet vid störningar i både väg- och i kollektivtrafiksystemet.

I Stockholms stads gällande översiktsplan (Promenadstaden) finns ett strategiskt samband illustrerat över kommungränsen vid Farsta. Förvaltningen anser att detta samband fortfarande är prioriterat och att det därför bör illustreras även i detta planförslag. Det är ett strategiskt viktigt stråk för utveckling av ett framkomligt transportsystem och en kapacitetsstark buss- och spårtrafik i länet. Vidare anser förvaltningen att planförslaget eller konsekvensbeskrivningen med fördel kunde utveckla beskrivningen av hur den föreslagna bostads- och trafikutvecklingen i söderort och fokusområdet Farsta väntas påverka infarten mot Stockholm (väg 73, Nynäsbanan, tunnelbanan och vid knut- och bytespunkterna Farsta strand och Gullmarsplan).

Spårväg syd

Förvaltningen vill framföra vikten av att den planerade Spårväg Syd, som i en första etapp är tänkt att gå från Älvsjö via Skärholmen/Kungens kurva till Flemingsberg, förverkligas. Haninge kommun verkar för att Spårväg syd ska byggas i en andra etapp till Haninge och därefter studera hur den kan fortsätta till Tyresö och Nacka. Förvaltningen anser därför att planförslaget kan kompletteras med en beskrivning av detta under avsnittet "Möjliga framtida förbindelser".

Tvärförbindelse Södertörn

I planförslaget beskrivs funktionen av Förbifart Stockholm. Förvaltningen anser att Tvärförbindelse Södertörn ska beskrivas i detta sammanhang

eftersom denna vägsträckning kommer utgöra en viktig del i att knyta samman norra och södra länet, avlastar innerstaden och bidrar till utvecklandet av en flerkärnig region där Haninge är en av dessa kärnor.

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter utgör Haninge kommuns yttrande i ärendet.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Dnr KS 2016/598

§ 20 Gudö 3:101-103 och 3:167, planbesked

Sammanfattning

Sökanden önskar planändring för att möjliggöra 11 nya avstyckningar inom fastigheterna. I Haninge kommuns översiktsplan 2030 är området utpekad som gles stadsbygd och ligger inte inom någon utpekad förtättningszon.

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer med hänsyn till terrängförhållanden, miljöaspekter, gatustandard och långt avstånd till kommunal service att det inte är lämpligt med förtätning inom fastigheterna.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen instämmer i stadsbyggnadsförvaltningens bedömning och tillstyrker negativt planbesked.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningens underlag daterat 2016-11-21.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Sökanden ges i besked att kommunen inte kommer att arbeta fram en ny detaljplan för Gudö 3:101-103 och 3:167.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Sven Gustafsson (M) och Marie Litholm (KD) yrkar med instämmande av Kennerth Valtersson (SD) bifall till eget förslag (bilaga) från Moderaterna och Kristdemokraterna innebärande att kommunen ska arbeta fram en detaljplan.

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut; kommunalrådsberedningens förslag och det egna förslaget från Moderaterna och Kristdemokraterna med instämmande av Sverigedemokraterna. Ordföranden ställer de två förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommunalrådsberedningens förslag.

Kommunstyrelsens beslut

1. Sökanden ges i besked att kommunen inte kommer att arbeta fram en ny detaljplan för Gudö 3:101-103 och 3:167.

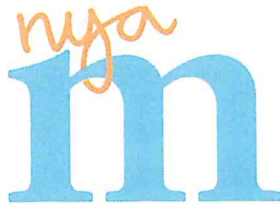
Reservationer

Martina Mossberg, Michael Fridebäck och Sven Gustafsson - samtliga (M), Marie Litholm (KD) och Kennerth Valtersson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Stadsbyggnadsförvaltningen

För kännedom:

Kristdemokraterna

Eget förslag

§ 20

Kommunstyrelsen

2017-01-30

Gudö 3:101-103 och 3:167, planbesked

Den ansökta planändringen berör ett område som omfattas av detaljplan D 157, vars genomförandetid gått ut. Haninges översiktsplan pekar ut hela Gudö som framtida gles stadsbygd och anger att:

Vid förtätning anpassas ny bebyggelse till Vendelsös befintliga karaktär och byggs inte högre än fyra våningar. Den redan blandade bebyggelsen i Vendelsö innebär att vi även i fortsättningen stävar efter att blanda bostadstyper och upplåtelseformer eftersträvas.

Begreppet gles stadsbygd innebär att några större förtätningar inte kommer i fråga samt att karaktären av villaområde behålls. Vid en bedömning av områdets karaktär ska ett större område än de aktuella fastigheterna räknas in. Kommunens senaste ställningstagande för fastigheternas direkta närområde kan utläsas av detaljplan Gudö D200-2, antagen 2009-03-30. Denna detaljplan omfattar tillsammans med Gudö D200-1 ett område med förtätning med 100 fastigheter. Detaljplanens huvudsyfte är, i enlighet med tidigare upprättat planprogram, att skapa förutsättningar för åretruntboende och en förtätning av bostäder i Gudö samt att förbättra vägsystemet samt att bygga ut kommunalt VA. Ställningstagandena som gjordes i detaljplanen för de nu aktuella fastigheterna får mot bakgrund av detta anses vara inaktuella. Vad gäller närhet till service, kollektivtrafik och förskolor finns det ingen anledning att göra en annan bedömning än den som gjorts inför detaljplanering av angränsande område. Det kan dock påpekas att Gudö förskola ligger ca 770 m från de aktuella fastigheterna. Kommunalt VA finns i området.

Det har tidigare inkommit ansökningar från området och det kan ur ett planerings- och kostnadsperspektiv vara positivt om fler fastigheter ansluter sig till ansökan i efterhand.

Sammanfattningsvis medger Haninges översiktsplan förtätning i området av karaktären gles stadsbygd i linje med antagen detaljplan för angränsande område. Tillkommande fastigheter i området möter väl det stora behovet av bostäder och bidrar till framtida kollektivtrafik.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

- att sökanden ges i besked att kommunen kommer att arbeta fram en detaljplan. En detaljplan bedöms kunna antas 2020

Martina Mossberg (M)

Marie Litholm (KD)

Josefin Rhedin

Planbesked för Gudö, Tutviken, Gudö 3:101, 3:102, 3:103 samt 3:167

Bild över planområdet

Sammanfattning

Ansökan om planbesked avser planändring för att möjliggöra totalt 11 nya styckningar från ursprungsfastigheterna Gudö 3:101, 3:102, 3:103 samt 3:167. Totalt föreslås 7 nya enbostadshus och 5 nya parhus.

I Haninge kommuns översiktsplan 2030 är området utpekad som gles stadsbygd och ligger inte inom någon utpekad förtätningszon. Detaljplanering genomfördes 2002 med syftet att underlätta för helårsbosättning och en bedöm-

Josefin Rhedin

ning gjordes att antalet byggrätter inte skulle öka med hänsyn till områdets karaktär.

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer att det inte är lämpligt med en förtätning av området i nuläget då det berör så få fastigheter och det saknas service och kollektivtrafik i närområdet.

Bakgrund

2016-09-15 inkom en ansökan om planbesked avser planändring för att möjliggöra totalt 11 nya styckningar från ursprungsfastigheterna Gudö 3:101, 3:102, 3:103 samt 3:167. Samtliga fastigheter föreslås bli minst 1500 kvm. Ursprungsfastigheterna är idag bebyggda med enbostadshus och uthus. Totalt föreslås 7 nya enbostadshus med en byggnadsarea om 90 kvm och tillhörande garage om ca 40 kvm och 5 nya parhus med en byggnadsarea om 150 kvm.

Förutsättningar

Fastigheterna är belägna längs Tutviksvägen vid korsningen mot Gudö Äväg. Tutviksvägen är en relativt smal asfalterad väg med enkel standard. Avstånd till närmaste busshållplats som ligger på Gudöbroleden är 850 m. Längs denna väg löper också ett regionalt cykelstråk, utpekade i *Cykelplan 2010*. Närmaste service såsom mataffärer och förskolor är flera kilometer bort. Det långa avståndet till närmaste högratifierade väg gör att fastigheterna inte är bullerutsatta.

Området är ett gammalt fritidshusområde med inslag av äldre bebyggelse som genom gällande detaljplan omvandlats för att anpassas till permanentboende. Samtliga 4 fastigheter är väldigt kuperade och karaktäriseras av uppodlad trädgårdsmark mot gatan och en blandning av berg i dagen och tätare blandskogsvegetation i fastigheternas högre, bakre delar. Endast några av de befintliga utfarterna uppfyller gällande tillgänglighetskrav. På fastigheten Gudö 3:103 finns idag pågående hästverksamhet.

Enligt gällande detaljplan D157 antagen 2002 är minsta tomtstorlek för området 1500 kvm. Antalet styckningsbara fastigheter har begränsats i planen då syftet var att underlätta för permanentboende men bevara områdets befintliga karaktär. På varje fastighet får en huvudbyggnad och två uthus uppföras. Största bruttoarea för huvudbyggnad 180 kvm (inklusive källare, suterrängvåning och vind), största byggnadsarea för uthus 60 kvm. Huvudbyggnad får uppföras i max två våningar, uthus max 1 våning.

I Haninge kommuns *Översiktsplan 2030* är området utpekade som gles stadsbygd. Förtätning med ny bebyggelse ska anpassas till Vendelsös befintliga karaktär och inte byggas högre än fyra våningar. Området ligger inte inom någon utpekade förtätningsson.

Josefin Rhedin

Långsjön och Tyresån är recipienter för avrinningsområdet. Tyresån har dålig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Långsjön är klassad som skyddsvärd vilket innebär stor risk för negativ påverkan från både närsalter och miljögifter/organiska förbindelser. Risken ökar vid exploatering. Enligt miljö kvalitetsnormerna för Tyresån ska god ekologisk status uppnås till 2021. Långsjön saknar miljö kvalitetsnormer.

En mindre del av fastigheten Gudö 3:103 finns med i karteringen för översvämningsrisk vid extrema skyfall. Lågt liggande grannfastigheter kan komma att påverkas av ny exploatering och med ytligt liggande berg är möjligheterna till LOD antagligen dåliga.

Planavdelningens bedömning

Planavdelningen bedömer att det inte är lämpligt med en förtätning av det föreslagna planområdet då det berör så få fastigheter och det saknas service och kollektivtrafik i närområdet. Gällande översiktsplan 2030 pekar ut området som gles stadsbygd. Det ligger heller inte inom en utpekad förtätningsson.

Bedömningen från tidigare planläggning, det vill säga att i så hög grad som möjligt bevara områdets karaktär och att hålla nere på antalet byggrätter står fast. Terrängförhållandena gör även att tillgänglighet till nya fastigheter i många fall blir svåra att uppnå.

En viss möjlighet för enstaka förtätningar inom planområdet D157 finns, men då måste dessa ske som ett helhetsgrepp och föregås av en utredning kring närhet till service såsom kollektivtrafik och förskolor. Även dagvattenfrågan behöver utredas. Majoriteten av fastigheterna i området är väldigt stora och har liknande förutsättningar, så det bedöms vara troligt att liknande önskemål även i andra delar av planområdet. Då området inte är så strategiskt kommer detta dock inte att vara en prioriterad fråga för förvaltningen.

Underlag för beslut

Cykelplan (2010)

Haninge kommuns Översiktsplan 2030 (2016-11-07)

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag

Sökanden ges besked att kommunen i dagsläget inte är beredd att arbeta fram ett förslag till detaljplan som medger förtätning med bostäder.

.....
Planchef
Eva Darolf Linnros

.....
Handläggare/tjänsteman
Josefin Rhedin

Dnr KS 2016/597

§ 21 Del av Stav 1:38, Lillgården, uppdrag om planändring

Sammanfattning

Stadsbyggnadsförvaltningen anhåller om planuppdrag för att ändra en mindre del av gällande detaljplan D236. Syftet är att möjliggöra bostadsparkering på en mindre del av den yta där gällande detaljplan anger skola och hälsovård. Behovet har uppstått under pågående genomförande av detaljplanen.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen har inget att erinra mot önskad planändring och tillstyrker planuppdrag.

Underlag för beslut

- Stadsbyggnadsförvaltningens underlag daterat 2016-11-29.

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en ändring, som medger bostadsparkering, av detaljplan för del av Stav 1:38, Lillgården, i Tungelsta.

Kommunstyrelsens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram en ändring, som medger bostadsparkering, av detaljplan för del av Stav 1:38, Lillgården, i Tungelsta.

Expedieras: Akt

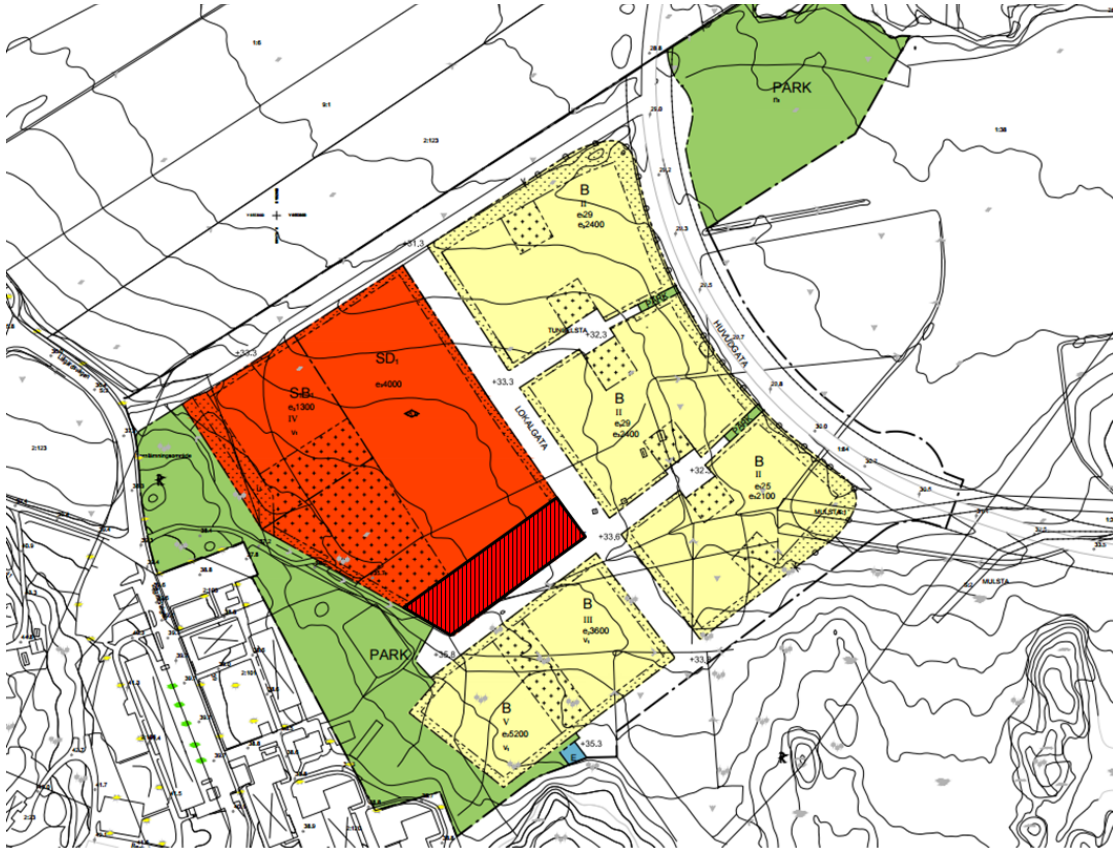
För verkställighet: Stadsbyggnadsnämnden

För kännedom:

Therése Larsson Seglert

Planuppdrag för ändring av detaljplan för Lillgården del av Stav 1:38

Utdrag ut plankarta för D 236, Lillgården, del av Stav 1:38. Skrafferat område i rött utgör område där planändring föreslås.

Sammanfattning

En planändring av en del av detaljplan D 236 föreslås, med syfte att möjliggöra för anläggning av bostadsparkering inom en del av detaljplanen som är reserverad för skola och hälsovård.

Detaljplanen ligger söder om pendeltågstationen i Tungelsta och utgör en del av planprogrammet för Tungelstas södra delar.

Planavdelningen bedömer att föreslagen planändring överensstämmer med översiktsplanen och Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFs).

Föreslagen planändring bedöms inte vara av stor vikt eller ha principiell betydelse och bedöms därför komma att antas av Stadsbyggnadsnämnden.

Therése Larsson Seglert

Planavdelningen bedömer att planändringen kommer kunna antas kvartal 4 2017.

Bakgrund

Detaljplan för Tungelsta, del av Stav 1:38 antogs 2014-03-10 i Kommunfullmäktige. Detaljplanen innebär att genomförandet av Planprogram för Tungelstas södra delar påbörjas i form av flerbostadshus, stadsradhus, radhus, vinkelhus och parhus. Dessutom innehåller detaljplanen möjlighet att uppföra en skola och förskola. Förskolan ger även möjlighet till äldreboende i övre plan. En park binder samman bebyggelsen inom planområdet med befintlig bebyggelse kring Lillgårdsvägen i väster.

Under detaljplanens genomförande har behov uppdragats om att anlägga bostadsparkering inom ett område som i detaljplanen är reserverat för skola och hälsovård. En planändring föreslås med syfte att möjliggöra detta.

Detaljplanens genomförandetid gäller till och med 2024-04-11 varför berörda fastighetsägare måste ge sitt medgivande till planändringen.

Förutsättningar

Detaljplanen ligger söder om pendeltågstationen i Tungelsta och utgör en del av planprogrammet för Tungelstas södra delar.

Detaljplanen som är under genomförande möjliggör för bostäder, skola samt förskola med äldreboende i övre plan.

Den del av planområdet som berörs av planändringen utgörs av den södra delen av kvarteret för skola och hälsovård. Genom planändringen skulle ytan få nyttjas för bostadsparkering samt tillfalla kvarteret söder om detta, som i detaljplanen möjliggör uppförande av bostäder i flerfamiljshus.

Översiktsplan 2030 pekar ut området söder om Tungelsta station för bebyggelseutveckling.

Utvecklingsplan för Tungelsta, antagen 2012 bekräftar markanvändning angiven i planprogram för Tungelstas södra delar. I Regional Utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFSS 2010, ingår området i "regional stadsbygd med utvecklingspotential".

Planavdelningens bedömning

Planavdelningen bedömer att föreslagen planändring överensstämmer med Översiktsplanen och Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFSS).

Therése Larsson Seglert

Planavdelningen bedömer att föreslagen planändring överensstämmer med utvecklingsprogram för Tungelsta samt program för Tungelstas södra delar.

Det är planavdelningens bedömning att planändringen inte kommer medföra betydande miljöpåverkan.

Föreslagen planändring bedöms vara förenligt med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande, är inte av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse. Planändringen antas inte medföra en betydande miljöpåverkan. Standardförfarande kommer därför att tillämpas vid framtagande av detaljplanen.

Föreslagen planändring bedöms inte vara av stor vikt eller ha principiell betydelse och bedöms därför komma att antas av Stadsbyggnadsnämnden.

Planavdelningen bedömer att planändringen kommer kunna antas kvartal 4 2017.

Underlag för beslut

1. D236, Lillgården, del av Stav 1:38

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag

1. Stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att arbeta fram planändring för att möjliggöra bostadsparkering inom del av detaljplan D 236 Lillgården, del av Stav 1:38

.....
Eva Darolf Linnros
Planchef

.....
Therése Larsson Seglert
Handläggare

Dnr KS 2016/588

§ 347 Ledamotsinitiativ från Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD): Begäran om att revisorerna granskar försäljning av delar av fastigheterna Ribby 2:399 och Ribby 1:448 (KS § 259 2016)

Sammanfattning

Martina Mossberg (M), Tobias Hammarberg (L) och Marie Litholm (KD) lämnar förslag (bilaga) innebärande att kommunstyrelsen ska framföra en begäran till revisorerna om att granska kommunstyrelsens beslut om försäljning av delar av fastigheterna Ribby 2:399 och Ribby 1:448 (KS § 259 2016).

Överläggningar i kommunalrådsberedningen

Meeri Wasberg (S) yrkar att ärendet tas in för beredning.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut; att ärendet tas in för beredning och att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens beslut

1. Ärendet tas in för beredning.

Expedieras: Akt

För verkställighet:

För kännedom:

Ledamotsinitiativ

KS

§ xx

2016-12-12

Begäran om att revisorerna granskar Försäljning av delar av fastigheterna Ribby 2:399 och Ribby 1:448 (KS § 259 2016)

Beslutet om att sälja del av mark för bebyggelse på mark som i dag utgör Ribby förskolas gård har mött stort motsånd från partier i fullmäktige och från allmänheten. Partier som företräder en majoritet i kommunfullmäktige har krävt att beslut om markförsäljning ska fattas av kommunfullmäktige. Kritik har framförts mot att Ribby förskolas gård flyttas till mark som är planlagd som kulturpark med tillgänglighet för allmänheten. Det beslutade försäljningspriset har också ifrågasatts utifrån både marknadsvärdet och kommunstyrelsens befogenhet enligt delegationsordningen. Kommunala beslut, vars rättsliga grund ifrågasatts bör vara föremål för särskild granskning. Därför bör kommunfullmäktiges revisorer granska rubricerat ärendet utifrån kommunallagens förbud mot stöd till enskild näringsidkare, kommunstyrelsens reglemente § 4 samt om beslutet stridit mot bestämmelse i plan- och bygglagen.

Ur ett demokratiskt perspektiv har beslutet också ifrågasatts. Den rödgröna samarbetskoalitionen har i sin politiska plattform uttryckt att barnperspektivet ska råda i vår kommun och barnkonsekvensanalyser ska göras vid beslutsfattande. I rubricerat ärende hade en barnkonsekvensanalys som talade starkt emot en försäljning av marken framtagits av ledningen för Ribby förskola. Det råder oklarhet om denna konsekvensanalys behandlats av förvaltningen. Den fick dock ingen politisk behandling i varken grund- och förskolenämnden eller kommunstyrelsen innan beslutet fattades. Revisionerna bör därför också granska beslutet utifrån den politiska plattformen 2015-2018

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen framför en begäran till revisorerna om att granska kommunstyrelsens beslut om försäljning av delar av fastigheterna Ribby 2:399 och Ribby 1:448 (KS § 259 2016)

Martina Mossberg (M)

Tobias Hammarberg (L)

Marie Litholm (KD)

Dnr KS 2017/5

§ 23 Nominering av borgerliga vigselförrättare

Sammanfattning

Länsstyrelsen förordnar vigselförrättare efter nominering från kommunen.

Följande nomineringar har inkommit till kansliet från Socialdemokraterna:

Christina Andersson

Annelie Johansson Borg (ny)

Underlag för beslut

- Motivering för nominering av vigselförrättare Christina Andersson och Annelie Johansson Borg, 2016-12-16

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen beslutar

1. Christina Andersson föreslås som borgerlig vigselförrättare.
2. Annelie Johansson Borg föreslås som borgerlig vigselförrättare.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kommunstyrelsens beslut

1. Christina Andersson föreslås som borgerlig vigselförrättare.
2. Annelie Johansson Borg föreslås som borgerlig vigselförrättare.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kansliet

För kännedom: Länsstyrelsen i Stockholms län (meddelas även de nominerades kontaktuppgifter), de nominerade, förtroendemannaregistret

2016-12-16

Nominering av vigselförrättare

Motivering Christina Andersson, vigselförrättare

Socialdemokraterna i Haninge vill fortsatt nominera Christina Andersson som vigselförrättare.

Christina Andersson har varit vigselförrättare och en mycket populär sådan. Christina har på ett förtjänstfullt sätt genomfört många vigslar, är omtyckt som person och har ett brett nätverk.

Christina Andersson har gott omdöme och stor kunskap om ansvaret i uppdraget. Hon är väl medveten om vigseln och dess betydelse. Vi anser att Christina Andersson är mycket lämplig för uppdraget.

Motivering Annelie Johansson Borg, vigselförrättare

Annelie Johansson Borg är en glad och social person som har lätt för att prata och umgås med människor både vad gäller glädjeämnen och svårare samtal. Annelie är Leg. Sjuksköterska och barnmorska sedan 40 år tillbaks.

Annelie Johansson Borg har gott omdöme och kunskap om ansvaret i uppdraget och tycker att det skulle vara ett glädjande uppdrag. Hon är väl medveten om vigseln och dess betydelse.

Vi anser att Annelie Johansson Borg skulle vara mycket lämplig för uppdraget som vigselförrättare.

Med vänlig hälsning
SOCIALDEMOKRATERNA I HANINGE

Britt Öhman
ombudsman

Dnr KS 2017/24

§ 24 Meddelanden

Sammanfattning

Om inget annat anges finns meddelandena hos sekreteraren.

Cirkulär 16:55 från SKL: Krav på förnyelse av vissa inskrivningar i fastighetsregistret

Cirkulär 16:56 från SKL: Överenskommelse om lön och anställningsvillkor för räddningstjänstpersonal i beredskap med Svenska Kommunalarbetarförbundet, Vision samt Brandmännens Riksförbund

Cirkulär 16:62 från SKL: Vårdprisindex (VPI)

Cirkulär 16:64 från SKL: Redovisningsfrågor 2016 och 2017

Cirkulär 16:65 från SKL: Budgetförutsättningar för åren 2016-2020

Cirkulär 16:66 från SKL: Skydd för s.k. visselblåsare

Cirkulär 16:67 från SKL: Turordning vid arbetsbrist och tidig lokal omställning

Cirkulär 16:68 från SKL: Ändring i diskrimineringslagen - aktiva åtgärder nya bestämmelser från den 1 januari 2017

Cirkulär 16:69 från SKL: Huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor m.m. – HÖK 16 – med OFRs förbundsområde Hälso- och sjukvård

Cirkulär 16:70 från SKL: Hyreshöjning fr.o.m. den 1 januari 2017 för lokaler med avtal knutna till konsumentprisindex, KPI

Cirkulär 16:71 från SKL: Underlag för renhållningsordningens föreskrifter för avfallshantering

Cirkulär 16:72 från SKL: Slutligt utfall av 2015 års kommunala fastighetsavgift samt prognos för åren 2016 och 2017

Cirkulär 16:73 från SKL: Kompletterande kommentar angående extratjänster och kompetenslyft

Protokoll från stadsbyggnadsnämndens plan- och byggutskott
2016-12-07: § 152 Namngivning, nya och ändrade vägnamn inom
Haningeterrassen

Minnesanteckningar från pensionärsrådets sammanträde 2016-12-
14

Revisionskrivelse och rapport – granskning av kvalitet i förskolan

Medborgarlöfte Haninge kommun - avtal mellan polisen och
Haninge kommun 2016-12-22

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Meddelandena läggs till handlingarna.

Kommunstyrelsens beslut

1. Meddelandena läggs till handlingarna.
-

Dnr KS 2017/25

§ 25 Delegationsbeslut

Sammanfattning

Enligt 6 kap § 35 kommunallagen ska delegationsbeslut redovisas till styrelsen.

Kommunstyrelsens ordförande redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Kommundirektören redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Utbildningsförvaltningens chef redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Exploateringschefen redovisar delegationsbeslut enligt bilaga.

Kommunrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Delegationsbesluten läggs till handlingarna.

Kommunstyrelsens beslut

1. Delegationsbesluten läggs till handlingarna.
-

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommunstyrelsen
Meeri Wasberg

Dnr KS 2015/147

Tillstånd att använda kommunens vapen

Haninge Bostäder har ansökt om tillstånd att använda kommunens vapen i sitt arbete med initiativet Huskurage. Syftet med Huskurage är att förhindra våld i nära relation genom att få grannar att agera. Huskurage har skapat en policy och rutin för hur alla som lever tillsammans som grannar ska agera vid oro för våld i nära relation och denna har Haninge Bostäder antagit. Haninge Bostäder avser att skicka ut informationen till alla boende i sina fastigheter samt informera i respektive trappuppgång och önskar då att i denna kommunikation använda kommunens vapen för att fastigheterna ligger i Haninge kommun.

Kommunstyrelseförvaltningen har efter möte med Haninge Bostäder gjort bedömningen att initiativet bidrar positivt till kommunens arbete med trygghetsskapande insatser och har ingenting att invända mot att kommunens vapen används i detta syfte.

Beslut: Haninge Bostäder medges att använda Haninge kommuns vapen i sin information till boende i Haninge Bostäders bestånd inom initiativet Huskurage.

Detta beslut har fattats med stöd av kommunstyrelsens delegationsordning, punkt 207.

Meeri Wasberg
Kommunstyrelsens ordförande

4 januari 2017

Kommunstyrelseförvaltningen
Kommundirektören

Riktlinjer för besök hos läkare och tandläkare på betald arbetstid

Allmänt

Kollektivavtalet AB § 28 moment 11, anger avseende läkarbesök att ”om det är nödvändigt att besöket sker på arbetstid har arbetstagaren rätt till ledighet med bibehållen lön för förstagångsbesök hos läkare vid akut sjukdom eller olycksfall”.

För att åstadkomma en enhetlig tillämpning av möjligheten att besöka läkare och tandläkare på betald arbetstid gäller riktlinjerna nedan.

Riktlinjer

Besök hos läkare och tandläkare på betald arbetstid kan, utöver vad som anges i AB § 28 moment 11, medges av arbetsgivaren.

Förutsättningarna för att besök hos läkare och tandläkare på betald arbetstid ska kunna beviljas är att

- medarbetaren ansöker om ledighet senast två veckor före ledighetstillfället. Ansökan om ledighet ska ske i Heroma självservice med frånvarokod ”läkarbesök”.

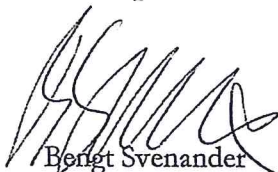
Arbetsgivaren beslutar om ledighet vid det sökta tillfället kan beviljas.

- medarbetaren ska styrka besöket med kvitto eller remiss.

Till läkarbesök räknas

- mammografiundersökningar och provtagningar.
- efterbehandlingar som remitteras av läkare.
- besök hos företagshälsovården samt samtalsstöd och terapi som sker på arbetsgivarens initiativ.

Riktlinjerna fastställs härmed. Riktlinjerna börjar gälla omedelbart. Detta beslut fattas med stöd av punkt 208 i kommunstyrelsens delegationsordning.

Bengt Svenander

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Rudsjöterrassen 2

Telefon
Växel: 08-606 70 00
Direkt: 08-606 85 02

Fax/e-post
08-606 81 40
bengt.svenander@haninge.se

Postgiro
1265-8

Bankgiro

Förordnande av vikarierande förvaltningschef på utbildningsförvaltningen under Mats Öhlins ledighet

2016-12-21 – 2016-12-23	Peteris Smitmanis, gymnasiechef
2016-12-27	Britt Stering, kvalitetschef
2016-12-28	Peteris Smitmanis, gymnasiechef
2016-12-29 – 2016-12-30	Britt Stering, kvalitetschef
2017-01-02 – 2017-01-03	Peteris Smitmanis, gymnasiechef
2017-01-04 – 2017-01-05	Britt Stering, kvalitetschef

Mats Öhlin
Förvaltningschef, utbildningsförvaltningen
Beslut enligt ärendekategori 111, kommunstyrelsens delegationsordning.

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning Kommunstyrelseförvaltningen Mark och exploatering		Anmälan avser perioden fr.o.m 2016-11-01 t.o.m. 2016-12-31	
Ärende- kategori	Ärende	Delegat	Diarie- / löpnummer
401 c	Teckna vägrätts-, nyttjanderätts-, ledningsrätts-, samt övriga servitutsavtal	Exploateringschef	
	Markupplåtelseavtal avseende elektrisk starkströmsanläggning berörande fastigheten Söderbymalm 3:466		Ksmex 2016/151
	Markupplåtelseavtal avseende enskilda järnvägsspår berörande fastigheten Jordbromalm 6:2		Ksmex 2016/152
	Markupplåtelseavtal avseende elektrisk starkströmsanläggning berörande fastigheten Sanda 1:2		Ksmex 2016/153
	Överenskommelse om upplåtelse av utrymme berörande fastigheten Gudö 3:296		Ksmex 2016/155
	Servitutsavtal berörande fastigheterna Jordbromalm 1:1 (tjänande) och Jordbromalm 1:4 (härskande) rätt att anlägga, underhålla och förnya stängsel		Ksmex 2016/158
	Markupplåtelseavtal avseende elektrisk starkströmsanläggning berörande fastigheten Gudö 3:296		Ksmex 2016/159

Anmälan av delegationsbeslut inom nämndens verksamhetsområde

Anmälan gäller även beslut pga vidaredelegering

Förvaltning/Avdelning		Anmälan avser perioden	
Kommunstyrelseförvaltningen			
Mark och exploatering		fr.o.m 2016-12-01	t.o.m. 2016-12-31
Ärende-kategori	Ärende	Delegat	Diarie- / löpnummer
401 c	Teckna vägrätts-, nyttjanderätts-, ledningsrätts-, samt övriga servitutsavtal	Exploateringschef	
	Servitutsavtal för in- och utfart på fastigheten Kalvsvik 16:18		Ksmex 2015/8
	Servitutsavtal för parkering på fastigheten Kalvsvik 16:17		Ksmex 2015/9
	Markupplåtelseavtal avseende elektrisk starkströmsanläggning berörande fastigheten Åby 1:141		Ksmex 2016/160

